DIALOGURILE LAUREI

■ Teribil ce m-a bucurat, dragul meu **ALEX (Constanța)**, faptul că ai descoperit pe palmele proprii avantajele economiei de piață, ceea ce vrea să zică deosebirea esențială dintre „munca — aiurea ! — patriotică" de pe tarlalele ceapiste de odinioară și **MUNCA** dură, la catarama, de pe latifundiile proprietarilor de azi ! În privința problemei tale, deh, ce putem face atunci cînd cei pe care-i iubim nu dau semne că ne-ar împărtăși sentimentele ?!... Ori ne împăcăm cu gîndul că **asta-i situația** și bună pace, înțelegînd că dragoste cu sila nu se poate și scriem „sfîrșit" pe ultimul rînd al acelei pagini pentru a începe să scriem — cu mai multă atenție ! — o nouă filă a vieții, ori ne încăpățînăm în zădărnicia de a crede că dacă **noi** iubim, e musai să fim iubiți ! Ei bine, în viață multe pot fi **musai**, numai dragostea nu ! Faptul că Ea s-a apropiat de tine și ți-a destăinuit multe, pe fondul unor puternice frămîntări sufletești produse de purtarea altuia pe care (totuși !) îl iubea, ar fi trebuit să te facă ceva mai prudent în a-ți dezlega băierile inimii, înțelegînd (ceea ce, din nefericire, puțini băieți pot pricepe) că Ea își dorea pur și simplu **un prieten** (nu un „iubit") căruia să-i poată spune ce are pe suflet, alături de care să încerce a se simți cît de cît liniștită — și nimic mai mult ! În fond, era vacanță. Ea și-a îngăduit acea mică „evadare" ce te-a indus pe tine în eroare, dar căreia nu i-a acordat mai multă atenție decît merita, firește, din punctul Ei de vedere ! În iubire nu trebuie să avem nevoie de „avocați" ! Dacă noi nu **sîntem** în stare **să convingem**, crezi că alții vor fi mai convingători în ce ne privește ?! Ar fi de mirare ! În sfîrșit, dacă ești cu adevărat un foarte tînăr **bărbat** (de 18 ani), rogu-te, ai toată înțelegerea **prietenească** față de Ea, nu-i forța din egoism inima fiindcă riști să o pierzi și ca prietenă.. Știi, uneori e infinit mai greu să ne găsim **un prieten sau o prietenă adevărată** decît un iubit sau o iubită... Și simplul fapt că a avut curajul să-ți destăinuie lucruri nu lesne de spus oricui și oricînd, îmi dovedește că Ea te-a socotit un (posibil) **bun prieten** ! N-o dezamăgi...

■ Poate că zic o banalitate, însă nimic din ceea ce credem, iubim, suferim și trăim nu este și nici nu poate fi „caraghios", dragul meu **FELIX (Cîmpina)** ! Caraghioase sînt, la orice vîrstă, nesimțirea, lipsa de realism și luciditate, bădărănia și bășcălia la adresa vieții, a celorlalți sau a noastră... Dar — fii liniștit ! — n-am aflat nimic caraghios din scrisoarea ta. Mă bucură că ai înțeles și singur unde ai greșit (din păcate...) și poate-ți va fi învățătură de minte că infatuarea orgolioasă, tipic „masculină", ți-a adus multă suferință. Fiindcă, indiferent de trecut, **prezentul** e cel ce ne judecă prin prisma a ceea ce trăim și, mai ales, avem de trăit. La (iartă-mă) brutalitatea ta țîfnoasă, fata din Cluj—Napoca a reacționat la fel cum aș fi reacționat și eu și oricare altă fată ce gîndește cît de cît ! Așa încît te rog să înțelegi că, în astfel de situații, nu-i vorba să minți, ci **să fii discret** (și modest) fiindcă o iubire înseamnă un nou început și nicidecum continuarea altor iubiri. Cu alte cuvinte, mințim (adică nu „jucăm" cinstit) abia atunci cînd „comparăm" cu voce tare o iubire cu celelalte... Iar Ea a înțeles că o socoți în rîndul altora, doar o (nouă) captură bună de prins în ... insectarul tău sentimental. Și chiar dacă n-a fost așa, vorbele tale necugetate au făcut-o să creadă una ca asta. Păcat ! Cît privește cealaltă față de care mi-ai scris, aștept mai multe detalii pentru a putea sta de vorbă mai pe îndelete. Așa încît — aștept să-mi mai scrii !

LAURA

POȘTA by Air Mail

VASILESCU CONSTANTIN, Bîrzava, Arad : La prima întrebare răspunsul este în multe cazuri pozitiv. Dar răbdarea și perseverența fac parte din succes. La a doua întrebare ar fi un răspuns poetic : Pentru că adierea face ca frunzele plopilor să cînte cîntecul lor ușor de recunoscut și de către cei ce nu sînt romantici !

PAUL DUMITRU MOISE, Buzău : Probabil ați auzit că actualmente este recunoscută așa numita „terapie prin culori". S-au scris cărți pe această temă, s-au efectuat experiențe. Este cu putință să trăiți un moment de această natură — o necesitate psihică de a vă însoți de culori. Probabil există ceva în d-stră care cheamă acest univers. Profitați de corecta evaluare de către simțuri și aveți încredere în ele...

CRACIUN ELENA, Deva : Vă răspund pe această cale. Rezultatele cunoscute pînă acum ca încurajatoare, au fost obținute prin îndelungi ședințe de tratament bioenergetic. Nu știu să existe o statistică concludentă privind procentul reușitelor. O încercare ar fi salutară, dar pentru aceasta trebuie să aveți posibilitatea de a contacta un specialist. La Deva nu cunosc pe nimeni și nu știu dacă puteți veni la București pentru ceea ce doriți să faceți...

SKORKA MARIA, Vișeu de Sus, Maramureș : La prețurile de acum, presupun că implantarea unui singur dinte costă mai mult decît drumul pînă la Iași și înapoi. Adăugîndu-l deci și pe acesta, un dinte costă foarte mult și nu vă rămîne decît să ajungeți la Iași unde există o echipă remarcabilă de specialiști care cu siguranță vor scrie nota de plată după ce vă vor implanta dintele..

IMPORTANT PENTRU CITITORII CARE MI-AU SCRIS dorind să afle despre apariția cărții **ȘAPTE ANI APOCALIPTICI. (Dezvăluirile Contelui Incapucciato)**, urmează să apară pînă la mijlocul lunii decembrie anul curent. Difuzorii atestați legal, din toată țara, sînt rugați să ia contact cu editura din București, pentru a reține numărul de exemplare dorit. În acest sens pot folosi telefonul **614.06.64**, de la Editura Cartea Românească, București, dl. Paul Marinescu. Sau telefonul **614.93.52**, secretariat, după ora 9,30.

LEFTER CRISTIAN, Călărași : Nu am adresa pe care mi-o soliciți. Cînd ai drum prin București, treci pe la redactie. Voi încerca să îndeplinesc rugămintea...

ION TUGUI

Grădina de lîngă casă

Udări cu apă tratată magnetic

(La solicitarea cititorului *Cîobanu Dumitru*, Bacău).

În ultimii ani a apărut și s-a dezvoltat tot mai mult, o nouă metodă de creștere a producției agricole, prin udarea plantelor cu apă tratată magnetic. Metoda este foarte simplă. Tratarea magnetică a apei se realizează prin trecerea ei printr-un dispozitiv simplu, constînd dintr-o carcasă cilindrică, în interiorul căreia se află 12—20 magneți circulari, prin care trece apa. La cele două capete carcasa este prevăzută cu flanșe (la aparatele mari) sau cu ștuțuri, prin intermediul cărora se montează în rețeaua de apă de udare. Există 8 mărimi de dispozitive cuprinse între 1/2" și 10" (1"=1 țol=24,5 mm) și care asigură debite de 1 la 35 m³/h, dimensiunile dispozitivului sînt cuprinse între 130×40 mm și 400×273 mm. Principiul care stă la baza funcționării dispozitivului constă în modificarea de potențial imprimată electronilor de valență ai apei, modificare ce activează substanțele minerale din apă, totodată împiedicînd formarea de macrocristale și depunerea lor pe conducte sau instalații.

După încercări, care au durat 3 ani, în cadrul institutelor de cercetări de profil, dispozitivul a fost omologat, constatîndu-se creșteri importante de producție la culturile irigate cu apă tratată magnetic după cum urmează: la cartofi 15—30%, sfeclă de zahăr 10—20%, porumb 5—12%, legume 8—15%, pomi fructiferi și viță de vie 5—10%. Analiza macroelementelor din fructele irigate cu apă tratată magnetic, indică o creștere a conținutului de calciu, comparativ cu fructele martor, ceea ce reprezintă o importanță deosebită pentru păstrarea acestora. La cartofi, procentul de tuberculi mari (250—350 g) este de circa 80% din total, în cazul celor irigați cu apă tratată magnetic față de circa 40% în cazul celor irigați cu apă netratată. Pulpa tuberculilor este mai densă și mai puțin sfărîmicioasă. În timpul încercărilor, s-au observat rezultate bune și în biologie și zootehnie. Se recomandă folosirea apei tratată magnetic și pentru evitarea depunerilor de „piatră" pe suprafețele aflate în contact cu apa caldă ca de ex : radiatoare, instalații de încălzire, cazane cu abur, schimbătoare de căldură, instalații de spălat sticle etc.

Dispozitivul este produs de Societatea comercială Rofep SA Urziceni, 8 230, Ialomița, șos. București — Buzău km 57,5, Tel.: 910/51100, 51104, Telex : 82112, Fax, 910/50996. La această adresă se pot face comenzi. Prețul este negociabil. Dispozitivele se pot ridica de la sediul societății sau se pot expedia prin CFR.

IOAN URSU

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 30.11 — 6.12.1992

LUNI

Programul 1 : 14.00 Actualități. 14.10 Calendarul zilei. 14.20 Worldnet Usia. 15.20 Avanpremiera săptămînii. 15.40 Copiii noștri — viitori muzicieni. 16.00 Cheia succesului. 16.30 Muzica pentru toți. 17.00 Actualități. 17.05 Emisiunea în limba maghiară. 18.35 Pro Patria. 19.30 Desene animate. 20.00 Actualități. 20.35 Tezaur 20.55 Studioul economic. 21.20 Teatru TV. Patima de sub ulmi de Eugene O'Neill. 23.10 Actualități. 23.25 Confluențe.

Programul 2 : 16.00 Actualități. 16.15 Desene animate. 16.40 Tradiții. 17.10 Veniți cu noi pe programul doi ! 20.00 Microrecital Puica Alecsandrescu. 20.15 Magazin auto-moto. 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21.30 TVE Internacional.

MARȚI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 10.00 Actualități. 10.20 Lumină din lumină. Transmisiune directă prilejuită de sărbătorirea Zilei Naționale a României. 13.00 Viers și cîntec românesc. 13.30 Desene animate. 14.00 Actualități. 14.10 Recital Johnny Mathis. 14.35 Film serial : Bonanza. 15.30 Studioul slagărelor. 16.00 Convietuiri-magazin. 17.00 Repere transilvane. 18.00 Salut, prieteni ! 19.00 Cîte flori sînt pe pămînt.. 19.30 Desene animate. 20.00 Actualități. 20.35 Sport. 20.45 Unirea cea mare. Documentar TV. 21.15 Concert de gală. 22.45 Actualități. 23.00 Telecinemateca. Clasici ai filmului francez. Diavolul și cele zece porunci (Franța — Italia, 1962).

Programul 2 : 16.00 Actualități. 16.30 Desene animate. 16.35 Studioul de literatură. 17.35 Film serial. Doamnele de la malul mării. 18.25 Tribuna non-conformiștilor. 18.45 Video-satelit. 19.10 Eurogol. 19.55 De-ale pieței în economia Capitalei. 20.15 Studioul muzicii de cameră. 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21.30 TVE Internacional.

MIERCURI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film serial. Marc și Sophie 11.20 TV 5 Europe 12.15 Ora de muzică 13.10 Vîrsta a treia 13.40 Documentar artistic 14.00 Actualități 14.15 Magazin agricol 14.45 Călătorie în Emiratele Arabe Unite 14.55 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Tineri interpreți de muzică populară 16.20 Lumea sportului 16.50 Tragerea Pronoexpres 17.00 Actualități 17.05 Arte vizuale 17.30 : 15, 16, 17, 18 18.00 Reflector 18.30 Studioul slagărelor 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Din voia Domnului 21.45 Memorialul durerii 23.15 Universul cunoașterii 23.45 Actualități.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.35 Teatru TV. Unchiul Vania de A. P. Cehov 18.00 Emisiunea în limba maghiară 19.30 Bijuterii muzicale 19.55 Dialog cu edilii Capitalei 20.25 Video-clipuri 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

JOI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 TV5 Europe 12.10 Ora de muzică 13.000 Viața spirituală 13.30 Jazz-magazin 14.00 Actualități 14.20 Tradiții 14.50 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Agenda muzicală 16.30 Forum 17.00 Actualități 17.05 Repere moldave 17.35 Drumuri în memorie 18.00 Tele-discul muzicii populare 18.20 Simpozion 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Dallas 21.45 Reflecții rutiere 22.00 Dosarele istoriei 22.30 Pagini muzicale de mare popularitate 22.45 Ancheta TV „Căciulați" (II) 23.15 Actualități 23.30 Stadion.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.35 Ecranul 17.05 Emisiunea în limba germană 18.05 CLUB SF 18.35 Convietuiri-magazin 19.35 Gala varietăților (I) 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

VINERI

Programul 1 : 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Ultimul metrou (Franța, 1980) 12.30 Video-clipuri 12.50 Descoperirea Planetei 13.10 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.20 Mondo-muzica 14.40 Medicina pentru toți 15.10 Recital. Anna Moffo 15.25 Preuniversitaria 16.00 Limba noastră 16.30 Muzica pentru toți 16.45 Tragerea Loto 16.55 Actualități 17.00 Emisiunea în limba germană 18.00 Documentar științific 18.30 Divertisment internațional 19.00 Viața parlamentară 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Destinul familiei Howard 21.45 Melodii populare, romanțe și cîntece de petrecere 22.15 Gong ! 22.45 Top 10 23.20 Actualități 23.35 Întîlnirea de la miezul nopții.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din program 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Sport-Magazin 19.00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

SÎMBĂTA

Programul 1 : 9.00 Bună dimineața ! 9.45 Sahul de la A la Z 9.55 Actualități. Meteo 10.05 Ala-Bala-Portocala ! 11.05 Clipă și eternitate 11.55 Itinerare spirituale 12.25 Avanpremieră TV 12.30 Ora de muzică 13.30 : 7x7 14.00 Actualități 14.10 Reflecții rutiere 14.20 Desene animate 14.45 Laureații Premiului Nobel pentru Literatură 15.15 Microrecital 15.30 Al doilea război mondial 16.30 Trei din zece pentru un show 17.30 Magazin cinematografic : Virstele peliculei 18.30 Mapamond 19.00 Melodii de neuitat 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualități 20.35 Film serial. Twin Peaks 21.45 Săptămîna sportivă 22.10 De la egal la egal... amical cu Dem Rădulescu 23.20 Actualități 23.35 Film artistic. Turnătorul (Franța, 1980) 1.15 Video-discoteca.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16.15 Desene animate 16.40 Compozitori români 17.40 Film artistic. Kamikaze (Franța, 1987) 19.10 Seară de operă 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

DUMINICA

Programul 1 : 8.30 Bună dimineața ! 9.30 Arlechino 10.20 Film artistic în serial pentru copii. De-as fi Harap Alb (București, 1965) 10.50 Actualități 11.00 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 13.30 Cîntecele noastre, dorurile noastre 14.00 Actualități 14.10 Atlas 14.30 Video-Magazin 16.25 Fotbal : Steaua — Rapid 18.20 Sub semnul lui Sibelius 18.50 Convorbiri de duminică ● Florenza Greynald (SUA) — președinta Comitetului „Clauza pentru România" 19.10 Dallas 20.00 Actualități 20.35 Film artistic Șarada (SUA, 1963) 22.10 Duminica sportivă 22.35 Diamond Awards Festival 23.15 Actualități 23.30 Maeștrii.

Programul 2 : 16.00 Actualități 16.15 Desene animate 16.40 Orașe și civilizații 17.10 Serata muzicală TV 19.25 Arta amerindiană 19.45 Varietăți internaționale 20.15 Caleidoscop muzical 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

MEDICAMENTUL, o problemă a tuturor oamenilor

Responsabilitatea consumului anarhic al medicamentelor, ca și a bolilor ce decurg din această realitate, revine potrivit opiniei profesorului Jean Bernard, fostul director al Institutului pentru leucemii și bolile sîngelui de pe lîngă Universitatea din Paris, „bolnavilor care iau într-o manieră absurdă și dezordonată produse medicamentoase foarte periculoase; medicilor pentru că ei prescriu foarte adeseori în mod precipitat medicamente noi; laboratoarelor, care, pentru rațiuni evidente, mențin această stare de lucruri: autorităților publice, care nu iau măsurile care se impun din acest punct de vedere". Există o vastă literatură de specialitate apărută mai ales în ultimele decenii pe tema medicamentului și a temei enunțată mai sus. Fie că este de inspirație medicală, farmaceutică, psihologică, sociologică, juridică sau economică, această literatură tratează unul și același lucru. Este practic imposibil ca literatura specificată să nu pună în circulație și o serie de inerente contrarietăți, o serie de puncte de vedere ce diverg. În aceeași măsură însă literatura menționată reliefează și consensuri, puncte de vedere comune, care, desigur, și acestea trebuie avute în vedere, în scopul demarării spre o situație mai bună în ceea ce privește poziția noastră comună față de acest indispensabil bun de larg consum, care este medicamentul...

Iată doar cîteva din aspectele mai deosebite luate în discuție. Este o profundă eroare a crede că numai medicul și farmacistul pot și au dreptul de a vorbi despre medicament. În aceeași măsură în care se susține că sănătatea este cu mult prea importantă spre a o lăsa exclusiv în seama medicilor, putem tot așa de bine susține că și medicamentul este cu mult prea important, pentru destinul fiecăruia dintre noi, spre a-l lăsa exclusiv în mîinile medicilor, farmaciștilor și în special al fabricanților.

Există o vastă literatură vizînd medicamentul. În mod paradoxal unele din cele mai interesante și în același timp unele din cele mai importante lucruri despre medicament s-au spus de către oameni din afara breslei medico-farmaceutice. Să fie oare aceasta un semn că nu poți fi obiectiv într-o problemă decît atunci cînd o privești pe aceasta de la distanță, lucid și neutral? Dar, oare nu se poate greși și în asemenea condiții?

Din zecile de cărți și sutele de articole pe care le-am parcurs, cărți și articole scrise de oameni din afara breslei medicale, în care se militează pentru ideea că medicamentul este cu mult prea important pentru destinul fiecăruia dintre noi spre a-l lăsa — cum am mai spus — exclusiv în seama medicilor, a farmaciștilor și în special a fabricanților am să mă opresc doar asupra cărții lui Pierre Raymond, de profesie psiholingvist, și în special asupra principalelor idei exprimate de acest cercetător, idei pe care am să vi le prezint într-un articol viitor, și care, în mod absolut sigur, o să vă pună pe gînduri.

ARCADIE PERCEK

AGENDĂ MEDICALĂ

■ **CONSUMAȚI BROCCOLI.** Chiar dacă nu vă place, această legumă (conopida italiană) trebuie să fie consumată, sînt de părere oamenii de știință americani de la Universitatea Johns Hopkins, deoarece ea conține o substanță chimică care protejează organismul împotriva cancerului. Din această legumă verde-gălbuie s-a reușit să se izoleze o proteină care ajută organismul să elimine substanțele chimice ce cauzează cancerul. Enzima — sulforafon — este prezentă în broccoli, muștar, conopidă, varză de Bruxelles și varză. Oameni de știință americani afirmă că sulforafonul determină creșterea activității enzimelor care detoxifică substanțele chimice cancerigene în celulele umane și ale șoarecilor. Și încă un amănunt interesant: s-a pus la punct și o metodă de detectare a cantității de sulforafan conținută în legume, metodă care ar putea fi utilizată pentru alegerea modului de pregătire a acestora în funcție de capacitatea de a păstra nealterată substanța folositoare.

● **VITAMINELE „C" ȘI „E" POT PREVENI CATARACTA.** Un studiu epidemiologic canadian sugerează că un supliment de vitamina C și E pot preveni apariția cataractelor la oameni. Noile descoperiri, care trebuie coroborate cu rezultatele unui studiu similar american asupra vitaminei C, reprezintă un prim pas al cercetătorilor în a arăta relația dintre consumul de vitamina E și prevenirea cataractelor la oameni, se arată într-un studiu științific. Dacă se confirmă această descoperire, ea ar putea fi deosebit de benefică pentru sănătatea omului. Dacă s-ar putea întîrzia formarea cataractei cu exact 10 ani, s-ar reduce la jumătate numărul operațiilor de cataractă. Cataractele, care pot duce la orbire, afectează 20 la sută din populația între 60 și 75 de ani a Statelor Unite, rezultînd o jumătate de milion de intervenții chirurgicale anual.

FUMATUL — o sinucidere lentă

Concluziile recentelor studii internaționale de amploare efectuate asupra tabagismului, prezentate la Centrul german de cercetări cancerologice din Heidelberg, confirmă semnalele de alarmă trase de-a lungul timpului în legătură cu pericolul la care se expun cei ce inhalează fumul de țigară. Astfel, epidemiologii Heiko Becher și Jürgen Wahrendorf au subliniat faptul că nefumătorii care inhalează fum de țigară se supun unor riscuri majore de a contracta cancer la plămîni. Un studiu american publicat recent, cel mai important studiu de acest gen făcut pînă acum în lume, confirmă pe deplin această ipoteză. Tabagismul pasiv sporește cu 40 la sută riscurile contractării cancerului pulmonar. Fumul unei țigări conține deseori o doză mai mare de substanțe cancerigene pentru fumătorul pasiv decît fumul inhalat de cel care o fumează.

Circa 25 000 de bărbați și 5 000 de femei mor anual numai în Germania, dintre care 2,5 la sută și, respectiv 25 la sută sînt nefumători. Circa 60 la sută din populația masculină și 70 la sută din cea feminină sînt expuse fumatului pasiv în Germania. Alți factori responsabili de apariția cancerului la plămîni sînt substanțele chimice de la locul de muncă sau predispozițiile ereditare. Cercetătorii de la Heidelberg estimează la circa 400 numărul persoanelor care decedează anual în Germania din cauza fumatului pasiv, dintre care 125 sînt bărbați și 225 femei.

Studiile și proiectele științifice efectuate în ultimii ani se situează la baza

acțiunii de mare amploare întreprinse de Ministerul german al sănătății pentru stoparea acestei tendințe deosebit de nocive pentru sănătatea populației. Intențiile specialiștilor ministerului îi vizează în primul rînd pe cei foarte tineri, căci, după ultimele statistici, 30 la sută din elevii de peste 13 ani fumează. Femeile de serviciu s-au obișnuit de mult cu peisajele dezolante care le așteaptă în toaletele școlilor provocate de fumatul adolescenților. Mulți tineri fumează pentru a părea mai maturi. Fundația Germană a Inimii a hotărît recent să-și diversifice metodele de combatere a tabagismului. Ea a lansat un proiect-pilot care se adresează mai ales tinerilor nefumători, care trebuie să învețe să spună „nu" fumatului. La acest proiect participă peste 2 000 de elevi din districtul Main-Kinzig, în vîrstă de 12 și 13 ani, 15 medici pregătiți special pentru astfel de intervenții instruiesc elevii, învățîndu-i, printre altele, să conștientizeze că se simt bine pentru că nu fumează. Observațiile culese cu prilejul acestei experiențe, ale cărei costuri s-au cifrat la 350 000 de mărci, urmează a fi rezumate într-un studiu.

Cercetătorii germani nu încearcă să-i culpabilizeze pe fumători, știind că această tactică nu este deloc potrivită cu scopul avut în vedere (acestia știu la ce riscuri se supun, chiar dacă sînt copii). Din contră, ei încearcă să reclădească prestigiul nefumătorilor în rîndul tinerilor și celor foarte tineri. Fumatul este în mare măsură un comportament însușit. Antrenamentul bazat pe lucrări de cercetare psiho-socială efectuate în ultimele trei decenii, are drept scop fortificarea personalității de maniera în care persoana vizată să se simtă perfect integrată în ansamblu. Experiențe similare efectuate în diferite școli americane s-au soldat cu rezultate excelente. Răul poate fi combătut numai dacă este atacat de la rădăcină, mai exact spus, de la o vîrstă fragedă.

ȘERBAN FILIP

TERAPIA ÎN URGENȚELE HIPERTENSIVE

Pe întreg mapamondul hipertensiunea arterială sistemică constituie o importantă problemă de sănătate publică. Peste 18 procente din populația adultă este afectată de hipertensiune arterială. În S.U.A. incidența este cu mult mai mare: 25—30%.

În prezent, hipertensiunea arterială sistemică este unanim recunoscută ca important factor de risc pentru cardiopatia ischemică dureroasă și nedureroasă, arteriopatiile obliterante ateroscleroatice, insuficiențe cardiace de diferite grade etc.

Ultimele date puse la dispoziție de către clinicieni au evidențiat cu claritate capacitatea tratamentului, formelor blînde, necomplicate ale hipertensiunii arteriale. În același timp, morbiditatea și mortalitatea prin hipertensiune arterială malignă a scăzut foarte mult și datorită dezvoltării unor noi forme terapeutice, deosebit de eficace. Analiza distribuției cazurilor pe grupe de vîrstă și sexe a scos în evidență incidența semnificativ mai mare în rîndul femeilor față de bărbați și la persoanele peste 65 de ani.

Vorbind însă despre terapia în urgențele hipertensive trebuie subliniat faptul că în prezent există mai multe moduri de abordare a crizelor hipertensive. Au fost înregistrate peste 23 scheme terapeutice în care au fost utilizate medicamente antihipertensive aflate în uzul curent. Cel mai utilizat medicament a fost FUROSEMIDUL, fie singur, fie în combinație cu RAUNERVIL. O a doua asociere a Furosemidului a fost cu Nitroglicerina, asociere folosită de obicei în cazul coexistenței crizei hipertensive cu dureri anginoase. Urmează apoi asocierea în proporții egale a **FUROSEMIDULUI** cu **PAPAVERINA** și **PROPRANOLOL**. Și totuși nu se pot face aprecieri concludente cu privire la eficacitatea diverselor scheme terapeutice în urgențele hipertensive, decît numai la nivel de bolnav și în clinică. Victimele hipertensiunii arteriale sistemice pot fi foarte mult reduse, numai în cadrul asistenței medicale de calitate și cu mijloace terapeutice moderne.

Dr. FILEA IOAN IVANA

Nr. 48 (1832) din 28 noiembrie 1992

Întîmplări adevărate

Un mesaj de speranță...

Pentru un copil bolnav, universul se reduce adesea la lumea spitalelor, la medici, la tratamente la fel de chinuitoare ca și boala. Un univers foarte

trist. Cu ginuu de a face ceva pentru micii bolnavi, Serge Teneze a creat o Asociație a Expedițiilor pentru copii. Pentru acești copii se preconiza o viață de senzații, surprize și plăceri de la care de regulă erau excluși cei suferinzi. Mathias este unul dintre ei. Nu avea decît 7 ani cînd i s-a diagnosticat leucemia. Dar micul brunet cu ochi mari, negri, superbi, s-a ambiționat să lupte împotriva bolii. Și voința sa va fi răsplătită. Pentru că la doi ani de la diagnosticare, în 1988, profesorul Guillard de la spitalul de copii din Bordeaux i-a anunțat pe Jean-Marie și Marie-Hélène Poivert, părinții lui Mathias, că fiul lor este în fază de remisie. O ușurare imensă pentru familie. Acum putea să se gîndească chiar la vindecare. La rîndul său Serge Teneze mărturisește : „este suficient să surprinzi privirea acestor copii bolnavi, încărcată cu tristețe pentru a te simți total bulversat. Așa s-a născut ideea organizării unei expediții extraordinare pentru acești copii. Pentru a le arăta că cei care se luptă cu boala trebuie să-și mențină permanent spiritul de învingător și forța de a se bate..."

„Voința poate deplasa munții", spune Mathias, care acum are 13 ani, a învins cancerul și poate escalada cele mai înalte piscuri muntoase...

Expediția la care urmează să participe Mathias împreună cu alți doi sau trei copii își propune, nici mai mult, nici mai puțin decît escaladarea lui Aconcagua, de 7 000 metri, din Argentina.

„Apoi, anunță cu fermitate Mathias, se va scrie o carte despre expediția noastră. Ea se va numi «Un pisc pentru un copil»".

Va urma o altă expediție prevăzută a se desfășura în Antarctica." Pot exista argumente capabile să contrazică mesajul de speranță al acestui copil ?

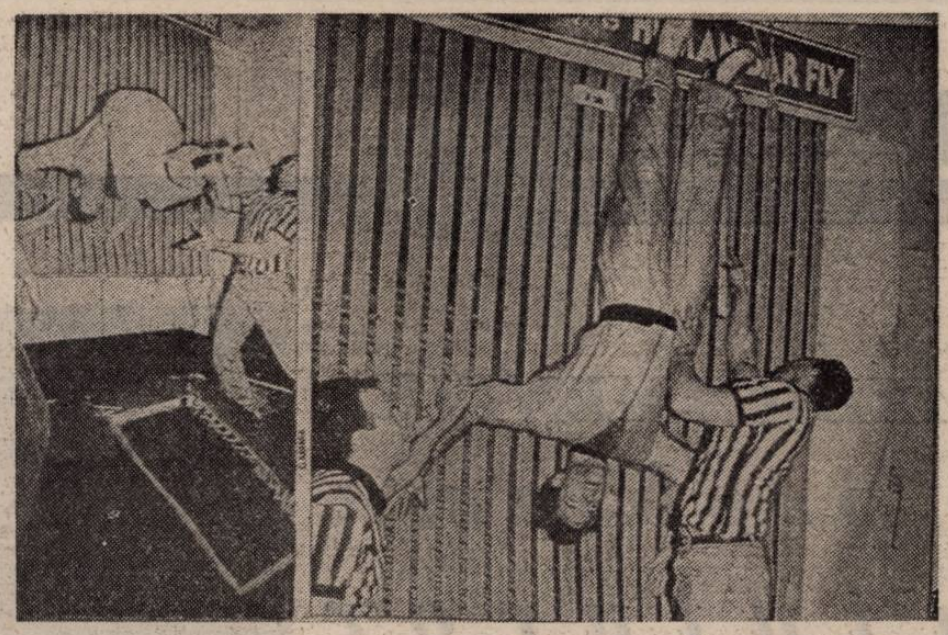

Jocuri bănoase

Un joc născut în Noua Zeelandă cucerește acum clienții barului Perfect Tommy's din New York. Îmbrăcați într-un costum special, participanții la joc trebuie să sară cît mai sus posibil apoi, din săritură să ajungă cu capul în jos, pe cît posibil lipit de un perete și evident, cu picioarele în sus. Cei mai puțin experimentați pot conta pe brațele vînjoase ale celor puși să amortizeze căzăturile periculoase și să contabilizeze punctele. Cîștigătorul serii primește o sticlă de șampanie. În schimb, patronul barului, Adam Powers nu mai are nevoie de sprijin pentru căderi... financiare. De cînd cu săriturile în înălțime, cifra de afaceri a barului s-a dublat.

Căsătorie între două tărîmuri

Mass-media din Franța a putut oferi cetățenilor un caz impresionant, o mărturie a unei adevărate povești de dragoste. Prilejul le-a fost oferit de Bernadette Heuzé, o muncitoare în vîrstă de 39 de ani, al cărei logodnic Jean-Louis Detre, un tehnician în vîrstă de 42 de ani, încetase din viață cu un an în urmă datorită unui cancer. Și totuși, chiar în acestt condițiuni, Bernadette a dorit să se mărite cu... defunctul.

N-o să vă vină să credeți, dar pînă la urmă ea a reușit în tentativa sa cu totul ieșită din comun. Ceremonia a avut loc la municipiul orășelului Champigneulles, din partea de nord a Franței. La sfîrșitul ceremoniei, Bernadette a devenit doamna Detre și, concomitent, văduvă ! Această căsătorie care a impresionat întreaga Franță a fost posibilă datorită intervenției personale a președintelui François Mitterrand care a autorizat desfășurarea ceremoniei ca un semn de respect pentru nefericitul sfîrșit al poveștii de dragoste dintre Bernadette și Jean-Louis. În acest fel, a izbutit Bernadette să ducă la bun sfîrșit demersurile pe care le-a făcut direct președintelui țării, care, în semn de omagiu pentru a sublinia frumusețea gestului, a delegat în mod special pe un magistrat din Paris, Jean-Marie Ullrich, pentru a oficia personal ceremonia neobișnuită.

Actul de căsătorie, conform dorinței exprimate de Bernadette, a fost antedatat pentru a corespunde cu ziua în care soțul ei a decedat. Deosebit de impresionantă a fost scena în care magistratul a întrebat-o dacă vrea să semneze actul de căsătorie în locul destinat soțului său. Bernadette a răspuns fără nici o ezitare, cu ochii înlăcrimați : „Desigur că vreau. Eu și cu soțul meu sîntem o singură ființă"...

O femeie la... înălțime

Deși ne apropiem tot mai mult de sfîrșitul mileniului al doilea, unele profesii rămîn încă „bastioane masculine". Mai sînt și „răzvrătite" pe mapamond. Una dintre ele se numește Isabelle Debaux, care a decis să schimbe lucrurile, și în 1984 a intrat în armată ca pilot de aviație. „Inițial am fost surprinsă de ambianța existentă pe o bază aeriană, spune ea. Impresia pregnantă este că este vorba mai degrabă de o mare întreprindere decît de o zonă a armatei". Isabelle Debaux a trebuit „să dea din coate" pentru a-și face loc sub soare. „Erau cîțiva misogini care nu puteau admite prezența femeilor pe o bază militară, mai ales dacă ele sînt piloți", spune cu ironie Isabelle. Consacrarea va veni însă atunci cînd ea va deveni prima franțuzoaică pilot pe un „Mystère 20". În cursul războiului din Irak ea a avut misiunea de a transporta personalități importante. Generalul Roquejoffre și miniștrii Pierre Joxe și Michel Charasse au zburat cu avionul condus de Isabelle Debaux. Pentru viitor Isabelle Debaux și-ar dori să comande un „Mystere, 50", un trireactor. Apoi ambiția ei merge mai departe. Ea speră ca într-o zi să comande chiar un escadron...

O mamă de... pluș

Gizmo, maimuțica din imagine, s-a născut în captivitate. Din fericire pentru ea. În mijlocul pădurii tropicale mica maimuță nu avea șanse să supraviețuiască. Mama sa nu putea hrăni decît doi din cei trei pui pe care i-a adus pe lume. Salvatorii săi sînt specialiștii de la Centrul pentru animale din Clandon Park (Anglia). Crescută cu lapte administrat cu ajutorul unei seringi, apoi cu zeamă de cereale și suc de fructe, maimuțica trăiește azi zile fericite. Și nopți calme, într-o încăpere încălzită cu infraroșii, în compania ursulețului... din pluș, Teddy, noua sa mamă...

Pascal, descoperitorul legii gravitației universale

Continuăm seria de întîmplări adevărate care acum, după zeci de ani, pot părea povești pentru copii. La vremea respectivă însă, ele s-au bazat pe credulitatea oamenilor și au avut ca substanță escrocheria de mari proporții.

Afirmația uimește, desigur. Aceeași uimire a produs-o și în anul 1867 cînd matematicianul francez Michel Chasles făcea publică această știre, în sprijinul căreia aducea și dovezi : scrisori aparținînd savantului Blaise Pascal, în care acesta vorbea despre descoperirea sa. Cum era de așteptat, comunitatea științifică franceză a aclamat cu multă satisfacție această veste care consolida paleta succeselor lor. Dar, doi ani mai tîrziu, un proces răsunător avea să pună capăt iluziilor. Un individ, pe nume Vrain-Lucas era acuzat de fabricarea a mii de documente false pe care le vînduse lui Michel Chasles. Era vorba de așa-zise scrisori atribuite lui Pascal, Cleopatra, Charlemagne, Jeanne d'Arc etc.

La proces Vrain-Lucas nu a încercat să nege faptele sale sau să respingă acuzația. El a vorbit despre aspectul destul de particular al muncii sale de falsificator, venind cu detalii privind, de exemplu, dificultatea pregătirii hîrtiei. „Nu este ușor să dai impresia că peste hîrtii s-au scurs secole. Am muncit mult, trecînd filă cu filă prin flacăra luminărilor, sau lăsîndu-le un timp în umezeală..."

Trei experți au fost invitați la proces pentru a-și spune părerea asupra documentelor. Aceștia au examinat 27 340 documente fabricate de Vrain-Lucas și au recunoscut că acuzatul avea geniu. Și-au pus totuși întrebarea cum s-a putut ca Michel Chasles, cel care a cumpărat documentele, să nu fie curios să afle de unde procurase vînzătorul toate scrisorile pe care le avea. Răspunsul l-a dat tot Vrain-Lucas : „i-am spus lui Chasles că le-am găsit la contele Boisjourdin, ultimul descendent al unei familii ruinate de Revoluție și moștenitor al scrisorilor și cărților rare achiziționate de-a lungul anilor de rudele sale. Îi aduceam din cînd în cînd domnului Chasles unele documente cu pretextul de a mă ajuta să le identific. Dar, cu ajutorul lui involuntar, eu perfecționam stilul și aspectul „prețioaselor comori". Pentru că el îmi spunea cum scria cutare sau cutare personaj. Pentru Pascal, de exemplu, tocmai Chasles mi-a arătat cum îl scria marele savant pe „e", pe „h", „i", „t"... și bineînțeles cum semna.

Interesant este că responsabil de arestarea lui Vrain-Lucas a fost chiar matematicianul Chasles. Știind că întreaga colecție a contelui Boisjourdin se află în mîinile lui Vrain-Lucas dar este neprotejată și poate să dispară, a cerut poliției să supravegheze discret pe deținătorul comorii. Nu s-a gîndit că îi va face vreun rău colaboratorului său. Dimpotrivă, dorea să-l știe în siguranță împreună cu documentele sale. Dar n-a fost să fie așa. Desigur, declarația în acest sens dată la proces de Chasles a părut ridicolă, însă acesta a susținut că acesta este purul adevăr.

Cert este că o dată cu procesul Michel Chasles și-a pierdut pentru totdeauna reputația de om de știință, în timp ce Vrain-Lucas a fost condamnat la doi ani închisoare și la o amendă de 625 franci, sumă nesemnificativă în raport cu banii pe care îi adunase de pe urma vînzării falselor documente. A urmat războiul și oamenii l-au uitat pe genialul falsificator care bulversase lumea științifică cu escrocheria sa.

AURORA POPESCU

verificați-vă cunoștințele

COLECȚII ȘI COLECȚIONARI

Nu o dată, în chiar paginile revistei „Magazin", s-a vorbit despre ciudățeniile unei lumi deosebite, care trăiește — mai mult ori mai puțin vizibil — lîngă noi : lumea colecțiilor și colecționarilor ! Psihologi și psihiatri de notorietate s-au ocupat pe îndelete, cu acea seriozitate proprie omului de știință, de motivațiile tainice care fac dintr-un om cumsecade — un înrăit colecționar cu tabieturi asemănătoare ritualurilor, un om care iubește „cu metodă și aplicație" cele mai surprinzătoare reprezentări ale naturii sau ale civilizației... Psihiatrul francez Cyrille Koupernik socoate că impulsul subconștient care mobilizează pasiunea colecționarilor este... teama de moarte, aspirația nemuririi obținute prin „eternitatea" obiectelor colecționate. „Colecționarul trăiește perspectiva unei coexistențe nelimitate cu obiectele sale", afirmă el. „Fiindcă sînt o sfidare a timpului !". Nu ne îngăduim să comentăm această afirmație, însă iată și problema la care vă rugăm să aflați răspuns în această săptămînă.

După părerea Dvs., stimați cititori, ce obiecte colecționează următorii pasionați :

1. filumenii
2. tegestofilii
3. fibulanomiștii
4. pirotecofilii
5. nicofilii
6. conciofilii
7. oologiștii
8. vexilologii
9. tirosemiofilii
10. etilobelofilii
11. siderofilii
12. copoclefilii
13. glacofilii
14. erinnofilii

DANIEL VERBINA

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURILE LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL 40 (1824)

Din culisele istoriei

1. a ; 2. a ; 3. d ; 4. c ; 5. c ; 6. d ; 7. c.

— *Îmi pare rău, domnule director, încasînd o moștenire m-am hotărît să cumpăr întreprinderea și să mai reduc din personal...*

test

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

OPT DIFERENȚE

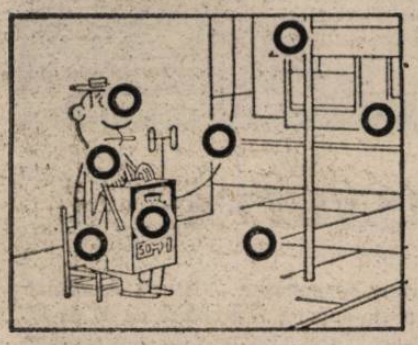

DEOSEBIRI...

Între desenul nr. 1 și nr. 2 există opt mici diferențe grafice. Invitația noastră: încercați să le descoperiți.

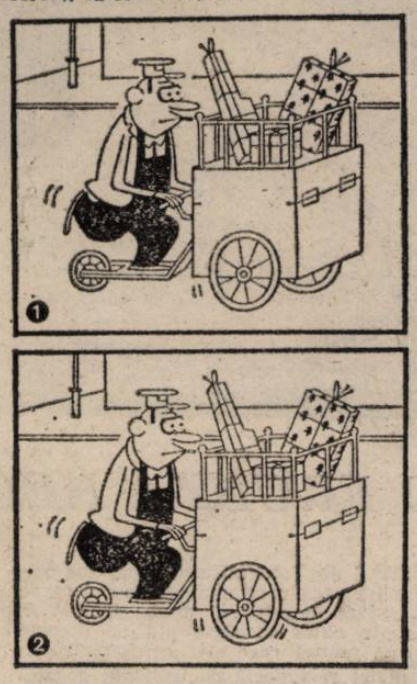

(Soluția în numărul viitor)

cristale

- Pădurea care arde, nu încălzește pe nimeni.
- Cînd leneșul muncește, i se pare că ceilalți trag chiulul.
- Egoistul este precum gheața — se topește fără a se-ncălzi.
- Recunoaște meritele celorlalți, chiar dacă nu-s lăudate, respinge laudele ce ți se aduc, chiar dacă-s meritate.
- Halatul medicului nu trebuie să pară niciodată un steag alb.
- Cine nu se apucă de nimic, se apucă cu mîinile de cap.
- Lacrimile preferă să se scurgă prin ochii care nu-s bine deschiși. Fierbinți curg uneori și din privirile reci.
- În unghiul din care-ți place să te privești, arareori mai încap și alți ochi.
- Cine nimerește ținta din greșeală devine cel mai mare teoretician.
- Nu merge pe mai multe cărări !... Poți ajunge pe drumuri.

N. PETRESCU-REDI

• FEL DE FEL • FEL DE FEL •

● **Pe o insulă** a lacului Derg (Irlanda) se află o cavernă care se numește „Purgatoriul lui Patriciu". Conform unei legende medievale, vizitatorii care au păcătuit în viață pot afla (? ! ?) ce-i așteaptă după moarte. În această carvenă funcționează o biserică, ce poate fi frecventată numai între 15 iunie și 15 august.

● **Prestigioasa** Academie a Franței a luat naștere în anul 1629, la inițiativa unui grup de literați, care șase ani mai tîrziu a fost recunoscută oficial de către Ludovic al XIII-lea, avînd ca prim protector pe cardinalul Richelieu.

● **Ciociaria**, situată în provincia Frosinone (Italia), își datorează denumirea unor opinci (asemănătoare celor de la noi) denumite ciocie, foarte răspîndite în zonele rurale. Aceste opinci au un prelungitor de piele care se înfășoară pe picioare.

● **Pentru** a demonstra puterea lor, opt pompieri, membri ai brigăzii engleze „Witney Fire" au pompat timp de 80 de ore o cantitate de 34 000 de litri de apă, cu ajutorul unei mici pompe portabile. Performanța lor a avut loc între 26 și 30 august 1977.

● **În 1938**, austriacul Wolfgang Paslen a expus într-o expoziție rezervată artiștilor suprarealiști o umbrelă deschisă acoperită cu pietricele colorate. Se afirmă că exponantul a fost foarte admirat...

● **Soții Grurberger** din localitatea Wupertal (Germania) au sărbătorit nunta de aur. Un amănunt de senzație : soțul a fost pensionat la vîrsta de 58 de ani pentru că era bolnav de... inimă !

● **Una dintre** cele mai vechi întreceri automobilistice a fost cursa Paris—Rouen, desfășurată în anul 1894. Regulamentul competiției prevedea o singură condiție : cîștigător va fi cel ce va parcurge cei 127 de km dintre cele două orașe în mai puțin de 12 ore. Învingător a fost francezul De Dion care, cu ajutorul unui triciclu construit de el și acționat de vapori a ajuns la destinație în 6 ore și 48 de minute.

● **Argentinianul Hilario Deluchi**, fost jucător de fotbal astăzi un bogat negustor, a ținut să sărbătorească în mod deosebit victoria echipei sale favorite care s-a salvat de la... retrogradare. În acest scop a invitat un grup de specialiști să producă o pizza ieșită din comun prin mărimea ei. Comanda a fost executată. Folosindu-se o tonă de făină, 100 kilograme de roșii, 50 kg. de ciuperci, 50 kg. de fructe, 100 kg de șuncă, 50 kg. de ardei, 50 kg. de salam și 20 kg. de spanac, s-a realizat o pizză lungă de 338 metri din care s-au ospătat mii de suporteri !

● **Strict autentic.** Un bijutier din San Francisco a afișat pe geamul magazinului său următorul anunț : „Închiriez inele de căsătorie". Explicația oferită celor curioși care citesc anunțul este următoarea : „Numărul divorțurilor este atît de mare încît sînt dispus să răscumpăr aceste inele"....

● **În rezervația naturală „Fuping"** (din China), situată la altitudinea de 1 600 m., s-a făcut o descoperire care a uimit pe toți specialiștii. Este vorba de o specie necunoscută de panda, care spre deosebire de semenii săi este în întregime... albă !

TRECĂTORI

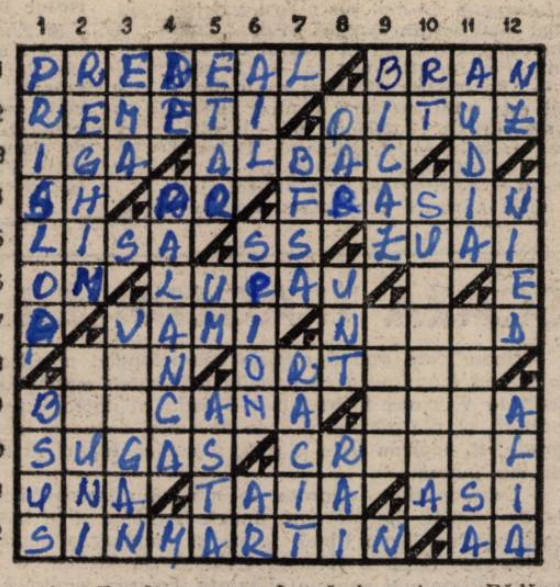

ORIZONTAL: 1) Una din marile „porți" din Carpați, leagă depresiunea Cîmpinei și Țara Bîrsei — Celebru pas care desparte Munții Bucegi și Leaota de Piatra Craiului legînd depresiunea Cîmpulung de Țara Bîrsei 2) Trecătoare în Munții Oașului, cu o lungime de 20 km, care leagă Valea Tisei de depresiunea Oașului — Pas intrat în istorie, desparte Muntele Nemira de Munții Vrancei 3) Interjecție! — Stațiune din Apuseni 4) Două din șah! — 12 probe! — Localitate în jud. Sucéava aproape de pasul Pălținiș 5) Comună din depresiunea Făgărașului, punct de plecare spre pasul Vlădeni — Bis — A zumzăi (reg.) 6) Ton fără cap ! — Localitate în județul Caraș-Severin 7) Instituții statale care, pe vremuri, erau instalate la intrarea în principalele trecători ale țării noastre — Pas peste Munții Pădurea Craiului 8) „Sferă" de atracție — Caransebeș, trecătoare cu o lungime de 93 km 9) Pîriu care întîlnește, spre Gheorgheni, trecătoarea Bicaz — Comuna cu care începe pasul Vlăhița 10) Pas pe cursul superior al Tîrnavei Mari — Șarpe cu clopoței 11) Singură — Culme la nord de Petrila — Cei mai buni 12) Pas care merge în lungul Văii Uzului — Abis!

VERTICAL: 1) Pas care leagă depresiunea Dornelor de cea a Maramureșului — Localitate în Liban 2) Depresiune la nord de Tg. Mureș — Localitate în județul Maramureș, aproape de Munții Gutin 3) Rîu în Italia — Munți „tăiați" de trecătoarea Lainici 4) Cap deștept! — Trecătoare care desparte Munții Ciucului de Munții Tarcăului 5) Localitate în Bulgaria — Sumă medie! — Acesta 6) Cap în sud-estul Franței — Iscoadă — 10 10 m² 7) Apreviere engleză — Are gutural 8) Localitate în județul Satu Mare — Făcut din lapte — Paradis 9) Celebrele Chei care unesc depresiunea Cracău de cea a Giurgeului (nom.) — Aici... pe plic 10) Curte! — Leagă depresiunea Rădăuților de cea a Cîmpulungului 11) A asculta — Vale din trecătoarea Stînișoara 12) La necaz! — Munte în nord-estul Algeriei — A se uni.

DICȚIONAR: IGA, LISA, ZUAI, CIBA, BSUS, EMA, ETAR, AIL, BFSA, OAR, NIED

PAUL ROMAN
Cîmpina

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

„OAMENI ȘI NUME"

ORIZONTAL : Babeș — Ampere — Ovidius — Apas — Le — Iat — Brahe — I — Aslan — Km — N — Nero — Nap — ITT — Trans — France — Iar — Theodor — NS — Nae — Dante — Eminescu — D — M — Aur — Lie — Pare — Nsoc — Otto — Or — U — Dryden — Fly.

Poșta rebus

Nicușor Năsui — Șuletea: am reținut „Botanica... zoologică. Vă recomand să trimiteți „Asasinatele celebre" unei publicații de „profil" (ex. Poliția română).

Nicolae Lupu — Craiova: buna densitate tematică a „Mitologiei" dv. m-a făcut să reținem careul. Să sperăm că voi reuși eliminarea celor cîteva greșeli din grilă...

Paul Băgneanu — București : O.K. pentru „Botanică".

MARIAN MINCULESCU

Nr. 48 (1832) din 28 noiembrie 1992

Caleidoscop

magazin

CEL MAI ÎNALT OM DIN ANGLIA

În fotografia de mai sus a fost surprins cel mai înalt om din Anglia. Și după cum susțin concetățenii săi el este și cel mai elegant. Pentru înălțimea sa — 2.26 metri — Christopher Greener se îmbracă la cei mai buni croitori. Pentru picioarele sale uriașe — măsura 58 — încălțămintea trebuie să strălucească. Datorită înălțimii neobișnuite Greener nu-i poate lua în brațe prea des pe copiii săi, deși face mari eforturi în direcția aceasta.

■ **La Oberfal, în sudul Germaniei, funcționează cea mai mare instalație pentru producerea hidrogenului cu ajutorul energiei solare.**

■ **O oră de raze solare deasupra Germaniei conține cantitatea de energie consumată de populația sa, de peste 80 milioane de locuitori, într-un an !**

■ **Statul California a luat hotărîrea ca, începînd din anul 2003, cel puțin 10 la sută din automobilele noi nu vor mai primi aviz de**

TELEGRAME

circulație decît dacă nu vor mai emana substanțe toxice. Noile automobile vor trebui să fie acționate electric sau cu hidrogen. Noua revoluție în industria automobilului se pregătește de pe acum...

■ **Sume importante s-au acordat și în acest an pentru realizarea avionului aerian-cosmic „NASP" care urmează să execute, în primul deceniu al secolului viitor, 150 de zboruri. Cinci firme cooperante selectate de Ministerul Apărării al SUA și NASA au obținut progrese în elaborarea și alegerea concepției acestui aparat de zbor.**

■ **Rezervele cunoscute și exploatabile de petrol ale Venezuelei se cifrează la 58,83 miliarde barili, iar cele de gaze naturale la 1,244 trilioane picioare cubice.**

■ **Deteriorarea condițiilor de mediu din vasta regiune a Americii Latine și Caraibilor se datorează țărilor industrializate care emit 70 la sută din bioxidul de carbon, principala cauză a schimbărilor de climă și 90 la sută din gazele care distrug stratul de ozon, subliniază experți ai Organizației Latino-Americane pentru Energie (OLADE).**

■ **Energia nucleară ar putea să nu fie o soluție deosebit de populară în ce privește Indonezia, însă aceasta ar putea fi o alternativă mai bună decît confruntarea cu o penurie continuă și o dependență de importurile de petrol, se apreciază la Jakarta, în mediile politice și economice.**

Recital plutind pe valuri

Richard Tognetti, prim violonist al unei orchestre de cameră din Australia, are o pasiune la care nu poate renunța: practicarea surfingului, sport foarte răspîndit în Țara Cangurilor". Cum nu poate renunța nici la muzică, nici la surfing Richard Tognetti consideră că a găsit o formulă prin care poate să împace amîndouă pasiunile. Atunci cînd are timp liber și se grăbește spre plajă nu uită să ia cu el și.. vioara. Plimbîndu-se pe apele oceanului cu surful, el execută în paralel și exerciții muzicale. Foarte mulți ascultători consideră că soluția pt care a adoptat-o Tognetti este net în dezavantajul măiestriei sale artistice...

O FRUNZĂ NEOBIȘNUITĂ

Băiatul din fotografia de mai sus pare să nu fie prea preocupat de faptul că se află așezat în mijlocul unei... frunze. El se simte chiar în siguranță pe această enormă frunză care are un diametru de doi metri și suportă cu ușurință greutatea lui. Această varietate botanică originară din America de Sud și care crește în rîuri se numește „Victoria crucIana" Ea poate suporta o greutate de 40 de kilograme. Fotografia pe care o prezentăm a fost realizată în Grădina botanică din orașul Brunswick, care posedă o extraordinară „colecție" de specii de plante din toate colțurile lumii.

SCARA TRAGEDIILOR NOASTRE

Scara care poartă numele seismologului american Charles F. Richter este o scară logaritmică ce permite măsurarea magnitudinii seismelor. Gradată de la 1 la 9, scara Richter și-a dovedit utilitatea în nenumărate cazuri pînă în prezent, și, din păcate, și-o va dovedi și de acum încolo... Distanța dintre două grade, să spunem între 4 și 5, semnifică faptul că seismul este de treizeci de ori mai puternic.

Seismografele, aparate de măsură ultrasensibile, înregistrează cutremurele de pămînt. Ele măsoară undele seismice și le înregistrează sub forma unei seismograme. Linia frîntă, forma și amploarea curbelor seismogramei permit deducerea, după o formulă stabilită de Richter, a epicentrului seismului, direcția, distanța și energia eliberată. Energia eliberată este exprimată prin magnitudine. Cele mai puternice seisme înregistrate pînă în prezent au avut magnitudini cuprinse în jurul valorii de 8,5 grade Richter.

Noi „veşti" de la Homo Erectus

Dmanisi este un oraș medieval în ruine din Georgia de Sud situat în apropierea granitei cu Armenia. Dmanisi este, totodată, și cel mai vechi șantier arheologic din Eurasia. Aici au fost descoperite oseminte de animale și unelte din piatră, precum și un foarte interesant maxilar inferior uman. Osemintele de animale descoperite au permis stabilirea perioadei în care trăiau aceste animale: o epocă precoce a Erei glaciare, mai precis epoca villa-franchiană. Era o faună specifică savanei; elefantul de sud, rinocerul etrusc cai din grupa stenonis, o formă gigantică de struț și felina „cu dinți de sabie".

Din 1991, zona arheologică Dmanisi este explorată în comun de o echipă germano-georgiană. Cea mai interesantă descoperire făcută pînă în prezent a fost un maxilar inferior uman. Datările făcute de specialiști îl situează în epoca primilor homo erectus, fapt deosebit de important pentru antropologia contemporană Dentiția în întregime conservată, cu cei 16 dinți ai săi, este relativ îngustă. Maxilarul este masiv, bărbia nefiind încă formată. Cercetările arheologice asidue desfășurate în scopul reconstituirii evoluției omului pe Terra au căpătat, astfel,-un element prețios.

PATINE CU ROTILE ȘI MOTOR

Patine cu rotile cu propulsie grație unui mic motor. Iată o idee revoluționară care a fost realizată de un tînăr membru al clubului „Făcut de mine" din Tokio.

Este vorba de un motor a cărui formă se aseamănă cu cele folosite la mașinile de tuns iarbă. El poate asigura deplasarea unui patinator cu rotile care, a obosit, și vrea să ajungă mai repede acasă. Ingeniosul agregat poate servi și drept mijloc comod de transport în oraș, mai ales în zonele care sînt mai aglomerate. Mai rapidă decît o bicicletă, mai sigură decît un scuter, această originală investiție pare să aibă în viitorul apropiat un succes neașteptat de mare.

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR:

Enciclopedie. Limbaj secret în lumea animalelor

Biblioteca județeană

magazin

SERIE NOUĂ – 83

ANUL XXXV • Nr. 49 (1833)) SÎMBĂTĂ 5 DECEMBRIE 1992 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Cercetări într-un uriaș triunghi spațial

Este posibilă prietenia între un bărbat și o femeie?

CERUL, APROAPE DE NOI

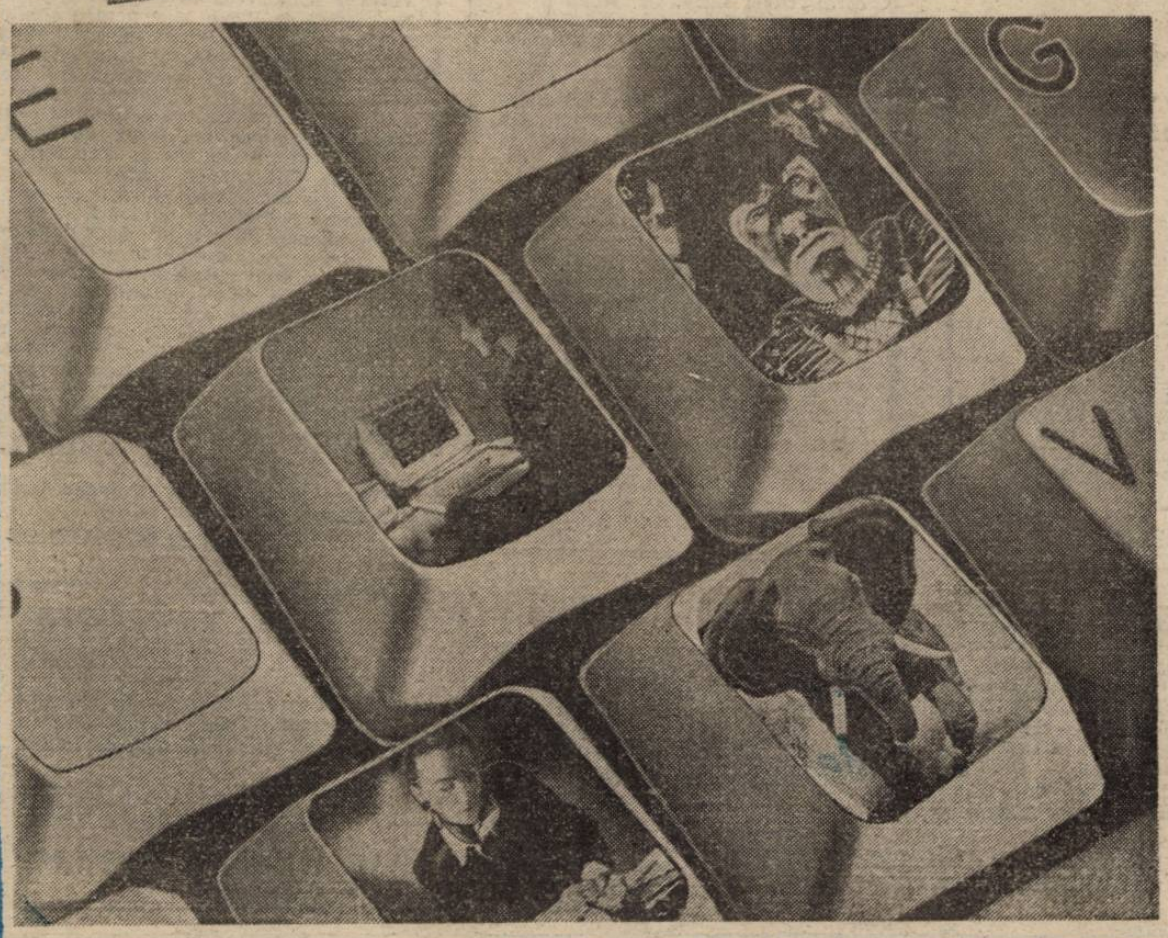

Incursiune în paranormal

• VISE BENEFICE...

Program TV

Starea de veghe

ÎNTRE AFRICA NEAGRĂ ȘI FRUMOASA HELEN

music box

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

MEGAMIX

■ ■ **Octave** a devenit primul grup românesc de rock cu discuri contractate la export (Ungaria si Cehoslovacia). Duetul pregăteste un al doilea LP conceptual care se va numi **La portile iubirii** si va contine, la fel ca primul, sase piese. De curînd albumul de debut, **Secretul piramidelor**, a fost tras si pe casete, acestea avînd acelasi pret ca discul : 300 lei bucata... Dacă tot am pomenit de casete să vă spun că Octave sînt prezenti cu piesa **Slow Down** pe programul intitulat **East Meet West**. Amatorilor le semnalez aparitia fan-clubului Octave, fondat de Răzvan Rosca (str. Cornelia nr. 19, sector 4, Bucuresti).

■ ■ **Alannah Miles** revine în actualitate cu un nou LP, **Rocking Horse**, care confirmă faptul că albumul său de debut nu a fost un foc de paie si de a demonstra scepticilor că succesul avut cu **Black Velvet**, poate fi reeditat (n.n. vom vedea...). Tot ce pot să vă spun, deocamdată, d spre noul ei disc este că Alannah a rămas fidelă rock sound-ului nord-american.

■ ■ **„Brr, aceasta-i Betty Boo"** se intitulează recent apărutul disc al simpaticei englezoaice, care marchează o schimbare a „paletei" muzicale (rap si hip-hop) comparativ cu precedentul album semnat Betty Boo. Fireste, rap-ul nu lipseste de pe noul disc dar acesta este orientat (as spune decisiv) spre funk...

■ ■ Ce ziceti de albumul **Live** al australienilor de la **AC/DC** ? Au trecut 18 ani de la debutul lor, timp în care le-au apărut 14 albume de o calitate de la bună la exceptională. „Live" contine piese din concertele sustinute de **Malcolm Young** (ch. ritmică), **Angus Young** (ch. solo), **Chris Slade** (percutie) si **Brian Johnson** (vocal) în ultimul an. Discul ne trece prin marile lor hituri cuprinzînd si „Clopotele iadului", dedicată memoriei lui **Bon Scott**, fostul solist al grupei, decedat în 1980...

■ ■ De curînd a avut loc, în sala londoneză Royal Albert Hall, festivitatea decernării premiilor industriei muzicale britanice destinate muzicii de dans. Am retinut următoarele nume : **Right Said Fred** (cel mai bun grup), **Ce Ce Penniston** (cea mai bună solistă străină), **Michael Jackson** (cel mai bun solist străin. Se putea, oare, altfel ?), **Alison Limerick** (cea mai bună solistă britanică). Seara s-a încheiat cu recitalul celebrelor **Sisters Sladge**, din nou împreună după o lungă perioadă de timp...

■ ■ Comeback, spectaculos, **Bon Jovi** cu albumul **Keep The Faith** venit la timp pentru a risipi norii adunati în cei patru ani de tăcere (1988 — New Jersey). Fanii nu vor fi dezamăgiti, albumul continuă linia trasată de precedentul disc Bon Jovi, piesele sale fiind scrise de Bon Jon Bovi, David Brian si Desmond Child (cel care a compus si celebrele **You Give Love A Bad Name** si **Livin'On A Prayer** ...). Dacă tragem o linie după ascultarea acestui disc vom avea un rezultat uimitor : jumătate din piesele sale sînt balade, fapt ce-l apropie si mai mult de New Jersey...

■ ■ La final, o altă nouă aparitie discografică semnată, de această dată, de **Chris Rea**. Fără a străluci, discul ne oferă o reîntîlnire plăcută cu sound-ul specific lui Chris, foarte iubit de milioane de fani. Vă recomand compozitiile **I Ain't Fool** si **There She Goes**.

Francis Soto in concert !

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **Free Your Mind-En Vogue.** New entry.
9. **Humpin'Around-Bobby Brown.**
8. **Hush Little Baby-Bobby McFerrin.**
7. **How About That ?-Bad Company.** New entry.
6. **Erotica-Madonna.** New entry.
5. **My Name Is Prince-Prince.**
4. **Too Much Love Will Kill You-Brian May.**
3. **Sometimes Just Love Ain't Enough-Patty Smyth.**
2. **When I Look Into Your Eyes-Firehouse.**
1. **Forever Love-Color Me Badd.**

La început de iarnă („te uită cum ninge decembre"...) avem a premieră în topul nostru : patru slow-uri pe primele locuri ! Recunoaste ti merită... Urmează cîteva răspunsuri date unor „reclamatii" : **Claudiu Ionescu-Giurgiu** : End of The Road a fost Number One în Top Ten Magazin chiar înainte de a fi intrat în partea superioară a clasamentului Hot 100 Singles din Billboard... **Liana Marin — Arad** : NKOTB lipsesc din topul nostru dintr-un motiv foarte simplu : nu au mai scos nimic nou. If You Go Away este prea „vechi" pentru a putea intra într-un top al noutătilor cum este cel din Music Box.

Albumul săptămînii

HARMONY — LONDONBEAT

Ce poate fi mai indicat, de ascultat, în aceste zile friguroase, decît un LP care să ne pună sîngele în miscare ? Al doilea disc al cvartetului britanic continuă linia melodică a albumului lor de debut iar prezentarea sa astăzi nu este deloc întîmplătoare avînd în vedere faptul că se apropie Sărbătorile... **Jimmy Chambers** (vocal), **George Chandler** (vocal), **Jimmy Helms** (vocal, trompetă) si **Willy M** (chitară) au colaborat o perioadă cu Fine Young Cannibals iar anul trecut s-au decis să „ia taurul de coarne" editînd un album care, rapid, va cuceri topurile europene, cele trei extrase pe single fiind pe buzele tuturor... Este vorba de **I've Been Thinking About You, A Better World** si de remake-ul **No Woman No Cry**. Vara lui '92 ne-a adus un nou superhit de discotecă, excelentul **You Bring On The Sun** (primul single de pe Harmony) urmat, la scurt timp, de restul albumului. Melodiile, care dau culoare, ritm si bună dispozitie discului prezentat azi sînt, în ordine, următoarele : **Have You Send Me Colours ?, That's How I Feel About You, Some Lucky Guy, Secret Garden, Give A Gift Yourself, Harmony, All Born Equals, Rainbow Ride, Keeping The Memories Alive** si **The Sea Of Tranquilitty...** Cei patru trec în cele 50 minute cît durează acest disc, prin diverse stiluri muzicale, al căror „liant" este iubirea (prezentă în textele tuturor melodiilor...).

Prieteni, ringul de dans vă asteaptă !

Tolba cu scrisori

DORESC SĂ CORESPONDEZE : Cătălin Necula, str. Stelian Mihale nr. 7, bl. PM95, sc. 1, ap. 43, sector 3, Bucuresti (cu fani NKOTB). **Raluca Dumitrele**, Aleea Fragilor nr. 11, bl. P2, sc. F, ap. 104, Constanta 8700 (cu fani NKOTB si Roxette). **Anamaria Popescu**, Cartier Găvana 2, bl. D1 sc. A, ap. 13, Pitesti, 0300, Arges (cu fani Queen). **Adina Cristea**, Aleea Steiarului nr. 8, bl. X8, sc. B, ap. 12, Tulcea, 8800 (cu fani Roxette). **Gianina Călugăreanu**, Aleea Daliei nr. 20, bl. L119, sc. A6, ap. 9, Constanta, 8700 (va fonda un fan-club Sandra). **Amer Jabre**, str. Craiovita Nouă, bl. 140B, sc. 1, ap. 5, Craiova, 1100, Dolj (doreste textele melodiilor de pe albumele Metallica ('91) si Back To Front — Lionel Richie). **Ecaterina Petre**, b-dul Timisoara nr. 73, bl. C12, sc. C, ap. 111, sector 6, Bucuresti, 77401 (cu fani Jean-Claude Van Damme). **Simona Ristea**, str. Dristor nr. 96, bl. 12B, sc. A, ap. 43, sector 3, Bucuresti (cu fani Elvis Presley). **Mihaela Kruzslicz**, str. Jabărului nr. 66, Lugoj, 1800, Timis (doreste textele melodiilor Rhythm Is A Dancer — Snap, It's My Life — Dr. Alban si Black Or White — Michael Jackson). **Mihaela Ştefan**, str. Constructorului, bl. J18/2, sc. G, ap. 5, Călărasi, 8500 (caută o prietenie sinceră). **Delia Luca**, str. Nouă nr. 1, Avrig, 2417, Sibiu (cu fani Sandra, Roxette si Tom Cruise. Are 15 ani). **Adriana Raican**, str. Visinilor nr. 8, bl. 55 sc. A, ap. 7, Suceava, 5800 (cu fani Michael Jackson. Are 12 ani), doi prieteni **Adi** (14 ani, blond cu ochi verzi) si **Mihai** (15 ani, saten cu ochi căprui) asteaptă scrisorile admiratoarelor grupurilor Queen, Metallica si AC/DC pe adresa : str. Abrud nr. 21, sector 1, Bucuresti. **Cristian Borcan**, str. Mangaliei nr. 17 Negru Vodă, Constanta (cu fanii Mădălinei Manole). **Corina Ivănescu**, Calea Bucuresti, nr. 71, Topoloveni, 0347, Arges (cu fani Michael Jackson). **Kitty** str. Trapezului nr. 3, bl. C2, sc. E, ap. 197, sector 3, 74598, Bucuresti (cu fani NKOTB si Bros).

P.S. Avînd în vedere zecile de scrisori sosite, săptămînal, pentru Music Box, îi rog pe cei care n-au primit, încă, răspuns să aibă „puţintică răbdare",... O.K. ?

FLASH

Asa cum promiteam în numărul trecut, iată cîteva date despre hit-urile formatiei QUEEN, formatie care putem spune că si-a încheiat activitatea (!?) odată cu moartea lui Freddie Mercury.

A kind of magic. Scrisă de Roger Taylor, piesa a fost scoasă din albumul cu acelasi nume (17 martie 1986), ajungînd pe locul trei în UK (Marea Britanie), dar devenind nr. 1 în alte 35 de tări. Hitul a fost folosit de regizorul Russell Mulcahy în filmul **Highlander** si tot el a regizat si clipul video, în care a produs multe efecte speciale si animatie pe computer. **Radio Ga-Ga** a fost scris tot de Roger Taylor pentru albumul **The works**, primul lor album înregistrat la Los Angeles. A apărut în UK pe 23 ianuarie 1984, MTV a fost canalul de televiziune care a inspirat ideea video-clipului, cu secvente din filmul mut al lui Fritz Lang, Metropolis, motiv pentru care Queen a cumpărat părti ale acestui film de la guvernul german. Hitul a atins pozitia II-a în clasamentele britanice, dar a fost **number one** în 19 tări. **I want it all** (Vreau totul) poartă semnătura Queen, single-ul fiind extras din albumul **The Miracle** care a apărut pe 2 mai 1989. După o absentă de doi ani din clasamente, Queen revine cu un rock clasic si un clip performant. Cîntecul s-a transformat curînd într-un cîntec protestatar al tinerilor negri africani. **I want to break free** (Vreau să crăp liber) a fost scris de John Deacon. Al doilea single de pe albumul The Works, (apare pe 2 aprilie 1984) care stabileste suprematia formatiei pentru decada în curs, devenind u-

nul dintre cele mai recunoscute hituri ale formatiei în Europa. Clipul îi arată pe cei patru muzicieni în travesti, într-o parodie a unui serial de televiziune britanic, cucerind si el Europa. Unele părti ale clipului vor fi interzise în America. Oricum, cîntecul a devenit un fel de imn în multe tări oprimate din lume. **Innuendo**, un titlu frumos ca si melodia si albumul cu acelasi titlu apare pe 14 ianuarie 1991 este si prima apariţie discografică a grupului pentru anii '90. Opusul de 6 minute si jumătate a sărit direct pe primul loc în topurile britanice, bucurîndu-se de un imens succes în toată Europa. Clipul produs de Hibbert Ralph si Doro Productions a cîstigat cîteva premii prestigioase, printre care si Camera de Aur la Festivalul filmului si video-ului american. **Who wants to live Forever** (Cine vrea să trăiască Vesnic) a fost scrisă de Brian May pentru albumul **A kind of Magic**. Balada această impresionantă a fost compusă pe bancheta din spate a masinii în momentul în care membrii formatiei se întorceau de la vizionarea primei versiuni a filmului **Highlander**, devenind apoi tema principală a filmului. Clipul realizat a fost făcut în compania Filarmonicii nationale engleze, a unui cor compus din 40 de persoane si la lumina a 2 000 de luminări.

The Miracle (Miracolul), scris de Queen si extras de pe albumul cu acelasi titlu. Single-ul a iesit pe piată în Marea Britanie pe data de 27 noiembrie 1989. A fost pentru prima oară cînd casa de discuri EMI a scos 5 single-uri de pe un album Queen. Clipul video a consemnat o noutate, prin faptul că a lăsat ca patru copii să apară în postura Queen, ei au prezentat un mini-show excelent, lăsînd locul „adevăratilor Queen" numai în final. Un adevărat miracol, de data asta video.

(Alte amănunte despre hiturile formatiei Queen, în numărul viitor).

GEORGE CUŞNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentinta civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 Bucuresti, înmatriculată la Oficiul Registrului Comertului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ŢIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUŞNARENCU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANTU (directori)
REDACŢIA : Piaţa Presei Libere nr. 1, telefon : 6.17.60.10, 6.17.60.20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — Bucureşti.
CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO-BOX 33—57, Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 6.18.56.73 — Bucureşti — Piaţa Presei Libere nr. 1 — România.
SERVICIUL DE DIFUZARE : 6.18.45.57.
SERVICIUL DE PUBLICITATE : 6.18.24.27

Redactor şef : DUMITRU FILIP
Secretar general de redacţie : GEORGE CUŞNARENCU

REDACŢIA : Dorel Dorian (şef secţie), Ion Tugui, Ecaterina Bătrineanu, Aurora Popescu (16 30) ; Paul Ioan (şef secţie), Mihaela Dorobanţu, Şerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).
SECRETARIAT DE REDACŢIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuţă, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran
CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).
Manuscrisele şi fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Astronautică

„CAMIOANELE COSMICE"

Agenţia spaţială europeană se află în prezent în plin proces de construire a noi rachete spaţiale „Ariane 5". Primul zbor demonstrativ al acesteia este prevăzut pentru luna aprilie 1995, urmînd ca din 1998 ea să înlocuiască rachetele „Ariane 4" utilizate acum de către Agenţie

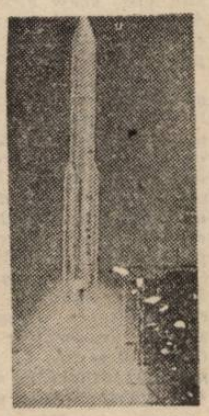

Racheta americană Titan IV — concurentul cel mai serios al lui Ariane. Ea poate transporta în spaţiu o sarcină utilă de 20 —39 tone.

pentru transportul şi punerea pe orbită a diferitelor încărcături.

Programul „Ariane 5" are şi o considerabilă miză comercială, deoarece rachetele — veritabile „camioane spaţiale" — sînt închiriate ţărilor care nu posedă astfel de mijloace în scopul lansării în spaţiu de către acestea a sateliţilor care le sînt necesari.

Între 1980 şi 1990, prin intermediul diferiţilor proprietari de rachete purtătoare au fost lansaţi în spaţiul cosmic 113 sateliţi „civili", ceea ce reprezintă o piaţă de afaceri de 45 miliarde de franci francezi. Datorită fiabilităţii sale, Ariane 4 a cucerit jumătate din această piaţă. Dar aceasta reprezintă puţin faţă de ceea ce va fi în următorul deceniu: se estimează că pînă în anul 2002 vor fi trimişi în spaţiu 150 — 200 de sateliţi, o adevărată „ mană cerească" de cel puţin 60 miliarde de franci francezi. Prin urmare, concurenţa se anunţă severă. Americanii dispun de o panoplie de rachete performante, printre care Atlas Centauri şi Titan III şi IV. Rusia propune şi ea rachete purtătoare Proton, Japonia racheta H2 (din clasa Ariane 4), iar China racheta CZ „Drum Lung 3", al cărei preţ de închiriere este foarte atrăgător.

Cu cele aproape 100 de lansări de sateliţi deja comandate Agenţiei spaţiale europene, Ariane 4 ar trebui să permită Europei păstrarea poziţiei sale pe piaţa sateliţilor pînă în anul 1998. Dar dincolo de acest an se impune introducerea în exploatare a unei rachete mai puternice, deoarece viitorii sateliţi vor fi din ce în ce mai grei. De asemenea, pentru a cîştiga această bătălie comercială, succesoarea lui Ariane 4 va trebui să poată transporta, la un preţ de cost scăzut, mai mulţi sateliţi deodată.

Ariane 5 răspunde acestor cerinţe. Ea va fi dotată cu un compartiment pentru sarcina utilă de dimensiuni variabile, capabil să înmagazineze pînă la 3 sateliţi, adică o încărcătură utilă maxima de 6,9t faţă de 4,2t cît poate transporta Ariane 4. Mai mult, Ariane 5 urmează să fie utilizată ca vehicul de bază în cadrul marilor programe spaţiale europene care vor debuta în anul 2005. Într-adevăr, o variantă şi mai puternică, botezată Ariane 5 MK2 sau Ariane 5 Plus, va permite lansarea pe orbită a elementelor staţiei locuite Colombus — ceea ce înseamnă o sarcină maximă de 19t — sau chiar cele 23t ale navetei spaţiale europene Hermes. O altă variantă, aflată şi ea în studiu, echipată cu 4 motoare Vulcain şi cu 4 rezervoare de combustibil, va putea transporta încărcături şi mai grele. Acest caracter modular constituie un avantaj important în faţa americanilor şi a ruşilor, ale căror navete spaţiale nu pot fi lansate decît cu rachete special concepute pentru acest gen de misiuni. Pe lîngă aceasta, costul de lansare al noii rachete va fi cu 10 la sută mai mic decît al lui Ariane 4, ca urmare a simplificării şi optimizării tehnologiei de lansare. (De exemplu, Ariane 5 nu are decît 4 propulsoare montate pe 4 etaje — motorul Vulcain, cele două rezervoare de combustibil şi motorul auxiliar folosit pentru lansarea sateliţilor — faţă de Aeriane 4, care are 8 propulsoare montate pe 3 etaje). Ariane 5 va beneficia şi de nişte sisteme de securitate cu o eficacitate dublă sau chiar triplă: proiectanţii consideră posibil un eşec la 100 de lansări, faţă de 5 în cazul lui Ariane 4. O fiabilitate excepţională, care va fi un argument important în ochii clienţilor, dar şi o necesitate, deoarece va fi vorba şi de trimiterea unor cosmonauţi în spaţiul extraterestru.

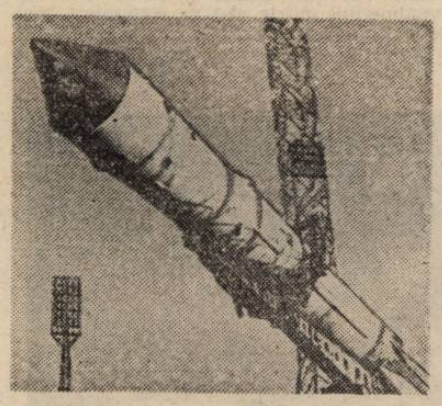

Racheta Proton, construită în fosta Uniune Sovietică.

Racheta japoneză H2, dotată cu un motor cu hidrogen şi oxigen lichid, poate pune pe orbită sateliţi în greutate de 4 tone.

GEORGE DAVID

Ministerul Tineretului şi Sportului ROMÂNIA

Astronomie

CERUL, APROAPE DE NOI

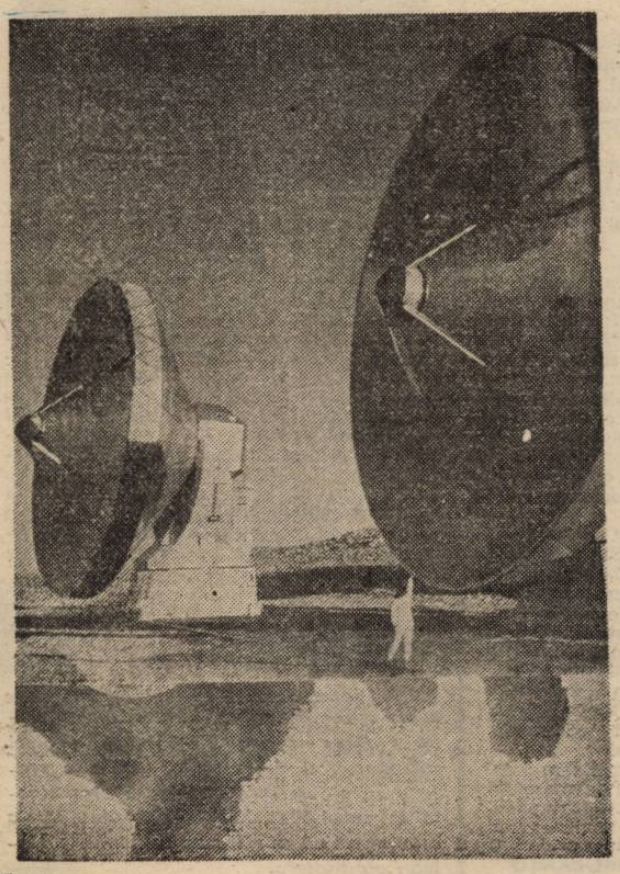

La 2 500 m altitudine, pe platoul Bure situat în sudul masivului Devoluy din Alpii francezi se găseşte amplasat un observator astronomic unic în felul lui. Dispunînd de trei antene parabolice, cu diametrul de 15 m fiecare, acest observator este cel mai mare interferometru al undelor radiomilimetrice, existent la ora actuală. Este posibilă astfel obţinerea de imagini ale unor regiuni inobservabile cu tipurile obişnuite de telescoape optice, ale acelor regiuni ascunse de mari cantităţi de praf interstelar. Observatorul are posibilitatea să studieze apariţia şi dispariţia aştrilor, naşterea şi moartea lor aşadar. Trei concurenţi mai are în lume la ora actuală : unul în Japonia (Nobayama, cu cinci antene de 10 m în diametru), şi alte două în Statele Unite (Berkeley, cu trei antene de 6 m, şi Caltech, cu trei antene de 10 m).

Observatorul este tutelat de Institutul de radioastronomie în domeniul lungimilor de undă milimetrice, creat în anul 1979 de CNRS şi Max-Planck Gesellschaft, şi a început să funcţioneze începînd din noiembrie 1990. De la bun început, echipa de cercetători din cadrul observatorului şi-a propus să aducă date noi asupra misterului ce frămîntă lumea ştiinţifică dintotdeauna. Se ştia deja : forţa care domină formarea unei stele este gravitaţia. Sub efectul său, norul de gaz care alcătuieşte embrionul stelei se contractă. Dar o întrebare rămîne fără răspuns : de ce gazul care iniţial are o mişcare de rotaţie extrem de accelerată îşi încetineşte viteza pe măsură ce se contractă ? S-a făcut asemănarea cu un patinator angajat într-o piruetă : Cînd acesta îşi apropie braţul de corp, se învîrteşte mai accelerat. Gazul ar trebui să urmeze acelaşi principiu, să capete o mişcare de rotaţie din ce în ce mai mare, pe măsură ce se concentrează. Or, stelele tinere au o viteză de rotaţie mai mică decît gazul iniţial din care s-au format. Pe baza cercetărilor cu instrumentele de care dispun, echipa de specialişti de la Bure a lansat o ipoteză apreciată de lumea ştiinţifică : sub efectul forţei centrifuge, gazul se contractă sub forma unui disc aplatizat şi nu a unei sfere. Astronomii au pus deja în evidenţă cîteva exemple de discuri aplatizate care vin în sprijinul acestei ipoteze.

Antenele gigant permit de asemenea studiul fenomenului de ejecţie a gazului de către stelele tinere ce au o viteză de pînă la 300 km/s. Astronomii de la Bure au încercat totodată să observe ceea ce se întîmplă în stele binare. Ei au plecat de la premisa că discul se distruge, se fragmentează. Totuşi, imaginile obţinute arată că discul persistă, în ciuda perturbărilor şi a presiunilor la care este supus. Care este explicaţia ? Rămîne de descoperit.

Echipa de cercetători studiază şi învelişul care se formează în jurul stelelor atunci cînd ele ating faza finală a evoluţiei. În acest stadiu, stelele şi-au consumat întreaga lor cantitate de hidrogen. Acum debutează reacţiile termonucleare pe bază de heliu. Învelişul stelelor se umflă şi o parte din gaz este ejectat. Interferometrele milimetrice au putut observa gazul ejectat, dar rămîne de explicat cum se reformează moleculele de praf interstelar, cum se condensează din nou.

Alte observaţii privesc stelele masive sau mai puţin masive, luminoase ori mai puţin luminoase, ce pierd mai mult sau mai puţin din masa lor, prin ejectare de gaz în cantităţi diferite şi la viteze diferite... Instrumentele de la Bure permit, de asemenea, explorarea galaxiilor mai puţin luminoase, spre deosebire de cercetările întreprinse pînă acum, cînd astronomii se interesau îndeosebi de galaxiile strălucitoare...

Şi astfel, echipa de cercetători de la Bure speră să aducă universul mai aproape de noi, descifrîndu-i misterele.

AURORA POPESCU

Cercetări într-un uriaş triunghi spaţial

Aceste unde nu au putut fi direct detectate sau puse în evidenţă cu dispozitive experimentale. Undele gravitaţionale sînt asociate oricăror cîmpuri gravitaţionale, chiar şi celor mai discrete şi reprezintă variaţii ciclice ale forţelor gravitaţionale generate de procese cosmice sau astrofizice. Şi încă un element cu reală semnificaţie : undele gravitaţionale constituie una dintre marile „investiţii" ale teoriei relativităţii generale.

Dorinţa oamenilor de ştiinţă de a descoperi undele gravitaţionale nu a fost părăsită. Pentru a se reuşi această performanţă ştiinţifică se are în vedere realizarea unui dispozitiv care să trimită fascicule laser între nave cosmice aflate pe orbite la mari distanţe între ele, de cel puţin 1 000 000 kilometri. Un atare proiect ambiţios se află în studiu la Institutul de Cercetări Astrofizice (JILA) din Boulder — Colorado (SUA). Experimentele pe Pămînt folosesc distanţele dintre corpuri, de la cîţiva metri pînă la mai mulţi kilometri. Pentru a se putea detecta ceea ce experţii numesc „undă gravitaţională" de frecvenţă joasă, cu perioade de oscilaţie cuprinse între 10 secunde şi 10 ore, este nevoie de o deplasare în spaţiu extraterestru. La Boulder (Colorado) se află în studiu experimentul care preconizează folosirea a trei sateliţi, doi ce ar trebui să graviteze în jurul Pămîntului, iar cel de-al treilea în jurul Soarelui. Va conta foarte mult şi felul în care vor fi plasaţi sateliţii în Cosmos. Este necesar, opinează oamenii de ştiinţă de la JILA, ca cei trei sateliţi să formeze în spaţiul extraterestru un triunghi cu latura de un milion de kilometri. Cînd ar putea fi pus în practică acest proiect ? Chiar către sfîrşitul acestui secol, susţin specialiştii americani în materie.

NOI SENZORI INDUSTRIALI

Firma franceză Protais, constructoare de aparate de măsurare a presiunii, a pus recent la punct un aparat de măsurare a nivelului apei în balonul cazanelor de înaltă presiune (circa 200 bari). Este vorba de un nou sistem de transmitere a informaţiei, care, prin intermediul unui microprocesor, corectează erorile survenite în funcţionarea sistemului, cunoaşterea exactă a nivelului apei fiind un parametru esenţial de securitate în exploatare. Compania Oorset, controlată de societatea Protais, a realizat aparatul „Stromberg" care funcţionează pe baza principiului vaselor comunicante. Un flotor plasat vertical în exterior, în comunicare cu rezervorul printr-o tijă, la extremitatea căreia se află un magnet, acţionează bilele mobile ale indicatorului local şi determină nivelul presiunii.

Un prim sistem de transmisie a măsurătorii efectuate în sala de control a fost realizat prin conectarea întrerupătoarelor plasate de-a lungul tubului de măsură la diode electroluminiscente. Această transmisie necesită, însă, un cablu cu cel puţin 56 de perechi de fire. Protais a realizat de

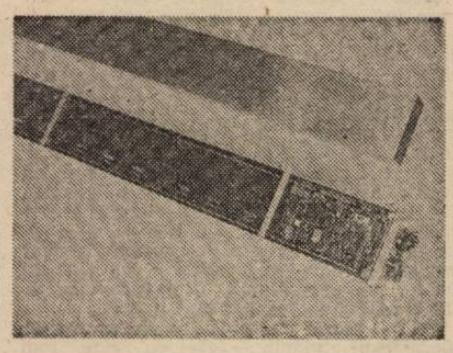

curînd un cablu cvadrifilar blindat, care înlocuieşte cele 56 de perechi de fire, transmisia putîndu-se efectua pînă la o distanţă de 1000 metri. Ameliorarea diagnosticului se face cu ajutorul unui microprocesor care controlează starea de funcţionare a captatorilor elementari ai nivelului presiunii şi temperaturii de 100 de ori pe secundă. Corectarea măsurării nivelului apei în „Stromberg", care nu este aceeaşi cu cea din balon din cauza diferenţelor de temperatură şi maselor diferite, este efectuată de un calculator care ia în considerare cele trei mase volumice care condiţionează echilibrul flotorului ; a apei în balon, a apei şi a vaporilor din „Stromberg". Această corectare permite măsurarea adevăratului nivel al balonului cazanului cu o eroare de ± 10 mm, aproape independent de toţi parametrii care pot afecta exactitatea măsurării presiunii şi temperaturii. (S. F.)

incursiune în paranormal

VISE BENEFICE SAU ECHILIBRAREA PRIN CONTRAST

Acceptînd ideea că nimic în viață nu este rodul întîmplării, și privind această idee cu detașare fără a ne vedea incluși în opiniile vulgarizatoare care ne-ar azvîrli în obscurantism, putem sesiza și în fenomenologia paranormală unele manifestări de contrast, prin care o situație sau o stare sunt compensate în planul extrasenzorial prin alternative diferite de planul material existențial, a unor „realități" catalizatoare. În astfel de cazuri am putea consemna o ipoteză, cu siguranță însă că nu singura posibilă, din care să desprindem faptul că spiritul dovedește o capacitate extraordinară de apărare, de „imunizare" față de traumele sau neîmplinirile existenței. Care sunt secretele acestui tip de autoapărare, prin proiecția în vis, de pildă, a unui univers catalizator ? Mai întîi trebuie să-l cunoaștem : Veronica Z. din Roman este beneficiara și „cazul" contrastelor între existență și trăire extrasenzorială :

„Mă visez de multe ori zburînd prin locuri necunoscute, dar deosebit de frumoase. Mi se întîmplă să am astfel de vise de obicei cînd totul în viața mea merge prost, iar speranța în viitor se pierde. Mă cuprinde o neliniște și parcă se blochează ceva în mine... cred că-mi doresc moartea și că toată ființa mea refuză cu ardoare prezentul, viitorul în care nu mai cred. Visez atunci că zbor singură, ca o pasăre, întotdeauna în vis fiind zile însorite de vară, niciodată nu-i noapte sau iarnă.

M-am visat recent planînd la o înălțime apreciabilă, de unde puteam vedea cîmpii, păduri, munți și unde totul era minunat. La un moment dat am simțit prezența **cuiva**. Am fost cuprinsă de o fericire mare, de o totală împăcare cu mine însămi, de o liniște și mai ales o plăcere teribilă, de o dăruire de nedescris. Mă întîlneam parcă cu „cineva" ce nu avea nici un nume, nici formă, nici chip, cu cineva pe care eu îl știam și de care-mi fusese foarte dor. Mă mișcam, făceam tumbe acolo sus în aer, unde nu era nici frig, nu-mi era frică, nu era nici cald și unde mă simțeam susținută de ceva care nu e palpabil, dar pe care îl simteam cu toată ființa mea : mă atingea cu tandrețe pe obraz, simțeam că-l iubesc și e ceva de care trebuia să mă despart, că **nu este posibil** decît să ne despărțim. După această „regăsire" privirea îmi cade în jos și mă simt atrasă, cucerită de frumusețea munților, cîmpiilor înverzite, spre care cobor, de care mă apropii sau mă depărtez după voie. Acele locuri îmi devin dintr-o dată foarte dragi și parcă toată ființa mea e plină de o iubire care se revarsă ca aerul. Uneori mă apropii din ce în ce mai mult, caut parcă ceva... sau poate aleg, ating efectiv pămîntul pe care însă nu-l simt ; este momentul, de obicei, cînd trebuie să revin la realitate trezindu-mă !

Nedumerirea mea este cine e acel „cineva", de ce nu are chip nici formă, de ce nu-l pot vedea, de ce nu pot rămîne acolo cu el și de ce după aceste regăsiri mă simt mai puternică, mai împăcată, mai liniștită ? Ce se întîmplă de fapt ?"

Deoarece astfel de trăiri nu au un caracter sporadic, accidental, ci au devenit în cazul de față niște laitmotive ale contactului cu lumea invizibilă, cu atît mai mult ele dobîndesc o semnificație aparte : frecvența evenimentelor „în deplasare" depășește și ideea compensației prin contraste. Același subiect va trăi un vis excepțional, racordat sultei deja cunoscute. În cazul „evenimentului" care urmează putînd întui o premoniție clară, încă neatestată de subiect :

„Mergeam în vis în urma unor picioare pe care nu le vedeam decît de la genunchi în jos. Erau îmbrăcate în pantaloni negri, bine călcați, încălțate în pantofi negri, eleganți, extrem de curați. Deci vedeam aceste picioare care mergeau spre ceva și pe care eu le urmam. Am ajuns la un pod care părea din pînză ; apă multă, învolburată, amenințătoare. Ajungem într-un loc unde pînza e spartă și peste care pașii din față treceau mai departe. Eu m-am oprit, mi-a fost frică, și m-am întors regretînd că nu mai puteam urma acei pași. La capătul podului întîlnesc o femeie care stătea jos ; era frumoasă, de vreo 40 ani, satenă, îmbrăcată în veșminte de culoare vernil-alb-sidefat, învăluită parcă într-o ceață foarte fină. Îmi întind un braț, ea îmi întinde un obiect de forma unui triunghi echilateral, cu vîrfurile rotunjite și cu suprafețele curbate înafară (convexe), de culoare tot vernil-alb-sidefat. Dialogul între noi a fost ca un schimb de ginduri : „Poartă asta la gît dacă vrei să nu-ți mai fie frică..." mi-a spus. Luînd în mînă acea formă și nedumerindu-mă cum să port obiectul la gît dacă este atît de mare, m-am gîndit că ar putea fi un talisman. Mi s-a răspuns însă (de parcă gîndul meu ar fi fost auzit) : „Este un fel de cruce". Și mi s-a răspuns imediat : „Tatăl, Fiul și Sfîntul Duh... forța Universului !"

M-am trezit imediat cu această comunicare în memorie, și preocupată să găsesc acel „obiect" pe care nici pînă acum nu l-am văzut undeva reprodus, și nu am găsit și n-am mai văzut ceva asemănător...".

Îndrăznesc să sper că acest din urmă vis are un caracter premonitor, și că el semnifică, în sfera cunoașterii spirituale, un auxiliar de sugestie către o intuiție viitoare pe care însăși „participanta" la evenimentul oniric ni-l va comunica mai devreme sau mai tîrziu...

ION ȚUGUI

Psihoterapia între certitudine și speranță

PENTRU NEVROZELE NOASTRE MOMENTUL COPILĂRIEI ESTE O SUPAPĂ

Red. — Lumea copiilor este — așa cum putem toți să depunem mărturie — extraordinar de interesantă, dar în același timp accesul în ea este deosebit de dificil, chiar și pentru medic, sau, așa cum am văzut din relatările Dv., pentru psihanalist. Ea conține însă germenul societății viitoare. De aceea aș vrea să vă invit, Domnilor Adrian Voicicovski (A.V.) și Ioan Chiriac (J.C.), să încheiem cu cîteva observații generale, din punctul Dv. de vedere, această etapă a discuției noastre. Mai sînt și alte lucruri pe care ar trebui să le evităm în contactul nostru cu lumea copiilor, adică a celor care, odată, am fost și noi, deși cam ușor și prea adeseori uităm acest lucru ?

J.C. — Mai este un lucru, aș spune dezastruos : mama — căci ea este mai autoritară — care îl amenință pe copilul pe care vrea să-l „potolească", să-l facă „cuminte" — cu fraza : „taci, că vine nenea și-ți face cutare sau cutare lucru". Și copilul nu-și poate imagina de unde vine pericolul, și de cîte ori vine cineva în casă crede că e nenea...

A.V. — ... și de fapt pericolul vine de la angoasă, este „monstrul Gogo", pe care nu știe bine cum arată...

J.C. — Bine, unii îi spun „polițaiul", sau mai știu eu cum, nu asta contează, ci faptul că își creează anumite reprezentări, îi asociază cu pericolul, și astfel situația devine dezastruoasă. De aici se trage tot răul. Altele ți le poți reprezenta — pe „nenea", nu.

Și în fond nu trebuie decît să-i spui clar copilului : mama, sau tata, sau eu nu-ți dăm voie. Nu să dai vina pe altul. Copilul va înțelege, mai ales dacă îi explici...

A.V. — La o asemenea vîrstă copilul este de regulă obedient.

J.C. — Într-o anumită limită.

A.V. — Sigur, pe care o știm : cea a complexului lui Oedip. Tatăl poate reprezenta pentru el monstrul care strivește tot, pe lîngă care el este o.... buburuză și deci trebuie să asculte. Dacă îți asumi însă totul, el va putea progresa, ceea ce mai tîrziu se prelungește în identificarea socială, cînd va ști clar să-și aleagă un model, să-l identifice.

J.C. — Să vă dau și eu un exemplu : o tînără de 11—12 ani, care a început deja noul ciclu biologic — este un fapt că astăzi totul începe mult mai devreme, parcă totul se grăbește...

Red. — Ca la pigmeii care parcă se grăbesc să trăiască...

A.V. — Da, dar ei au un alt determinism biologic.

Red. — Și de ce ne îndreptăm noi spre așa ceva ?

A.V. — Nu știu. Mai ales că asemenea fenomene sînt foarte sensibile și depind foarte mult de structura socială. De exemplu schimbările dramatice la cei care vin de la sat la oraș...

JC. — ... unde și stress-ul este mult mai mare. Eu am avut noroc să trăiesc în București într-o casă cu curte. Acum mă întreb cum se structurează un copil născut la bloc...

Red. — Eu am impresia că pentru generația noastră, pentru nevrozele noastre pe care le traversăm, momentul copilăriei este unul de deconectare totală, supapa noastră care, chiar dacă exagerez puțin, ne duce, cumva ca la drogați, într-un „loc" de care avem nevoie, într-o stare specială...

J.C. — Este un mecanism regresiv pe care unii îl realizează prin drog, alții... Este o stare alterată de conștiență.

A.V. — Și, revenind la o afirmație dintr-un episod trecut, o precizare se impune. Anume, nu inconștientul este refulat, ci el este refulatul. Nevroza mi se pare o condiție ubiquitară de existență a omului. Din momentul apariției primelor aglomerări umane. Aici avem, pe de o parte, în accepția sociologică de grup, o expresie a stress-ului la care ești supus, pe de altă parte însă mie mi se pare că aici se află și realul motor al progresului. Pentru că niște indivizi nenevrozați — adică neajunși la acea limită și la acea incisivitate la care nevroza practic distruge — pot ajunge la acel „necesar" de stress care te împinge să faci ceva, să schimbi ceva... Fără de care am fi rămas, la nivel de mici grupuri izolate, cu mari spații împrejur...

J.C. — Părerea mea este alta. Ca psihanalist mă întreb ce pot face tocmai ca să împiedic să se întîmple așa ceva, să găsesc greșeli substitutive, activități sociale acceptabile, astfel încît omul să nu fie silit să recurgă la droguri sau la o fantasmare onirioidă...

A.V. — Care este la fel de distructivă, de izolatoare ca și drogul. Știți însă la ce mă gîndesc ? Haideți să explicăm toți termenii pe care îi folosim. De ce spunem noi că este nevoie de psihoterapie, de psihanaliză... Acum avem și bioenergo-terapeuți, avem de toate felurile ! Ce ne-o mai fi trebuit nouă atunci psihanaliza asta pe care a făcut-o „apucatul" ăla de Freud, cînd avem atît de multe și frumoase ? Ce ne trebuie și ce ne dă nouă psihoterapia ?

Vedeți, asta vrem noi să explicăm : de ce avem nevoie și de așa ceva, nu doar de așa ceva. Nu este vorba să aruncăm totul peste bord și să psihiatrizăm tot poporul român ! Nici nu putem așa ceva !

MIHAELA DOROBANȚU

„Elixirul vieții" în pericol

Poluarea apei pe Terra a atins în ultimii ani cote alarmante pentru starea de sănătate a „planetei albastre". Națiunile Unite au atras atenția asupra unui pericol foarte serios : în emisfera sudică ar putea izbucni conflicte serioase pentru sursele de apă. În Europa situația nu este așa de gravă, rezervele de apă fiind suficiente. Marea problemă rămîne poluarea acesteia. Nitrații, metalele grele, pesticidele provenind de la întreprinderi, exploatații agricole și gospodării distrug continuu apa, acest elixir al vieții pe Terra. Apa va deveni tot mai scumpă și pentru că ea va trebui să fie epurată și filtrată prin procese sofisticate, costisitoare.

Situația în Germania estică, ca și în alte țări fost comuniste este dezastruoasă. Instalațiile destinate purificării apei sînt insuficiente, fiind necesare investiții uriașe pentru construirea de uzine de epurare a apei. După vara deosebit de secetoasă din acest an, în zona Darmstadtului, din sudul landului Hessa, a fost decretată starea de urgență din cauza compromiterii alimentării cu apă potabilă. Consumul de apă a crescut continuu în Europa occidentală din anii '50 încoace, cifrîndu-se în prezent la circa 150 litri pe cap de locuitor zilnic. Oamenii vor trebui să învețe să folosească apa cu mai mult discernămînt, altfel o vor plăti mult mai scump ca pînă acum (S.F.)

Mama este la... grădiniță

Construită după principiile tuturor grădinițelor de copii cea aparținînd lui Betsi Smith din Statele Unite ale Americii posedă totuși un element insolit : diferența de talie, „micuții" clienți ai acesteia avînd între 25—59 de ani ! Pentru 30 de dolari pe lună mămicile și chiar și tăticii pot veni să se joace la această primitoare grădiniță care funcționează pe lîngă o școală particulară din Jenkinson (statul Pennsylvania). Aici ei pot să-și alinte păpușile de catifea fără să se jeneze din teamă de ridicol, pot să-și construiască castele de nisip, să modeleze plastilină, să se ciondănească copilărește, ba chiar să-și sugă degetul fără să sufere cicăleala nimănui. Vizitatorii grădiniței pot fi considerați niște oameni întîrziați ? Dimpotrivă ei vin aici să-și regăsească inocența, să redevină copiii pe care i-au uitat și să învețe să-i înțeleagă mai bine

pe copiii lor. Printre persoanele care frecventează cu regularitate această grădiniță sui-generis se numără : o scriitoare în vîrstă de 59 de ani, o avocată de 36 de ani și chiar un consilier financiar. În ceea ce o privește pe îndrumătoarea lor, ea a lucrat nouă ani ca educatoare în grădinițele obișnuite de copii. La deschiderea grădiniței sale, eveniment ce a avut loc în noiembrie 1990, ea a invitat zece adulți să vină să se joace de-a copiii sub supravegherea sa într-o sîmbătă dimineață. Succesul a fost deosebit. De atunci, de trei ori pe lună „copiii mari" vin la grădinița pentru adulți, care, timp de trei ore, le dă posibilitatea să se reîntîlnească cu bucuriile celei mai fragede vîrste.

Interdicție

În Anglia, se încalcă legi, însă nu se poate spune că toate... La această concluzie a ajuns un grup de juriști englezi susținînd-o și cu faptul că „Pînă în prezent nu a fost încălcată legea promulgată în secolul al XIV-lea potrivit căreia este interzisă prefacerea în aur a metalelor obișnuite"...

Starea de VEGHE

ÎNTRE AFRICA NEAGRĂ ȘI FRUMOASA HELEN

„Axelle Kabou ? N-am auzit, nu cunosc..."

O mie de cititori dintr-o mie — exceptîndu-i, poate, pe «enciclopediști», dacă mai există cumva — n-ar fi răspuns altfel. Axelle Kabou nu-i o mare vedetă, apariţiile sale pe scenă, fie şi aplaudate îndelung, nu creează isterii colective, nici o televiziune din lume nu o va programa sîmbătă noaptea, tîrziu, chiar înspre miezul nopţii, iar cărţile ei — nici măcar ultima, care ar fi putut să o facă celebră — nu vor deveni un «best-seller». Tema lucrării (şi preocupărilor) sale : **Africa zilelor noastre**, un continent aflat în pragul disperării, pe care nici un împrumut, de oriunde, şi oricît de mare ar fi, nu-l mai poate relansa economic : un continent lipsit parcă de voinţa şi vlaga unei auto-salvări, în care tot ce-i cumplit ca stare negativ-sanogenă şi ca stare negativ-socio-morală, tinde să cuprindă întregul : din Liberia în Sudan, din Somalia pînă în Mozambic. O carte care te obligă, citind-o, să meditezi nu numai la Africa—azi, ci şi la Estul post-totalitar... **Cu similitudini teribile !**

Ceea ce nu vrea să însemne, desigur, că între a urmări concertul lui Michael Jackson, transmis tot într-o sîmbătă spre duminică, noaptea, şi între a te încărca cu pesimismul lui Axelle Kabou, noi am recomanda cartea şi nu concertul... Departe de noi un astfel de gînd condamnabil. Există un timp şi o vîrstă în care vedetele mari, chiar dacă nu tin de foame, constituie un drog salutar... Şi un timp în care, importînd grîul şi implorînd F.M.I.-ul (Fondul Monetar Internaţional), ne întrebăm cum vom răzbi prin iarnă. Şi prin iarna sfîrşitului de mileniu, precum se întreabă Axelle Kabou... Nu, nu se poate trăi într-o încrîncenare continuă, de luni pînă luni : e nevoie şi de o sîmbătă seara, între timp, petrecută altfel... Cu o inerentă dimineaţă pe urmă, fie şi aspră, rece, a evaluării lucide... Tardive ? Cine ştie...

Fanii lui Marilyn, de vîrsta semnatarului acestui eseu, vor cumpăra revista, o vor citi, în timp ce fiii lor, şi nepoţii, se vor cutremura poate, ca fanii de altădată, faţă cu confesiunea lui M.M., devenită publică azi : **„Nimeni nu m-a iubit; nimeni nu m-a iubit pentru mine..."** Şi vor afla, întorcînd înapoi cîteva pagini, de spaimele lui Axelle Kabou, îndreptăţită să afirme că nimeni nu vrea să salveze Africa, pentru Africa, nimeni nu o iubeşte îndeajuns... Şi că ar fi de datoria africanilor înşişi să-şi regîndească viitorul, nu în termenii trecutului sau ai prezentului, **ci în termenii viitorului** ; depăşind extremisme, în care se caută vinovăţii şi se preconizează doar răzbunări, conflictelor de pînă acum adăugîndu-li-se altele, în loc să se caute şi să se înfrunte soluţii...

Departe de noi, încă o dată, ideea de a considera mai importante reflectiile acestei profesioniste a marii sociologii, Axelle Kabou, şi a considera melodramă — moartea lui Marilyn. Dimpotrivă ! O «sinucidere» — dincolo de planul metaforei — la scara unei colectivităţi şi a unui întreg continent, ar putea fi evitată, ne demonstrează Axelle, dacă am intui mai cur nd —, nu după 30 de ani ! — cum se ajunge la inevitabil şi am întrezări de cît adevăr e nevoie, de cîtă luciditate, pentru a rezista unei însingurări...

■

În urmă cu cîteva luni, în plin anotimp al concediilor, revista Paris Match, fără să se afle în vreo criză de teme, a considerat nimerit să prezinte în cîteva numere succesive, biografiile unor veritabile «muze» — ale unor femei de excepţională forţă inspiratoare, ele însele personalităţi „accentuate" — care, direct şi indirect, şi-au înscris numele în panteonul unor curente artistice, al unor mişcări culturale, al unor decenii de marcată spiritualitate. Un prim «dosar» despre **Mme Recamier**, un altul despre **George Sand**, un al treilea despre **Lou Andreas-Salomé** (asupra căruia vom stărui şi noi), un altul despre **Anais Nin** şi al cincilea, în sfîrşit despre celebra **Gala** muza lui Picasso. Am fi putut trăi ni s-ar putea răspunde, şi fără a şti nimic despre frumoasa Lou, care a influentat creaţia unor personalităţi atît de diferite, ca Nietzsche, Rilke sau Freud. (Nietzsche considerînd-o fiinţa cea mai inteligentă pe care a cunoscut-o vreodată, Rilke — sincer convins că fără Lou nu şi-ar fi găsit drumul artistic, iar Freud declarînd-o — nu fără temei — discipolul său cel mai creator). Misterioasa Lou Andreas-Salomé ne este prezentată, la concurenţă într-un fel, cu un cutremurător interviu luat de Philippe de Baleine, aceleaşi necunoscute nouă, Axelle Kabou... E nevoie de iubire, de muze, de conştiinţă de sine, de revelări esenţiale şi în salvarea Africii, ca şi înţelegerea unor «sinucideri» celebre, ca şi în înţelegerea personalităţii unor mari creatori. Restrictivul «citesc numai...», «mă interesează strict...» «nu admit decît...» ori «refuz orice altceva» e semnul dinţii şi din urmă al unor morţi interioare, al unor prăbuşiri fără scăpare, al unor exclusivisme care ne exclud...

Şi ca să explicăm ilustraţia atît de stenică a acestor însemnări, cuplul de îndrăgostiţi...

■

Cam în aceeaşi perioadă în care George Sand şi Lou Andreas-Salomé concurau, retrospectiv, în paginile unor apreciate reviste cu dramele unor cumplite confruntări interetnice cu mii de morţi din Somalia, într-un moment în care „sarpele monetar" începuse să îngrijoreze şi pe imperturbabilii englezi, cînd Maastricht-ul mai era (şi a rămas) prilej de confruntare la scara unor mari etnii europene, în ceasul unor resuscitate fanatisme în Irlanda (şi unde nu ?), într-o Europă în convulsii şi nu numai în Est : deci în urmă cu numai cîteva luni, fiica ducesei de Kent, supranumită şi «frumoasa B.B. a Angliei», punînd punct unei vieţi aventuroase, se mărita, aflăm, cu un tînăr expert în arte, Tim Taylor. O nesperată, fericire revenea în palatul din Buckingham. Milioane de englezi uitau de toate grijile lor, de existenţa unor automobile-capcană, uitau de somaj şi de convulsiile lirei sterline, gîndindu-se la frumoasa Lady Helen — într-adevăr, frumoasă — care făcea un excelent cuplu cu Tim (cum se întrevede şi în fotografie).

Ne-am gîndit la toate acestea urmărind serialul televiziunii despre Michael Jackson... Întrerupînd, se înţelege, lectura cărţii lui Axelle Kabou, înainte de spectacol şi nereluînd-o după...

Sîntem fără scăpare şi pentru toţi-deauna, nu doar europeni, ci pămînteni, asta este mult mai mult, gata să fim mai buni şi mai a-toate-iertători, din cînd în cînd, cel puţin atît cît durează un spectacol...

DOREL DORIAN

UN NOIEMBRIE ABSURD

Din nefericire dar şi din dorinţa de a conferi un echilibru existenţial întregului an, luna noiembrie este cea mai pesimistă, este luna negaţiilor. E singura lună cu prefixul nu („no"—în lb. engleză) şi de fiecare dată cînd vine vorba despre un eveniment trist, mă gîndesc imediat dacă nu cumva s-a petrecut în noiembrie. O memorabilă poezie a poetului englez Theodore Hood (1799—1845) face un adevărat rechizitoriu al lui noiembrie („No sun, no Moon... No shade no shine... no—vember"), demonstrînd că se neagă pe sine. Poate că o reformă, pusă la cale optimişti o va scoate cîndva din calendar.

Noiembrie este luna în care s-a petrecut cea mai mare sinucidere colectivă din timpurile moderne. Este luna în care, în înfiorătoarele zile de 18 şi 19, peste 900 de oameni şi-au pus capăt zileleor. La pupitrul acelei îngrozitoare orchestre a morţii a fost pastorul Jim Jones, o figură de tristă amintire, controversată prin puterea de seducţie ce masca un spirit malefic, alimentat — aparent — de tendinţe caritabile. Era anul 1978 cînd secta „Templul popoarelor" se autodesfiinţa în modul cel mai stupid cu putinţă, undeva în Guyana, departe de lumea civilizată — şi la propriu, şi la figurat.

Nu ne interesează aici latura aşa-zis teologică care forma ideologia pastorului Jones. În legătură cu acest aspect e suficient să amintim că el obişnuia să arunce Biblia, prefăcîndu-se că nu înţelege de ce oamenii îi acordă atîta atenţie, în loc să-l asculte pe creatorul noii secte. Ideea care urmăreşte şi astăzi tragedia din Guyana este cum a fost posibil ca atîţia adepţi ai „Templului popoarelor" să devină o masă de manevră atît de docilă? Chiar şi noţiunea de sinucidere e pusă în

dificultate de modul cum s-a procedat. Familii întregi, timorate de un discurs patetic şi destul de puţin convingător, s-au retras în colibele unde-şi duceau o viaţă specifică, după preceptele sectei, au luat o poţiune de cianură, asiguraţi că moartea va surveni, „purificatoare", în maximum cinci minute. Poliţia internă a lui Jones a amuţit pe dizidenţi, iar rafalele mitralierelor au finalizat, într-o demenţă apoteotică, ceea ce cianura n-a reuşit. Stive întregi de cadavre, cu foarte mulţi copii, au zăcut ore întregi în junglă, fără ca cineva să-şi poată imagina că incredibilul s-a produs.

Exerciţiile de sinucidere promovate anterior de Jim Jones au avut un caracter premonitoriu. Suspiciunile crescînde la adresa modului cum îşi „păstorea turma" erau confirmate de cei ce evadau, dezamăgiţi, din comunitatea îndobitocită. Aspiraţiile mesianice ale conducătorului se năruiau. Criza de identitate a aderenţilor, orizontul înceţoşat al celor avizi de un crez, au fost premisele cu care Jones a reuşit să foreze în conştiinţele sectanţilor. Somnolenţa luciditătii şi spiritul de gloată al fidelilor au condus la o depersonalizare atît de accentuată, încît moartea comandată nu li s-a părut ceva anormal. Jones ar fi fost un adevărat trofeu pentru psihanalişti, dacă n-ar fi fost găsit el însuşi împuşcat în tîmplă. Ceea ce s-a întîmplat la 18—19 noiembrie 1978 în jungla Guyanei a fost un genocid, prevestit de un psihocid.

Au fost răsturnate datele filosofice care alcătuiesc eşafodajul suicidului? Dacă sinuciderea înseamnă, uneori, şi resemnare, atunci Jones s-a recunoscut învins. Însăşi fuga din civilizaţie (retragerea din San Francisco în jungla sud-americană) era o dovadă de neputinţă. Disconfortul moral al lui Jones crescuse sub ameninţarea proceselor pregătite de fugari. Deznodămîntul sectei a demonstrat cît de fragile sînt negaţiile fără acoperire, cît de periculoase sînt conştiinţele înstrăinate de Divinitatea unanim acceptată .Nici o nouă civilizaţie nu se poate clădi pe nisipurile mişcătoare ale minciunii.

PAUL IOAN

● **DE CE TREMURĂ PĂMÎNTUL ?** Nici românii nu sînt scutiţi de spaimele seismelor, pe care le-am avut noi, bucureştenii, şi nu numai în sîmbăta trecută, iată că o nouă teorie ştiinţifică a fost emisă de oamenii de ştiinţă de la prestigioasa Universitate Harvard. În opinia acestora, cutremurele — considerate în general ca fiind efectul şocurilor dintre plăcile tectonice ale planetei — ar putea fi legate, de asemenea, de un fenomen de elasticitate a rocilor şi de presiunea maselor de apă care se găsesc în proximitatea plăcilor aflate în mişcare. Roca are o elasticitate suficientă pentru a se încreţi, la fel ca o machetă aşezată pe podea. Din cauza încreţiturilor două straturi de roci pierd contactul în anumite zone, ceea ce favorizează alunecările şi seismele. Noile teorii ţin seama şi de prezenţa unor pungi de apă sub presiune foarte mare care favorizează mişcarea faliilor.

● **ÎMPOTRIVA RASISMULUI ŞI XENOFOBIEI.** Un număr de 50 de editori germani s-au asociat pentru a lupta împotriva rasismului şi xenofobiei. Ei vor crea împreună o Casă editorială denumită „Artikel 16", după modelul lui „Verlag Artikel 19", fondată de mai mulţi editori germani în scopul publicării scrierilor lui Szlman Rushdie, autorul „Versetelor satanice", lucrare pentru care ayatalahul Khomeiny i-a semnat sentinţa de moarte. Din februarie 1989, Rushdie, scriitor britanic, trăieşte în clandestinitate, fiind ameninţat pretutindeni în lume de partizanii fanatici ai Islamului. În preajma Anului Nou urmează să iasă de la tipar prima lucrare, care va cuprinde texte literare care se referă la Xenofobie. Tirajul, cîteva sute de mii de exemplare.

● **A TREIA VIZITĂ REGALĂ.** Elisabeta a II-a, regina Marii Britanii, s-a aflat recent într-o vizită în Germania. Prima călătorie a suveranei britanice în Germania în fosta RFG, şi ea a avut loc în 1965. R.F.G. era atunci la început de drum şi primea un „balon de oxigen" pentru statul democratic ce se înfiripa. A doua vizită a Elisabetei a II-a a avut loc în 1978, într-un moment în care Londra îşi dorea să adere la Piaţa Comună, iar RFG era membru fondator. Contactele germano-britanice la nivel înalt aveau să fie continuate prin întîlnirea recentă, pe pămînt insular, dintre primul ministru John Major şi cancelarul Helmut Kohl.

● **AZILANŢII PREFERĂ GERMANIA.** Cel mai mare număr de cereri de azil pentru Germania s-a înregistrat în octombrie trecut — 48985, faţă de 46496 în luna iulie. Pe primul loc s-au situat din nou solicitanţii de azil din România — cu 15007 de persoane. Din fosta Iugoslavie au sosit în Germania 9402 persoane 193 din Croaţia, 2 din Slovenia, 1357 din Bosnia-Herţegovina şi 7940 din celelalte regiuni. În primele zece luni ale anului în curs au cerut azil în Germania 368.536 de străini, cu 81 la sută mai mult faţă de anul precedent.

● **COMENZI.** „Boeing"- prestigioasă firmă constructoare din domeniul aeronauticii, a consimţit să onoreze comenzi venite din mai multe colţuri ale lumii pentru fabricarea unor aripi de avion din fibră de carbon. Noua aripă va fi mai uşor de întreţinut decît cea de aluminiu şi va dura de patru ori mai mult în comparaţie cu aripa din aliaj din aluminiu pe care o va înlocui. Dar părţile mobile (eleroanele) vor fi realizate din aliaj de aluminiu, iar anumite feruri din titan.

magazin

Femina Club

ESTE POSIBILĂ PRIETENIA ÎNTRE UN BĂRBAT ŞI O FEMEIE?

În evantaiul de sentimente, prietenia este unul dintre cele mai bogate în trăiri. Între doi prieteni de același sex nu sînt probleme, dar prietenia dintre o femeie și un bărbat stîrnește adesea ambiguitate. Este posibil ca între persoane de sex opus să se instaleze această dulce complicitate care leagă două persoane fără ca această legătură să se bazeze pe iubire? „Da, răspunde Nietzsche, întemeietorul „filozofiei vieții". Femeia poate foarte bine lega o prietenie cu un bărbat, dar pentru a o menține trebuie să existe obligatoriu o antipatie fizică". Dar, lucrurile se întîmplă rar așa pentru că în prietenie o femeie va privi întotdeauna un bărbat ca pe un bărbat și invers. Atunci, înseamnă că aceste legături de tip particular sînt din start imposibile?

„Pentru a trăi acest gen de relație, posesia și gelozia nu-și au locul, explică psiholog Jaqueline Kalen. Femeii trebuie să-i fie recunoscute valențele, libertatea și egalitatea în raport cu bărbatul, eliminîndu-se din gîndire statutul său unic de „obiect al plăcerii". Aceasta presupune ca un bărbat să nu reducă relația sa cu o femeie doar la o poveste sexuală. El trebuie să-i aprecieze farmecul, dar și inteligența, capacitatea de creație, umorul. De fapt, după ce femeia a redevenit egala bărbatului, teoretic se poate dezvolta o prietenie cu un bărbat atît într-un cadru particular cît și în cel profesional". Relație de un tip particular, prietenia nu este ușor de a supraviețui și nici de a-și găsi locul. Aceasta și pentru faptul că frontiera care separă sentimentul iubirii de cel al prieteniei este dificil de definit.

Un francez din trei nu crede în viabilitatea prieteniei între o femeie și un bărbat. Cel puțin așa a rezultat dintr-un sondaj efectuat de curînd de un institut specializat. Iată și cîteva opinii ale celor intervievați:

■ **Jean-Charles De Castellajac:** „Nu se pot face aceleași confidențe unui bărbat și unei femei, iar dacă prietenia există ea se construiește pe alte baze. Prietenia între două persoane de sex diferit are o calitate: aceea de a fi rară. Ea presupune limite, frontiere, lucru foarte subtil de atins. Oricum, eu nu cred că într-un moment dificil m-aș sfătui cu o femeie".

■ **Marlene Jobert:** „Este fals să crezi că prietenia dintre un bărbat și o femeie poate fi cu adevărat solidă, puternică. Este oare într-adevăr posibil ca două persoane de sex opus și care se înțeleg foarte bine să nu alunece într-o zi pe panta iubirii? În tot cazul această prietenie nu este același lucru care poate exista între două persoane de același sex. Acestei relații ar trebui să i se dea un alt nume. Eu pot spune că cei mai mulți dintre prietenii mei sînt femei".

■ **Ysabelle Lacampi:** „Pentru mine prietenia este un fel de iubire. Este una dintre fațetele iubirii. Ceea ce există între un bărbat și o femeie este un sentiment foarte frumos care se îmbogățește și prin diferențele dintre ei. Acest sentiment ar putea fi definit drept iubire dar precumpănitoare este tandrețea. Afinitățile spirituale sînt după părerea mea mult mai puternice decît contactul a două epiderme...."

■ **Jacques De Bourbon-Busset:** „Cum să știu dacă o astfel de prietenă nu reprezintă pentru mine o atracție? Între un bărbat și o femeie inevitabil va exista un echivoc sexual. Dar ce importanță are? Relațiile sexuale sau amoroase și-au pierdut de mult timp gravitatea...."

CRONICA modei

ELEGANȚĂ SUBTILĂ

Confecțiile din jerse de lînă sînt o alegere bună pentru anotimpul cel mai friguros al anului. Fluiditatea materialului, tuseul său plăcut, căldura pe care o degajă sînt doar cîteva argumente în acest sens. Vă prezentăm alături un model pe care creatorii îl consideră de o subtilă eleganță. (A.P.)

Matrimoniale

● Domn stilat, intelectual, 60 de ani, singur, fără obligații, doresc prietenie tînără distinsă. Eventual căsătorie. Detalii, oficiul 33, căsuța poștală 2.

● **Revista „Magazin" primește spre publicare, pentru „Femina Club" anunțuri matrimoniale pe adresa : București, Oficiul 33, căsuța poștală 2, Contravaloarea anunțurilor, calculată la 50 lei cuvîntul, se va trimite prin mandat poștal pe adresa : Casa Editorială „Magazin" SRL, Piața Presei Libere nr. 1 Oficiul poștal 33, cod 71341, Departamentul publicitate.**

101 diferențe...

■ **Zîmbetul este un atu al femeilor. Ele zîmbesc mult mai des decît bărbații. Și în plus își privesc interlocutorii în ochi, în vreme ce dînșii evită privirea celui cu care dialoghează.**

■ **Numărul bărbaților toxicomani este de cinci ori mai mare decît al femeilor.**

■ **În ciuda aparențelor femeile sînt mult mai discrete decît bărbații. Astfel 76% dintre bărbați își povestesc iubirile. Femeile o fac mult mai rar.**

■ **Coordonarea oculo-motrică a femeilor este mult mai bună decît la bărbați. De aici rezultă o mai mare îndeminare în activitățile de finețe.**

Rețeta săptămînii
Piftie de porc

INGREDIENTE : 2 picioare de porc, o ureche, 1/2 kg carne macră de porc, un morcov, o ceapă, sare, 2–3 căpățini usturoi.

Se dau prin flacără ca să se afume picioarele și urechea. Se curăță apoi bine pînă se albește șoriciul. Se pun la fiert spumuindu-se tot timpul. Se adaugă apoi carnea, morcovul și ceapa întregi și se continuă spumuirea ca să iasă cît mai limpede. E bine să punem multă apă ca să nu trebuiască să mai adăugăm. Dacă totuși sîntem obligați să mai punem completăm cu apă caldă. O lăsăm să clocotească bine pînă cînd zeama se lipește de degete. Cînd carnea se desprinde de pe os și aspicul este bine legat scoatem cu lingura cu găuri carnea și legumele. Aspicul îl strecurăm de 2–3 ori prin strecurătoarea în care am pus cățeii de usturoi tăiați. Desprindem cu grijă carnea de pe oase, o tăiem în bucăți potrivite împreună cu restul de carne.

Morcovul îl tăiem rondele cu care facem un model pe fundul unui castron mare sau mai multe mici. E frumos să alternăm cu felii de ou fiert. Se așează carnea și se toarnă deasupra aspicul.

Se dă la rece și, după ce s-a închegat se curăță de eventuala grăsime și, dacă vrem s-o răsturnăm, lăsăm vasul cîteva secunde în apă fierbinte. (I.S.)

Pentru dv., doamnă

C.M (București). Ne cereți sfatul într-o problemă delicată. Tot ceea ce vă putem spune, și sperăm să avem dreptate, este că toate cuplurile traversează la un moment dat zile de criză ce se traduc prin diminuarea apetitului sexual. De regulă ele sînt pasagere. „Lista afrodisiacelor", pe care ne-o solicitați, ne pune în dificultate. Să începem cu vestita rețetă pe bază de pudră din... corn de rinocer ? Să ne oprim la remediile miraculoase, impresionant de numeroase produse de industria farmaceutică ? Între acestea unele sînt total inofensive, Altele sînt de-a dreptul periculoase, cu efecte secundare redutabile. Nu ne rămîne decît să vă sfătuim să purtați un dialog cu medici competenți. Specialiștii clinicii de obstetrică și ginecologie ROMCLINIC (Str. Ardeleni nr. 3A), pe care i-am consultat de altfel în cazul dv., v-ar putea oferi o soluție medicală competentă.

INDISCREȚII

LIZA MINNELLI, cu o carieră prodigioasă, mereu strălucitoare și în formă, are toate datele pentru a fi fericită. Dar, la 46 de ani mai are un vis de împlinit. Visează să ofere tandrețea sa unui copil. „As da totul pentru a avea un copil care să-mi spună mamă. Da, este adevărat, mărturisește Liza Minnelli sînt îndrăgostită nebunește de Billy". (Este vorba de tînărul pianist Billy Stritch, de 27 de ani). „Cu el am descoperit fericirea. Niciodată nu m-am simțit atît de bine. Înainte de a-l întîlni eram anxioasă, angoasată... Diferența de vîrstă dintre noi nu are importanță. Pentru el am „dat jos" kilogramele în plus, revenind la o siluetă ademenitoare. Am adoptat o tunsoare potrivită fetelor foarte tinere. Dar ar fi fabulos dacă aș putea avea un copil. Eu sper din toată inima".

Și starul nu glumește. Cînd încă nu se pronunțase divorțul cu cel de-al treilea soț, Mark Géro, Liza și Billy au mers la cea mai celebră clinică de tratament al sterilității la Institutul Omega din Orleans. Sora sa, Lorna Luft, are doi copii, un băiețel de 7 ani și o fetiță de 1 an. „Întotdeauna am fost mătușa adorabilă, povestește Liza. Este minunat să ai nepoți, dar să ai un copil al tău este într-adevăr ceva colosal".

Picturi celebre

Supranumit „Divinul" pentru creațiile sale de inspirație religioasă, Luis de Morales a suferit o triplă influență în acest tablou, „Fecioara cu pruncul" (1560-1570). Compoziția de tip piramidal îl evocă cu claritate pe Rafael. Liniile nervoase remarcabile realizate în pliuri sînt în manieră tipic italiană. Fondul figurilor Mariei și a lui Iisus ne fac să ne gîndim la Leonardo da Vinci. De notat că Morales, spre sfîrșitul vieții, a participat cu El Greco la decorarea palatului și mănăstirii madrilene Escorial, construite din inițiativa regelui Filippe II.

Rubrică realizată de ECATERINA BĂTRÎNEANU

GLOB MAGAZIN

Oameni

WERNER VON SIEMENS — un destin de excepţie pe altarul ştiinţei şi tehnicii

Anul acesta s-au aniversat 175 de ani de la naşterea lui Werner von Siemens, pionier de seamă al electrotehnicii, fondatorul renumitei companii care îi poartă numele. Simens este la ora actuală cea mai importantă firmă de produse electrotehnice şi electronice din Europa, cu o cifră anuală de afaceri de circa 80 miliarde de mărci. Întreprinderea fondată de Werner Siemens în 1847, împreună cu berlinezul Georg Haske, a cunoscut un succes rapid : de la primele localuri ale firmei din Schöneberger Strasse din Berlin, în 1852 deja a fost construită o uzină în cartierul Kreuzberg. La începutul secolului XX, sub emblema Siemens-ului lucrau mai multe mii de muncitori în numeroase uzine mici între Charlottenburg şi Spandau, într-un cartier care a fost botezat ulterior „Siemensstadt" (oraşul lui Siemens).

Datele biografice ale lui Werner Siemens nu păreau deloc a-l predestina pentru a deveni unul dintre marii patroni ai Germaniei. Născut la 13 decembrie 1816 la Lenthe, o localitate situată în apropiere de Hanovra, fiul unui administrator agricol care nu a avut cu ce să-i plătească fiului său studiile universitare, tînărul Werner Siemens a fost nevoit să intre ca aspirant în armata prusacă, care i-a permis să-şi formeze o formaţie ştiinţifică. **În 1846 Werner Siemens a ameliorat telegraful, făcîndu-l un aparat fiabil şi relativ simplu.** Această invenţie şi aplicarea sa în serviciile telegrafice prusace i-au oferit posibilitatea de a se consacra în întregime studiului ştiinţific şi tehnicii în domeniul telegrafiei electrice, în scopul transformării acesteia într-un sistem de transmisie simplu şi rentabil.

Firma sa, prima de acest gen pe „bătrînul continent", i-a furnizat cadrul cel mai potrivit pentru aceste preocupări. Liniile telegrafice instalate de Siemens între Berlin şi Frankfurt (în 1848), reţeaua telegrafică montată în Rusia în perioada 1853 — 1855, precum şi linia telegrafică indo — europeană cu o lungime de 11 000 kilometri ce leagă Londra cu India, între anii 1867 — 1870, au contribuit de o manieră decisivă la consolidarea prestigiului firmei pe plan internaţional. Werner Siemens nu a fost numai un întreprinzător dinamic şi un inginer genial, dar şi un savant de marcă. Pentru el, reuşita industrială durabilă presupunea cercetare şi inovare. Astfel, Siemens **a descoperit principiul dinamo-electric ca rezultat al eforturilor sale de a obţine tensiuni superioare pentru transmisii.** Cînd 1866 a descoperit soluţia problemei, alţi fizicieni şi tehnicieni descoperiseră şi ei principiul, dar Siemens a fost primul care a recunoscut importanţa majoră a invenţiei şi semnificaţia ei tehnică şi industrială. Uzinele Siemens au trecut fără întîrziere la dezvoltarea şi construirea de motoare electrice puternice. **Cu prilejul expoziţiei de la Berlin din 1879, a fost realizată prima locomotivă electrică şi alte inovaţii, printre care s-au remarcat tramvaiul, ascensorul produse de firma Siemens, care devenise deja o mare întreprindere cu profil electrotehnic.**

În 1860, Werner Siemens a fost numit doctor „honoris causa" al Universităţii din Berlin, iar 30 de ani mai tîrziu a fost primit în rîndurile Academiei de Ştiinţe din Berlin. În 1888 a fost înnobilat pentru meritele sale ştiinţifice şi tehnice deosebite, ca şi pentru poziţia sa socială eminentă. Printre altele, a fost membru fondator al Partidului Liberal pentru Progres şi membru al Camerei Deputaţilor din Prusia. La una dinn intervenţiile sale, Reichstagul a adoptat în 1877 o legislaţie unitară asupra brevetelor iar în perioada 1880—1885 a creat, în cadrul şcolilor tehnice superioare germane catedre de electronică cărora le-a acordat subvenţii generoase. Aceasta ar fi, pe scurt, povestea vieţii unei mari personalităţi europene a celei de-a doua jumătăţi a secolului al XIX-lea...

ŞERBAN FILIP

Poţi fi tînăr la orice vîrstă

Marele oceanograf Jacques-Yves Cousteau, membru permanent al „Academiei Franceze", a împlinit 82 de ani. La 27 ianuarie 1992, cînd la televizinea franceză s-a prezentat una din emisiunile lunare dedicată salvării naturii, pe micul ecran, a apărut Cousteau, ţinînd de mînă o fetiţă blondă, de 11 ani, care, adresîndu-se tuturor copiilor lumii, a citit „Declaraţia drepturilor generaţiilor viitoare", redactată de acest savant. După cum se ştie, Cousteau a avut doi fii, pe Jean Michel de la care are doi nepoţi şi pe Philippe, ce a murit în anul 1979, la vîrsta de 37 de ani, într-un accident de elicopter, lăsînd doi nepoţi.

Marea surpriză oferită de acest **bunic cu patru nepoţi** *a constituit-o însă declaraţia lui Cousteau : Fetiţa cu care a apărut în emisie — a recunoscut el — el este Diana... fiica lui. Romanul de dragoste cu o fermecătoare stewardeză, mama fetiţei, durează de peste 13 ani. Din această legătură legalizată ulterior, au rezultat doi copii ! Diana şi un băieţel Pierre-Yves; Cineva din anturajul comandantului a recunoscut că tînăra şi frumoasa soţie ţine şi ea să rămînă, pe cît posibil, necunoscută. Să respectăm dorinţa amîndor soţi.*

AUREL DIANU

Tricentenar Calea Victoriei

LECŢIA DE URBANITATE TREBUIE ÎNVĂŢATĂ ŞI APLICATĂ CHIAR ÎN ACEST DECENIU

— Domnule Mihai Oroveanu, vorbind cu Dv. despre Calea Victoriei îmi vin în minte pagnile de literatură. Cezar Petrescu a scris un roman cu acest titlu. Şi Mircea Eliade a scris „Strada Mîntuleasa", o zonă nu prea depărtată, pe care o priveşte puţin invers, neclasic. Vizează zona de dedesubt. Este adevărat că noi nu am rezolvat ce se petrece deasupra, dar ce o fi dedesubt ? Probabil că printr-o mobilizare imensă de forţe... Şi v-aş întreba, s-ar putea pune problema unor ajutoare din afară, a unei colaborări internaţionale, cu UNESCO de exemplu ?

— După cîte ştiu eu direct nu s-a pus. Acesta ar trebui însă să fie obiectul unor demersuri ale Primăriei. Pentru că este evident că mult timp de acum înainte cu mijloacele pe care le avem... Trebuie pornită o investigare a Căii Victoriei urmărită pe diferite direcţii. O istorie a anticariatelor, de exemplu, a atelierelor pictorilor, a scriitorilor din zonă, a cafenelelor...

— ... a bibliotecilor

— ... a muzeelor. Totul are o conotaţie culturală extraordinară.

— ... şi ne-ar aminti că Bucureştiul a existat odată în istorie ca un mic Paris, şi că am fost foarte europeni şi foarte în pas cu ce se întîmpla în lume ca evoluţie culturală.

— Da. Calea Victoriei poate reduce la scara ei foarte multă istorie, un fel de compendiu, de exemplu, al arhitecturii române...

Şi nu te poţi apropia de epoca modernă fără să-i aminteşti pe Horia Creangă, pe Doicescu, ei au clădit pe Calea Victoriei. Foarte multe lucruri trebuie transferate într-un discurs coerent.

De o complexitate extrordinară. Iar ce putem noi să facem în acest timp este să încărcăm de contemporaneitate această zonă, încercînd să o facem şi coerentă. Sînt lucrări care aşteaptă — şi trebuie ! — să fie amplasate, care aparţin acestei zone. Avem sculptori mari, importanţi, care nu au lucrări în Bucureşti. Ne gîndeam la cîteva amplasări de monumente, cum ar fi Apostu, care ar putea foarte bine să umple un spaţiu, să-i dea caracter.

— Aţi încercat ?

— Da. Pentru scurt timp, de exemplu, am expus în curtea Muzeului Colecţiilor — Casa Romanit, (fostă Minister de Finanţe, Minister de Externe, Consiliu de Ministrii etc.), statuia lui Traian de Gorduz. Stătea foarte bine acolo. Rămîne să fie turnată în bronz. Sigur, va trebui să apelăm la o subscripţie publică, şi mi se pare cît se poate de normal în asemenea condiţii. Trebuie profitat de existenţa lui Paul Vasil Scu, a lui Mircea Spătaru... Gîndiţi-vă, nu există în Bucureşti o statuie a lui Cuza casa unde îşi are acum sediul GDS era casa lui Cuza... Nu există monumente ale oamenilor politici, care să-i apropie de locurile lor din această zonă. Mi se pare insuficient ca Iorga să aibă doar un bust în Bucureşti. Este lamentabil. Calea Victoriei era locul lui preferat de plimbare. Nu avem un monument al lui Bălcescu — avem doar un bust de ciment nenorocit într-un parc. Nu este posibil aşa ceva. Spaţii neutilizate sînt, şi trebuie să fim atenţi pentru că sînt foarte mulţi investitori particulari care le vînează. Mircea Spătaru are de exemplu un monument al lui Bălcescu. Bun, poate nu pe Calea Victoriei, dar Bucureştiul trebuie să aibă acest monument. Şi nu mai spun de zona de Sud ! În faţa Lipscanilor se va construi un hotel mare. Trebuie folosit prilejul şi să plantăm ceva ca reper, al istoriei acestor locuri...

— Ar trebui poate o mai bună colaborare constructori-arhitecţi artişti plastici, care să prevadă la orice construcţie şi un rapel spre istorie.

— Calea Victoriei ar trebui să aibă regim de rezervaţie. Existau propuneri să devină zonă pietonală. Poate nu pe toată lungimea, dar măcar pe o porţiune, cu o altă distribuire a spaţiilor. Căci mi se pare stupid să ai trei magazine care vînd blue-jeans şi săpunele în acelaşi loc. Trebuie gîndită o corectă echilibrare a unui tip de comert de lux împreună cu un comert cu o conotaţie culturală mai accentuată. O soluţie coerentă care să slujească ideii de recuperare a unui centru istoric...

— Mai ales că există multe asemenea reconstituiri. Praga, Varsovia...

— La Varşovia faţadele s-au reconstituit după documente de epocă. După Canaletto... Sînt zone întregi unde măcar faţadele sînt aduse la aceeaşi expresie.

— Şi ei de unde au avut bani ? Subvenţii de stat, particulare ?

— Au fost şi subvenţii de stat, dar şi ajutoare importate din străinătate. Diaspora poloneză este foarte puternică, mai unită şi mai interesată decît cea românească în asemenea reconstituiri istorice şi culturale. Dar... la noi lucrurile se împotmolesc într-o insuficientă a cadrului legislativ. Ne trebuie cîteva legi foarte precise : legea sponsorizării este foarte importantă, pentru că statul nu va fi în stare să patroneze asemenea lucrări. Apoi legea patrimoniului — deja s-au făcut intervenţii pe Calea Victoriei care sînt împotriva principiilor patrimoniale general recunoscute ! Toate acţiste legi trebuie recuperate. Minunat ar fi dacă am avea acea lege de 1%, care funcţionează peste tot şi care înseamnă tocmai impunerea detaliului artistic obligatoriu la orice construcţie ! Oricît de mic, acest procent ar fi urias, degrevînd sume mare de bani care ar putea fi folosite. De la o decoraţie parietală pînă la o restaurare făcută ca lumea. Căci vedeţi, acestea lipsesc în toată zona. Şi este foarte trist, pentru că este de fapt o lecţie de urbanitate înainte de toate, pe care trebuie să învăţăm să o impunem.

MIHAELA DOROBANŢU

(Va urma)

Nr. 49 (1833) din 5 decembrie 1992

CARTEA SINUCIGAȘILOR

Suedia este țara cu cel mai mare procent de sinucideri din lume. Pentru a dovedi, celor ce vor să-și curme firul vieții, cît de fără rost este acest gest, medicul psiholog Olaf Andersen a scos o carte în care sînt redate 150 de metode pentru a te omori. Capitolele lucrării au titluri de acest gen : „sinucideri sîngeroase", „omoruri dramatice" etc. Dar cartea în loc să facă ca numărul sinucigașilor să scadă, a dus la creșterea acestora, mesajul transmis prin ea neflind înțeles, cum se cuvine. Ca urmare, chiar a doua zi după apariția ei, doi tineri în vîrstă de 18 și 20 de ani s-au sinucis după una din „rețete", iar John Rolf, de 25 de ani, urmînd indicațiile ei, s-a asfixiat folosind gazele autoturismului.

Poliția a fost asaltată de plîngeri, în care medicul este acuzat ca fiind vinovatul principal de acest nou val de sinucideri. Multe librării din țară au refuzat vînzarea „cărții sinucigașilor", cum a fost numită, dar ea continuă să fie plasată pe sub mînă. Numărul exemplarelor vîndute numai în Suedia depășește 50.000 de exemplare, dar ea a apărut și în SUA, Japonia, Franța, Germania, devenind astfel în „best-seller" cu urmări nefaste. Poliția pare neputincioasă în acest caz, deoarece numai o hotărîre judecătorească ar putea scoate cartea de pe piață, ca o lucrare periculoasă. Doctorul Andersen însă susține că și fără acest „manual" de curmare a vieții, o serie de persoane ajunse în pragul disperării, s-ar fi sinucis. Poate este adevărat...

AUREL DIANU

Polul Nord magnetic migrează

Fiecare dintre noi poate să determine care este direcția Nordului ultindu-se la săgeata magnetică a busolei. Dar unde, în care punct anume al globului pămîntesc este situat polul Nord magnetic ?

Din anul 1973, la această întrebare nu au putut să răspundă nici chiar oamenii de știință deoarece de atunci polul... a „dispărut" ! Nu de mult specialiștii canadieni au reușit să stabilească faptul că el s-a deplasat spre Nord-Vest cu 250 kilometri.

Migrațiunea polului nu este un fenomen nou. Din anul 1831 de cînd a fost stabilită pentru prima dată poziția sa precisă, el s-a deplasat cu 600 kilometri ! Nu s-a putut însă găsi un răspuns la întrebarea : „ce anume determină această stranie pribegie ?

Sean Lennon

ÎN JAPONIA SE CUMPĂRĂ... STARURI!

Un mijloc interesant pentru ca starurile să își „rotunjească" veniturile : publicitatea made în Japan, „Harrison Ford, M.C. Hammer sau Eddie Murphy sînt permanent participanți într-un spot televizat", explică Kenji Yakura, agent publicitar. Frank Sinatra și-a împrumutat vocea pentru „Nippon Airways", Bruce Willis pentru apele minerale, Schwarzenegger „vinde" binefacerile unei băuturi energizante... pentru 5 milioane de dolari, iar Michael Jackson poate cîștiga vreo 3 milioane de dolari pentru un simplu spot T.V. Pe scurt starurile nu ezită să traverseze Pacificul, în special cînd e vorba de oferte atît de serioase.

■ Care a fost elementul chimic ce a stat pavăză primelor celule vii, ocrotindu-le de moartea cauzată de acțiunea razelor ultraviolete ? Această întrebare i-a preocupat insistent pe oamenii de știință. Iată că un grup de cercetători americani ai atmosferei propun o nouă rezolvare a problemei — sulful. Astăzi, moleculele de ozon din atmosferă absorb periculoasele raze ultraviolete. Acest ozon provine din moleculele de oxigen, care, odată ionizate în atmosferă, sînt transformate sub acțiunea luminii solare. Cei mai mulți oameni de știință cred că oxigenul nu a început să se acumuleze în atmosferă decît relativ recent, acum 2,5 miliarde de ani, cînd algele și fotosinteza lor au apărut pe scenă. Deci, de la apariția primelor organisme vii, presupusă a fi avut loc acum 3,5—4 miliarde de ani, aceste organisme par să nu fi avut un scut protector împotriva razelor ultravioletele.

TELEX • TELEX

Limbajul secret în lumea animalelor

Elefantul este cel mai mare animal terestru. Cel cu vechile mari poate ajunge la o greutate de 6 tone, înălțimea de 3,7 m și o lungime a corpului de 4,5 m. Elefantul are foarte dezvoltat simțul mirosului, putînd sesiza prezența omului chiar de la o distanță de 10 km, dacă vîntul bate din direcția lui. Este un animal inteligent, acest lucru se manifestă și prin întrajutorarea între-un fel emoționantă. Turmele de elefanți sînt conduse de o femelă bătrînă și experimentată care merge prima acolo unde cunoaște locuri și noaptea calcă pe vechile urme lăsate în timpul zilei. La zgomotul cel mai neînsemnat, o simplă trosnitură de băț își ciulește urechile. Cînd însă zgomotul devine evident el emite un strigăt pătrunzător și întreaga turmă se înfundă în pădurea întunecoasă.

Indiferent de pericol, elefantul sare imediat în sprijinul celui rănit și prin manevre foarte dibace îi înlesnește fuga. Un elefant bolnav, așa cum relata exploratorul american Franck Melland, s-a împotmolit într-o mlaștină și făcea mari eforturi pentru a ajunge la mal. Imediat doi elefanți s-au așezat fiecare de o parte și de cealaltă a camaradului lor în timp ce un al treilea s-a plasat în urma lui împingîndu-l cu capul.

Într-o zi la Viena a fost adus pentru circul din oraș, un pui de elefanți închis într-un vagon de tren. Cînd a ajuns la menajeria circului nou venit a lansat cîteva strigăte ascuțite. Imediat elefanții mai vechi ai circului au alergat în grabă, au sfărîmat vagonul, eliberîndu-l pe „deținut". Apoi fiecare s-a întors liniștit la locul lui, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat.

Dar cum pot fi înțelese aceste strigăte? Cele mai noi date ale cercetătorilor au stabilit că elefantul dispune de un adevărat „limbaj secret" pînă de curînd necunoscut omului. Este vorba despre emiterea de ultrasunete de 14—24 hertzi, situate sub nivelul perceptibil al omului, și care au avantajul că pot străbate distanțe mari, fără a fi atenuate de vegetația savanelor sau a junglei. Acest mod de comunicare permite deplasările coordonate ale unor grupuri de elefanți, care n-au putut fi niciodată explicate pînă acum. Infrasunetele sînt produse grație unei membrane situate în frunte, acolo unde trompa se leagă de craniu. Din „bagajul de expresii" al elefantului fac parte sunetele de alarmă, sunete menite să localizeze puii rătăciți și altele. Mai mult, fiecare exemplar dispune, se pare, de un timbru propriu de asemenea în ultrasunete.

Cercetătoarea americană Katharine Payne de la Cornell University, fiind într-o zi la grădina zoologică din Portland, Oregon, a descoperit la o familie de elefanți vocea lor secretă. A sesizat că un tremur ușor al unei bose frontale la unul sau altul din grup declanșează anumite mișcări la ceilalți. Cercetătoarea a ales un echipament de detecție acustică ultrasensibil și ultramodern. După cum bănuise aparatele au înregistrat un „val" de infrasunete ori de cîte ori pielea de pe fruntea elefanților începea să tremure. Pentru a nu lăsa la îndemîna dușmanului cele observate, cercetătoarea a plecat să studieze elefanții din Asia în mediul lor natural. În India și dintr-o rezervație din Kenya. Și de această dată aparatele au înregistrat lucruri uimitoare. Dacă un pui a început să „tipe" femelele adulte din grup îl înconjoară și îi „cîntă un cîntec de leagăn", folosind formele misteriosului limbaj. La fel se întîmplă la readucerea în familie, de către vînătoci, a unui rătăcit.

Un astfel de sistem de „telecomunicații" reprezintă un avantaj pentru societatea elefanților organizată în grupuri solidare, răspîndită pe suprafețe extrem de vaste. Așa s-ar putea înțelege un ciudat fenomen: turme aflate foarte departe unele de altele acționează identic în același moment, ca și cînd subiecții ar răspunde unei comenzi unice; de asemenea membrii unui grup, care se deplasează dispersați, se opresc deodată — ca un singur individ — atunci cînd unul dintre micuți trebuie să-și facă siesta și așteaptă trezirea sa pentru a-și relua migrația.

Limbajul secret al elefanților este însă departe de a fi desluștit în întregime. Oare ce surprize ne mai rezervă natura?

ION MANTA

EXPO '92 SEVILLA

TRĂIND SPECTACOLUL LUMII

Au existat la Expo '92 pavilioane care nu au „trăit" decît prin spectacolul cinematografic pe care îl ofereau. Altele au marcat parcursul vizitei pe care ți-o propuneau cu efecte audio-vizuale definitorii pentru risipa de imaginație și entuziasm a organizatorilor, cum a fost de exemplu cazul Mexicului, unde fiecare spațiu care se deschidea te conducea mai înîi spre un ecran de unde porneau spre tine frumusețile peisajelor mexicane sau îți vorbeau oamenii — cei simpli sau cei intrați deja în galeria marilor personalități — făuritori ai istoriei țării. Și situația se repetă de pildă în pavilionul Israelului, într-un cadru mult mai restrîns, în care se stătea pe jos și priveai ți era condusă spre diferitele colțuri ale incintei, luminate pe rînd și puse în valoare de imagini proiectate pe pînzele unei corăbii care înviau pentru cîteva minute mileniile de istorie.

Dar „cinematograful înseamnă în primul rînd spectacol. Iar acest spectacol a fost oferit cu generozitate la EXPO. Unul dintre cele a fost găzduit de pavilionul celebrei Siemens. Un ecran de 360° prezintă într-un spectacol multivision cu punct de plecare un concert simfonic, o panoramă a inventiilor tehnicii mondiale. De la telegraful optic la marile antene satelit, de la tubul Roentgen la sofisticatele sisteme de imagini devenite indispensabile pentru investigarea medicală modernă, de la clocan și nicovală la producția industrială actuală condusă de calculator.

Însă mica noastră excursie prin lumea filmelor create special pentru aniversarea de la Sevilla a celor cinci veacuri de cînd Columb a descoperit Lumea Nouă, nu putea să ocolească pavilionul Venezuelei. Aici, într-o sală de 250 de locuri și pe un ecran de 20×15 m am asistat la unul din cele mai frumoase și spectaculoase documentare ale Expoziției. Filmat cu o cameră specială, de 70 mm, de o echipă în exclusivitate venezueleană (25 de persoane), acest film de 15 minute aduce în fața spectatorului incredibila bogăție de imagini a Venezuelei.

Prin efecte speciale, acest extrem de complex montaj audio-vizual reușește să-l „scufunde" pe spectator în realitatea peisajului unei țări care pe drept cuvînt poate fi numită, ca în vremea lui Columb, o Grădină a Raiului și un Pămînt al Grației. Din teritoriul federal al Amazonului la Caracas, de pe platourile Anzilor pînă la mărirea Mare a Caraibelor, plonjind cu parașuta în abisul „Saltului Îngerului", celebra cascadă, participînd la un adevărat duel într-un sat de indieni, făcînd windsurfing, pilotînd un catamaran, scufundîndu-se și exolorînd „lumea tăcerii" sau aăturîndu-se unui grup de 200 de dansatori în Plaza Bolivar, spectatorul devine efectiv participant la ceea ce se întîmplă pe ecranul din fața sa.

Nicăieri nu mai este vorba despre un simplu film, așa cum l-am știut noi pînă acum. Totul este un complex și complicat spectacol al lumii să-l „integrezc" pe spectator și în acest fel să-i transmită un maximum de informații.

Poate că am fi tentați să ne întrebăm : vor pătrunde aceste tehnici, într-un viitor apropiat, și în lumea cinematografului „artistic" ?

EXPO '92 ne propune, evident, o imagine a lumii viitorului. O vom „adopta" cu aceeași pasiune ca acum ? Iată cîteva din întrebările pe care le-a ridicat EXPO '92 și la care anii care vor veni ne vor aduce, măcar în parte, un răspuns.

MIHAELA DOROBANȚU

Va salva ecologia „planeta albastră"?

La Berlin a fost inaugurat recent un centru ambulatoriu de medicină a mediului înconjurător, primul asemănător de acest tip din lume. El își va oferi direct serviciile sănătății publice. Acest centru sprijină medicii practicieni care își desfășoară activitatea în sectoarele Schöneberg, Steglitz, Weissensee și Marzahn. Afecțiunile provocate de agresiunile mediului asupra organismului uman sînt extrem de dificil de diagnosticat medicii de familie fiind depășiți în multe situații în care, spre exemplu, pacientii lor au fost expuși multă vreme la doze relativ scăzute de substanțe toxice. Unii medici efectuează teste pentru depistarea unor alergii, cînd ar fi suficient să arunce o privire atentă în apartamentul bolnavilor, în școala sau întreprinderea unde își desfășoară acestia activitatea, pentru a identifica sursa îmbolnăvirii. În majoritatea cazurilor, raporturile dintre o anumită boală și o sursă poluantă nu devin evidente decît în urma studierii mai multor cazuri similare, fant care se poate întinde pe mai multi ani de zile. Într-un cabinet medical, utilizîndu-se metodele convenționale.

Este recomandabil ca, din momentul în care un medic suspectează o sursă poluantă, să sfătuiască bolnavul să meargă spre a fi consultat la un centru ambulatoriu. Medicii centrului spre deosebire de colegii lor, au posibilitatea de a interoga bolnavul în mod detaliat și de a trimite un specialist la domiciliul sau locul acestuia de muncă pentru a identifica sursa de poluare. Medicii centrului berlinez colaborează în prezent cu serviciile de cercetări din toate zonele Germaniei, cu institutele de medicină a muncii, cu Oficiul federal al sănătății (BGA) sau Oficiul federal al mediului. Din momentul confirmării unei bănuieli, se trece imediat la analiza sîngelui și urinei centrul redactează un raport și îl trimite pe pacient la medicul de familie care îi va prescrie tratamentul adecvat.

Astmaticii și persoanele care suferă de dureri de cap și ameteli se află de multi ori în căutarea cauzelor acestor simptome de ani de zile, fără a identifica sursa corectă de producere a acestora. Praful, condensul, zidurile infestate de pos, diferitele tipuri de solventi din zugrăveală, mobilele și cleiurile se pot afla la originea acestor alergii. Avînd în vedere numărul urias de produse chimice prezente în viata noastră de zi cu zi, este din ce în ce mai dificilă diagnosticarea și prevenirea bolilor datorate condițiilor ambientale.

Clinica Steglitz din cadrul Universită-

ții libere din Berlin, va fi completată în curînd cu un institut de medicină a mediului, a cărui principală sarcină va consta în prelucrarea datelor culese de centrul ambulatoriu din Berlin. Pe termen lung, Camera medicală din Berlin speră ca activitățile centrului și ameliorarea de ansamblu a ingrijirilor acordate bolnavilor să aibă repercusiunile dorite asupra politicii din domeniul mediului înconjurător. Dacă experienta specialiștilor din medicina mediului va fi utilizată cum se cuvine la construirea clădirilor școlare și a instalațiilor industriale locuite, numeroase cazuri de îmbolnăviri vor putea fi evitate. Totul depinde numai de putină bunăvoință...

ȘERBAN FILIP

Marcaje speciale pentru copii

În orașul Annecy din Franța deplasarea copiilor se face în condiții de securitate sporită. Pentru aceasta municipalitatea a executat pe suprafața străzilor o serie de marcaje prin care le semnalizează micilor pietoni trecerile periculoase. Marcajele sînt „lipite" pe asfalt și au culoarea galbenă de atenționare. În același timp noile marcaje sînt și instructive învățîndu-i pe copii cum trebuie să se deplaseze pe trotuar, cum să se asigure cînd traversează strada (pe asfalt sînt desenate două perechi de ochi). Inițiată și pusă la punct de conducerea școlilor, de profesori și de tehnicienii primăriei din Annecy această metodă s-a dovedit a fi deosebit de eficace.

Proiecte spațiale nipone

Prima sondă spațială niponă către planeta Marte va fi lansată în anul 1996. Denumită Planet B, aceasta va evolua în jurul „planetei roșii" pe o orbită variind între 150 și 33.000 kilometri, culegînd date despre atmosfera și cîmpul magnetic al acesteia, precum și despre interacțiunile care au loc în atmosfera ei superioară cu vîntul solar. Japonia va fi cea de-a treia țară a lumii care va trimite sonde spațiale spre Marte, după Statele Unite și fosta URSS.

Alte proiecte spațiale aprobate de Agenția niponă pentru Știință și Tehnologie sînt : un sistem de producere a materialelor testate în condiții de imponderabilitate denumit „Express" și lansarea satelitului ETS-7 în anul 1996.

Un nou tip de ciment

Cimentul „Prompt", pus la punct și comercializat de societatea franceză Vicat, este un ciment natural, ce se întărește rapid și este rezistent în mediile corozive sau marine. „Prompt" este tipul de ciment ideal pentru lucrările cu termen scurt de realizare fiind util într-un spectru larg de meserii, de la zidar la electrician. În mediul marin, „Prompt" este foarte util în lucrările ce trebuie executate rapid, între două mărci, sau la clădătuirea navelor. Rezistența sa deosebită la numeroși agenți chimici îl face utilizabil la lucrări de impermeabilizare în industria agroalimentară.

Noul tip de ciment este folosit cel mai adesea sub formă de mortari (ciment, nisip și apă) servește mai ales la operații ce necesită un mare volum de materiale. „Prompt" este compatibil cu toate formele de ciment artificiale. Prin amestecarea sa cu diverse tipuri de ciment artificial, întărirea acestora poate fi grăbită sau încetinită în funcție de proportiile amestecului.

Biblioteca magazin de proză scurtă

AVERTISMENTUL (III)

Parcă înțeleși, cei trei președinți ai celor trei state mototoliră discret demisiile și le aruncară în primul canal ieșit în cale. Lucrurile începeau să se clarifice, și cum toți trei erau tehnocrați, se întrebau cum de radarurile existente, cu o tehnologie care străpungea Calea Lactee, nu s-au sesizat ? Telefonîndu-și reciproc, cei trei au decis să-l găsească pe acel Sebastian. Cum doar președintele României știa unde e Balta Albă, copilul fu reperat imediat și adus la Palatul Cotroceni. Sufocat de Pepsi și pișcoturi, de blitz-uri și microfoane, adolescentul a început să depene :

— Stim cu toții că nu există încă o macara care să ridice o întreagă clădire. Dar cei ce au furat Banca Națională au inventat — în secret, desigur — o astfel de macara. Am imortalizat pe display-ul computerului scene incredibile, petrecute în noaptea de după Înviere. Apăsă pe un buton și pe ecran apărură mai multe linii și puncte luminoase : nimeni nu înțelegea nimic, așa că băiatul continuă : Ca să faci un furt atît de... colosal (gramatica nu mai conta la ora aceea, era fiu de inginer) trebuie să fi avut mijloace colosale. Ei bine, necunoscuții au emis dintr-un aparat asemănător cu sateliții obișnuiți, dar acoperit cu un compus organic care nu reflectă radiațiile radarurilor cunoscute pînă azi, un cîmp antigravitațional. Bănuiesc că au avut la dispoziție o zecime de gram de antimaterie (probabil antihidrogen, mai precis antideuteriu, izotopul cel mai răspîndit). Cu un laser care a proiectat un fascicul de antideuteriu au decupat într-o fracțiune de secundă fundația clădirii — știți și dv. că materia și antimateria se anihilează reciproc la contact, degajîndu-se o mare cantitate de energie și fotoni. Apoi au creat un cîmp antigravitațional, datorită căruia sărmana clădire și-a pierdut greutatea, devenind un fulg. Ținută ca într-o plasă în acel cîmp de unde antigravitaționale. Banca a fost ridicată și dusă într-un loc sigur, în spațiu unde „băieții" au operat în voie. Apoi a fost depusă la loc chiar în noaptea următoare. Anihilarea paznicilor a fost un fleac pentru cei ce dispun de antimaterie operantă...

— Și crezi că au trei astfel de instalații purtate de satelitul invizibil radarelor noastre ? întrebă președintele.

— Nu știu ce decalaj orar există între momentele celor trei furturi. Cred că dacă și propulsia navelor lor e pe bază de antimaterie, atunci ar fi putut acționa cu o singură navă, căci deplasarea în spațiu se apropie de viteza luminii. Ce ar fi însemnat pentru ei distanțele București — New York — Manila ? O nimica toată.

Au urmat ploi și iar ploi de întrebări asupra pustiului, toată discuția fiind preluată prin sateliți și difuzată pe tot globul. Telespectatorii priveau năuciți cu cîtă nonșalantă explică acel Sebastian un eveniment cutremurător. Doar oamenii de știință recunoșteau în sinea lor că era unica explicație plauzibilă. Românul avea dreptate.

La un moment dat, unul dintre reporterii aflați la fereastra sălii de conferințe a Palatului Cotroceni scoase un urlet disperat :

POVESTIRE POVESTIRE

— Fraților, zburăm deasupra Bucureștilor ! Țineți-vă bine !

Toți cei prezenți se repeziră la ferestre, inclusiv președintele. Clădirea unde se găseau plutea undeva, la vreo două sute de metri deasupra solului și puteau zări foarte limpede faclele combinatului de la Brazi, lîngă Ploiești. De asemenea, toți bucureștenii priveau încremeniți cum pe deasupra Capitalei se plimbă o clădire, ca pe un covor fermecat din „1001 de nopți. Scena a durat vreo zece minute, apoi clădirea a fost depusă la loc, în gaura de unde fusese smulsă. După aterizare, toate privirile se îndreptară aiurite spre Sebastian.

— Ei, acum mă credeți ? făcu el morfolind în gură un fursec îndulcit cu zahăr bioenergetic. „Băieții" s-au jucat puțin cu noi, căci se simt în siguranță, nava lor fiind invizibilă. Sper să nu se supere pe mine că le-am înțeles figura.

Omenirea a devenit conștientă că cineva știa să producă antimaterie și s-o folosească în scopuri nu prea nobile. Consiliul Mondial al Științei s-a reunit de urgență și primul lucru care l-a făcut a fost să reproducă la scară largă radarul lui Sebastian, cu frecvențele lui atît de joase și nefolosite încă. Dar puștiul de 13 ani, corigent la muzică și lucru manual, le-a atras atenția că spectrul electromagnetic are multe alte game de frecvențe neutilizate. Odată văzîndu-se depistați pe o frecvență, necunoscuții vor inventa un alt compus organic care să o absoarbă, devenind astfel din nou invizibili. Ce era de făcut ?

Un mucalit, prințul cerșetorilor din Manhathan, a propus desființarea băncilor, băncilor etc., etc. A fost prins și izolat în Munții Stincoși. Cînd impasul părea de netrecut, s-au primit trei mesaje simultane la București, New York și Manila. Necunoscuții, folosind o voce sintetică, afirmau : „Aveți răgaz 1 000 de ani să faceți să dispară banul de pe planeta voastră. Pînă atunci, acest avertisment îl vom lăsa pe toate planetele locuite din Calea Lactee, unde nu s-a depășit acest obicei vulgar... Nu uitați, aveți la dispoziție numai o mie de ani !....

PAUL IOAN

(Sfîrșit)

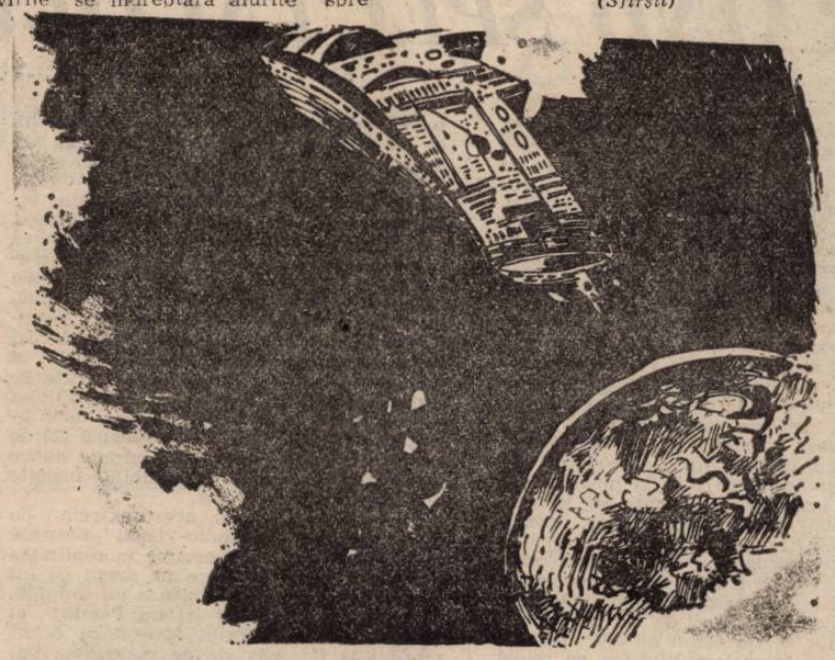

Grafica de MARIAN DEACONU

SPORT UNIVERS

Cu partidele astea de fotbal programate sîmbăta și duminica, nici nu mai știm pe ce lume sîntem. Asadar, duminica trecută, echipa națională de fotbal a **României** a disputat cel de-al cincilea joc în cadrul preliminariilor pentru CM, întîlnind la Larnaca, echipa reprezentativă a **Ciprului**. După egalul cu Ceho-Slovacia și dusul rece primit, nu ne îndoiam că tricolorii se vor trezi la realitate și vor învinge o echipă care nu emitea nici o pretenție. Fiind o echipă cu toane, nu știu cum se face că fotbaliștii noștri învîng echipe slabe și capotează în fața celor cît de cît mai bune. Și nu știu cum se face că după asemenea victorii sînt lăudați, iar după eșecuri sau semi-eșecuri sînt băgați în corzi. Ei bine, am spus că partidele cu Belgia și Ceho-Slovacia au fost frumoase, deși n-am fost mai buni decît acele echipe, în schimb, partida de la Larnaca a fost mediocră, deși diferența de clasă era clară. Și așa cum se întîmplă în sporturile colective, dintr-o partidă mediocră, ca spectacol, evident, iese un scor foarte bun. Cum este acest 4—1 obținut relativ ușor, așa, parcă în plictis, să nu se supere suporterii din țară. Lotul a evoluat și el mai slab decît la București,s-a văzut totuși prezența lui **Gică Popescu**, acest sportiv serios și talentat. **Lăcătuș** a arătat o poftă mai scăzută de joc, la fel **Hagi**, dar sigur, fotbaliștii sînt și ei oameni care, se poate întîmpla, mai au și zile proaste. Răducioiu a prins și el un șut pe poartă și acela a fost gol, după care s-a cerut afară. Acest ultim rezultat consfințește locul doi ocupat de echipa țării noastre în clasamentul grupei, cel puțin pînă-n viitor.

● **Să ne întoarcem puțin și spre campionatul nostru**, divizia națională, să vedem cum stau lucrurile cu puțin timp înaintea vacanței de iarnă a fotbaliștilor. Etapa a 15-a a consemnat o situație călduță, în ciuda timpului rece de afară, adică victorii ale gazdelor cu o singură excepție. **Steaua** a învins cu 3—1 pe **FC Brașov**, sub poalele Tîmpei. Și tot cu această excepție, gazdele au obținut victoriile amintite, fără să fi reușit să înscrie mai mult de două goluri în poarta adversarilor, dar, și aici se naște coincidența, nici mai puține(!). Ați înțeles, victoriile au fost cu 2—0 sau 2—1, **în totalitate**. Este și acesta un record al fotbalului românesc. **Steaua** se află în continuare pe primul loc, 27 de puncte și un golaveraj impresionant 43—9 (să nu uităm că ea activează încă și pe plan european), urmată de **Dinamo**, 25 puncte (36—8). Pe locul 3 a ajuns, cum era și firesc, **Universitatea Craiova**, care miercuri a învins-o pe fosta ocupantă a locului 3, **Rapid**. Acum Rapid a coborît pe locul 5, în urma **Gloriei Bistrița**, dar înaintea lui **Electroputere, U Cluj** și **Sportul studențesc**.

GEORGE CUȘNARENCU

EXERCIȚIU CRIMINALISTIC PENTRU ÎNCEPĂTORI ȘI AVANSAȚI (I)

Totul a început în urmă cu cîțiva ani, prin publicarea într-o revistă rîsuitoare, la modă, a unei narațiuni intitulată **„UN TEST ȘI... CINCI CORPURI DELICTE"**, cu precizarea **„din relatările inginerului D.V."** (inițialele celui care, azi, se simte dator să o reia). Narațiunea se încheia cu un set de întrebări la care cititorii erau invitați să răspundă... Un veritabil exercițiu de inițiere criminalistică, poate pentru începători și — de ce nu ? — avansați. Din păcate însă, în condițiile acelor ani, totul se rezumase la acel test de perspicacitate circumscris unor inerente concesii... Drept pentru care o reluăm, întregind-o (într-un număr viitor, evident), cu ceea ce nu s-a putut spune atunci... Și revenind la testul incriminat...

★

Nici azi nu știu cum s-a întîmplat exact... Nu sînt un amator ! Lucrez în electronică de peste 8 ani, cunosc performanțele aparaturii moderne și am avut prilejul să mă întîlnesc îndeaproape cu ceea ce numim, deseori, «minunile miniaturizării» ; un magnetofon în stare să înregistreze o emisiune de 30 de minute, de formatul unei simple brichete, un aparat de radio-recepție păstrat în corpul unui pix și, în sfîrșit, chiar un televizor.. de dimensiunile unei pudriere. Dar, una e să cunoști performanțele acestei aparaturi, utilizată frecvent în spionajul tehnic, și alta să-ți exersezi atenția — în fapt, un anume spirit lucid, analitic — atît cît să te pună în gardă, să te avertizeze la timp... Să mă explic, însă...

Fusesem concentrat — asta se întîmpla pe la începutul lunii mai — și în fiecare dimineață la 7 trebuia să mă prezint la unitate. După-amiezele — sînt ofițer în rezervă — mă întorceam acasă. În ceea ce privește organizarea în sine, nimic deosebit : una din acele convocări periodice a unor ofițeri (specialiști) menită să-i familiarizeze cu noile dotări tehnico-militare. Păstrarea celui mai strict secret, într-un astfel de caz, era mai mult decît lege. Dar să nu anticipăm însă faptele...

Într-una din zile lectorul nostru, un

POLIȚIER

căpitan-inginer își întrerupse lecția cu un sfert de oră mai devreme, nu înainte însă de a ne fi prezentat pe invitatul său din acea zi, pe cîte bănuiesc azi — un ofițer de contrainformații. Pe scurt, cel de-al doilea ofițer — ținînd seama de specificul convocării noastre, cît și de exigențele profesiei noastre civile — ne propuse un test care mi se păruse a fi mai curînd psihologic. Ne oferi, deci, 15 minute de absolută deconectare, timp în care fiecare din noi — fără să părăsească sala — putea să se dedice oricărei activități : șah, table (pe o masă alăturată se și aflau jocuri aduse special) lectură (ni se puneau la dispoziție cărți și reviste), muzică (ofițerul ne oferi propriul său tranzistor) și, eventual, scrisori, cărți poștale (în eventualitatea, spunea, că am dori să le trimitem chiar din incinta respectivei unități militare).

Numai că... în același 15 minute de absolută deconectare, unul dintre cursanții care se aflau în clipa aceea în sală — și pe care nu l-am fi putut bănui, — căpătase misiunea de a înregistra un text codificat, secret (aproximativ 20 de cuvinte, 120 de semne), pe care urma să-l remită apoi, personal sau prin intermediul unei a doua persoane (în orice caz tot dintre cei prezenți), unui agent special din afara unității. De aici și cele două obiective ale testului : angajîndu-ne în atmosfera generală de recreere și deconectare, trebuia să rămînem foarte atenți la tot ceea ce s-ar fi întîmplat în jurul nostru, astfel încît să depistăm : 1) **modul de înregistrare al comunicării secrete ; 2) modul de transmitere în afară a acestei comunicări** (chiar dacă ar fi fost scrisă cu vechea cerneală „simpatică" sau, dimpotrivă, ar fi fost înregistrată conform ultimului strigăt al tehnicii). Apoi, adresîndu-mi-se direct (ceva îl intrigase probabil în atitudinea mea) : **„Ce vi se pare ilar, domnule D.V. ? Considerați cumva testul prea simplu ? În acest caz, de îndată ce ajungeți la o concluzie anchetativă, vă rugăm să ne-o împărtășiți și nouă !"** După care, trăgîndu-și o măsuță și două scaune într-unul din colțurile sălii, lectorul și invitatul său începură o partidă de table. Nu fără a ne preveni — ofițerul își așezase ceasul pe masă — că ne-au mai rămas numai 12 minute și că în tot acest timp — chiar dacă atenția le-ar fi concentrată asupra clasicului „4—2, poartă-n casă", „6—1, blocaj", „gherlă" etc., etc. — ne vor supraveghea foarte atent fiecare mișcare.

Să consemnăm însă, pe cît am putut sesiza, ce se întîmpla în sală — am în vedere acele activități care ar fi fost susceptibile de a masca o înregistrare :

a) unul dintre cursanți, renunțînd parcă la test, se cufundase în lectura unei cărți, subliniind din cînd în cînd, cîte un paragraf ; nu mai mult însă — am cronometrat — de două-trei sublinieri pe minut...

b) un pasionat de muzică populară începuse să cînte ceva la o muzicuță ; spre surpriza mea, l-am auzit foarte frecvent falsînd...

c) tranzistorul invitatului nostru se dovedi defect : unul dintre cursanți, un electronist ca și mine, descoperind elementul străpuns (un condensator) se angajă să-i aducă a doua zi, de acasă, un altul...

d) doi pasionați de șah — nu fără «chibiți» sfătuitori — se lansară într-o partidă „fulger" : unul dintre ei, temperament mai nervos, bătea tot timpul în masă, iar ulterior se „juca" aprinzînd și stingînd succesiv o brichetă ;

e) în sfîrșit, ultimul suspect într-un fel se apucase să rezolve un rebus... un joc de cuvinte încrucișate.

Trecuseră însă cele 12 minute...

Acesta a fost momentul în care ofițerul mi s-a adresat nominal : **D.V., ce ai descoperit ?** (ceilalți cursanți au fost rugați să-și comunice diversele observații în scris).

M-am apropiat în fugă de masa ofițerilor, izbutind să le răstorn, nici astăzi nu știu cum, atît jocul de table, cît și ceasul aflat chiar pe marginea mesei (din fericire, repararea lui n-avea să mă coste prea mult, a doua zi avînd să-l dau înapoi, reparat, ofițerului). În rest, am în vedere testul — pentru că un răspuns categoric nu se putea da pe moment — am cerut reținerea în unitate a acelor obiecte care, în opinia mea, ar fi putut servi drept «port-mesaj» pentru textul cifrat.

(În numărul viitor : I) Care au fost aceste „obiecte" (în total 5 la număr) ? ; II) Cum s-a făcut înregistrarea mesajului cifrat ? ; și, în sfîrșit :

III) Problema esențială a testului, dacă mesajul a ajuns — da sau nu — în afară ?

DAN VĂITEANU

(va urma)

HOROSCOP

Săptămîna 07.12. – 13.12

BERBEC (21. 03 — 20. 04) : Berbecul, zodie de foc, nu se simte deloc bine în această săptămînă de Săgetător. Stări depresive, uneori chiar maladive în primele zile. Urmează o înviorare, datorată unui succes financiar mediu. Tracasări intime, de natură sentimentală nu vă vor ocoli. Fiti prudent în relatiile cu un Taur apropiat, vă poate o surpriză neplăcută din partea lui. Căutati să nu vă implicati afectiv, nu e o săptămînă propice dragostei.

TAUR (21. 04 — 21. 05) : Înțelept și întreprinzător, vă așteaptă două reusite deosebite. Dar nu vă pripiti. Imprevizibilul Saturn vă poate deturna foarte usor planurile. Nu porniti la drumuri lungi, starea dv. fizică vă poate juca o festă. Spre sfîrsitul săptămînii, două vesti neplăcute umbresc succesele financiare. Dar sînteti un luptător de profesie si aveti lîngă dv. un amic de nădejde : răbdarea. Atenție! Vremea vă pune în pericol, o boală mai veche poate recidiva.

GEMENI (22. 05 — 21. 06) : Insatisfactii familiale la începutul săptămînii, apoi o criză sentimentală de proportii. Cum ghinionul în dragoste se compensează, vă așteaptă un reviriment financiar deosebit : o afacere se termină cu bine, și deznodămîntul e peste asteptări. Sînteti foarte activ, dar realizările nu sînt pe măsură. Se impune refacerea unor planuri și chiar schimbarea de optică asupra viitorului. Depinde de dv. dacă aveti vointa să depășiti o stare psihică oscilantă.

RAC (22. 06 — 21. 06) : Zile pline de veselie si voie bună, motivate de un succes neasteptat, dar meritat. Vă faceti remarcat pe plan profesional, în ciuda unor divergente destul de aprinse. Feriti-vă de ghinioane joi si simbătă, sînt zilele cînd Luna vă induce excese temperamentale si aveti tendinta să vă orientati după instinct. Duminică vă întîmpină un puternic motiv de optimism, adus de departe de o cunostintă foarte bună.

LEU (23. 07 — 22. 08) : După îndelungi asteptări, a sosit ziua (miercuri) să vă satisfaceti un capriciu de suflet. Din păcate, voia bună se risipeste spre sfîrsitul săptămînii, cînd o dezamăgire cumplită vă taie elanul. În rest, nimic deosebit pe plan financiar. Doar mici cheltuieli datorate unei aniversări în familie. Ispitele amoroase nu lipsesc, dar fermitatea caracterului dv. iese învingătoare. Fermecător dar detașat, stiti să vă impuneti punctul de vedere în două conflicte delicate.

FECIOARA (23. 08 — 21. 09) : Un necaz din săptămîna trecută vă urmăreste și acum. Căutati în zadar un sprijin moral, parcă toată lumea s-a depărtat de dv. Ursuz și morocănos, vă dedicati tot elanul sufletesc spre meserie, care nici în această săptămînă nu vă oferă satisfactii reale. Zile monotone, diperate doar de grijile cotidiene. Vă poate trezi din letargie doar o clipă de tandrete, care va veni cu întîrziere, sîmbătă sau duminică. Nici o initiativă nu prinde roade.

BALANȚA (22.09 — 22.10): Un adevărat tur de forță vă este răsplătit din plin, pe plan material și afectiv. După două zile de pesimism, cerul dv. se înseninează brusc. Două afaceri se transformă din iluzii în certitudini. În ciuda unor incidente minore (joi), sfîrsitul de săptămînă vă găseste într-un real triumf. Ghinioanele s-au topit sub energia cu care stiti să deveniti un luptător de temut. Fantezia dv. a ieșit învingătoare în două probleme majore.

SCORPION (23. 10 — 21. 11) : Uzură intelectuală deosebită, mai ales în primele zile, iar rezultatele întîrzie să apară. E o săptămînă a reflectiilor, a meditației. Vă așteaptă o decizie importantă, pe care nu mai puteti s-o aminati. Vineri vă confruntati cu o situatie conflictuală de proportii, din care iesiti cu fruntea sus. Farmecul si inteligența Scorpionilor trezesc întotd auna invidie si respect. Despre amor si sănătate numai vesti bune, stiti să vă pansati singur rănile.

SĂGETĂTOR (22.11 — 20.12) : Parcurgeti triumfal al doilea decan al propriei dv. zodii, cînd beneficiile morale si materiale ar trebui să fie maxime. Soarele vă este acum deosebit de prielnic, deci energia, vointa si întelegiunea devin arme de temut. Realizările din această săptămînă pot fi cele mai mari din întregul an. Profitati de ocazie și măsurati cu atentie fiecare pas, de luni pînă duminică. Apogeul acestei perioade de gratie va fi miercuri sau joi. În cîteva cuvinte totul vă merge din plin.

CAPRICORN (21. 12 — 19. 01) : Puternice frămîntări interioare, datorate unor evenimente contradictorii pe care le parcurgeti, fără să vi le puteti explica. Incertitudini apăsătoare vă umbresc buna dispozitie si productivitatea creativă. Vă simtiti ignorat (ă), marginalizat si nu găsiti solutii prompte. Refugiul în singurătate e cel mai bun leac, iar legăturile afective sînt si ele perturbate. Nu dezarmati ! Providența si astrele, dacă credeti în ele, vă vor tămădui simbătă sau duminică.

VĂRSĂTOR (20. 01 — 18. 02) : Sînteti foarte activ toată săptămîna, practic nu vă vedeti capul de treburi. Vă implicati în tot si în toate, vigoarea dv. fizică si intelectuală este sufocantă pentru ceilalti. Miercuri rezolvati o veche dispută amoroasă, care vă afecta profund. Nu uitati, totusi, că sînteti sensibil si că rezistența dv. nervoasă este destul de limitată. Suprasolicitările se răzbună spre sfîrsitul săptămînii, cînd si o dezamăgire de ordin material vă induce o umbră de pesimism.

PEȘTI (19. 02 — 20. 03) : Nimeni nu vă întîmpină cu flori pentru eforturile dv., și totusi stiti să vă fabricati singur satisfactiile pe care le meritati. Neplăcerile de marti si vineri le depășiti ca un veritabil visător, ca un idealist incurabil. Mici probleme familiale nu vă vor ocoli nici în această săptămînă, cînd si sănătatea dv. delicată e în pericol. O veste bună, de departe, la sfîrsitul intervalului, vă recompensează psihic. Financiar, nimic nou. Abia respirati la suprafața apei.

cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Cele mai frumoase păduri și pajiști

Ocrotite de lege ca rezervații naturale, multe păduri și pajiști ale țării reprezintă adevărate oaze paradisiace, tezaure ale vegetației autohtone. Dintre pădurile cu această emblemă onorifică amintim Pădurile Letea și Caraorman din biosfera Delta Dunării, Pădurea Hagieni (din preajma lacului Mangalia), Valea Fagilor, situată în Munții Măcinului (județul Tulcea) — concentrare de făget situată la mare distanță de pădurile de fagi din Carpații Orientali și Meridionali, în care predomină speciile Fagus silvatica și Fagus taurica. O altă rezervație deosebită prin marea varietate de arbori și arbusti exotici (peste 200 de specii, cuprinzînd circa 70 de hectare) este Parcul dendrologic de la Simeria, ale cărui origini apartin mijlocului secolului XVIII. Se remarcă aici splendoarea conferită de cele opt specii de magnolia, între care o faimă internațională o are unicatul românesc numit Magnolia macrophylla. De o fascinantă frumusete este și Pădurea de Castani de la Tismana (județul Gorj), care se întinde pe o suprafață de circa 60 hectare, pe platoul numit Gomovița, a cărei vegetație amintește de zonele mediteraneene. Numeroasele specii de castani (între care predomină Castanea vesca) se armonizează cu specii precum Quercus frainetto, Quercus cerris și Fagus silvatica.

Cel mai tînăr străbunic din lume

Dl. Sorin Spiru din București ne pune cu amabilitate la dispoziție informația conform căreia bucureșteanul Nae Tudor Radu (strada Aurel Vlaicu) a devenit străbunic la numai 49 de ani. El s-a căsătorit la 16 ani, iar fiul său, Radu Dragomir, tot la 16 ani. Fiica acestuia Anica a păsit în fata ofiterului stării civile tot la 16 ani, iar cînd Anica a născut, Nae Tudor avea numai 49 de ani. Cine știe, poate tradiția se perpetuează. Așteptăm și alte vești de la dl. Spiru, rugîndu-l să ne indice sursa bibliografică.

Cartea Recordurilor Naționale vă așteaptă

Stimați cititori, inițiativa noastră de a alcătui și edita „Cartea Recordurilor Naționale" a prins deja contur. Vă așteptăm cu toate curiozitățile și superlativele pe care le-ați realizat, sau cu circumstanțe deosebite ale vieții dv. : longevitate, gemeni, mariaje de lungă durată, situații sau operații spectaculoase, aspecte inedite din natură surprinse de dv., colecții din varii domenii, talie și greutate deosebite, inovații interesante, dovezi de răbdare și îndeminare etc. Nu uitați să menționați cîteva date personale și o fotografie reproductibilă. Vă așteptăm cu încredere !

GUINNESS BOOK

Cincisprezece copii la o sarcină!

Una din marile probleme ale omenirii, cu care se confruntă granița dintre mileniile II și III este aceea a natalității. În ciuda zonelor de inaniție cronică de pe glob, unde decesele infantile sînt îngrozitor de numeroase, populația crește într-un ritm care-i alarmează pe viitorologi. În aceste condiții, Guinness vine să ne surprindă din nou cu superlative ale miracolului nașterii din cele mai nefiresti. Dacă într-un număr anterior subliniam că nici o femeie pe lumea asta n-a născut mai mult de zece copii (chiar dacă majoritatea neînsufletiți), citim în aceeași Carte a Recordurilor Lumii că a existat o femeie care a avut în uterul său nu mai puțin de cincisprezece fetuși ! ! ! Evident, în acest caz nu este vorba de o naștere. O italiancă cu probleme privind o sarcină normală a urmat mai multi ani tratamente speciale de fertilitate, mai ales biochimice. În consecință, la vîrsta de 35 de ani ea rămîne gravidă din nou. Dar analizele medicilor dau un rezultat incredibil : se formaseră cincisprezece embrioane, deci urmau să vină pe lume — dacă sarcina ar fi putut fi finalizată — cincisprezece progenituri. S-a constatat că era vorba de zece fete și cinci băieți. Decizia a fost extirparea acestui uter suprasolicitat (ca și întreg organismul femeii). Fantastica operațiune s-a efectuat la Roma, la 22 iulie 1971 (nu se precizează după cît timp de la fecundare). Acest caz este și un semnal de alarmă pentru consecințele metodelor artificiale de fertilizare.

Italia este „gazda" a încă unui miracol al reproducerii umane. Dacă toată lumea știe că gemenii vin pe lume în aceeași zi (uneori la intervale foarte scurte, depinde de problemele particulare ale mamei), există în lume două gemene care au văzut lumina zilei la un interval „inacceptabil" de... 38 (treizeci și opt) de zile. Culmea acestui caz excepțional este că între cele două nașteri s-a interpus granița anilor 1987 și 1988, deci în acte ele figurează în doi ani diferiți ! Tot în urma unui tratament hormonal, o italiancă naște (după două avorturi spontane) o fetită, la 23 decembrie 1987, pe care a numit-o Diana. Au trecut zilele, a ieșit din maternitate, a venit revelionul, dar proaspăta mămică avea unele probleme. Consultată de urgență la 30 ianuarie 1988, i se efectuează de urgență o cezariană și astfel vine pe lume... sora geamănă a Dianei, Monica. Situația este paradoxală și din cauza longevității vieții intrauterine a Monicăi, intrată în a 11-a lună. Gemenele nu au probleme de sănătate, și nici mama lor.

O excepție în privința numărului de copii născuți în urma aceleiași sarcini o reprezintă septupletii (șapte gemeni). Unicul caz prezentat în Guinness provine din SUA. La data de 21 mai 1985, d-na Patti Jorgeson Frustaci din Orange, California (în vîrstă de 30 de ani), a adus pe lume șapte gemeni : unul s-a născut mort, iar după o săptămînă au murit alți trei, supraviețuind (cu greutăți variind în jurul a 0,5 kg) numai trei gemeni. Și de această dată se specifică un consum de medicamente fertilizatoare.

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

În primul rînd, vreau să multumesc tuturor doamnelor care asteaptă un copil si care au avut amabilitatea să mi se adreseze. Le urez toate cele bune cu acest prilej fericit, cu rugămintea ca la împlinirea sorocului să-mi dea de veste. Vom publica cu franchete rezultatele aplicării ac stei metode originale. Iată acum o astfel de predictie, pentru d-na **Mariana G. din Sibiu.** Zodia occidentală a concepерii copilului este Leu, zodia masculină, deci 3 m ; zodia chinezească a concepерii este Maimută, zodie de Metal. Metalului îi corespunde planeta Venus, iar lui Venus îi corespunde Taurul (feminin) si Balanța (masculin), deci vom avea f + m ; anul chinezesc al concepерii este 1992, Maimută de Apă, Apei îi corespunde planeta Mercur, care guvernează Fecioara (f) și Gemenii (m). Aplicînd coeficientul 3, vom obtine 3m + 3f. Trecem acum la părinti. **Tatăl s-a născut la 9.09.1967.** ZONT este Fecioară (f), iar nasterea a avut loc în decanul al II-lea al zodiei (cel mai puternic), deci vom obtine 3f ; zodia chinezească a nașterii tatălui este Cocos, semn de Metal, iar Metalului îi corespunde Venus, iar lui Venus Taurul (f) si Gemenii (m), deci vom avea f+m ; Anul chinezesc al nașterii tatălui este Oaie de Foc, iar Focului îi corespunde Marte, care guvernează Berbecul (m) si Scorpionul (f) ; aplicînd coeficientul 2, vom avea 2m + 2f. Mama s-a născut la 14. 04. 1966. ZONM este Berbec, zodie masculină, deci m; ZCNM este Dragonul (corespunzător Berbecului), zodie de Lemn sub tutela lui Jupiter, care guvernează Săgetătorul (m) si Pestii (0,5 f — deoarece Pestii mai sînt tutelati si de Neptun). Deci vom obtine : m + 0,5f. Anul chinezesc al nașterii mamei (1966) este Cal de Foc, iar Focul este guvernat de Marte, care tutelează Berbecul (m) si Scorpionul (f) ; aplicînd coeficientul 2 vom obtine 2m + 2f. Făcînd suma celor 9 etape parcurse, se obtine **11m + 12,5f. Deci metoda indică nașterea unui băiat !** Din datele de mai sus, conform cu cele arătate în textele precedente, extragem formulele vietilor părintilor. Tata : Foc + Foc + Metal + Foc, adică 3F + M. Pentru mamă, formula vietii este : Foc + Foc + Lemn + Foc, adică 3F + L. Formula vietii întrauterine este Metal + Apă + Metal + Pămînt, adică 2M + A + P. Se observă că spre deosebire de ambii părinti (firi energice, temperamentale, ambitioase si predispuse la exces), copilul are o formulă mult mai echilibrată (3 elemente în loc de 2) si are în comun cu tatăl, Aceste diferențe nu sînt surprinzătoare, avînd în vedere că viitorul nou-născut poate prelua caracteristici și de la bunici, din ambele ramuri.

În ceea ce o priveste pe d-na Mariana G. si d-nul Marcel G., ca odrasle ale lui Constantin si Victoria G., vă redau scorul predictiei (pe care nu am spatiu s-o detaliez). **Pentru d-na Mariana G. aceasta este de 14m + 10.5f, deci negativ. Pentru d-l Marcel G scorul este 14m + 12f, deci metoda confirmă.**

Cu acest prilej, aș vrea să atrag atentia tuturor cititorilor asupra unui aspect foarte interesant al metodei noastre. Făcînd scorul comun al părintilor mentionati mai sus, acesta este 10m + 5f (la care s-au adăugat datele concepției copilor). Se observă clar o tendință a acestui cuplu de a avea băieți. Dar asta nu înseamnă că în anumite zodii si în anumiti ani ai căsniciei lor n-ar putea avea fete (ceea ce s-a si întîmplat dealtfel). Această remarcă am făcut-o pentru a sugera următoarea idee : orice cuplu își poate calcula scorul zodiacal, din care vor sti înclinatia nativă spre băiat sau fată. În functie de dorinta cuplului, el va putea concepe un copil într-o anumită zodie si într-un anumit an, calculînd anticipat scorul final al sexului copilului dorit. Dar pentru aceasta, metoda propusă trebuie să-si dovedească o probabilitate foarte mare.

EPISTOLAR — predicții zodiacale

Rubrici realizate de PAUL IOAN

DIALOGURILE LAUREI

■ Ah, balcoanele, balcoanele ! Eternele balcoane.. Ce păcat că nimeni pînă acum n-a făcut un studiu despre „Rolul balcoanelor în istoria omenirii" ! Pentru atît de mulţi oameni, balconul a însemnat consacrarea în dragoste, în gospodărie, în politică, în profesiune... Dar lăsînd gluma la o parte, părerea mea e că joaca de-a „lasă-mă, să te las", chiar şi la 16 ani, nu este cea mai bună carte de vizită pentru seriozitatea unor sentimente — cu sau fără balcon. Astfel, dacă lui M... i-ai zis aşa, pe nepusă masă, „vreau s-o terminăm" pentru ca, mai apoi, după ce te-ai săturat să te afişezi cu A..., spunîndu-ţi în barbă „ia să mai încetez eu cu ăsta", să revii la M... „simţind iubirea", află că nu cred că acest veritabil ping-pong al inimilor în faţa blocului sau de la înălţimea balconului este un semn de sensibilitate feminină. Ba dimpotrivă, aş zice. Este doar o formă (banală !) de-a te afla în treabă, jucîndu-te „de-a amorul" între două fumuri de „Kent". Fiindcă asta îmi dovedeşte că, de fapt, n-ai ţinut cu adevărat la nici unul dintre cei doi băieţi. Şi **ai mimat** doar... Am să-ţi par, sînt sigură, o femeie răutăcioasă. Dar mai bine să fiu eu decît să primeşti mai tîrziu ghionturi şi brîncituri deloc romantice pe care viaţa nu se va sfii să le dea celor ce o socot doar o simplă hîţînare în bărcuţele şi căluşeii de bilci ale „inimii"...

■ Draga mea **LOREDANA (Mangalia)**, sînt acum sigură că, începînd cu Troia, adevărata pricină a războaielor rămînem tot noi, femeile ! Ei, dar lăsînd gluma la o parte, problema ta e cît se poate de serioasă. Asa încît uite care-i părerea mea : cred că, în cazul tău, o restructurare şi o reechilibrare endocrină se impun drept unica soluţie realistă pentru corectarea surplusului ponderal produs prin hiperfunctionarea necontrolată a centrilor corticali ce dirijează funcţiile de nutriţie şi asimilare metabolică. De aceea, cred că ar fi cît se poate de bine dacă ai face (grabnic) o vizită la Institutul de endocrinologie din Bucureşti, unde specialişti endocrinologi şi nutriţionişti te pot ajuta să scapi de povara obsesiei care-ţi dă atîta bătaie de cap. Cu toate că nu mă pot împiedica să nu remarc faptul că pe vremea lui Rubens ai fi fost un adevărat etalon de frumuseţe şi sănătate ! Cum se mai schimbă cu vremea şi canoanele astea ! Oricum, pînă nu-ţi rezolvi această problemă, nu vreau să discut cît de greşit gîndeşti acum despre „perfecţiune" şi dragoste (îndeosebi cea fizică) pentru că, suferind de complexul tău care ţi-a viciat optica asupra vieţii şi oamenilor, precis n-ai să-mi acorzi nici un credit. ■ Dacă ar fi să fiu o acriţură de om, te-aş fi „încurajat", draga mea **MARIA-LARISA (Bucureşti)**, spunîndu-ţi că traseul tău de zi cu zi (serviciu-şcoală-acasă) e floare la ureche faţă de traseul pe care-l fac tot zilnic o groază de femei „aşezate" la casa lor (serviciu-piaţă-gospodărie şi, ah, — servitutile faţă de soţ şi copii). Să numeri stelele printre pupiciuri e cu atît mai frumos cu cît, pe urmă, ani în şir, vei număra doar stelele verzi ce-ţi apar înaintea ochilor gîndindu-te la ce-ai să le pui pe masă copiilor a doua zi. Ei, dar la 18—19 ani stelele astea par să fie într-o galaxie mult prea îndepărtată şi, cum nu sînt acrită de viaţă — ba, dimpotrivă, aş zice — vreau să sper că vei avea parte în viaţă de cît mai puţine stele verzi. În orice caz, numărul lor e invers proporţional cu grija pe care trebuie să o avem la această vîrstă faţă de cum ne rostuim viitorul, inclusiv faţă de cum ne alegem partenerul de viaţă. Iar această alegere (dincolo de romantice preumblări sub „clar de lună nouă" şi aritmetici astronomice împănate cu dulci jurăminţi şi focoase pupiciuri) presupune să înţelegem că viaţa în doi, dragostea, paradoxal, se bizuie şi (sau mai ales) pe mult realism şi luciditate. Cu alte cuvinte, pe alesul inimii trebuie să-l aflăm nu printre „cunoştinţele de 5 minute" din tren sau de mai ştiu eu unde — cu toate că, recunosc, hazardul poate face şi minuni, dar numai cînd vrea el ! Este nevoie, totuşi, şi de alte calităţi sufleteşti, de caracter, pe lîngă „gentileţea" de a căra bagaje, calităţi care nu sînt evidente de la prima vedere, însă care se dezvăluie treptat, pe măsură ce cunoşti şi înţelegi tot mai temeinic un om, acest a fiind cele care vor duce greul în viaţă. Ştiu, acum ţi se pare că „soarta e prea aprigă" cu tine. Dar după ce-ţi vei îsprăvi şcoala (fiindcă şcoala îţi va oferi o sansă în plus în înfruntarea greutăţilor vieţii), vei avea, în sfîrşit, timpul necesar să te ocupi serios şi de problema întemeierii unei familii. Şi fiindcă veni vorba, spune-mi, ce te împiedică să-i demonstrezi acelui băiat care-ţi place că, **totuşi, există ?!** Asta dacă între timp nu a apărut alt Cineva care ţi-a oferit El stelele de pe cer, fără ca tu să i-o ceri ! În sfîrşit, deşi poezia e foarte frumoasă, nu pot suferi minciunile că eu „vreau" şi că el „mă vrea" cînd pentru amîndoi adevărul e taman pe dos ! Aştept să-mi mai scrii !

LAURA

POŞTA by Air Mail

BUCUR RUJA, Cluj-Napoca : Am primit şi am parcurs cu interes lunga d-stră expunere. Într-adevăr, deţineţi un volum de scrieri impresionant şi cred că merită toată atenţia unor edituri şi editori. Fiind vorba de cicluri tematice, de interes general, cultural şi ştiinţific, cred că ar trebui să purtaţi discuţii serioase cu editori din Cluj, care să-şi asume tipărirea măcar a unor titluri din numeroasele pe care le deţineţi în manuscris. Personal nu-mi pot face o părere despre lucrările enunţate, dar în mod sigur temele sunt interesante. Caracterul enciclopedic sau de antologie presupun că are o funcţie de popularizare, deci accesibilă unui mare număr de cititori. Dorinţa mea sinceră este să reuşiţi, să aveţi noroc, să vă vedeţi străduinţile de-o viaţă aduse prin tipar sub ochii cititorilor....

BOMPA GHEORGHE, Bucureşti : Un material pe care cineva vi l-ar putea pune la dispoziţie, în legătură cu Shambala, propriu zis nu există ! Există scrieri şi descrieri, unele din ele, esenţiale, aparţinînd iniţiaţilor. Deci există idei, prefigurări, revelaţii, „contacte" mai mult sau mai puţin atestate. Pentru început vă recomand : Mircea Eliade, „Secretul doctorului Honigberger".

IOAN OLARIU, Giurgiu : Vă îndeplinesc rugămintea transcriind invitaţia pentru speologii români : „Aş dori să mă puneţi în legătură cu un speolog de marcă, cu care să mă consult asupra oportunităţii destăinuirii existenţei unei peşteri situată la circa 20 kilometri de Ilia, undeva la poalele Munţilor Metaliferi. Se vorbeşte că această peşteră ar fi imensă şi în legătură cu cetatea de la Deva. Aş dori să explorez această peşteră cu oameni competenţi, în mod legal şi cu mijloace materiale adecvate. Pot fi contactat la telefon : 0912/21273, Giurgiu".

Vreau să sper că unul din reputaţii noştri speologi, mirat de ipoteza d-stră, va da curs dorinţei de-a explora acel mister terestru.

Interesante sunt şi celelalte două informaţii pline de asemenea de mister. Îmi face plăcere să le transcriu : „În localitatea Ilia, judeţul Hunedoara, la locul numit „Valea Bătrînă", se află un lac a cărui adîncime nimeni nu o cunoaşte, deşi s-au făcut multe măsurători iar oamenii bătrîni susţin că în adîncimea apelor ar fi un animal ciudat..." Deci, o invitaţie la prospectare ! A doua informaţie : „Un alt caz este al unui om numit Iancu de la Săcămas, un om foarte bătrîn, care a trăit într-o peşteră din Săcămas (sat la circa 3 kilometri de Ilia), pe care l-am văzut vara şi iarna îmbrăcat numai cu o cămaşă lungă care-i acoperea picioarele. În anul 1962 a fost luat şi dus la Bucureşti. Se crede că ar fi avut 140 de ani. S-a auzit că ar fi murit în Bucureşti. Viaţa lui a fost şi este o enigmă..."

Ar fi oare cu putinţă ca toate trei enigmele să se deconspire în trei adevăruri ? Ne-ar face plăcere să putem insera în paginile revistei dezvăluiri sau decodificări ale celor afirmate mai sus. Nu-mi rămîne decît să aştept !

ION ŢUGUI

„DEBUT" PROMIŢĂTOR

Colecţia autoturismelor construite în Rusia s-a îmbogăţit cu un nou model, un microlitraj de perspectivă denumit „Debut". Noul autoturism se deosebeşte mult de celelalte modele mai ales în ceea ce priveşte soluţiile constructive şi forma caroseriei adoptată de designeri, precum şi în compunerea anumitor ansambluri. Astfel, cu toate dimensiunile sale miniaturale (lungimea 3 635 mm, lăţimea 1 560 mm iar înălţimea 1 370 mm) maşina are dimensiunile interioare ale salonului identice cu cele ale modelului „Lada-Samara" a cărui lungime depăşeşte patru metri. Caroseria, prevăzută cu trei uşi, are o formă aerodinamică caracterizată printr-un coeficient optim de rezistenţă a aerului — 0,24 — cu tendinţa de reducere pînă la 0,2 ceea ce coincide cu aerodinamicitatea maşinilor de sport.

Noul autoturism are patru locuri. Roţile motoare sînt cele din faţă iar viteza maximă poate atinge 140 km/oră. După cum susţin constructorii noului autoturism „Debut" acesta va reprezenta un model de masă pentru vehiculele din această clasă în anul 2 000.

PROGRAM TV

SELECŢIUNI

Săptămîna 07.12. — 13.12

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualităţi 14,20 Worldnet Usia 15,40 Copiii noştri — viitori muzicieni 16,00 Cheia succesului 16,30 Confluenţe 17,00 Actualităţi 17,05 Emisiunea în limba maghiară 18,35 Pro patria 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,30... Această poartă a creştinităţii. Ultimul episod 21,05 Tezaur 21,25 Studioul economic 21,50 Teatru TV. Scapino 23,45 Actualităţi.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate 16,40 Tradiţii... 17,10 Veniţi cu noi pe programul doi ! Sănătatea la... români — 3% din buget ! 20,15 Magazin auto-moto 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe

MARTI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova. Telematinal 10,00 Actualităţi 10,20 TV5 Europe. 12,10 Ora de muzică 13,00 Oameni de lîngă noi 14,00 Actualităţi 14,15 Muzica pentru toţi 14,55 Preuniversitaria 16,00 Convieţuiri-Magazin 17,00 Actualităţi 17,05 Repere transilvane 18,00 Salut, prieteni ! 19,00 Studioul economic 19 30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20 45 Telecinemateca. Dincolo de pod (Casa de Filme Unu, 1976) 22,30 Cultura în lume 23,00 Actualităţi 23 15 Jazz-Fan.

Programul 2 : 16.00 Actualităţi 16,10 Desene animate 16,35 Studioul de literatură 17,35 Film serial. Doamnele de la malul mării 18,25 Tribuna non-conformiştilor 18,45 Video-satelit 19,10 Eurogol 19,55 Studioul muzicii contemporane 20,25 De-ale pieţei în economia Capitalei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC : News From London

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10,00 Actualităţi 10,20 Film serial. Marc şi Sophie 11,15 La Sept 12,10 Ora de muzică 13,00 Virsta a treia 13,30 Audio-vizual studio 14,00 Actualităţi 14,15 Civilizaţia montană 14,55 Preuniversitaria 16,20 Lumea sportului 17,00 Actualităţi 17,05 Arte vizuale 18,00 Reflector 18,30 Fascinaţia bluesului (I) 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate. 20,00 Actualităţi 20,30 Film serial. Din voia Domnului 21,25 Fotbal : PSV Eindhoven — A.C. Milan în „Liga Campionilor" 23,20 Universul cunoaşterii 23,50 Actualităţi.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,10 Desene animate. Călăreţul singuratic 16,35 Teatru TV. Gin Rummy de Donald L. Cobrun 18,20 Emisiunea în limba maghiară 20,15 Dialog cu edilii Capitalei 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC : News From London

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10,00 Actualităţi 10,20 TV5 Europe 12,05 Ora de muzică 12,55 Fotbal : Universitatea — Steaua 14,50 Preuniversitaria 16,00 Agenda muzicală 16,30 Reflector 17,00 Actualităţi 17,05 Repere moldave 18,20 Simpozion 19,00 Studioul economic 19,30 Desene animate 20,00 Actualităţi 20 35 Sport 20,45 Film serial Dallas 21,45 Reflecţii rutiere 22,00 Dosarele istoriei 22,30 Microrecital Ray Charles 22,45 Reporter '92. SIDA 23,15 Actualităţi 23,30 Stadion.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,10 Desene animate 17,05 Emisiunea în limba germană 18,05 O viaţă pentru o idee 18,35 Convieţuiri-magazin 19,35 Cutia cu surprize 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC : News From London.

VINERI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 10,00 Actualităţi 10,20 Film artistic. Valea războinării (S.U.A., 1951) 11,55 Super Channel 12,40 Descoperirea Planetei 13,00 Ora de muzică, 14,00 Actualităţi 14,20 Mondo-Musica 14,40 Medicina pentru toţi 15,25 Preuniversitaria 16,30 Muzica pentru toţi 16,55 Actualităţi 17,00 Emisiunea în limba germană 18,00 Documentar ştiinţific 18,30 Divertisment international 19,00 Viaţa parlamentară 19,30 Desene animate. 20,00 Actualităţi 20,35 Sport 20,45 Destinul familiei Howard 21,45 Studioul şlagărelor 22,15 Gong ! 22,45 TOP 10 23,20 Actualităţi 23,35 Întîlnirea de la miezul nopţii.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate. Călăreţul singuratic 16,40 Tradiţii 17,10 Sport-Magazin 19,00 Concertul Orchestrei Naţionale Radio 21,00 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 BBC : News From London

SIMBATA

Programul 1 : 9,00 Bună dimineaţa ! 9,50 Şahul de la A la Z 10,00 Actualităţi 10,10 Şapte note fermecate 11,10 Alfa şi Omega 12,00 Itinerare spirituale 12,30 Ora de muzică 13,30 : 7 × 7. Evenimentele interne ale săptăminii 14,00 Actualităţi 14,10 Reflecţii rutiere 14,20 Desene animate 14,45 Elvis Presley la indigo 15,15 Amanda Lear Show (II) 15,50 Al doilea război mondial 16,20 Studioul şlagărelor 16,35 Magazin cinematografic 17,35 Vedete în recital 18,00 Telesport 18,30 Mapamond 19,00 De dragoste şi dor... 19,15 Teleenciclopedia 20,00 Actualităţi 20,30 Film artistic. Chinezul (I) Iuteală de mînă (Franţa-Italia, 1991) 22,15 Săptămîna sportivă 22,30 Culmi gemene. Emisiune de Divertis...ment 23,30 Actualităţi 23,45 Film serial. Văduvele (Anglia, 1965). 0,40 Rock-Panorama.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,10 Desene animate 16,35 Tenis : Semifinalele ultimului mare turneu al anului — Compaq Grad Slam 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 Loretta Lynn în concert (I)

DUMINICA

Programul 1 : 8,30 Bună dimineaţa ! 9,30 Abracadabra ! 10,20 Film artistic în serial pentru copii. De-aş fi... Harap Alb 10,50 Actualităţi 11,00 Lumină din lumină 12,00 Viaţa satului 13,30 La fîntîna dorului 14,00 Actualităţi 14,10 Atlas 14,30 Video-Magazin 18,40 Convorbiri de duminică 19,10 Film serial. Dallas 20,00 Actualităţi 20,45 Film artistic. Destin (Anglia, 1989) 22,45 Duminica sportivă 23,00 Actualităţi 23,10 Maestrii.

Programul 2 : 16,00 Actualităţi 16,15 Desene animate. Călăreţul singuratic 16,40 Oraşe şi civilizaţii 17,10 Serata muzicală TV 19,25 Video-satelit 19,45 Varietăţi internaţionale 20,15 Concertino 20,45 Programul Televiziunii Naţionale din Republica Moldova 21,30 TVE Internacional 22,00 TV5 Europe 22,35 Pop-Club.

(După „PANORAMIC TV")

medicina LA ZI

MODA ŞI TERAPEUTICA MEDICAMENTOASĂ

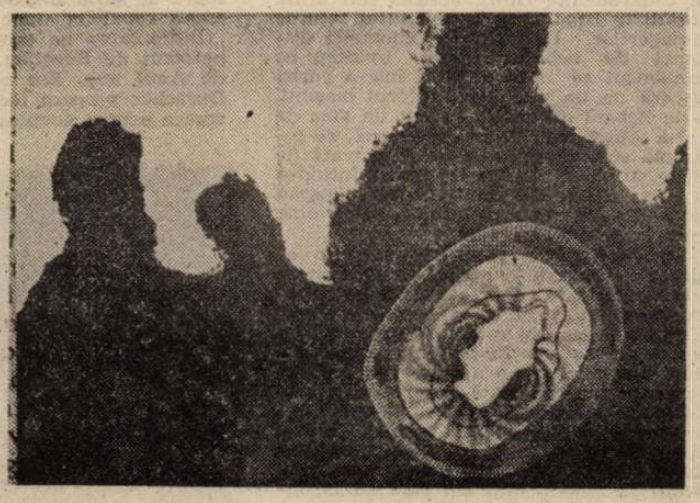

Pentru că în medicină acţionează din nefericire şi moda, pentru că nici un medicament nu este absolut perfect, motiv pentru care mereu se tinde din acest punct de vedere spre formule din ce în ce mai bune, apoi, pentru că în materie de terapeutică medicamentoasă precumpănesc adeseori interesele comerciale, abil disimulate de publicitatea de specialitate, şi pentru că în sfîrşit medicamentelor le este proprie în timp şi o anume uzură psihologică, acestea nu au, în general, o viaţă lungă. Cu mici excepţii, **durata medie de viaţă a unui medicament este de aproximativ 15 ani.** La această concluzie duce un calcul riguros ştiinţific, efectuat de către oameni de specialitate.

Acuzaţiile care se aduc în general medicamentelor şi care concură la faptul că viaţa lor este atît de scurtă, ţin în general de următorii cinci factori:

— Medicamentele sînt în marea lor majoritate ineficiente;

— Medicamentele, tot în marea lor majoritate, sînt periculoase;

— Tot medicamentele se află într-o permanentă metamorfoză şi remaniere, fapt ce-în afară de laturile pozitive ale acestui fenomen — generează derută şi neîncredere;

— De asemenea, medicamentele incită mereu la supraconsum;

— Şi, în sfîrşit, tot medicamentele sînt costisitoare, fapt ce de asemenea creează suspiciuni, cel puţin în ceea ce priveşte interesele comerciale care stau în spatele lor.

În legătură cu prima acuzaţie, reputatul profesor Mathé de la Centrul de studii oncologice de la Villejuif, Franţa, declara într-o emisiune de televiziune, că **90% dintre medicamente sînt fie ineficace, fie inactive.** O declaraţie similară în legătură cu aceeaşi problemă, face şi doctorul J. Bérand, în ziarul Le Monde, prin care precizează că 50% din consumul medicamentos este reprezentat de vitamine, fortifiante ca şi din diverse medicamente destinate tubului digestiv, „preparate a căror acţiune este exclusiv sau în principal de ordin psihologic". Acest impresionant procent desemnează, după cum vedem, o medicaţie de tip placebo, respectiv o medicaţie al cărei efect rezultă din credinţa bolnavilor în acţiunea acestor medicamente, şi nu din acţiunea lor propriu-zisă; acţiune care nu este mai eficace decît a substanţelor neutre, precum este apa de robinet sau precum ar fi comprimatele confecţionate din sare sau din cretă.

În legătură cu cea de-a doua acuzaţie adusă medicamenelor am dat, sper, răspunsul cuvenit, în articolul publicat tot la această rubrică şi intitulat Boala medicamentoasă. În legătură cu cea de-a treia acuzaţie, vom preciza că se consideră că, la ora actuală, există pe mapamond în jur de cîteva sute de mii de medicamente. Anual, de exemplu, în jur de 1200 noi preparate medicamentoase apar pe rafturile farmaciilor. Numai în domeniul cancerului, de exemplu, circulă pe piaţa mondială în jur de 35 000 preparate, fiecare dintre acestea pretinzînd-după cum ne asigură materialul publicitar de rigoare-de a influenţa în bine evoluţia bolii şi dacă nu chiar de a ne vindeca acest temut morb!

Numărul medicamentelor **noi,** lansate anual pe piaţa de specialitate, este din ce în ce mai mare. Preponderente sînt antibioticele, urmate de medicamentele împotriva tusei, răcelii şi reumatismului. Alături însă de medicamente cu adevărat noi, proliferează în mod îngrijorător simple variante ale unor medicamente deja existente, şi care sub un nume nou şi la un preţ firesc mai mare, şi însoţite de o campanie publicitară corespunzătoare, nu au altă menire decît de a aduce cîştiguri şi mai substanţiale firmelor producătoare.

Acest fabulos consum medicamentos este, din nefericire, departe de a se opri. Dimpotrivă, el se află într-o continuă ascensiune, dublîndu-se aproape la fiecare zece ani, ceea ce, firesc ne pune pe gînduri.

ARCADIE PERCEK

AGENDĂ MEDICALĂ

● **„FK-506" AR PUTEA ÎNLOCUI CICLOSPORINA.** Medicamentul „FK-506" produs de japonezi, pe baza substanţelor extrase dintr-o ciupercă, ar putea revoluţiona tehnica grefelor de organe, şi ar putea, eventual, înlocui ciclosporina. Experimentat, respectivul medicament a permis reducerea fenomenelor de respingere şi a efectelor secundare ale grefelor de organe. Calificînd „FK-506" drept „medicamentul miracol pe care îl descoperi o singură dată în viaţă", dr. Thomas Starzl, pionier în grefele de organe (în 1963 realiza prima grefă de ficat) şi-a exprimat convingerea că această descoperire deschide numeroase orizonturi pentru tehnica de grefe de organe.

● **GRĂSIMILE DE PEŞTE SÎNT ANTIATEROSCLEROTICE.** Pentru a se dovedi că în rindul eschimosilor din Groenlanda şi Alaska, mari consumatori de peşte, se înregistrează cazuri de infarct al miocardului de zece ori mai puţin decît cele din lumea occidentală industrializată, autorităţile sanitare de la Washington şi Copenhaga şi-au propus studierea fenomenului la faţa locului. Experţi danezi şi americani au studiat ateroscleroza din vasele de sînge ale eschimosilor decedaţi în Groenlanda pentru a se determina influenţa grăsimilor conţinute în carnea de peşte şi a altor animale marine pe care populaţiile Nordului le consumă din abundenţă. S-a putut constata că aceste grăsimi au un efect preventiv asupra aterosclerozei şi infarctului de miocard.

Progrese în tratarea scoliozei

Corsetul 3D, realizat de firma Proteor şi o echipă de medici francezi din cadrul grupului de studiu tridimensional al scoliozei (dr. Graf şi Dobousset) îmbină cele mai noi cunoştinţe medicale cu tehnicile avansate ale momentului pentru tratarea sensibil îmbunătăţită a scoliozei idiopatice. Pînă de curînd, în analiza scoliozei nu erau luate în considerare decît componentele sale din planurile frontal şi sagital. Această analiză neglija aspectul spaţial al deformaţiei. Grupul francez de studiu tridimensional al scoliozei a putut reconstitui, prin intermediul informaticii ca şi al radiografiilor clasice de faţă şi profil, cea de-a treia proiecţie în plan a bulbului rahidian („vederea în înălţime"). De aici a rezultat o nouă înţelegere spaţială a afecţiunii, în ceea ce priveşte evoluţia naturală, dar şi în privinţa tratării sale. Noţiunea de curbă a lăsat locul celei de torsiune, impunînd un

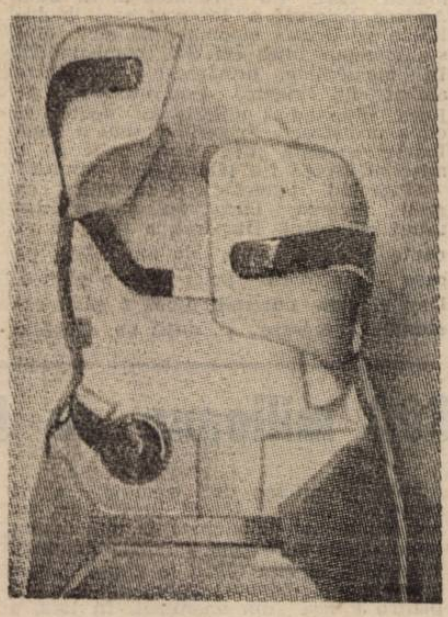

nou mod de acţiune terapeutică prin intermediul aparaturii : pentru a fi eficace aceasta trebuie să opună unei mişcări de torsiune o mişcare dinamică de detorsiune.

Un astfel de efect de contra-torsiune nu poate fi obţinut de un sistem rigid. Grupul de cercetători francezi au utilizat la realizarea aparatului de concepţie nouă, elasticitatea materialelor compozite pe bază de carbon. Sutele de corsete realizate pînă în prezent şi-au dovedit superioritatea asupra aparatelor convenţionale, prin reducţie tridimensională şi ameliorarea capacităţii respiratorii şi a supleţei rahidiene. Progresele obţinute în depistarea şi diagnosticarea bolii permite o mai mare speranţă de corectare a scoliozelor, în special la cele identificate de timpuriu, în perioada pre-pubertară. Greutatea redusă, uşurinţa în utilizare şi esteticul net superioară impun corsetele 3 D pe piaţa aparaturii medicale. (S.F.)

De la stres la ulcer nu-i decît un pas

V-aţi putea număra şi dv. într-o zi printre suferinzii de ulcer ? Din păcate răspunsul specialiştilor bazat pe cele mai recente cercetări este afirmativ. Maladia afectează, potrivit unor statistici O.M.S., mai mult de 10 la sută din populaţia ţărilor europene. Care ar fi factorul declanşator ? Potrivit punctului de vedere al profesorului Pierre-Louis Fagniez, presiunea psihologică datorată suprasolicitării ar reprezenta factorul declanşator al ulcerului. Studiul comportamentului şi psihologiei bolnavilor a permis conturarea unor coordonate privind predispoziţia la ulcerul gastric. Încă o dată s-a demonstrat că sîntem inegali în faţa bolilor. Totuşi toţi cei care suferă de ulcer, din punct de vedere psihologic au tendinţa comună de a oscila între două alternative ; independenţa şi dependenţa. De fapt, ei sînt supuşi unor proiecte contradictorii cum ar fi cel de a face o carieră frumoasă şi de a trăi fără constrîngere. Lucru greu de realizat. Sau de a reuşi la examene foarte dificile şi de a trăi marginalizaţi. Un astfel de conflict psihologic poate conduce şi la apariţia ulcerului.

Pe plan anatomic, explică prof. Pierre Louis Fagniez nu-i nimic surprinzător pentru că influxurile nervoase care pornesc din creier parcurg în drumul lor tubul digestiv, stomacul şi duodenul. Acolo declanşează o mică secreţie a acidului clorhidric necesar digestiei. Acidul clorhidric este secretat într-o manieră exagerată, haotică, în afara orelor de masă. Nefiind neutralizat de alimente, acidul clorhidric, coroziv, atacă mucoasele, le perforează lent, pînă ajunge la muşchiul care le protejează.

Primul semnal de alarmă al unui ulcer îl reprezintă durerile, arsurile sau crampele care apar foarte regulat, la ore fixe, zilnic, repetîndu-se timp de 4-5, zile. Durerile se calmează prin ingerare de alimente. După o perioadă de remisie durerile reapar. De această dată, cu o intensitate mai mare. Foarte interesant, specialiştii au demonstrat că ulcerul duodenal nu degenerează niciodată în cancer. În schimb, cel stomacal antrenează un anumit risc de malignizare. Motiv în plus pentru a acorda presupusului său factor declanşator, stresul, o atenţie sporită.

ECATERINA BĂTRÎNEANU

Gutuile — perle de aur ale toamnei

Asupra originii gutuiului părerile sînt împărţite. Alphonse De Condolle, în lucrarea sa „Origine des plantes cultivées", susţine că gutuiul a fost folosit în cultură în urmă cu 4 000 de ani în China, Iran, Transcaucazia şi Asia Mică. Din aceste regiuni, cultura gutuiului a pătruns în Asia Centrală, Caucaz, Crimeea, sudestul Europei, precum şi în nordul Africii. În literatură nu există indicaţii asupra epocii cînd a fost luat în cultură în vestul Europei. Se ştie că în antichitate gutuiul ocupa suprafeţe întinse pe insula Creta, în jurul oraşului „Cydon", de unde se pare că vine şi numele genului — Cydonia. În Grecia antică, gutuiul era cunoscut şi sub numele de Chrysomela (mărul de aur). La romani, gutuiul a fost cunoscut înaintea erei noastre.

În ţara noastră, gutuiul se cultivă aproape pe tot teritoriul ţării, cu excepţia regiunilor de munte. În cele mai dese cazuri se întîlneşte izolat în grădinile de lîngă casă sau în livezi. Este mai frecvent întîlnit în judeţele : Ilfov, Vaslui, Iaşi, Ploieşti, Tulcea, Bacău şi mai puţin în judeţele Maramureş şi Braşov. Toate soiurile de gutui din ţara noastră provin din genul Cydonia, specia oblonga. Preferă solurile lutoase, calde, bogate în substanţe nutritive. Este o plantă heliofilă (îi place lumina). La umbra arborilor mari înfloreşte foarte rar, nu leagă şi în scurtă vreme pier. Terenurile calcaroase îi displac, se îmbolnăveşte de cloroză. Gutuile conţin următoarele substanţe : zaharuri, acizi organici, substanţe tanoide, pectice, minerale, protide, vitaminele A, B, şi C. Cantitatea acestor substanţe variază în funcţie de condiţiile pedoclimatice, meteorologice, locul de cultură şi soi.

În privinţa substanţelor minerale şi a vitaminei C, sucul de gutui este mai bogat decît cel obţinut din mere şi pere. Din cauza lipsei de suculenţă, conţinutului ridicat în selereide, nu toate soiurile de gutui, se pretează la obţinerea sucului.

Datorită celorlalte substanţe, gutuile tonifică stomacul şi tractul intestinal. Sucul de gutui, are şi o influenţă benignă asupra sistemului nervos. Frunzele şi seminţele de gutui reprezintă un bun emolient în uz extern pentru pielea uscată şi iritabilă. Substanţele mucilaginoase ce se extrag din tegumentele seminţelor, se folosesc în industria textilă. Frunzele de gutui conţin o substanţă colorantă, ele sînt folosite la vopsit de cei ce cunosc mai bine secretele naturii. În Armenia, la fabricarea dulceţei de gutui se folosesc şi petalele florilor strînse în timpul înfloririi.

Prof. IOAN MINTEANSCHI

Întîmplări adevărate

Un șofer improvizat salvează de la moarte 20 de persoane

Cu un extraordinar reflex, la care s-a adăugat și o doză incomensurabilă de curaj, Maria Vona, o elevă în vîrstă de 18 ani, a evitat o mare tragedie, sal-

vînd de la moarte 20 de persoane. Întîmplarea s-a petrecut pe un traseu al unui autobuz care circulă între Ragusa și Chiaramonte Gulfi, această din urmă localitate fiind și ținta călătoriei tuturor pasagerilor. La circa doi kilometri distanță de capătul cursei, în timp ce autobuzul se afla angajat într-o curbă ușoară pe un mic deal, șoferul mașinii, Vito Albani (56 ani) a suferit un atac de cord. Autobuzul, lipsit de control, se îndrepta spre marginea șoselei marcată de niște stîlpi, iar în spatele lor se întindea o cale destul de abruptă. Mai lipseau doar cîteva secunde ca totul să se termine cu o adevărată tragedie.

Pasagerii care și-au dat seama în ce situație disperată se află, au început să scoată strigăte de groază. Singura care nu și-a pierdut calmul a fost Maria Vona, care s-a repezit la volan. Nu avea nici un fel de cunoștințe în privința conducerii unei mașini, dar a ajutat-o un instinct extraordinar. Cu toată puterea ei a tras de volan la stînga pînă cînd autobuzul a intrat pe un făgaș normal. Mașina și-a continuat drumul în siguranță și după cîteva zeci de metri s-a oprit. Inutil să mai menționăm cum au înconjurat-o cei 20 de pasageri pe salvatoarea lor după ce-au coborît din autobuz. Curajul neobișnuit al acestei tinere fete a provocat admirația tuturor locuitorilor și s-a bucurat în presă de o mare atenție. Cu atît mai mult cu cît Maria este o ființă fragilă, mignonă, dar dotată în compensație cu un reflex extrem de rapid și un curaj de neînchipuit. Drept urmare, Maria Vona a devenit o mică eroină, a primit felicitări din toate colțurile țării, a fost invitată la posturi de T.V., iar în final a primit chiar o decorație oferită de primăria orașului Chiaramonte Gulfi.

Un revelion incredibil

Trăim în zilele noastre să auzim (deocamdată) despre tot felul de atentate, de automobile capcană, pline cu zeci și sute de kilograme de explozibil. Mor în continuare sute de oameni în urma acestor evenimente, imobilele sînt distruse, pe scurt, un suflu angoasant pluteste pe deasupra capetelor unor oameni nevinovați.

Întîmplarea pe care o relatăm aici s-a petrecut de Revelion. Un fel de miracol de Anul nou. Era ora 8 seara. Patrick Duracher prepară locul și toate cele necesare pentru noaptea de revelion în sala mare a restaurantului său „Le Churrasco" de pe strada Vaugirard din Paris. Apoi, brusc, o formidabilă explozie se produce. Un suflu de o incredibilă putere îl aruncă pe Patrick, strivindu-l de o ușă. Lumina se stinge, pereții crapă, o bucată din planșeu se prăbușește, vitrinele restaurantului se prefac în țăndări. În cîteva secunde, restaurantul este răvășit. Șocat, patronul iese din ceea ce a mai rămas din restaurantul lui, la puțin timp ajung și pompierii. Cîțiva trecători au fost ușor răniți. Din fericire personalul urma să apară peste 20 de minute. Sabine și Nadege, cele două fete ale lui Patrick nu vor uita acel Revelion pe care l-au serbat cu tatăl lor.

Iar cauza accidentului se pare că a fost o scurgere de gaze de la bucătărie.

Un nas cusut la loc!

Protagonistul acestei întîmplări lesite din comun se numește Luca Rusconi (20 ani), factor poștal în orașul Lecco (Italia). Într-o seară, el se afla cu un grup de prieteni în piațeta Garibaldi, locul lor preferat de întîlnire. Printre amicii săi prezenți acolo se afla și Bruno Canali care-și aștepta logodnica, Domitilla. Aceasta din urmă a întîrziat cu peste o jumătate de oră. Din acest motiv, între ei s-a declanșat o ceartă violentă pe care atît Luca cît și alți prieteni au încercat s-o dezamorseze. Încercările lor nu prea au dat rezultatele așteptate, ceea ce a determinat un grup de cinci persoane aflate în apropiere să încerce să intervină la rîndul lor.

Printre aceștia din urmă se afla și un localnic pe care-l cunoșteau foarte bine: Andrea Frigerio (37 ani). El a intervenit în altercația care continua, încercînd să-l amenințe pe Bruno cu represaliii în cazul în care nu se liniștește: „Îți tai nasul dacă nu te astîmperi" i-a strigat el lui Bruno. Dar situația a degenerat dînd naștere unei învălmășeli care nu promitea nimic bun. Andrea Frigerio a încercat să-l imobilizeze pe Bruno, moment în care Luca s-a întrepus între cei doi „combatanți". În momentele următoare, doi dintre amicii lui Frigerio l-au imobilizat pe Luca, răsucindu-i mîinile la spate în clipa următoare, Frigerio a scos o lamă foarte ascuțită din buzunar și cu o mișcare rapidă i-a tăiat vîrful nasului!

Șingerînd puternic și suportînd cu greu durerea, Luca nu și-a pierdut totuși cumpătul. Disperat, a început să caute pe jos bucata de nas tăiată, pe care cu ajutorul prietenilor a găsit-o. Deși șingera puternic, Luca a găsit resursele necesare și, după ce a spălat bucata de nas și a acoperit-o cu o batistă curată a plecat însoțit de doi dintre prieteni spre Spitalul de Urgență. Acolo a avut norocul să-l găsească pe dr. Giuseppe Vaghi, un foarte bun chirurg care i-a aplicat numeroase puncte de sutură. Operația foarte dureroasă, a durat circa 20 de minute fără să se practice nici un sistem de anestezie

pentru a nu se pierde timp (bineînțeles după ce bucata de nas a fost foarte bine dezinfectată).

După trei zile de la internare, Luca Rusconi a fost externat, întrucît dr. Vaghi a apreciat că operația s-a încheiat cu succes, cu un singur amendament: după cîteva luni, Luca va fi nevoit să suporte o mică intervenție de chirurgie plastică pentru a recăpăta aspectul pe care-l avea înaintea agresiunii.

Detectivi clarvizionari

1. **Jane Dixon** prezicătoare și clarvizionară, s-a bucurat întotdeauna de aprecierile Casei Albe. Ea a prezis asasinatul de la Dallas, iar încercările ei de a-l convinge pe Kennedy să renunțe la acest drum fatal nu au avut nici un ecou.

2. **Florence Sternfels**, o altă prezicătoare americană, a colaborat o vreme cu FBI. Indicațiile ei au dus la descoperirea multor fapte antisociale făcînd-o celebră. Într-o zi a dispărut o doctoriță. Cercetările întreprinse de poliție nu au dus la nici un rezultat. Atunci i s-a adus prezicătoarei un pulover al celei dispărute. Indicațiile date de Florence au fost extraordinare. „O văd plimbîndu-se prin pădure. A ajuns pe marginea unei prăpastii. Piciorul îi alunecă. Cade. Dispare într-un tufiș. Moare de frig". Ulterior corpul neînsuflețit al doctoriței a fost găsit, de poliție, la locul indicat de prezicătoare. Într-o noapte Florence, dă un telefon comisarului Nash din Edgewater — „Ascultă-mă polițistule. Văd un muncitor în salopetă intrînd într-un sector interzis din West Point. Are un coșuleț în mînă plin cu sandvișuri. Sub ele se află o mașină infernală. Trebuie acționat imediat. West Point este în mare pericol". Comisarul Nash l-a anunțat pe șeful serviciului de securitate, tocmai cînd schimbul doi intra la lucru, în uzină. Polițiștii au reușit să identifice printre muncitori un tip suspect. Cercetat s-a găsit, sub pachetul de mîncare din coșuleț, o bombă artizanală, care putea fi reglată să explodeze la o oră după declanșare.

3. **Cîteva** departamente ale poliției din statul Texas au fost uimite de rezultatele obținute de **John Catchings**, din Dallas. Michael Dickens, mecanic la întreprinderea locală de aparate electrice și aer condiționat „Ferguson", a dispărut. Toate încercările oamenilor legii din Navarro, Corsicana, Ellis și Ennis de a-l găsi pe acest băiat blînd și bun, în vîrstă de 19 ani, după trei luni rămăseseră fără rezultat. În durerea și disperarea ei, mama băiatului a apelat la faimosul Catchings. Acesta ținînd în mînă cîteva obiecte personale ale celui dispărut a început să spună: „văd o încrucișare de drumuri și o văgăună. Aproape se află un pantof. Mai încolo un braț iese din pămînt. Tînărul e mort și se află îngropat cu fața în jos. Pe deasupra mormîntului sînt aruncate multe roți de cauciuc". Pe baza indicațiilor prezicătorului, detectivu. Roark a descoperit cadavrul, iar în scurt timp au fost arestați și cei doi criminali.

800 milioane de franci pentru o invenție... trucată

Aldo, electrician de meserie, ar fi putut să trăiască fericit în Lurano, un sat din Italia, cu eticheta de mic inventator și om care ține uneori conferințe. Numai că el visa totuși la glorie. La un moment dat, norocul părea că s-a ivit pentru a ieși din anonimat. În 1968, a cunoscut un oarecare Villegas de Saint — Pierre, un francez care i-a propus să lucreze împreună penru a salva soarta umanității. „Profesorul Bonassoli" cum i se spunea lui Aldo, a acceptat. Împreună au pus la cale o invenție, un fel de mașină capabilă să detecteze pînza de apă freatică subterană. Au instalat-o pe coasta bretonă și au început să facă vilvă în jurul lor. Dar cum zona era cunoscută ca fiind bogată în pînze de apă freatică, n-au avut mare succes și de aceea au hotărît să-și continue experiențele în Libia și Iran. Dar simpla deplasare le-a subțiat mult fondurile financiare de care ei dispuneau. S-au gîndit așadar că trebuie să convingă un om de afaceri să le finanțeze „cercetările". Și au găsit un italian. Între timp însă le-a mai venit o idee. Dacă mașina lor este capabilă să detecteze pînza de apă de ce n-ar detecta și... petrol. Au adus așadar la cunoștința tuturor că mașina lor detectează și petrol. După o stăruință de trei ani, au reușit să convingă chiar guvernul francez că dețin secretul detectării oricărui zăcămînt de petrol. Și astfel, cea mai mare companie petrolieră franceză (Elf Aquitaine) a oferit

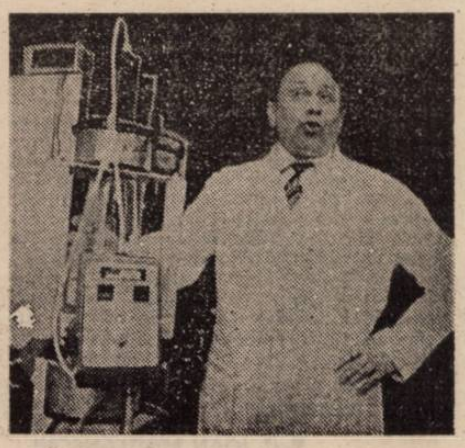

celor doi „inventatori" faimoasa sumă de 800 milioane de franci, fără să le ceară nici cea mai mică dovadă de competentă științifică, pentru continuarea cercetărilor și a experimentelor.

Mult timp, nimeni nu s-a interesat de trecutul celor doi „savanți". Cînd lumea a început să întrebe cine sînt, s-a aflat că Villegas, deși inginer de formație, nu avusese nici o legătură cu lumea științifică și că de peste 40 de ani nu depusese spre înregistrare nici un brevet de invenție. În ceea ce-l privește pe Bonassoli, acesta nu a fost niciodată cercetător la Institutul Fermi din Milano, așa cum pretindea. Dar aceste „amănunte" păreau să nu mai impresioneze prea mult. Oricum ele veneau prea tîrziu, cei doi „savanți" reușiseră să convingă prea multe persoane cu nume sonore de valoarea lor și a descoperirii făcute. Se găseau deja oameni politici și chiar mari finanțiști care spuneau că ar fi un act criminal ca această invenție să-i scape Franței. Dacă Franța va avea exclusivitate asupra ei, va avea implicit și o independență energetică garantată.

Dar să vedem cum s-au desfășurat cei doi „savanți" pînă la ora întrebărilor.

În 1976, după ce în urma unui contract au făcut rost de 400 milioane de franci, s-au gîndit să pornească o politică de investiții: o sală de computere ultrasofisticate, un hangar de 2 000 m², două avioane personale, două automobile Jaguar etc. Mașina cu ouă de aur a primit și ea un nume: Mirza. Peste cîtva timp a picat un alt contract de 500 milioane de franci. Au apărut atunci: o lucuință somptuoasă lîngă Paris, un apartament pe Coasta de Azur, birouri luxoase într-un cartier de pe Champs Elysées. Numai experimentele nu se concretizau în nimic. La un moment dat, Jules Horowitz, om de știință și director al Comisariatului energiei atomice a deschis o anchetă. A participat la trei experimente care s-au soldat cu rezultate negative. S-a cercetat faimoasa aparatură de depistare a petrolului și a pînzei de apă freatică. S-a descoperit că toate aparatele erau trucate. Mitul a căzut, visul s-a destrămat. Printr-un demers miraculos Elf Aquitaine a reușit să recupereze un sfert din banii investiți, înainte ca cei doi „savanți" să dispară fără urmă. Desigur, guvernul francez a fost acuzat că ar fi acoperit una dintre cele mai mari escrocherii din ultimele decenii.

AURORA POPESCU

verificați-vă cunoștințele

CINE... PASIUNI!

Poate una dintre cele mai dure condiții umane o au vedetele artei spectacolului — cinema, teatru, muzică, balet... Nu de puține ori, acești (totuși !) **oameni** sfîrșesc prin a confunda spectacolul cu lumea realității, artificiul profesiei cu trăirile adevărate, pasiunile reale cu pasiunile fictive. Chiar și unele dintre „ciudățenile" și „excentricitățile" vieții unor superstaruri ca Madonna, Elisabeth Taylor sau Michael Jackson, despre care au curs fluvii de cerneală în presa lumii, sînt mărturie că, de la un moment dat, protagoniștii iluziilor devin prizonierii propriilor fantasme, privindu-și viața ca pe un nesfîrșit „show-business"... Înconjurați de adorația noastră sufocantă, vînați fără crutare de ziariști, de fanatici, de afaceriști de tot soiul, ei sfîrșesc prin a se identifica total cu propria imagine tipărită pe afișe... Iar c nd se dezmeticesc, uneori e prea tîrziu... Marilyn Monroe a dovedit-o...

Dar iată și întrebările pentru azi.

1. Alain Delon și Romy Schneider s-au întîlnit în timpul turnării filmului :
a. Sissi, b. Christine, c. La Piscine, d. Plein Soleil.

2. S-a sinucis împreună cu soția sa :
a. Max Linder, b. Buster Keaton, c. Pasolini, d. Groucho Marx.

3. În timpul ultimului război mondial, Jean Gabin a avut o „legătură" cu :
a. Greta Garbo, b. Arletty, c. Marlène Dietrich, d. Anna Magnani.

4. Fosta lui soție pretindea că era plin de muschi, numai că nu acolo unde trebuia...

a. Arnold Schwarzenegger, b. Charles Bronson, c. Sylvester Stallone, d. Burt Lancaster.

5. Au divorțat pentru ca apoi să se recăsătorească tot împreună.
a. Elisabeth și Richard Burton, b. Vivien și Laurence Olivier, c. Lauren și Humphry Bogard, d. Yvonne și Sacha Guitry.

6. Primul sărut cinematografic (douăzeci de secunde !) a produs un imens scandal în :
a. 1886, b. 1896, c. 1906, d. 1916.

7. A fost prima vedetă „nudă" a cinematografiei :
a. Margaret Rutherford, b. Edna Purviance, c. Hedy Lamarr, d. Milly Mathis.

8. A fost acuzat de viol a două minore :
a. Gérard Depardieu, b. Marlon Brando, c. Rudolf Valentino, d. Errol Flynn.

DANIEL VERBINA

(Răspunsurile în numărul viitor)

RĂSPUNSURILE LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL 40 (1824)

Colecții și colecționari

1. cutii de chibrituri ; 2. (etichete de) bere ; 3. nasturi ; 4. cartușe ; 5. pachete de țigări ; 6. cochilii (de melci, scoici) ; 7. ouă ; 8. drapele ; 9. etichete de brînză ; 10. etichete de vin și lichioruri ; 11. fiare de călcat ; 12. port-chei ; 13. borcane de laurt ; 14. vignete.

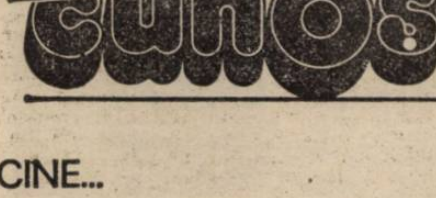

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DEOSEBIRI...

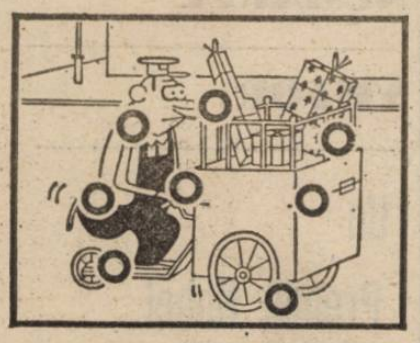

PUNCTE ȘI LINII

Unde se află în acest desen omul schematizat (dar orientat altfel) din partea de sus, stînga a desenului ?

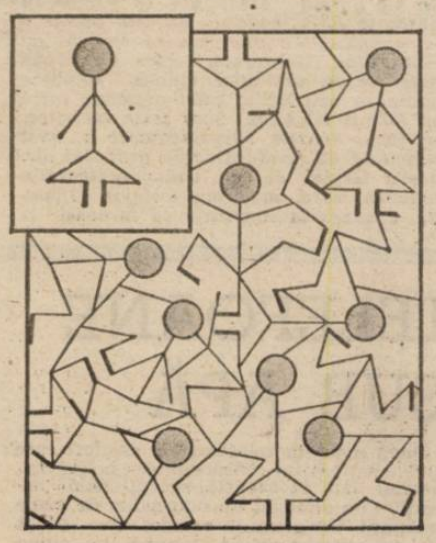

(Soluția în numărul viitor)

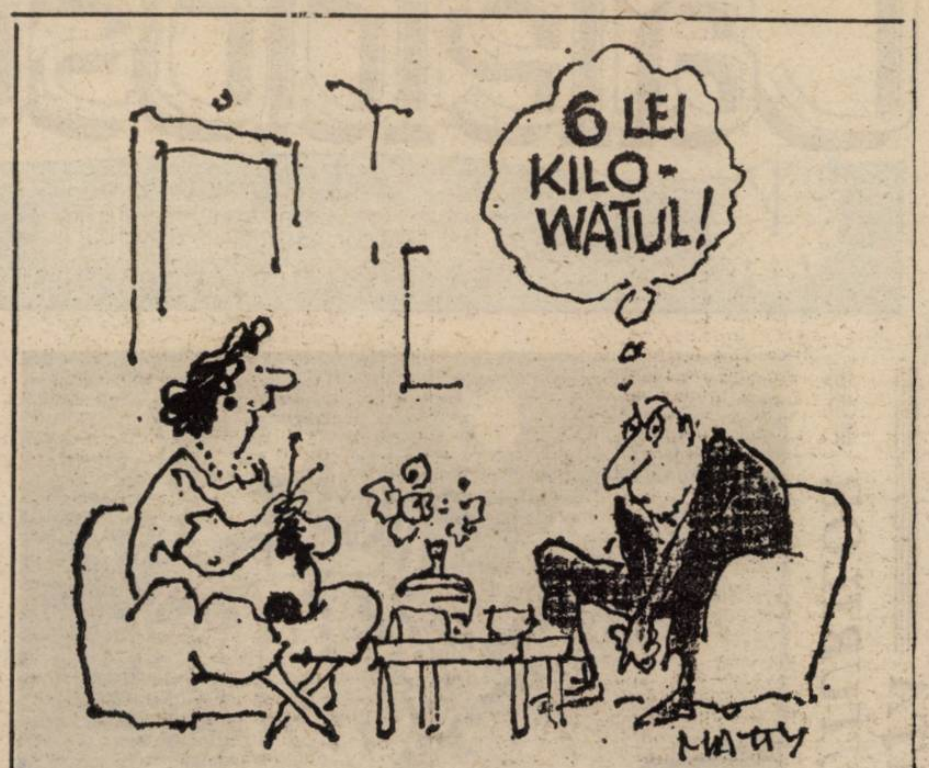

— Tot nu te-ai hotărît, Costică, ce rochie să-mi pun la Revelion ?

cînd ați fîș ultima oară

● *Vasile vrea să-mi dea un inel de logodnă.*
— Accept ! !
— Da, dar e un angajament atît de permanent !
— La fel e și dormitorul tot restul vieții cu o sticlă de apă caldă !

● *Pentru ce vrei zece pachete de țigări, soldat ?*
— Mine urmează să avem o aplicație.

— Și o să dureze mult ?
— E secret militar.
— Fumezi cam mult, după cîte văd.
— Deloc. Doar un pachet pe zi.

● *De ce rămîi mereu în urma coloanei, soldat ?*
— Nu e vina mea, d-le sergent. Ceilalți merg prea repede.

VREMEA ZĂPEZILOR

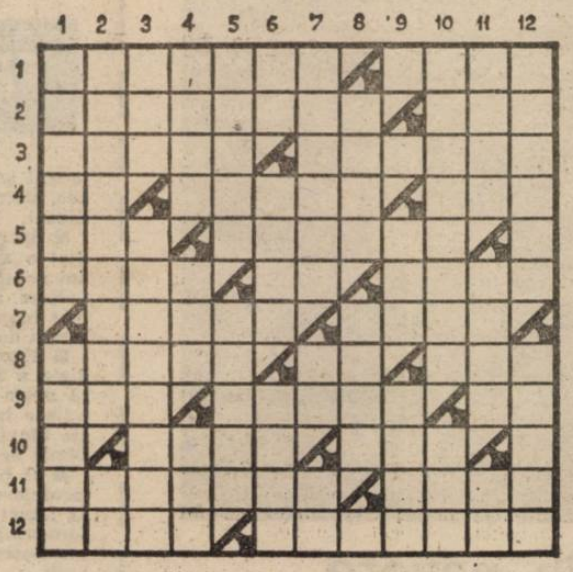

ORIZONTAL : 1) Scriitor rus (Aleksei), autorul romanului : „Furtuna de zăpadă" — Zăpadă 2) Masă de zăpadă în mișcare — Introduse-n tipar ! 3) Poet cubanez (Julian del), semnatarul poeziei „Zăpadă" — Îi aparține ciclul de romane: „Zăpezile de-acum un veac" (Paul) 4) Energie primară ! — Vremea zăpezilor — Intrate-n talpă ! 5) Animalul zăpezilor eterne — Ploi amestecate cu zăpadă 6) „Iarna" și „Ninge" sînt poezii ale acestui liric român (Emil) — Stînga sus și dreapta jos ! — Sufix indicînd o maladie cronică 7) Cît fulgii de zăpadă — Autorul unui „Pastel de iarnă" (Mircea) 8) Cineast român (Constantin) — „Nămeții de zăpadă... spulberă pe vale", versuri de Serghei Esenin — Fuge-n nemărginit ! 9) Interpreter (abr.) — Troian de zăpadă — În iarnă ! 10) Municipiu în Moldova — Specialist în zburat fulgii 11) Îi aparține nuvela ; „Ninge potopind" (Ion) — „Păsărica în... iernii", piesă corală din creația lui Dumitru Kiriac (nom.) 12) „Pastel de iarnă" și „Zăpada", sînt compoziții ale acestui muzician român (Vasile) — „Viscolul și...", se intitulează volumul de versuri de Victor Torynopol (pl.)

VERTICAL : 1) „Ceață, vînt... și zăpadă", poezie de Serghei Esenin (pl.) — Verb adecvat crivățului și viscolului . 2) Compozitor rus (Boris), autor al corului intitulat „Stoluri pe zăpadă" — Sălaj, în circulația auto 3) Deosebit de curajos — Înzăpezită 4) Leagă tălpile unei sănii — Siglă pentru constelația Centaur — Resort 5) Undă, val — Acoperită cu zăpadă 6) Sfîrșit de sezon ! — „Royal Life-Saving Society" (siglă) — Cînd se apropie iarna, coboară de la munte (dim.) 7) „Albă ca Zăpada" și „Pași pe zăpadă", sînt versuri ale acestei poete (Magda) — „Albă ca Zăpada... cei șapte pitici", basm semnat de frații Grimm — 16 ianuarie ! 8) Insulă în Polinezia — Canal, orificiu (anat.) 9) „Zăpadă în... verii", piesă de teatru de Cuan Han King (nom) — Din care s-a scăzut daraua 10) A scris volumul intitulat „Donna Alba" (Gib) — „Ninge... pămîntul", versuri din creația poetei Constanța Buzea 11) Face prezentările — Autor al volumului de poezii „Irosirea zăpezilor" (Ion) — Mircea Iernatu 12) Autoarea volumului „La veghea zăpezii" (Irina) — „... de zăpadă", film în regia lui Adrian Petringenaru.

DICȚIONAR : OSIS. ANAA .

PETRU PARDĂU
Botoșani

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

TRECĂTORI

ORIZONTAL: Predeal — Bran — Remeți — Oituz — Iga — Albac — D — Sh — Pr — Frasin — —Lisa — Ss —Zuai — On — Lupac — C — E — P — Vami — Alești — Sin — Orșova — Belcina — Ciba — Sicaș — Crotal — Una — Taia — Așa — Sinmartin — Aa

• FEL DE FEL • FEL DE FEL •

● **La Berlin** funcționează un hotel unic în lume. Denumit „Artemisia", hotelul este rezervat numai pasagerilor de sex feminin. Bărbații sînt admiși numai în sala unde se servește ceai și numai ca invitați ai doamnelor care locuiesc în hotel.

● **Conform ultimelor statistici**, populația Europei este afectă într-un procent de 15 la sută de bolile provocate de elemente poluante, ceea ce reprezintă o creștere foarte mare. Fenomenul se explică prin creșterea cantităților de praf aflată în diferite combinații, creșterea substanțelor chimice eliberate în aer și smogul din ce în ce mai răspîndit.

● **În 11 închisori din S.U.A.** a fost interzis fumatul în celule. Pentru fumători s-au rezervat locuri speciale în curți, cînd deținuții sînt invitați să-și execute plimbarea zilnică, sau în cadrul orelor de... sport !

● **Cîteva date statistice** interesante privind jocurile de noroc din Italia. În anul 1990, italienii au cheltuit nu mai puțin de 21 500 de miliarde de lire din care statului i-au revenit doar 13,7 la sută, mai precis 9 467 miliarde. Anul trecut, cîștigătorii la sistemul Toto calcio (Pronosport) au încasat 2 850 de miliarde, cel de la cursele de cai 2 790 miliarde. Cazinourile au încheiat anul cu un beneficiu de 520 miliarde de lire.

■ **O lege** medievală elvețiană rămasă în vigoare timp de 500 de ani acorda criminalilor o temporară imunitate dacă se aflau pe teritoriul castelului Stekborn, situat pe lacul Constanța. Libertatea era însă limitată doar la șase săptămîni și două zile.

■ **Soții Tardini** din Genova, care au considerat că o amendă ce le-a fost fixată de organele fiscale nu este justă, au decis să se „răzbune" în felul lor. Amenda care le-a fost aplicată — de un milion de lire — a fost depusă în șapte săculețe cuprinzînd numai monede de 50 și 100 de lire.

■ **Un porumbel** care a luat parte la mari concursuri de distanță, cîștigător între alte întreceri și a competiției Barcelona — Bruxelles, a fost achiziționat de un om de afaceri din Japonia cu suma de 144 de mii de dolari.

■ **Dacă vreți să** vă reîmprospătați memoria vă amintim că inventatorul terapiei homeopatice a fost medicul german Samuel Hahnemann (1755—1843).

POȘTA REBUS

Nicușor Năsui — Suletea; da, pentru „Magneți" și „Insule"

Marius Popovici — Giurgiu am primit careurile tale. Din păcate, n-am putut reține nici unul din cauza densității tematice foarte „subțiri". Fii mai exigent cu tine...

Radu Iliescu — Iași : sînt de acord cu o parte din observațiile dv. Faptul că definițiile nu sînt prea bogate se datorează, exclusiv, lipsei de spațiu...

MARIAN MINCULESCU

Nr. 49 (1833) din 5 decembrie 1992

Caleidoscop

magazin

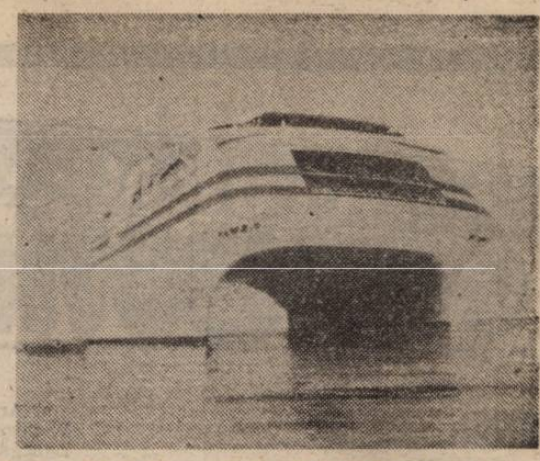

NU NUMAI HOWARD!

Proiectul unui formidabil catamaran, a fost experimentat cu ajutorul unei nave de croazieră. Rezultatul acestui sudiu care prefigurează viitorul a fost cel scontat.

Construit la şantierele navale din Rauma (Finlanda), într-o perioadă foarte scurtă, catamaranul este o adevărată bijuterie, capabilă să plutească „fără să se clatine" chiar pe cele mai teribile uragane şi să ferească pe cei mai sensibili pasageri de posibilitatea de a suferi de rău de mare. Noul tip de vas cîntăreşte 18 400 de tone, are o lungime de 124 metri putînd transporta 350 de pasageri inclusiv 170 de oameni aparţinînd echipajului. Caracteristica cea mai interesantă a acestui vas îl constituie faptul că maşinile sînt situate sub linia de plutire şi stabilizate în aşa fel, încît anulează vibraţiile.

PIAŢA FLUTURILOR

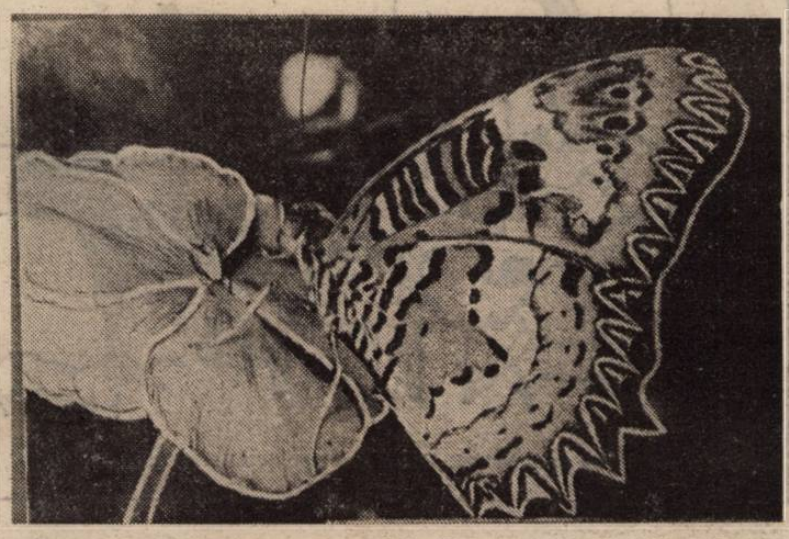

Prades-le-Lez o mică localitate de lîngă Montpellier (Franţa) a devenit unul din cele mai importante centre ale pieţii fluturilor în Europa occidentală. Aici se află Centrul de creştere şi de aclimatizare a fluturilor creat în anul 1989 de către Frederic Lecorre, (prin „mîna" căruia trec săptămînal două pînă la trei mii de crisalide). Expediate la acest centru sui-generis cu avionul din Guyana, Filipine sau Madagascar, viitorii fluturi fac un popas la Prades-le-Lez, unde sînt clasaţi pe specii şi în funcţie de localităţile de unde provin comenzile. În aceeaşi seară crisalidele fluturilor sînt expediate prin poşta rapidă „Chronopost" în cutii speciale pentru a popula grădinile din diverse ţări ale lumii. Unic în Franţa, Centrul lui Frederic Lecorre furnizează circa 95 la sută din fluturii de pe piaţa vest-europeană : fluturii trăiesc în medie, doar douăzeci şi patru de ore.

25 navete în echilibru

Cînd englezul Terry Cole a ridicat un număr de 25 de navete în echilibru pe bărbie, toţi cei prezenţi în jurul lui au rămas profund impresionaţi. A menţine în echilibru pe bărbie un număr atît de mare de navete confecţionate din material plastic constituia, fără îndoială, o performanţă remarcabilă. Pentru a vă da seama de simţul lui echilibristic, putem menţiona cu titlu informativ, că Terry Cole a ţinut „ castelul" în echilibru timp de zece secunde şi jumătate. Cu acest rezultat, tînărul englez va fi trecut în viitoarea ediţie a „Cărţii recordurilor", întrucît vechiul record era de 24 de navete ţinute în echilibru.

■ În zonele cele mai secetoase ale globului, tăierile de copaci pentru lemne de foc şi păscutul excesiv de către animale sînt cauzele care duc la extinderea deşerturilor. Robert N'daw, expert al Naţiunilor Unite, avertizează : „Întregul continent african riscă să devină un deşert". Despăduririle ar putea fi cauza răririi ploilor în vestul continentului african.

■ Se spune că Cristofor Columb, care şi-a realimentat navele în Insulele Canare, ar fi observat că ploile torenţiale se răriseră de-a

TELEGRAME

lungul anilor, cît vizitase el regiunea, datorită tăierilor repetate de copaci.

■ Speranţa de viaţă la nivel mondial a ajuns la 65 de ani : 62 de ani pentru regiunile în curs de dezvoltare, 50 de ani pentru ţările cele mai înapoiate şi 76 de ani pentru lumea dezvoltată.

■ Experţi ai Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii (OMS) apreciază că peste 600 milioane de oameni trăiesc în oraşe în care emisiunile de bioxid de sulf depăşesc nivelul admis de organizaţia menţionată.

■ O barieră electronică pentru protejarea înotătorilor a fost pusă la punct de un cercetător al Departamentului de inginerie de la Universitatea din Pretoria (Afria de Sud).

■ Populaţia Abidjanului, capitala statului african Côte d'Ivoire, a crescut de 35 de ori în ultimii 40 de ani, fiind acum de 2,9 milioane de locuitori.

■ Două treimi din medicii peruani îşi exercită profesiunea la Lima, capitala ţării, unde trăieşte circa 27 la sută din populaţia acestui stat latino-american.

■ Populaţia Bangkokului, care reprezintă circa 10 la sută din cea a întregii ţări, produce 80 la sută din produsul naţional brut al Thailandei.

■ Circa două milioane de copii din vasta arie geografică a Americii Latine se îmbolnăvesc, anual, de o tuse cronică. Cauza ? Poluarea atmosferică.

Bizonii din Bavaria

La prima vedere, fotografia poate să ne facă să credem că este vorba de o scenă de film de tip western. În realitate, imaginea ne prezintă un colţ din cîmpia Bavariei (Germania). Dintre puţinii bizoni care au supravieţuit marilor masacre la care a fost supusă această specie în America, doi dintre ei au fost achiziţionaţi de un fermier din Bavaria, Helmut Gradl, care şi-a propus să-i lase să se reproducă pe scară mare. Nu s-a mulţumit numai cu aducerea lor, ci a comandat şi fineţele cu care erau obişnuiţi în zonele lor de origine, pînă la acomodarea cu cele specifice din Germania. Întreaga operaţiune decurge sub semnul reuşitei şi Gradl este convins că experienţa lui se va încheia cu succes.

Se drogau faraonii ?

Şi în timpul faraonilor se foloseau substanţe halucinogene. Această opinie a fost avansată de un grup de oameni de ştiinţă din Germania, care au supus unele resturi ale unor mumii egiptene (datate ca aparţinînd unei perioade între anii 1070 şi 395 î.e.n.) unor teste specifice. Concluzia aceasta surprinzătoare a fost prezentată de conducătoarea grupului, dr. Gisella Grupa, de la Universitatea din München, care, în urma testelor sofisticate, a ajuns la concluzia că faraonii şi înalţii demnitari egipteni foloseau cocaină şi haşiş. Anunţul făcut de grupul respectiv a provocat un mare scepticism şi mulţi oameni de ştiinţă au negat verosimilitatea concluziei.

TELEFOANE SUB APĂ

După apariţia telefoanelor celulare care au determinat un extraordinar „boom" comercial, iată că această excepţională invenţie şi-a adăugat un nou galon de mare prestigiu. Un grup de oameni de ştiinţă din Austrlia au reuşit să pună la punct telefoane celulare care pot fi folosite chiar sub apă, la mari adîncimi. Este lesne de înţeles că această nouă invenţie are o valoare considerabilă prin diversitatea folosinţei sale. La experimentarea aparatului, unul din inventatori nu a găsit un alt loc decît acvariul Melbourne, chiar cel populat de... rechini...

CITIŢI ÎN NUMĂRUL VIITOR:

Un Premiu Nobel pentru fotosinteza artificială

Ţigări contra durerilor de dinţi

Un grup de cercetători chinezi au pus la punct o ţigară care, în numai zece secunde, îţi ia durerea de dinţi. Pentru a face să dispară durerea este suficient să tragi „o gură de fum". Experimentată de numeroşi subiecţi, ţigara miraculoasă (al cărei conţinut nu a fost dezvăluit), a primit aprobarea autorităţilor de resort pentru a fi produsă şi comercializată.

magazin

SERIE NOUĂ – 84

ANUL XXXV • Nr. 50 (1834) SÎMBĂTĂ 12 DECEMBRIE 1992 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

Incursiune în paranormal

O ÎNTREBARE ESENȚIALĂ...

Gîlceava ideilor

Speranţă, deznădejde, crimă

Lupta anti-drog şi spaţiul aerian

Povestire S.F.

STRĂINUL

Program T.V.

UN PREMIU NOBEL PENTRU FOTOSINTEZA ARTIFICIALĂ

medicina la zi

DIMENSIUNILE SOCIALE ALE MEDICAMENTULUI

– Tăticule, s-au mărit cu 85% şansele tale de a fi şomer...

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MÎNCULESCU

JOHN LENNON

S-au împlinit, pe 8 decembrie, 12 ani de cînd un irresponsabil l-a ucis pe Marele John... V-am pregătit, cu riscul de a intra în „conflict" cu rubrica domnului Țugui, un interviu, în transă, cu John Lennon care se află „în a cincea dimensiune". Cele ce urmează i-au fost dictate medium-ului Jason Lynn din Princeton care acum pregătește un LP cu 13 melodii transmise de John din lumea „de dincolo". Atenție, începem : — Ei, John, de unde vrei s-o luăm ? — **Din decembrie 1980.** — Te referi la momentul morții ? — **Nu, totul a început cu cîteva zile înainte de asta. Simțeam că se va întîmpla ceva.** — Ți-ai „prevăzut" propria moarte ? — **Da, dar nu în acea săptămînă. Pe 8 decembrie, seara, am lucrat cu Yoko în studioul din New York City, eram fericit dar, cu toate acestea, aveam o încordare în corp. Am ajuns în fața casei și... restul îl știi.** — Din momentul în care ai căzut ai simțit că ești protejat, te-a ajutat cineva ? — **Fiecărui om care „moare" i se acordă acest ajutor. Mai tîrziu mi-am dat seama că energia deosebită pe care am simțit-o atunci în jurul meu m-a făcut să sufăr mai puțin de pe urma despărțirii de familia mea. Acum sînt ambasadorul vieții veșnice și nu mai știu ce este durerea...** — Acesta este motivul principal al întoarcerii tale și a colaborării noastre ? — **Da, sînt în contact cu oamenii deoarece doresc să se afle adevărul despre lumea de după moarte.** — Ai avut vreun contact cu Yoko sau cu fiii tăi ? — Nu sub forma **comunicării noastre. Ea simțea că eu exist dar legătura nu s-a putut realiza... Pe copii i-am contactat doar în somn.** — Cum vezi viitorul muzicii ? — **Următorii ani nu vor aduce multe schimbări, se va mări influența spirituală asupra muzicii. Sufletul omenesc se dezvoltă în multe direcții și cred că tot mai mulți oameni vor prefera suportul spiritual al muzicii.** — Ești legat de Pămînt prin muzică ? — **Da, sînt, am rămas un muzician. Astfel îmi pot exprima, cel mai bine, gîndurile și sentimentele. Sînt învăluit, în permanență, de muzică. Ea este o treaptă superioară de comunicare, oferă posibilități infinite și este calea prin care Dumnezeu vine în contact cu Universul.** — Ce formă va lua comunicarea ta muzicală cu Pămîntul ? — **Pentru început, m-am gîndit la o serie de albume care vor exprima experiența mea de aici și mesajul meu către oameni. Apoi le voi preda o colecție muzicală neobișnuită care îi va ajuta să se elibereze de corpul lor fizic, în momentul morții, și care le va dezvălui posibilitatea de a păstra contactul cu prietenii lor de pe Pămînt. Este vorba de o schiță muzicală de 63 de ore. Nu pot spune nimic mai mult. Deocamdată...** — Vrei să spui că legătura noastră va fi continuă ? — **Nu. Am multe materiale dar va trece destulă vreme pînă cînd le voi da o formă definitivă. Abia atunci le voi da oamenilor...** — Poți vedea viitorul nostru ? — **Timpul nu mai este o necunoscută pentru mine. Nu aștepta dezvăluiri..** — Vrei să transmiți ceva oamenilor ? — **Să-și amintească de zîmbetul meu și de cuvintele „Give Peace A Chance". Eu am fost fericit ! Vă iubesc și fie ca iubirea să vă însoțească toată viața !**

Ne despărțim de John, lăsîndu-l pe eternele „cîmpuri de căpșuni" — Strawberry Fields, cu speranța că îl vom întîlni, poate, vreodată, în a cincea dimensiune... Pînă atunci ascultați **Imagine !**

ALBUMUL SĂPTĂMÎNII

UNPLUGGED MTV — E.P. MARIAH CAREY

Profit de faptul că domnul Cușnarencu v-a explicat, de curînd, ce înseamnă „unplugged" pentru a vă prezenta un astfel de disc, cel al frumoasei Mariah, apărut în iulie '92. Recenta producție (a treia din discografia solistei) conține șapte melodii cunoscute milioanelor de ascultători fideli interpetei, șase din ele apărînd și pe discuri single. Vă dau titlurile pieselor iar apoi ne vom întoarce la Mariah, O.K. ? Deci : **Emotions** (No. 1 în toamna lui '91), **If It's Over, Someday** (No. 1 la finele lui '90), **Vision Of Love** (primul ei smash hit. Excelentă melodie...), **Make It Happen** (Top Ten hit în iarna acestui an), **I'll Be There** (remake-ul piesei lansate de evintetul Jackson. No. 1 în vara trecută) și **Can't Let Go.**

Revenind la invitata noastră de azi trebuie să știți că deține recordul prezențelor Number One în topul american al ultimilor ani, o performanță excepțională ! Așteptăm, cu nerăbdare, următorul ei album...

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **Humpin' Around — Bobby Brown.**
9. **Hush Little Baby — Bobby McFerrin.**
8. **Queen Of Rain — Roxette.** New entry.
7. **Too Much Love Will Kill You — Brian May.**
6. **Free Your Mind — En Vogue.**
5. **Erotica — Madonna.**
4. **Forever Love — Color Me Badd.**
3. **How About That ? — Bad Company.**
2. **Sometimes Just Love Ain't Enough — Patty Smyth.**
1. **When I Look Into Your Eyes — Firehouse.**

Pentru azi vă propun o singură piesă nouă, recentul single de pe Tourism-ul duetului Roxette. Cred că fanii „rock-ului greu" îmi pot acorda o bilă albă avînd în vedere faptul că două piese de pe podiumul topului nostru aparțin genului preferat de ei... Se pare că 1992 și-a cam epuizat smash hiturile și se va retrage discret, luînd cu sine împliniri și insuccese, confirmări și decepții...

Nu uitați, trimiteți, pînă pe 25 decembrie (data postei), clasamentele voastre pentru următoarele categorii : melodia anului, solista anului, solistul anului, grupul anului (inclusiv duete) albumul anului. Pentru a putea participa la concursul nostru organizat cu această ocazie este obligatorie expedierea celor cinci topuri, fiecare din ele avînd zece poziții.

TOLBA CU SCRISORI

Irina Tudor — București : Pearls Of Passion, Dance Passion, The Look, Joyride, Tourism. Cu regret, va trebui să te trag de urechi (din mai multe motive) : 1) numele meu este **Marian Mînculescu, nu** Mihai Niculescu ! 2) faptul că ești la liceul Tonitza nu înseamnă că gramatica limbii române și-a pierdut pentru tine importanța...

Ani Surmei — Constanța : sorry...

Dragoș Vlăduț — Craiova : Roxette Fan-Club, P.O. Box 1443, Poole, Dorset BH15 3YP, England. Caseta cu Knockin' On Every Door este „pirat"...

Bogdan Tobă — Buftea : 30.05.1958 (ea) și 12.01.1959 (el).

Rodica Borcea — Galați : Lenauheim este localitatea, 468 nr. casei...

Mălina Müller — București : îți mulțumesc pentru textele trimise.

Ruxandra Stancu — București : Jason Donovan, P.O. Box 292, Watford, Heerts, England.

Cristian Șerdean — Turda : nu mai îmi amintesc ce mi-ai cerut...

Fan Club NKOTB — București : astept o confirmare oficială în legătură cu venirea celor cinci în Capitală. Mi-o puteți da ?

Florin Roșie — Craiova : m-ai îndatorat...

Camelia Matuszca — Reeaș : ți-am scris.

Doresc să corespondeze : Adela, str. Zaharia Boiu nr. 23, Sibiu, 2400 (cu fani Queen), **Talida Pașca**, str. Bicazului nr. 41, Toplița, 4220, Harghita (cu fani Michael Jackson), **Liliana Manea**, str. Mihai Bravu, bl. 189, sc. B, ap. 9, Mizil, 5025, Prahova (cu fani Michael Jackson), **Nicoleta Grosu**, Șos. Națională, nr. 1840, com. Lierești, sat Șerbănești, cod 6235, Galați (pe teme muzicale. Are 18 ani), **Andreea Popescu**, Aleea Plesești nr. 3, bl. Z12, sc. 5, ap. 65, sector 3, București, 74652 (dorește postere cu Michael Jackson și Mr. Big), **Florin Cătană**, str. Sebastian nr. 11, bl. S30, sc. 2, ap. 48, sector 5, București (cu admiratoarele, din Capitală, ale frumoasei Mariah Carey), **Ramona Tutunariu**, str. Mihail Sadoveanu nr. 5, bl. 14, sc. 3, ap. 10, Strehaia, 1475, Mehedinți (cu fanii lui Gheorghe Florin. Are 14 ani și un excelent stil epistolar. N-o lăsați să aștepte prea mult...).

FLASH

Retrospectiva Queen

De pe albumul **Innuendo** au fost extrase și alte două single : **Headlong**, scris de Queen, a apărut pe 13 mai 1991 și se caracterizează printr-un ritm rapid, un rock provocator. Este de asemenea prima apariție în SUA sub eticheta nouă a casei de discuri **Hollywood Records.** Clipul video a fost realizat în studioul londonez unde au fost făcute și înregistrările pentru majoritatea pieselor de pe album. **I'm going slightly mad.** (Înnebunesc), a apărut pe 4 martie 1991. O schimbare radicală de atmosferă și ritm pe acest al doilea single extras de pe albumul Innuendo, în care excentricitatea Queen este totuși prezentă. Clipul video, monocrom, ni-i arată pe membrii formației printre pinguini adevărați și goriște, un montaj care susține perfect titlul acestui hit. Cîntecul a atins poziția 22 în topurile britance, a fost prezent în Top 20 în Europa, în vreme ce în îndepărtatul Hong Kong a fost Nr. 1. **The Invisible Man** (Omul Invizibil) a fost scris de Queen și a apărut pe 7 august 1989, extras de pe albumul **The Miracle.** Clipul video pentru acest single este cu totul deosebit, probabil că este cel mai spumos și mai vesel clip al formației și, totodată cel mai novator. Membrii grupului au fost multiplicați pe film cu ajutorul controlului coputerizat al imaginii, cine l-a văzut își amintește, desigur. **The Show must Go on** (Spectacolul trebuie să continue) a apărut pe 11 octombrie 1991. Single-ul extras de pe Innuendo, este în același timp cel de-al 40-lea single. Textul acestei frumoase melodii vi l-am prezentat cu cîteva numere în urmă. **One vision** (O viziune) a apărut pe 4 noiembrie 1985, extras de pe albumul **A Kind of Magic.** Cîntecul a fost înregistrat după succesul repurtat de formație în spectacolul LIVE AID de pe Wembley. Clipul a marcat prima coloborare între Queen și Rudi Dolezal și Hannes Rossacher, regizorul și producătorul austriac care sînt responsabili pentru majoritatea clipurilor formației, începînd de atunci.

Cîntecul a figurat și în filmul Iron Eagle. **Friends will be frieds** (Prietenii rămîn prieteni), un cîntec frumos, incurajator, un fel de imn al formației Queen care a apărut pe 9 iunie 1986, fiind cel de-al 30-lea single al formației. Adio, Queen !

Adio, Twin Peaks !

Ne-am luat adio și de la acest serial, poate cel mai interesant film prezentat de televiziunea română în decursul celor aproape 3 ani. Sigur, meritul nu este în totalitate al ei, ci și al celor care l-au cumpărat. Un serial care a început paralizant și s-a terminat halucinant. Un serial care s-a ferit de un singur lucru : de banalitate. Și de soluții facile. Un film care a avut absolut tot : de la mister, la umor, paranormal și intrigă polițistă. De la frumusețea stranie a actrițelor la grotescul unor personaje. De la senzualitate la violență. Trebuie să recunoaștem că filmul se termină tulburător, călătoria agentului Cooper într-o lume paralelă, unde dispare și prezența în lumea noastră, în care probabil nu a existat niciodată. Oricum, dincolo de faptul că am murit de invidie, ca scriitor, sper că industria filmului american, nu va lăsa să-i scape printre degete acest succes și că, în curînd, va exista și un **Twin Peaks II.**

GEORGE CUȘNARENCU

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 6 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1, telefon : 6.17.60.10, 6.17.60.20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57, Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 6.18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 6.18.45.57.

SERVICIUL DE PUBLICITATE : 6.18.24.27

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu (16 30) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantinlu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

enciclopedie

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

UN PREMIU NOBEL PENTRU FOTOSINTEZA ARTIFICIALĂ

Cercetătorii germani Johann Deisenhofer, Robert Huber și Hartmut Michel, laureații Premiului Nobel pentru chimie în 1988, au reușit determinarea „structurii tridimensionale a unui centru de reacție fotosintetică". Acest jargon științific disimulează extraordinarul progres al științei pe calea realizării unui vechi vis al umanității ; reproducerea în eprubetă a fotosintezei, grație studierii amănunțite a mecanismelor sale. Fotosinteza permite transformarea energiei luminoase în energie chimică, fiind singurul proces cunoscut pînă în prezent care este capabil să facă acest lucru. Plantele se servesc de el pentru a fabrica hidrați de carbon plecînd de la dioxidul de carbon (CO_2) și vaporii de apă conținuți în aer. Ele eliberează oxigenul care se degajă în cursul acestei reacții. Biomasa și oxigenul care se găsesc în atmosferă provin de pe urma procesului de fotosinteză. Din punct de vedere tehnic, stăpînirea acestui proces ne-ar permite să stocăm energia solară prin procedee chimice, aceasta fiind una din soluțiile întrevăzute de specialiști pentru rezolvarea problemelor energetice presante cu care se confruntă omenirea.

Energia luminoasă a Soarelui și cele două substanțe chimice nu sînt suficiente pentru declanșarea procesului de fotosinteză, fiind necesară utilizarea biocatalizatorilor, molecule proteice uriașe care intervin în sinteza zahărului. Totul este comparabil cu o uzină în care materiile prime (apa și CO_2) folosesc la fabricarea unui produs (hidrații de carbon), obținut grație acțiunii energiei (lumina Soarelui). Cei trei laureați ai Premiului Nobel pentru chimie au contribuit de o manieră decisivă la cunoașterea structurii biocatalizatorilor. Prima dificultate de care s-au lovit cercetătorii a fost aceea că biocatalizatorii sînt complexe moleculare de natură membranară. Hartmut Michel a reușit în premieră, în anul 1982, să izoleze proteinele membranelor biologice și să le purifice, utilizînd un biocatalizator aparținînd unei clase de bacterii denumite rhodopseudomona. Din acest moment a devenit posibilă studierea structurii proteinelor membranare. Cercetătorii au folosit cristalografia cu raze X, metodă care permite studierea proteinelor membranare. Hartmut Michel a reușit pentru prima oară în lume să cristalizeze moleculele proteice uriașe, dar mărimea acestora face extrem de dificilă interpretarea rezultetelor unei analize cristalografice cu raze X. Aici rezidă meritele deosebite ale lui Johann Deisenhofer și Robert Huber.

Începînd din 1984, oamenii de știință germani au obținut cel puțin un Premiu Nobel pe an, ceea ce nu poate fi în nici un caz un efect al hazardului. Acesta înseamnă că cercetarea științifică germană este pe cale de a recuceri poziția de avangardă deținută pe plan internațional în perioada interbelică. Atribuirea Premiului Nobel consacră reușita trio-ului de cercetători germani, și este și o confirmare a importanței Societății Max Planck, care este o veritabilă uzină de Premii Nobel germană. Johann Deisenhofer s-a format la această școală, iar Robert Huber, care conduce în prezent o secție la Institutul Max Planck de biochimie din Martinsried, și-a petrecut aici o mare parte a carierei sale științifice. În ceea ce-l privește pe Hartmut Michel, el lucrează dintotdeauna la Institutul Max Planck de biofizică din Frankfurt.

Cele 62 de Institute ale Societății Max Planck au 13.000 de angajați, dintre care 5000 sînt oameni de știință. Marele număr de instituții autonome ale Societății fac din aceasta un fenomen unic în felul său în lume. Numeroasele Premii Nobel cucerite de cercetători ce își desfășoară activitatea la unul din institutele Societății Max Planck ar trebui să-i determine pe oamenii politici să renunțe la reducerea subvențiilor publice acordate Societății. Și cu toate aceste reduceri, institutele purtînd emblema Max Planck pot lucra în condiții destul de propice activității de cercetare fundamentală, esențială pentru progresul științei contemporane. Prețul unificării Germaniei se pare că este destul de mare și, pînă nu va fi achitat în întregime, sînt necesare destul de multe reduceri și sacrificii din vest pentru relansarea estului la cote înalte de performanță.

SERBAN FILIP

Cei trei laureați ai Premiului Nobel pentru chimie din anul 1988 : (de la stînga la dreapta) : dr. Hartmut Michel, profesorul Robert Huber și profesorul Johann Deisenhofer.

Ministerul Tineretului și Sportului ROMÂNIA

CERCETĂRI ÎN „ÎMPĂRĂȚIA LUI NEPTUN"

Modernul vacht din aluminiu, cu o lungime de 13 metri — „Aldebaran", dotat cu laborator, instalații de supraveghere, calculatoare și stație radio, aflat în proprietatea germanului Frank Schweikert, are ca obiectiv principal studierea apelor teritoriale germane de la Marea Baltică. Tînărul om de știință german, în vîrstă de 29 de ani, încearcă să obțină sprijin din partea Ministerului Cercetării din țara sa, căci banca care l-a sprijinit la concretizarea ambitiosului proiect de construire și dotare a modernei ambarcațiuni „Aldebaran" i-a acordat deja mai multe împrumuturi și nu-l mai poate credita în continuare. Frank Schweikert oferă publicului date interesante culese la bordul ambarcațiunii sale despre starea în care se află Marea Baltică în zona de coastă germană. Prima expediție de acest fel s-a încheiat la 31 octombrie.

Echipajul yahtului a filmat apele de suprafață cu o cameră video. Au fost utilizați cei 100 mp de pînze ai yachtului, rareori înregistrîndu-se momente în care vîntul abia sufla și au fost nevoiți să recurgă la motorul diesel puțin poluant, special adaptat, pentru a putea înainta. Cercetările întreprinse au fost concentrate în special asupra zonei de coastă din largul Mecklemburgului, nestudiată pînă acum, asupra coloniilor impresionante de zoostere. Spre deosebire de colegii săi, care lucrează pe mari nave de cercetări oceanografice, Frank Schweikert este mîndru de faptul că nu perturbă ecosistemul cu aparate de ploniat și sonde. Cercetătorii aflați la bordul lui „Aldebaran" își elaborează teza de doctorat, proiectul lor fiind intitulat sugestiv „Aldebaran — Marine Research & Broadcast". Denumirea proiectului exprimă un întreg program : oceanografii folosesc modernele instalații de care dispun pentru a studia influența activităților umane asupra florei și faunei Mării Baltice, informațiile culese fiind transmise extrem de rapid publicului.

Frank Schweikert speră să poată propune în curînd asociațiilor de protecție a naturii, comunelor și organizațiilor profesionale realizarea unor proiecte ecologice interesante. „Aldebaran" va putea astfel, să joace un rol de veritabil forum deschis tuturor celor care caută să contribuie la soluționarea gravelor probleme ecologice ale prezentului institutul ecologic „Ernst-Moritz-Arndt de Kloster", care regrupează stațiile biologice și ornitologice ale universității, serviciile de experimentare ale institutului de fizică electronică și ale institutului de biologie marină. Vor fi efectuate lucrări de cercetare asupra ecosistemului din zona Bodden, toți parametrii fizico-chimici urmînd a fi analizați pe parcursul a cinci luni de zile, rezultatele obținute fiind prezentate imediat publicului.

ȘERBAN FILIP

enciclopedie

Biblioteca Județeană MUREȘ TIRGU-MUREȘ

Microelectronică industrială

„Minilog", noua realizare a societății franceze Framatome Diagnostic, este un controlor colector portativ de date care permite accesul la parametrii indispensabili unei largi serii de utilaje : motoare electrice, ventilatoare, turbine, centrifuge, pompe, reductoare etc. „Minilog" măsoară vibrațiile prin accelerometru,

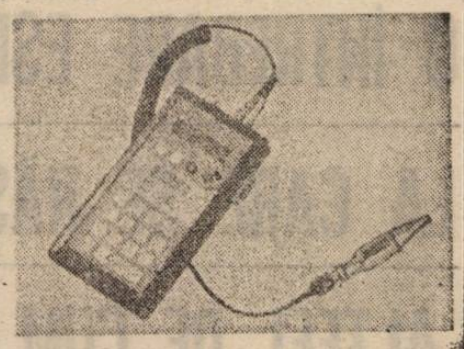

memorizează 500 de puncte de măsură, datele obținute fiind transmise către un PC. Calculatorul respectiv permite exploatarea datelor avute la dispoziție (amplasamente, mașini, puncte de măsură, itinerarii...), analiza tendințelor, compararea pragurilor protejate și stabilirea raporturilor de măsură. Dimensiunile sale reduse (20 X 10 X 4,5 cm), carcasa sa robustă și etanșă, cadranul LCD cu contrast înalt îl recomandă și ele ca un sistem competitiv.

Lac radioactiv în Urali

În nordul munților Urali a apărut în urmă cu șapte ani un lac radioactiv. Care a fost cauza apariției sale ? Explozia a trei încărcături subterane cu o putere de 15 kilotone. Proiectul era de o mare anvergură și urmărea construcția unui canal. Nivelul de radioactivitate al „Lacului atomic" se situa între 1,5 remi pe oră la marginea sa și 5 remi pe oră la baza acestuia. Încărcăturile au explodat la o adîncime de 200 metri, într-o zonă nelocuită. Puternica explozie a creat un lac cu o suprafață de 300/400 metri, cu o adîncime de 12 metri, limpede și, bineînțeles, fără nici o urmă de viață, la 300 km nord-est de orașul Perm. Explozia a dus la apariția unui nor radioactiv, care avea să fie dus de vînt sute de kilometri spre nord-est. Mai multe sate au trebuit să fie evacuate.

Începutul proiectului hidrotehnic hotărît la Moscova urmărea legarea Mării Kara (nord) de Marea Caspică (sud) printr-o rețea de canale. În acel moment nivelul Mării Caspice se situa la o cotă alarmant de scăzută. El a fost ulterior abandonat. În perioada 1960—1976 în zona munților Urali au avut loc 13 explozii nucleare „în scopuri civile". Proiectul făcea parte dintr-o serie de explozii nucleare controlate, efectuate pentru realizarea unor lucrări de mari proporții : în regiunea orașului Perm (1,2 milioane locuitori) se căuta o modalitate de deviere spre Volga, în sud, a fluviilor din bazinul Dvins. Această explozie a permis experților o mai bună cunoaștere a structurii geologice din nordul Uralilor și al Siberiei.

Acest gen de explozii nucleare a mai fost folosit pentru stingerea unui puț în flăcări din regiunea Buhara, care ardea ca cele din Kuweit, transformînd în fum echivalentul consumului de gaz al unui oraș ca Leningrad. Prima experiență de acest fel a avut loc la 15 ianuarie 1965 în Kazahstan, unde a fost creat lacul Sega pentru recuperarea apelor formate ca urmare a topirii zăpezilor, acest lac servind la irigarea unor vaste terenuri pentru pășunat.

Din nou despre microorganisme

Oamenii care practică sportul în aer liber riscă să fie contaminați de diverși germeni infecțioși. Unele afecțiuni transmise de animale sînt mortale, dar întrucît ele sînt destul de rare, nu sînt cunoscute cum s-ar cuveni și sînt diagnosticate prea tîrziu. Schiul nautic, natația, săriturile de la trambulină și pescuitul se pot afla la originea unor grave contaminări ale singelui, datorită infecțiilor provocate de „aeromonade" la indivizii ce suferă de afecțiuni cronice sau al căror sistem imunitar este slăbit. Pestii sînt considerați drept adevărate rezervoare vii ale acestor microorganisme. Sînt frecvente cazurile în care un pacient care a curățat un peste și s-a rănit a fost la rîndul lui contaminat. De aceea este recomandabilă purtarea unor mănuși de protecție.

Microorganismele se găsesc în cantități mari în cursurile de apă și în apele stătătoare, în mod independent de gradul de poluare rezultat de pe urma prezenței materiilor fecale. Lacurile „verzi" ale căror ape sînt sărace în oxigen se caracterizează printr-o înaltă concentrație de aeromonade și, uneori, o simplă zgîriătură este de ajuns pentru persoanele care au sistemul imunitar slăbit să fie infectate. De aceea se recomandă o mare atenție pentru felul în care acționăm, în funcție de mediul în care ne desfășurăm o activitate sau alta.

incursiune în paranormal

O ÎNTREBARE ESENȚIALĂ, LA CARE SE RĂSPUNDE ALTFEL DE CUM AM DORI NOI...

O eroare frecventă în relațiile noastre cu fenomenele paranormale, provine din faptul că la anumite întrebări care ne-au suprasolicitat curiozitatea de-a lungul anilor, așteptăm răspunsuri care în imaginea noastră nu pot fi decît logice și raționale. Bagajul nostru cultural și chiar științific, caracterul formativ al educației prin cunoaștere obiectivă le aplicăm drept deziderate, din principiu, și fenomenelor care nu par nici logice și nici raționale. Dacă investitia de logică și rațiune este necesară atestării unor fenomene și în general experimentelor prin care dorim să recoltăm certitudini asupra unor manifestări extrasenzoriale, apoi explicitarea lor prin aceleași bagaje ale instructiei noastre pozitiviste nu va da rezultatele scontate. Apelăm la un limbaj și dorim să ni se răspundă tot printr-un limbaj lizibil. Ceea ce în cazul celor ce „frecventează dimensiunea astrală" nu este cu putință. Putem însă reține exemple în care la o întrebare esențială, se emite un anumit tip de răspuns, cu totul diferit de ceea ce așteptăm noi.

În sensul celor de mai sus pilda ne-o oferă M.B. din Timișoara. Pentru a nu altera autenticitatea descrierii cu comentarii neferite din principiu de erori (domeniul fiind prin excelență abstract), este cît se poate de normal să lăsăm să curgă confesiunea (senzațiile fiind, cum mi-am mai îngăduit să o spun, singurele noastre adevăruri adevărate) :

„Aveam cinci ani cînd într-o zi, fiind singură, nu știu de ce și cum mi-am pus întrebarea : „Dar cine sînt eu ?". În acel moment am simțit un lucru foarte ciudat. Tot corpul mi se fărîmița și urcam în sus, pluteam în aer. Țin minte că mă temeam că n-o să mai pot fi cum fusesem mai înainte cu cîteva clipe. Am trăit fenomenul în deplină luciditate și am căutat încă de atunci să mi-l explic, deoarece el s-a repetat în conditii similare de mai multe ori. Răspunsul la întrebarea mea, pe care sunt convinsă că și-o pun atîția oameni, a fost un fel de „pulverizare" a ființei constiente în spațiul nesfîrșit. Nu le-am spus atunci nimic părinților mei la anii aceia nici n-aș fi fost în stare să le explic ce mi se întîmplase.

După această „experiență" într-o noapte m-am trezit din somn. Dormeam cu mama iar patul nostru era lîngă fereastră. Vedeam totul în cameră la lumina lunii. Fiind cu fata spre geam, deodată am văzut un cap de copil blond foarte frumos (era cam de vîrsta mea). Stătea și mă privea. Mult timp ne-am uitat unul la altul. Dar pe mine m-a cuprins frica. De data aceasta le-am povestit părinților, dar mi-au spus că am visat și nimic altceva nu putea fi !

În șirul acestor evenimente s-a adăugat încă unul de neuitat. Mă trezisem într-o dimineață cu ochii plînși. Visasem „Răstignirea lui Iisus" de la primul moment pînă la ultimul. Aveam totuși o vîrstă cînd astfel de vise nu puteau fi influențate chiar de o cultură religioasă, nu era cu putință să am la anii aceia chiar o cultură religioasă !

După vreo douăzeci de ani, cînd eram om în toată firea, cineva mi-a dat o carte despre hipnotism. Unul din exercitiile recomandate în acea carte era sugerat de întrebarea pe care să ți-o pui dacă vrei să obții o revelație : „Cine sunt eu ?" Eu procedasem așa la cinci ani și aflasem un răspuns, fără să știu de cărți și de hipnoză. La cinci ani eu nu știam să citesc, și descoperisem singură „experienta desprinderii spiritului de corpul material".

Fenomene paranormale am mai trăit, aș spune chiar cu o frecventă oarecare. Cel mai stresant însă, este acela cînd după somn, încercînd să mă ridic, mă simt golită de putere și-mi dau seama că, dacă nu fac eforturi de a mă hotărî să părăsesc patul, ar fi cu putință să nu mă ridic pe picioare niciodată. Îmi pare că spiritul este grăbit să mă abandoneze și se duce lupta între el și corpul fizic. Învinge eu, mereu... Cerînd explicatii medicale asupra acestui fenomen, cele ce mi s-au dat nu concordă cu ceea ce eu simt și trăiesc.

Dar nu sunt lipsită de dovezi, de care nu mă mai pot îndoi nicicum. Sînt aproape doi ani de cînd mi-am pierdut sotul. Și îl visez tot timpul. Este normal, asta i se întîmplă oricărui om care a trecut printr-un eveniment dramatic de acest fel. Dar în cazul meu — și poate că nu sunt singura —, visele cu sotul meu au un caracter de comunicare reală, cu rezultate concrete, indiscutabile. Voi pomeni un singur moment, cînd apărîndu-mi în vis sotul meu mi-a spus — fără ca eu să-i fi cerut în vis ceva anume : „Vei avea o mare surpriză !" M-am trezit și n-am acordat spuselor auzite în vis nici o importanță. Dar peste o săptămînă am avut într-adevăr o surpriză extraordinar de mare !

Alte fenomene care mi se suprapun în existență sunt la fel de ciudate, și voi mai evoca unul, pentru că există destui martori ai momentului la care mă voi referi. În urmă cu o lună de zile am visat că stăteam de vorbă cu o vecină, cu care eram în relatii foarte bune. Îi povesteam în vis ceva pe un ton agitat, și spuneam tot timpul, în vis : „15 și 16 noiembrie !" Visul era cu mult înainte de aceste date, și mă întrebam ce poate să însemne ? Răspunsul mi l-a dat realitatea, din păcate. În noaptea de 15 spre 16 noiembrie vecina mea a decedat ! Eu visasem data exactă, dar nu m-am priceput să o tălmăcesc. A făcut-o în locul meu realitatea..."

De la aceeași persoană am retinut și alte momente care, cu voia domniei sale, au fost incluse în „arhiva paranormală" și vor face obiectul unor capitole de carte. Astept în continuare descrieri pentru aceeași arhivă...

ION ȚUGUI

Bundesbank — „turnul de control" al economiei germane

Puternica bancă centrală germană — Bundesbank — stabilește volumul masei monetare aflate în circulație, dispunînd astfel de un instrument de control asupra volumului creditelor și evoluției prețurilor. Nivelul dobînzilor și controlul lichidităților băncilor exercită o influență decisivă asupra evoluției economiei germane, veritabilă „locomotivă economică" a Europei. Bundesbank a fixat începînd din 1974 un „plafon" pentru anul următor în ceea ce privește nivelul dobînzilor și se pronunță și asupra creșterii masei monetare. În primul semestru al acestui an aceste marje au fost depășite fără ca să se genereze inflație. Fenomenul s-a petrecut și în ultimii doi ani și se datorează în principal, reunificării Germaniei. Limitele fixate în 1992 pentru creșterea masei monetare sînt de 3,5 la 5,5 la sută. Masa monetară a sporit într-un ritm de 9 la sută în ultimele luni.

Femeia-fotograf

Annie Leibovitz este femeia-fotograf cotată de presa străină drept cea mai dotată din punct de vedere profesional din generația sa. De la Patti Smith la Vaclav Havel, de la John Lennon la Joan Collins sau alți muzicieni, oameni politici, actori etc., aproape nici o personalitate nu a

scăpat obiectivului aparatului său de fotografiat. Ea a realizat primele reportaje alb-negru pentru Rolling Stone în anii '70, ca și celebrele coperți în culori pentru Vanity Fair în anii '80. O carieră plină de succes așadar, dedicată surprinderii pe pelicula fotografică a tot ce a fost mai reprezentativ îndeosebi în cultura americană.

Stilul tăiței

Daniel Gross, arhitect, și Bernard Vandeville, inginer constructor specialist în structuri de rezistență și poduri, utilizează în mod neașteptat un material neconvențional pentru instruirea elevilor din anul al treilea al școlii de arhitectură din Vilers-les-Nancy (Franța). Astfel, în vederea efectuării unui studiu asupra unei

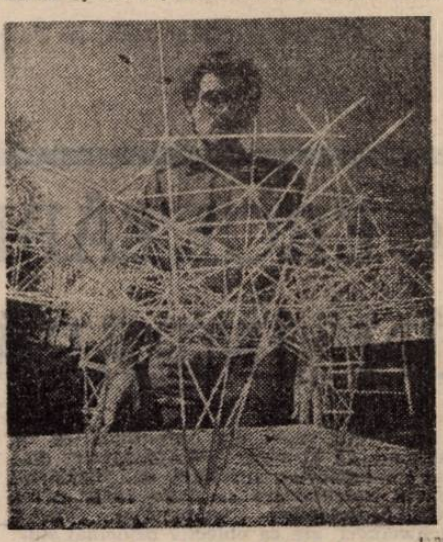

structuri specialiștii au folosit drept element de rezistență... macaroanele de tip spaghetti! Se pare că pentru ocazia la care a fost construită structura-model, pastele făinoase au aproape aceleași caracteristici ca și barele de oțel, comportîndu-se în mod similar.

Șosele cu zgomot redus

Constructorii de șosele din Belgia au stabilit că adăugarea în materialul pentru îmbrăcămintea drumurilor a unor granule de cauciuc obținute din anvelope uzate reduce zgomotul pe care îl produce circulația mijloacelor de transport. Măsurătorile efectuate au demonstrat că nivelul zgomotului pe o astfel de îmbrăcăminte rutieră s-a redus, în medie, cu 2,5 decibeli, iar în cazul circulației autocamioanelor cu 10 decibeli !

Psihoterapia între certitudine și speranță

SINCERITATEA PACIENTULUI, DISCREȚIA TERAPEUTULUI

Red. — Așa cum spuneam în încheierea episodului trecut, începem astăzi o trecere în revistă a principalelor noțiuni de care se servesc psihanaliza și psihiatria. V-aș propune să începem direct cu întrebarea „ce este psihanaliza?"

Jean Chiriac (J.C.) — Pornind de la definiția ei elementară, ea este în primul rînd o metodă de tratament a tulburărilor nevrotice.

Adrian Voicicovski (A.V.) — O definiție destul de generală...

J.C. — Apoi, este o metodă terapeutică. Ea dispune de o serie de instrumente cu care să poată să acceadă la inconștient. În al treilea rînd: este teoria care se naște în urma cercetării vieții inconștiente a individului. În esența sa, psihanaliza se axează prin excelență pe teoria inconștientului. Pentru ea procesele psihice alocate eului inconștient, deivă din constient : sînt procese secundare. Se poate face o comparație cu sistemul copernican: soare, planete...

Red. — Și cine s-ar afla în centru?

J.C. — Eul se află în centru. Aceasta este revoluția freudiană.

Red. — Deci o răsturnare...

A.V. — Da, pentru că ideea promovată de cultura europeană sub incidența creștinismului este cea a unui eu rațional, conștient.

J.C. — Și cultul acestuia?

A.V. — ...adică omul este omul rațional și conștient. Cînd vorbesc de inconștient, aceasta îi dă o notă peiorativă.

J.C. — În sistemele păgîne precreștine-filosofice, mă rog, metafizice există ideea inconștientului. Apariția creștinismului modifică însă lucrurile. Cum ar fi și cu figura lui Satan. Vedeți, Krishna era și Satan, tot absolut, și zarurile măsluite, totul, tot ce era și uman și suprauman. În creștinism însă, Dumnezeu trebuie să fie exclusiv bun. Din acest moment inconștientul și tot ce îi este asociat lui, viața biologică de fapt (pentru că ce facem noi este să transpunem în psihic ceea ce este în organe — conceptul de pulsiune legat de transpunerea în psihic a organicului —, aceasta înțelegem noi prin psihanaliză), acest subiect cade sub incidența tabuului...

A.V. — ...despre aceasta nu se vorbește, este un subiect „periculos"!

J.C. — ...am creat un infern, un Satan care este domnul acestei lumi, eventual lumea însăși este un infern... Și noi ne refugiem undeva într-un utopism platonicianist, o academie în care trăim prin gîndire — și avem plăcerea că gîndim — dar în momentul în care trebuie se modifică ceva... Pentru că ești într-o societate și trebuie să modifici ceva. Mai ales la noi! Așa cum zice Cioran, noi sîntem într-un etern început. Noi sîntem o cultură adamică, orice gest este revoluționar... Este deci loc, un teren virgin, loc pentru a crea. În Franța, de exemplu, tot ce vorbim noi aici nu s-ar da pe vreun post, nu s-ar scrie...

A.V. — N-ar mai interesa pe nimeni!

J.C. — Mulți m-au întrebat de ce nu plec în străinătate. Și ce să fac acolo, să-i concurez pe francezi sau pe americani?

A.V. — ...care însă știu ce este acolo la ei.

Red. — Au și tradiție...

A.V. — Da, dar tradiția a ceea ce se întîmplă la ei. Aș vrea foarte mult să-l văd pe unul dintre ei venind aici...

Red. — Mi-aduc aminte ce vorbeam noi despre „infantilii" Occidentului, într-un fel neajutorați. Pentru că trăiesc într-o totală îndestulare...

A.V. — Nu chiar o îndestulare totală, dar la ei socialul ete o mașină care a fost bine dresată! S-au experimentat o mulțime de prototipuri și au fost „omologate" cele care au dat maximum de eficiență. Pentru că în Occident s-a mers pe ideea mașinismului, a eficienței. Cum erai educat? Să fii competitiv, să fii individualist, să te bați. Să-ți obții recunoașterea socială. Care înseamnă bani, situație socială și toate celelalte. Bun. Și cine nu intră și nu valorifică acest sistem — devine o problemă. Ce este cu el? Ce vrea? Este neadaptatul de tip occidental, omul-problemă.

J.C. — Da, dar aceasta nu pentru toate școlile psihiatrice...

A.V. — Sigur, nu pentru toate.

J.C. — ...pentru că în psihiatria lor se psihanalizează, se psihiatrizează socialul. Deci se axează pe individ și pe problemele acestuia. Psihanaliza se axează pe individ! Și aici se evidențiază două din conditiile sale esențiale. Îmi cereați însă exemple — iată un astfel de exemplu. A venit la mine un domn — 45 de ani, căsătorit, copii, o meserie bănoasă. Și vine cu simptome nevrotice, cum spunem noi, „cu de toate". (În paranteză vă spun că primim adesea telefoane, și ni se spune: „domnule, am citit anunțul Dv., ei bine, eu le am pe toate!"). Problema lui era o legătură extraconjugală, despre care însă nu mi-a spus, am aflat întîmplător, pe parcursul discuției cu el. Și i-am spus: „Bine, domnule, nu ne-am înțeles de la început să fii sincer?". Căci prima condiție a psihanalizei este sinceritatea totală.

A.V. — Discreție absolută din partea terapeutului și sinceritatea absolută din partea pacientului!

Și o precizare : în episodul anterior în fraza — „ca psihanalist mă întreb ce pot face tocmai ca să împiedic să se întîmple așa ceva, să găsesc greșeli substitutive..." se înlocuiește cu „activități", altfel eroarea este foarte gravă !

MIHAELA DOROBANȚU

Starea de VECHE

INTERLEUKIN II, HAZARDUL ŞI ARIEL

Printre pasionaţii jocurilor de noroc, printre cei în stare să riste totul pe o singură carte, gata să piardă totul sau, cîştigînd, să provoace încă odată hazardul, pentru a trăi din nou, paroxistic, clipa de nesiguranţă, de aşteptare, de spaimă, ca la o neîntreruptă «ruletă rusească» : printre aceşti împătimiţi ai tripourilor de la cele secrete, deseori suburbane, pînă la cele de tip Casinou, „super-lux", există şi bieţi rătăciţi întru-astfel de «angrenaje» ale riscului, care, în momentele lor de criză interioară, ar dori să se salveze, probabil... Precum toxicomanii care îşi propun să renunţe la drog, dar n-au destulă forţă...

Pentru medicul Aimé Charles-Nicolas, un cunoscut psihiatru, specialist în toxicomanie, obsesia jocului de noroc, atracţia irepresibilă spre hazardul ruletei, constituie **o sociopatie similară cu alcoolismul**, dar mai apropiată ca manifestare de dependenţa faţă de cocaină, haşiş. Ceea ce nu se ştia pînă azi — faţă cu atîtea drogări la care sîntem martori, fără să se întreprindă nimic — ar fi că «S.O.S»-ul lansat de acei împătimiţi în jocurile de noroc, în derivă, care vor să trăiască, a fost undeva şi cîndva auzit. Din 1957 în S.U.A. şi de vreo cîţiva ani pe vechiul continent (în Franţa din aprilie 1992), există o asociaţie, o «mafie de bine» — **„Les Gamblers Anonymes"** (gambler în engleză, înseamnă jucător de noroc) — care-şi asumă, la cerere, acest efort de salvare a celor care vor să se elibereze de demonul jocurilor de noroc. Cu o condiţie doar ; **să vrea cu adevărat, prin orice şi oricîte suferinţe ar trece, să se salveze... Definitiv ! Real !**

Orice salvare reală — chiar şi cele care beneficiază de o asistenţă calificată (vom vedea imediat) — reclamă, s-ar părea, pe lîngă actul iniţial, volitiv, o apreciere lucidă a «preţului» interior al salvării. Pentru că există o «notă de plată» a salvării, fizică şi morală, care se cere onorată, clipă de clipă, printr-o eliberare de mari energii interioare.

Este exact ceea ce demonstrează şi Dominique Eudes, un publicist francez, care a trăit relativ de curînd aventura unei astfel de salvări, graţie unui medicament excepţional — Interleukin II — a unei echipe ultra-calificate de medici specialişti, dar, înainte de toate, **graţie voinţei sale formidabile de a suporta orice suferinţă, fie şi neomenească şi de a trăi efectiv convingerea intimă că se poate salva.**

Limitaţi de spaţiu, vom concentra la maximum cîteva din aceste confesiuni esenţiale ale lui Dominique Eudes, cu semnificaţia titlului însumător, «Curajul» sub care urmau să apară, poate au şi apărut, între timp, la Paris, în Ed. «Autrement».

În noiembrie 1988, cu prilejul unei banale otite, medicul curant îi recomandă lui Dominique Eudes cîteva examene de rutină. Singurul simptom acuzabil — o tensiune oarecum anormală. La controlul radiologic aveau să se constate ulterior cîteva opacităţi suspecte ale plămînilor. Un nou control, la un scanner, vine să confirme însă, fără drept de apel, existenţa a 7 noduli pulmonari, termenul «nodul» fiind doar un eufemism, pregătitor psihologic pentru bolnav în faza de evaluare exactă a neoplasmului său. Un examen urologic întregeşte curînd diagnosticul. Tumora primară, de dimensiunile unei portocale, se afla la nivelul unui rinichi, nodulii pulmonari fiind metastazele secundare. **Diagnosticul, acceptat ca o fatalitate, ar fi însemnat de bună seamă sfîrşitul...** Eudes, însă, aflase între timp de existenţa unui medicament — la ora respectivă în curs de experimentare la marele Centru medical Bethesda — un medicament neautorizat decît pentru experimentări la cerere, pe voluntari umani — cobai, aflaţi în situaţii limită, Interleukin II, singurul gînd al lui Eudes fiind acela de a fi admis printre cobaii acestei experimentări. Dominique ştia că procentul de remisiuni este de cel mult 10 la sută şi că pentru toţi ceilalţi, care nu rezistă tratamentului, viaţa se scurtează dramatic, datorită efectelor secundare. Dominique Eudes acceptă riscul : mai mult chiar, se antrenează metodic, stăruitor, după extirparea tumorii renale, pentru ca să fie inclus printre «voluntarii» viitoarelor experimentări. Ceea ce se testa însă la acest dificil examen de «admitere» nu — erau parametrii medicali, obiectivi. Sau nu numai... Se testa capacitatea vitală ! «Candidatul», fusese prevenit asupra durerilor atroce pe care le va suferi. Ca şi asupra consecinţelor delicate ale unor tratamente conexe cu dopamină... Asupra stărilor de deprimare. De abandon, eventual... Dominique Eudes îşi repeta însă clipă de clipă, zilnic, pînă la inscierea definitivă în cortex ; **Voi rezista ! Eu am vrut acest lucru, eu îl vreau ! Durerea va înceta... Încetează...** A şi încetat ! După cîteva luni de tratament, dr. Steven Rosenberg, directorul Centrului, a venit să-l felicite personal. Nu pentru modul în care organismul său reacţionase la tratament Ci pentru voinţa sa. Şase din cei şapte noduli aveau să dispară cu totul, iar al şaptelea, — plasat într-o zonă slab irigată sangvin — avea să fie operat ulterior.

■

Există în fiece bolnav, acesta ar fi mesajul secret al experienţei Bethesda, o anume capacitate de resurecţie, **o miraculoasă forţă vitală** care înfruntă maleficul disperării, absurdul brutal al aneantizării şi acceptarea fără luptă a morţii. Desigur, e nevoie de o intervenţie dinafară, în stare să stimuleze capacitatea vitală. Interleukin-ul şi credinţa în Interleukin n-ar izbuti însă nimic, şi nici nu izbutesc în 90 dintr-o 100 de cazuri, dacă nu există în om un imperativ fără seamăn ; **voi trăi, voi învinge, cancerul poate fi învins.** Miracolul, pînă nu-i vom găsi un alt nume, nu-i în afara noastră. E în noi. Aşteaptă, precum Ariel din „Furtuna" de Shakespeare, să fie pus în operă de cel care-i intuieşte puterea — forţa magică, — veşnicul Prospero...

■

Tratată excelent în „Rebirth of Value" (Renaşterea valorii), **resuscitarea invocării şi convocării lui Ariel**, ca o potenţă benefică a oricărei auto-salvări, aveam s-o aflăm în studiul lui Frederick Turner, închinat variantelor, impresionante ca număr, ale tratării scenice a „Furtunii" în teatrul american, contemporan.

Turner defineşte această conceptualizare a lui Ariel, şi în opoziţie a lui Caliban, spaima ancestrală din noi, ca o superbă nevoie a omului modern de un alt realism, de un «realism magic». Dacă Prospero nu crede suficient în existenţa concretă a lui Ariel, dacă nu face din «magicul Ariel» un element palpabil, o măsură concretă a actului său de voinţă, omul modern, ca şi Prospero, n-ar rezista încercărilor.

Ariel — un truism, evident, există în noi ! Ca şi Caliban, din păcate... Stă în puterea noastră să ne învingem durerea, izolarea, înfrîngerile. Dar asupra lui Frederick Turner, autentic filosof al culturii, vom reveni într-un număr viitor al revistei.

DOREL DORIAN

● **1,4 MILIOANE DE REFUGIAŢI STRĂINI.** Acest număr al refugiaţilor în Germania reprezintă, de fapt, circa 7,8 la sută din totalul de 18 milioane de refugiaţi în întreaga lume. În Germania au fost aproximativ 520.000 — 550.000 de solicitanţi de azil. Pînă la 30 septembrie 1992, 418,208 dintre aceştia nu primiseră răspuns. Germania se situează pe primul loc în Europa occidentală în ceea ce priveşte numărul solicitanţilor de azil — 47 la sută. În 1991, cota aprobărilor de azil a fost, în medie, de 6,9 la sută. Cea mai scăzută cotă a fost pentru români — 0,3 la sută. Cea mai ridicată cotă s-a înregistrat pentru refugiaţii provenind din Iran şi Afganistan, de 47,2 la sută şi, respectiv, 41,5 la sută.

● **ÎN GERMANIA NU TREBUIE SĂ SE RECURGĂ LA VIOLENŢĂ.** Referindu-se la atacurile comise asupra străinilor şi căminelor acestora, preşedintele Germaniei, Richard von Weizsächer, sublinia : „Va fi vai de noi dacă vom continua să acceptăm imaginile noilor atacuri cu sentimentul că sînt inevitabile, dacă ne obişnuim cu ele şi dacă devenim insensibili. Nu este suficient să chemăm poliţia şi apoi să lăsăm totul în seama autorităţilor. Fiecare dintre noi este chemat să apere democraţia noastră demnă şi statutul nostru de drept. Oare să ajungem din nou în situaţia de a ne face că nu vedem sau, şi mai rău, de a privi cum sînt hăituiţi oameni lipsiţi de apărare ?"

● **SUPRAPOLUAREA TERREI.** În urmă cu 171 de ani, populaţia planetei noastre atingea bariera primului miliard de locuitori. În 1921, după o sută de ani, numărul pămîntenilor s-a dublat. La mijlocul anului 1987, populaţia globului ajungea la pragul de cinci miliarde. Potrivit estimărilor realizate de organisme specializate, Terra va număra încă un miliard de oameni în plus nu în anul 2000, cum se anticipase mai demult, ci în 1998. În anul 2075 s-ar putea ca pe planeta Pămînt să trăiască 14 miliarde de oameni. Creşterea cea mai rapidă a populaţiei se înregistrează în Africa. În rîndul ţărilor industrializate, cea mai mare creştere a populaţiei se înregistrează în SUA — 2,5 milioane anual.

● **NOI, PĂMÎNTENII, NU TREBUIE SĂ PIERDEM TIMPUL.** Concomitent cu creşterea populaţiei şi acumularea unor cantităţi tot mai mari de reziduuri de tot felul, multe dintre ele nesupunîndu-se degradării naturale, scade şi fertilitatea solului. Ca urmare a emanaţiilor de bioxid de carbon în atmosferă va creşte şi temperatura medie pe glob, iar drept urmare nivelul oceanului planetar se va ridica, inundînd întinse regiuni, mai ales ţărmurile. Toate aceste primejdii pot fi înlăturate. Cum ? Prin extinderea cercetărilor privind planificarea familiei, prin promovarea unei politici agrare raţionale, prin măsuri de lichidare a reziduriilor menajere şi industriale, prin controlul riguros al mediului ambiant şi mai ales al resurselor de apă potabilă, prin măsuri eficiente de protejare a plantelor şi animalelor, susţin experţii organizaţiei „Zero Population Growth".

● **ŞI GUNOAIELE SÎNT SCUMPE.** Este vorba, bineînţeles, de strîngerea, depozitarea sau arderea lor. Cheltuielile de transport au crescut în aşa măsură încît transportul unei tone de gunoaie a ajuns să coste în California şi la New York peste 100 de dolari. Costuri ridicate se înregistrează în Europa occidentală, între 80 şi 100 dolari per tonă în Germania, Olanda şi Italia. În aceste ţări, în care municipalităţile pledează pentru reducerea cantităţii de gunoaie, lipsa locurilor de depozitare a resturilor industriale şi menajere se combină cu imposibilitatea construirii de noi instalaţii pentru incinerarea gunoaielor.

Speranţă, deznădejde, crimă

Imposibilitatea de a încadra sinuciderea între nişte limite conceptuale sigure se datorează unei multitudini de situaţii incompatibile unele cu altele. Suicidul din deznădejde şi suicidul din speranţă sînt greu de conciliat. Sinuciderea pasională (din dragoste) şi sinuciderea din ură par să fie şi ele, la rîndul lor, tărîmuri complet străine. Depinde însă şi de modul cum definim speranţa — care nu este o noţiune atît de limpede cum pare la prima vedere. Înainte de a derula cîteva cazuri care să oglindească ideile de mai sus, să menţionăm înţelesul speranţei în vizlunea lui Paul Valéry (din „La crise de l'esprit"): **„Dar speranţa nu este decît neîncrederea fiinţei faţă de previziunile precise ale spiritului său. Ea sugerează că orice concluzie nefavorabilă fiinţei trebuie să fie o eroare a spiritului său..."**

Să căutăm înţelesul vorbelor lui Paul Valéry în următorul caz: Felicien Bikao era hindus, originar din Guadelupa şi trăia în Franţa. Concepţia sa despre reîncarnare era profundă şi nealterabilă. Îşi creşte copiii în aceeaşi religie. Familia locuieşte la Val-d'Oise şi duce o viaţă normală, netulburată de vreun eveniment malefic. Dar dintr-o dată, ajuns la vîrsta de 45 de ani, Félicien începe să aibă unele dubii existenţiale. Ceva înlăuntrul conştiinţei sale începe să-l deruteze. Incertitudinea în esenţa credinţei sale, reîncarnarea, îl determină să ia o hotărîre tranşantă: pentru ca urmaşii săi, copiii, să aibă o „dovadă certă" a principiului credinţei lor, îi cere lui Clément — fiul său de 18 ani — să-l ucidă. Drama interioară a hindusului ajunsese la apogeu. Dar felul în care părăsea lumea nu-i era indiferent. Sinuciderea a fost preferată unui omor, tranformîndu-se de fapt într-o „sinucidere cu mîna altuia" (spus în mod simplist). Băiatul ezită, dar tatăl insistă şi-l convinge (aparent) de scopul înalt al morţii sale. Iniţiat în aceeaşi

credinţă, fiul îl ucide în cele din urmă cu o armă de vînătoare. El şi sora sa, consternaţi în faţa cadavrului părintelui, n-au putut da decît această explicaţie poliţiei: tatăl nostru şi-a dorit o reîncarnare mai rapidă, pentru a ne demonstra şi justeţea concepţiei. A fost o sinucidere din speranţă sau din deznădejde?

Austriacul Reinhold Fischer avea 27 de ani cînd s-a decis să se sinucidă. Viaţa sa nu era deloc una amară, dar tînărul conştientizase că nu este ceea ce ar fi dorit părinţii săi de la el — părinţi pe care-i venera şi în întreţinerea cărora îşi ducea existenţa. Nu auzise niciodată vreun reproş de la ei, tatăl putea întreţine decent întreaga familie... Dar pînă-ntr-o zi, cînd mediocritatea vieţii începe să-l sufoce. Nu mai suportă statutul de ratat — profesional, sentimental etc. Pe de altă parte, gîndul sinuciderii se suprapune cu remuşcarea, cu gîndul la durerea ce urma să le-o pricinuiască părinţilor. Conflictul interior persistă şi Reihold caută o soluţie prin care cel ce urma să sufere să fie numai el. Din nefericire, raţiunea i-a fost complet umbrită; soluţia găsită a fost una cutremurătoare: întîi îşi ucide părinţii şi apoi îşi ia singur viaţa.

Poate că tînărul austriac a supraevaluat durerea părinţilor, considerînd că moartea lui îi va duce şi pe ei (cel mai probabil pe mama sa) spre acelaşi gest final. Drama propriei existenţe ineficiente a fost extrapolată asupra întregii familii. Convins că raţionamentul său e corect, el îşi impuşcă pe rînd pe cei mai buni şi apropiaţi prieteni — tata şi mama — şi apoi, lîngă cadavrele lor, încearcă să ducă la bun sfîrşit şi partea a doua a planului. Apar subit ezitările şi o nouă criză îi apasă conştiinţa. Din nefericire, cugetul său nu mai rezistă la presiunea psihologică şi începe delirul. Poliţia îl arestează, dar este curînd internat într-o clinică psihiatrică. A fost o altă formă de a părăsi viaţa.

PAUL IOAN

magazin

Femina Club

Mă iubești? Demonstrează-mi!

Este foarte frumos să auzim spunîndu-ni-se „te iubesc". Aproape în aceeași secundă însă femeile doresc dovada acestei declarații. Ele vor să știe de ce sînt ei cu adevărat capabili. Și cum cu dovezile de dragoste „tradiționale", o floare, un inel, o brățară sîntem obișnuite, să căutăm în lumea starurilor cîte va dovezi de iubire ceva mai insolite. „Cine mă iubește, mă urmează". A fost replica cîntăreței americane Diana Ross, dată armatorului norvegian Arne Naess. După o primă căsătorie ratată Diana nu mai vrea să facă compromisuri. În 1985 a acceptat alianța cu miliardarul său soț cu o condiție : să nu

petrecă restul zilelor în Norvegia. Acceptînd fără nici-o ezitare capriciul soției sale, armatorul a părăsit fiordurile înghețate pentru a se stabili, așa cum a dorit ea, în Elveția.

„Mă iubești ? Ia-mă de soție!", i-a spus Diane Lane lui Christophe Lambert. „Un bărbat nu este al tău atîta timp cît nu-i impui căsătoria", consideră Diane Lane. Și ca dovadă a iubirii, în toamna anului 1988, în cea mai deplină taină, cei doi s-au căsătorit. Următoarea dovadă de iubire pretinsă a fost să-i dăruiască patru copii. Nu știm la ce număr s-a ajuns.

Este dreptul ei. Diandra, soția lui Michael Douglas, preferă... cărămizi în loc de diamante. Ea îi trece cu vederea infidelitățile (de la Sabrina, la Loredana) cu condiția să-i ofere cîte o casă. Și astfel în 15 ani de căsătorie a primit patru astfel de probe de iubire : un apartament de 350 m² în Manhattan, altul în Santa Barbara, un domeniu de 600 ha la Aspen, Colorado și în sfîrșit o uriașă casă în stil hispano-maur la Maiorca...

„Mă iubești ? O.K. dă jos 20 kilograme", i-a replicat Farah Fawcett lui Ryan O'Neal. Și astfel după ce a trecut pe morcov crud, Ryan a scăzut deja 15 kg...

Dosarele frumuseții

Vichy, una din cele mai mari mărci de produse cosmetice din Franța și implicit din Europa, preocupată de sănătatea și frumusețea epidermelor feminine a pătruns și [illegible]. Despre performanțele produselor respective ne-au prezentat cîteva detalii, în exclusivitate pentru cititoarele revistei noastre, **DOAMNA FRANÇOISE FAURE**, director științific la „Laboratoires Vichy" și **DOMNUL ANDREI CERKEZ**, director general al Societății Farmates. O primă precizare : de foarte puțin timp produsele respectivei firme franțuzești pot fi găsite și în unele farmacii de la noi din țară. De ce în farmacii, ne vor argumenta interlocutorii noștri.

„Performanța rezultatelor, securitatea produselor, plăcerea senzorială pe care o produc produsele Vichy, ne-au spus cei intervievați — reprezintă cheia succesului lor. Dar unul dintre principiile de aur care ne ghidează este că produsele sînt comercializate prin farmacii, beneficiindu-se astfel de sfatul unui specialist. Produsele Vichy sînt prezente azi în 70 de țări. În planul cercetării se mizează pe structuri capabile să integreze ultimele descoperiri științifice și să utilizeze cele mai recente tehnici de testare. Astfel, pentru a testa diminuarea stratului lipidic și a conținutului în apă al țesutului după utilizarea unui gel, cercetătorii au recurs la RMN (rezonanță magnetică nucleară). Apoi se poate verifica eficacitatea unui factor activ izolat, grație culturilor de celule „in vitro" utilizate frecvent. Astfel, au putut fi studiate proprietățile a doi acizi privind hidratarea și regenerarea celulară atunci cînd s-a pus la punct crema Equaliance. Un alt exemplu semnificativ îl reprezintă colagenul „grefat", constituentul fundamental din Regenium. Prin dipolaritatea hidrofilă și lipofilă, rezultat al unei modificări originale a moleculei colagenului, acesta a devenit un agent activ constituind un sistem de autodifuzie inedit în epidermă".

INDISCREȚII

Mama nu-i dă voie să se recăsătorească

Jacqueline Stallone, mama lui Sylvester Stallone, comentînd divorturile fiului consideră că nici-o femeie nu este suficient de bună pentru fiul său. „Căsătoriile sale au fost regretabile erori. Sasha și Brigitte, primele soții ale lui Sylvester, i-au purtat ghinion". Pe Sly divorturile l-au marcat, l-au întristat profund. La vremea aceea el spunea : „S-a sfîrșit. Nu mă mai însor niciodată. Iubesc prea mult femeile pentru a le face rău". Și totuși, celebrul manechin Jennifer Flavin, de 23 de ani s-ar părea că în sfîrșit îi va aduce fericirea, chiar dacă Stallone mărturisește, „Sînt încă foarte marcat de divorțul meu pentru a putea trăi din nou cu o femeie. Trebuie să treacă mai mulți ani. Jennifer a acceptat situația. Continuă să stea singură, ca și mine dealtfel. Ne vedem de 3—4 ori pe săptămînă și astfel reîntîlnirea ne face foarte mare plăcere. Eu am impresia că am întinerit". Și nu este numai impresia lui. Toți prietenii recunosc : niciodată nu a fost atît de înfloritor. Să mai amintim și faptul că Jennifer, cea care i-a cucerit inima, așteaptă un copil. Și totuși mama sa continuă să îl privească pe el ca pe un copil și îl sfătuiește să nu se recăsătorească. În schimb îl încurajează să se consacre picturii, noua sa pasiune. Mare colecționar, posesor al unei colecții magnifice este pasionat și de creația proprie.

A vingt-trois ans, le célèb

Divorțul și sistemul imunitar al femeii

Studiile efectuate de către medicii americani au demonstrat faptul că divorțul slăbește sistemul imunitar al femeii. Femeile divorțate sînt predispuse mai mult infecțiilor decît cele căsătorite. Astfel, studiile specialiștilor americani au evidențiat că ele au de șase ori mai mult nesansa de a muri de pneumonie. Femeile divorțate merg la doctor mai des decît celelalte. Gradul de slăbire a imunității depinde în mod direct de gradul de atașare sufletească față de fostul soț. Femeile care după despărțire își iubesc încă fostul soț se simt mai rău, în timp ce cele care singure fiind inițiatoare ale divorțului se află într-o stare ceva mai bună. Într-o familie fericită, sistemul imunitar al femeii este mai puternic decît într-o familie nefericită. Totuși unele din femeile nemulțumite de viața lor de familie au o imunitate mai slabă decît cele divorțate astfel încît, concluzionează autorii studiilor efectuate, dacă se trăiește rău în familie atunci pentru o mai bună stare de sănătate soluția ar fi divorțul.

Deocamdată evoluția sistemului imunitar al bărbaților în legătură cu viața lor de familie nu a fost studiată.

Plăcintă cu iaurt

Ingrediente : un pachet de foi de plăcintă din comerț, un borcan și jumătate de iaurt (borcan mic), 3—4 ouă, 5—6 linguri zahăr, 3—4 linguri ulei, zahăr vanilat.

În tava unsă se alternează un rînd de foi (stropite cu ulei) un rînd de iaurt amestecat cu ouăle bătute și zahărul și parfumate cu vanilie. Se termină cu foi care se stropesc de asemenea cu ulei. Se coace la cuptor încălzit din vreme. Se portionează și se pudrează fierbinte dar se scoate din tavă după ce s-a răcit. (I.S.)

Matrimoniale

● **Intelectuală, 40 de ani, singură, fără obligații, dorește prietenie sinceră. Nu se pun probleme materiale sau de domiciliu din partea mea. Doresc o prietenie absolut sinceră și dezinteresată. Răspuns : București, (Oficiul 33, căsuța poștală 2).**

■ Revista „Magazin" primește spre publicare pentru „Femina Club" anunțuri matrimoniale pe adresa : București, Oficiul 33, căsuța poștală 2, Contravaloarea anunțurilor, calculată la 50 lei cuvîntul, se va trimite prin mandat poștal pe adresa : Casa Editorială „Magazin" SRL, Piața Presei Libere nr. 1, Oficiul poștal 33, cod 71341, Departamentul publicități.

Rubrică realizată de
ECATERINA BĂTRÎNEANU

CRONICA modei

„GRIS-SOURIS"

Nuanțele de gris cîștigă teren în vestimentația actuală. În vîrful topului se află tonul „gris-souris", cum îl numesc creatorii de modă. Imaginați-vă așadar compleul din imagine, ca fiind realizat dintr-un jerse pe al cărui fond gris-souris, iese în evidență modelul floral gris-perle. Accesoriile — brățara și cerceii —, ca și ciorapii și pantofii adoptă aceeași unitate de culoare. (A.P.)

GLOB MAGAZIN

Tricentenar Calea Victoriei

ITINERARII DE AZI, ITINERARII DE IERI

Vă amintiți de cartea lui Grigore Ionescu, „București — ghid istoric și artistic", pe care o menționa DI. Mihai Oroveanu în interviul acordat revistei noastre. Publicată în 1938, această carte cu adevărat de suflet propune cititorului mai multe itinerari prin București, multe din ele pornind de pe Calea Victoriei sau intersectîndu-se cu ea. Vă invităm și pe Dv. să parcurgeți cîteva din ele. Recunoscînd locuri care sînt, amintindu-ne cu emoție de cele care au fost și aflînd, poate, despre clădiri despre care nu am știut niciodată. De ce a simțit nevoia autorul să scrie o asemenea carte în 1938, ne-o spune chiar el, în cuvîntul înainte : pentru că era atunci un moment, „clipa precisă cînd sforțarea conjugată, a oficialităților și a particularilor, amenință să șteargă ultima urmă a vechiului centru — sărac dar încărcat de amintiri..." Se vede că nu o dată a avut Bucureștiul de înfruntat o astfel de soartă, încă din acel secol XIV cînd se pare că s-a născut, înregistrat fiind în cele mai vechi documente — „Cetatea Dîmboviței" — și fiind pomenit cu numele său de azi pentru prima oară într-un hrisov al lui Mircea cel Bătrîn din 1401. De aceea, orice prilej este binevenit de a ne aduce aminte de trecutul zbuciumat al acestui oraș care a ars de atîtea ori, a fost prădat, încercat de ape și de molime, dar pe care, cum spune Grigore Ionescu, „îndărătnicia locuitorilor și siguranța chemării lui istoricee aveau să-l înalțe de fiecare dată din ruine". Și ce prilej poate fi mai frumos decît sărbătorirea celor trei sute de ani ai Căii Victoriei, artera sa cea mai însuflețită, mai elegantă și mai circulată !

De fapt, o parte a celor 2700 m cît măsoară ea din Piața Senatului pînă în Piața Victoriei, porțiunea ce începe la Cercul Militar și se îndreaptă spre Șoseaua Kiseleff exista chiar și înainte de Brâncoveanu, cînd se numea „Drumul Brașovului". La ea avea să se unească cealaltă porțiune, tăiată în 1692 de marele nostru domn și care la început a fost cunoscută ca „Ulița Mare spre Sărindar". „Pavată" cu trunchiuri de copaci, adică „poduri", ea va purta numele de „Podul Mogoșoaiei" pînă în 1878, cînd și-l primește pe cel actual, datorită intrării triumfale în Capitală a oștilor române victorioase în Războiul de Independență.

Pornind dinspre Dîmbovița și pînă la Cercul Militar, ne vom opri — cum am putea să nu o facem — mai întîi la Palatul Poștelor (în care azi se află Muzeul Național), construit la 1900 după planurile arhitectului A. Săvulescu. Pe locul acela se aflase casa bolerului Constantin Aga Bălăceanu, dărîmată de Brâncoveanu pentru a construi hanul care îi purta numele și care a ars la 1847. Piatra de temelie a actualului palat a fost pusă prin 1894. Pînă atunci, pe locul hanului ars s-a aflat o construcție de lemn care a adăpostit Circul Suhr, unde apăreau și artiști de talia unui Matei Milo sau Grigore Manolescu.

Tot aceeași vîrstă o are și palatul CEC-ului, construit însă după planurile unui arhitect francez, Paul Gotterau, pe locul pe care s-au perindat două biserici ; Sf. Ioan cel Mare, pînă în 1712, și o alta, construită prin cheltuiala lui Vodă Brâncoveanu și a lui Radu Golescu.

Pînă să ajungem la intersecția cu strada Lipscani, mai trecem pe lîngă un loc istoric, cel pe care se află — și se afla — Biserica Zlătari (care înlocuiește din 1903 o veche biserică pomenită încă de pe vremea lui Matei Basarab). Numele îi vine de la vechii „zlătari", țigani nomazi ce se ocupau cu spoitul și își găseau aici locaș vremelnic. De ce aici ? Pentru că aici se afla pe vremuri bariera Bucureștilor.

iar în Biserica Zlătari se sărbătorea Boboteaza, cu ceremonia deplasării pe jos pînă la Dîmbovița în care Regele arunca crucea înmînată de Patriarh, pentru a fi recuperată din apele înghețate...

Dar încă înainte de război, la data la care Grigore Ionescu își scria cartea, multe și frumoase clădiri dispăruseră de pe Cale. Printre ele, fosta casă a baronului Meitani în care locuise și Generalul Kiseleff și în care Barbu Știrbey instalase Școala Militară. În 1935, după multe transformări, ea a fost definitiv dărîmată. În locul ei s-a ridicat Palatul Prefecturii Poliției.

În plimbarea noastră ajungem însă la Cercul Militar, unde deocamdată ne vom opri. Nu înainte însă de a spune cîte ceva despre o stradă ce se desparte lîngă el din Calea Victoriei, bine cunoscută bucureștenilor și care, deși poartă numele lui Constantin Mille, tot Sărindari este numită de cei mai mulți. Aici era „inima" presei Bucureștilor : redacțiile „Adevărului", înființat la Iași în 1882 și mutat de Al. Beldiman la București în 1888, „Lupta" lui Gheorghe Panu (1884 — tot la Iași înființată), „Dimineața" lui Mille (1904) etc., strada sfîrșind în fața Palatului Universal (arh. Paul Smărăndescu), „Universul" fiind ziarul înființat în 1888 de Luigi Cazzavillan...

Data viitoare, călătoria noastră va reîncepe cu... un popas la Casa Capșa.

— (Va urma) —

MIHAELA DOROBANȚU

DEZVĂLUIRI SENZAȚIONALE DESPRE DOPING

Dr. Werner Franke face dezvăluiri privind dopingul în lumea sportului.

Dopingul, aplicat în lumea sportului în numele performanței, a constituit subiect de ample discuții, controverse, chiar scandaluri. Statisticile au situat fosta RDG în fruntea țărilor care foloseau intens această metodă de stimulare a calităților și performanțelor sportivilor săi, făcînd din acestia adevărați cobai. Exista, după cum afirmă cei implicați în cercetarea ulterioară a acestui „fenomen" est-german, un întreg program științific de doptare, care a permis sportivilor din fosta țară comunistă să ocupe podiumul cel mai înalt în numeroase competiții, să doboare sau să atingă recorduri incredibile, să propulseze niște vedete ce păreau inepuizabile în timp.

După un serios studiu întreprins pe această problemă — dopingul în lumea sportului est-german — **dr. Werner Franke**, strălucit biolog la Centrul german de cercetări asupra cancerului, de la Heidelberg, împreună cu soția sa Brigitte Berendonk, s-au hotărît să-și facă publice constatările. Revista „La Recherche" a pus la dispoziția amintitului om de știință un spațiu destul de amplu în care acesta face mărturisiri deosebit de interesante. Iată ce spune Werner Franke:

„În 1990, eram membru al unei comisii din cadrul Consiliului național de cercetări, însărcinat cu evaluarea activității institutelor Academiei de științe din fosta RDG. Știam că unele dintre acestea erau implicate în realizarea unor programe cu caracter strict secret consacrate drogurilor aplicate la sportivii de înaltă performanță. Dețineam această informație de la soția mea, Brigitte Berendonk, a cărei familie trăise în Germania de Est pînă în 1959 cînd a emigrat în Vest. Pe vremea aceea, ea avea 17 ani și urma să devină campioana RFG-ului la aruncarea greutății, prin stabilirea unui nou record. Venită în Vest, și-a continuat cariera sportivă, a cîștigat un campionat de juniori la pentatlon, a devenit campioana Republicii Federale a Germaniei la disc și greutate, a participat la două Jocuri Olimpice și a fost aleasă mai mulți ani la rînd purtătoarea de cuvînt a echipei feminine de atletism. Încă de la sfîrșitul anilor '60, soția mea s-a situat alături de cei care făceau o campanie asiduă împotriva dopingului, o practică răspîndită în întreaga lume a atletismului. Păstrînd relații cu cei din Germania de Est, ea era la curent cu faptul că aproape întreg sportul din acea țară și îndeosebi atleții (aruncătorii de disc și de greutate în special) erau cuprinși într-un riguros program de doping, bazat pe introducerea de hormoni androgeni, neuropeptide și droguri cu efect psihofarmacologic.

Începînd cu anul 1990, numeroși foști atleți și antrenori au făcut dezvăluiri senzaționale, indicînd chiar nume de medici și de oameni de știință care și-au susținut teze de doctorat privind efectele aplicării drogurilor la sportivi. La sfîrșitul anului 1990, presa a presupus că documentele privind această activitate au fost distruse, așa fel încît să nu existe nici o urmă care să poată da naștere la scandal. Dar în timpul misiunii mele de evaluare a activității diferitelor institute, am descoperit că unele dintre acele documente mai existau la Academia militară și medicală a Armatei Populare din R.D. Germană, la Bad-Saarow, un campus secret situat între Berlin și frontiera poloneză. Am studiat aceste documente.

Interesant și problematic totodată era faptul că într-unul din cele mai complete rapoarte adresate guvernului RDG pentru ciclul olimpic 1984—1988, numele atleților și al produselor utilizate erau codificate."

(Va urma)

AURORA POPESCU

CÎND ZIDUL TĂCERII SE DESTRAMĂ

La 11 şi 13 ani, Christine şi Nadège trebuiau să arate ca toate fetiţele de vîrsta lor, ca şi cum într-un apartament din cel de-al 2-lea arondisment al Parisului, unde locuiau, nu s-ar fi întîmplat nimic...

În realitate, cele două surori trăiau acelaşi cosmar, fără a îndrăzni măcar să vorbească între ele. Cînd tatăl încuia usa camerei şi se cufunda în aşternuturile lor, ziua sau noaptea, profitînd de corpul lor, micuţele erau înspăimîntate şi stăpînite de oroare, desgust şi ură. Tăceau fiindcă erau mereu ameninţate.

În relaţiile cu ceilalţi, Luc Crépin, de 36 de ani, funcţionar la o bancă, trecea drept un om politicos, amabil cu clienţii şi colegii şi un văduv plin de curaj după decesul soţiei sale Sophie, care suferise de un cancer. Toată lumea era impresionată de cumplita dramă ; „singur cu doi copii".

La 16 ani, Christine a rămas însărcinată în urma relaţiilor cu tatăl ei şi terorizată de acest fapt s-a aruncat de la etaj. Prin miracol a scăpat doar cu fracturi şi la spital a mărturisit totul unei infirmiere. Imediat s-a declanşat o anchetă. Nadège, care devenise complet anorexică a vorbit şi ea... Mai întîi Luc a negat, apoi a mărturisit totul motivînd că înebunise şi cerîndu-şi iertare. Dar, se poate ierta oare această oroare ?

Imaginile de coşmar le torturează şi acum minţile acestor tinere pentru care totul a fost distrus ; familie, copilărie, tinereţe, speranţe... În întunericul camerelor încă pline de jucării, vise şi rugăciuni, un monstru numit „tată" le-a ucis plăcerea de-a trăi.

Luc Crépin a fost condamnat la 15 ani de închisoare.

MANUELA SPĂTARU

La Tokio, un Disneyland pentru Elvis

După Disneyworld, Elvistown, masmedia din USA a publicat date cu privire la crearea în Japonia a unui tip de Disneyland închinat lui Elvis Presley. Ştirea este însoţită de amănuntul că parcul de divertisment Elvistown din SUA, aflat în construcţie, va costa peste 80 de milioane de dolari. În curs de realizare se mai află alte trei proiecte analoge. Jack Soden, directorul companiei „Elvis Presley Enterprises", un adevărat imperiu cu caracter turistic, a declarat că una din cele trei construcţii prevăzute prevede Elvistownul, care se va construi lîngă Memphis şi va fi dat în folosinţă în anul 1994, va cuprinde nu mai puţin de „34 de tone de tot felul de amintiri legate de viaţa lui Elvis".

Imensa popularitate a cîntăreţului în Japonia se va concretiza cu un alt Elvistown amenajat pe o suprafaţă de două hectare şi jumătate, cu participarea lui „Japan Development Bank", o mare parte din realizările materiale revenind companiei „Elvis Presley Entreprises". Parcul va cuprinde magazine cu amintiri despre Elvis, restaurante, localuri de noapte, un muzeu (evident dedicat lui Elvis), un muzeu cu automobile aparţinînd epocii respective în care nu vor lipsi tipurile de maşini care au aparţinut lui Elvis, săli de biliard etc. Dragostea japonezilor pentru regele rockului se va materializa şi prin instalarea unei statui reprezentîndu-l pe Elvis.

Printre alte proiecte avute în vedere (şi deja aprobate), figurează şi o expoziţie permanentă cu cele mai bune şi cele mai frumoase fotografii ale lui Elvis, renovarea şi extinderea actualului muzeu dedicat lui Elvis (aflat la Memphis) şi un muzeu general sortit să devină unul cu caracter itinerant. Jack Soden susţine că aceste proiecte par la prima vedere excesive, dar Compania EPE se bazează pe faptul că popularitatea şi amintirea lui Elvis continuă să se menţină la cote foarte ridicate : în cursul anului fiscal 1991, casa din Memphis, în care a locuit Elvis a fost vizitată de 670 de mii de cetăţeni plătitori, mai precis, un număr cu puţin inferior celora care au vizitat Casa Albă din Washington !...

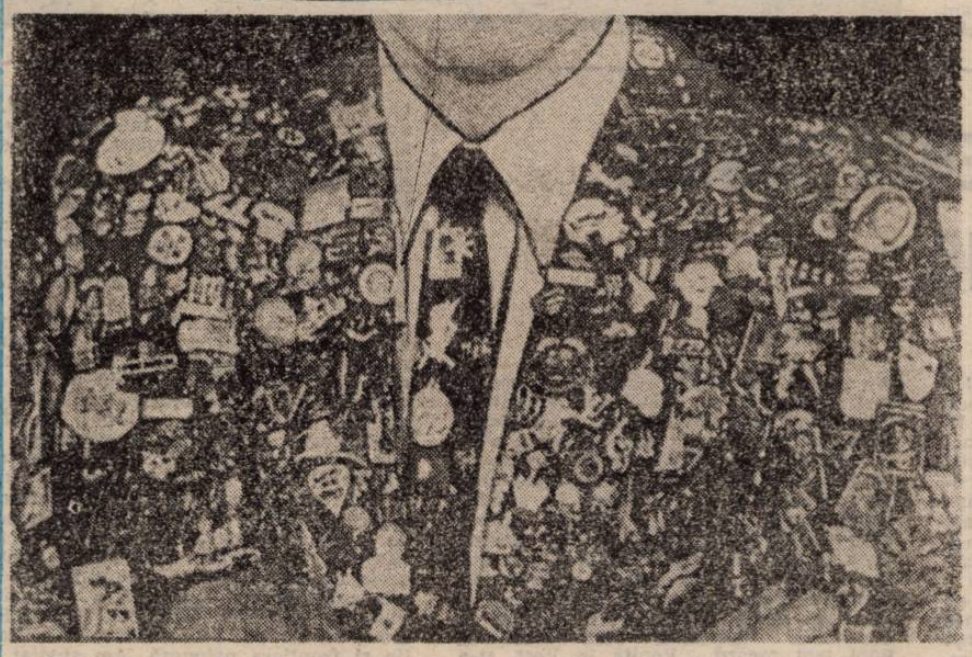

ÎN VÎRFUL ACULUI

Cu toţii am întîlnit, de cîţiva ani încoace, pe munte sau pe stadioane, tineri purtînd pălărioare împodobitt cu o mulţime de însigne. Era un ecou depărtat al unei mode care acum în Apus a atins un adevărat apogeu. În Franţa, din Paris pînă în Provence, oameni de cele mai diferite vîrste şi profesii par cuprinşi de o adevărată furie a acestei mode. Cele mai elegante femei, adolescenţii sau obişnuiţii cluburilor de noapte nu-şi fac apariţia în public fără cel puţin 50 de asemenea podoabe pe hainele lor.

Aceşti colecţionari „Les pin's", cum îşi spun ei într-o mixtură franco-engleză, au propriile lor cluburi, magazine şi chiar o linie Minitel pentru cereri şi oferte. Cîştigurile investitorilor sînt uriaşe. O investiţie de 10 dolari poate aduce un beneficiu de 10 ori mai mare. Nici Gilles Bertoni, directorul marketing al Openului francez, nu a sesizat de la început avantajele acestei „nebunii", avantaje de care acum este convins.

Astfel de „pins"-uri se creează încă din 1987-88 pentru firme ca Chanel şi Ungaro, ba chiar pentru Peugeot şi Perrier. Cele mai multe dintre aceste podoabe sînt realizate în Taiwan, dar cele mai frumoase şi mai dorite de marele public sînt cele pariziene, opere ale Concernului de bijuterii Arthus Bertrand. Într-o asemenea miniatură se respectă cu minuţiozitate fiecare detaliu, cum ar fi de exemplu faimosul „BMW" care reprezintă nu numai maşina respectivă ci şi un cuplu dinăuntru, total reprodus cu o adevărată artă. În 1990 magazinul lui Arthus a cîştigat mai bine de 5,8 milioane de dolari din vînzarea acestor „pins"-uri şi în 1992 se pare că acest cîştig s-a dublat.

Mania aceasta a „pins"-urilor creşte cu ocazia manifestărilor sportive. Totul depinde de dorinţa amatorilor de a-şi etala hobby-ul „în vîrful acului".

IRINA STOICA

■ Toţi arborii conţin un amestec de polimeri care, dacă sînt extraşi corect, furnizează un gen de „petrol brut". Cercetătorii americani au pus la punct un sistem de extracţie la cald (piroliză), în care materia primă este supraîncălzită peste temperatura de inflamabilitate, dar într-o atmosferă lipsită de carbon pentru a evita combustia. Lemnul se descompune în cenuşă, gaz şi un reziduu uleios.

■ Unul din obiectivele societăţii italiene pentru energie electrică, este acela de a ajunge să producă 30 de megawaţi pînă în anul 2000 cu ajutorul energiei solare. Este puţin? Dacă

EXP

SCHIMB DE

Mai erau încă multe zile pînă cînd Expo '92 avea să-şi închidă porţile. Pe uriaşa scenă de la Palenque se desfăşurau festivităţile Zilei de Onoare a Biroului Internaţional al Expoziţiilor (BIE). Cu această ocazie Dl. Ted Allan, Preşedintele BIE prezidează coborîrea simbolică a drapelului instituţiei sale în înmînarea acestuia Dlui Mpung Oh. Comisarul a ceea ce în anul 1993 va deveni prima manifestare expoziţională de mare anvergură încredinţată de BIE unei ţări în curs de dezvoltare — Coreea de Sud.

Un lucru este sigur de pe acum : gazdele Expoziţiei Internaţionale din 1993 se vor întrece pe sine pentru a transforma acest eveniment într-o adevărată sărbătoare pentru Coreea de Sud şi un prilej de a demonstra lumii că am intrat într-o nouă eră, în care nu se mai poate vorbi de ţări mici şi de ţări mari, de ţări bogate şi de ţări sărace, unde există o singură mare familie, a celor ce îşi doresc cu adevărat să contribuie la o viaţă mai bună, mai îndestulată şi mai curată a întregii omeniri. Cum se va reusi a-

cest lucru ? Poate vom afla peste mai puţin de un an la Taejon.

Tema principală a expoziţiei coreene va fi provocarea pe care o reprezintă căutarea unui nou drum spre dezvoltare : „The Challenge of a New Road to Development". O temă generoasă care se va ramifica în altele două de un indiscutabil

LUPTA ANTI- ŞI SPAŢIUL

Produs de firma „Lockheed, P-3 AEW" (Airborne Early Warning) este un avion care a dat rezultate foarte bune în repetarea şi interceptarea sutelor de aparate de zbor care, anual, transportă în mod ilegal mari cantităţi de droguri din America Centrală şi America de Sud către

se ține cont că în prezent, în Italia, costul kilowatului/oră fotovoltaic este de circa 700 de lire, față de 150 cît costă cel produs pe bază de hidrocarburi, ar fi, totuși, un cîștig și un început de drum promițător pentru a se recurge la serviciile „surselor" alternative de energie.

TELEX • TELEX

■ Fotografii obținute de sateliți arată că 50 la sută din pădurile tropicale umede, care mărgineau coasta estică a Madagascarului cu precipitații anuale de 1500 pînă la 2000 de milimetri, au dispărut. Ritmul distrugerii „aurului verde" al uriașei insule din estul continentului african a fost de 11.000 hectare pe an. Dispariția pădurilor malgașe, accelerează scurgerea apei pe ploaie care antrenează milioane de tone de pămînt fertil spre fluvii. Depunerile asaltează canalul Mozambicului, precum și barajele hidroelectrice.

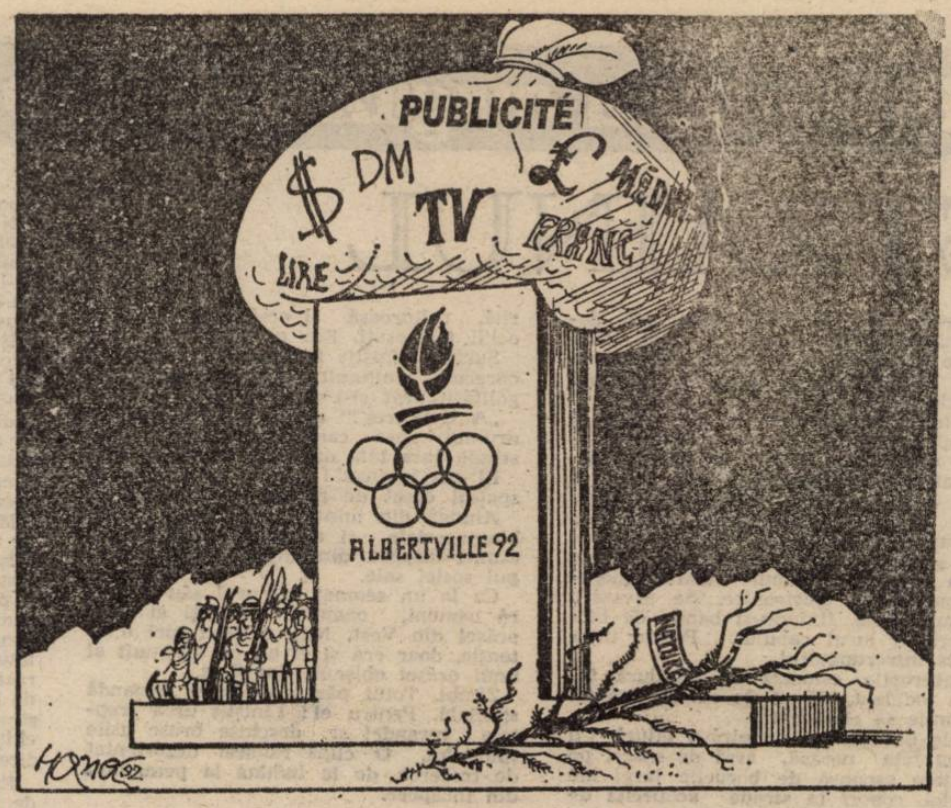

'92 SEVILLA

ȘTAFETĂ

Emblema EXPO '93 de la Taejon (Coreea de Sud) bazată pe imaginea tradițională Taeguek, o îmbrățișare a simbolurilor Yin și Yang.

va fi urmată de Budapesta' 1996, Lisabona' 1998 și mai ales Hanovra' 2000) — faptul că ea va fi dedicată cu precădere științei și tehnologiei, precum și, nu în ultimul rînd, insolitul arhitecturii sale, așa cum se prefigurează el de pe acum sînt motive suficiente pentru a vă prezenta mai pe larg acest eveniment la care sperăm ca și țara noastră să fie din nou prezentă.

Astfel, să spunem de la început că expoziția, care va dura între 7 august și 7 noiembrie 1993, va acoperi o suprafață de 25 ha, va fi organizată în „orașul științei" de la Taedok, lîngă Taejon, la 153 km sud de capitala Seul, că numărul vizitatorilor așteptați aici timp de trei luni este de zece milioane.

Emblema expoziției, bazată pe imaginea tradițională a Coreei, „Taeguek" în care întîlnim milenara îmbrățișare a simbolurilor Yin și Yang, simbolizînd speranța și visul viitorului, străjuite aici de imaginea globului pămîntesc, simbol la rîndul său al terenului pe care urmează să fie clădite coexistența și coprosperitatea omenirii.

Mascota oficială a lui Expo '93 se va numi „Kumdori". Este un fel de spiriduș cosmic în care s-au adunat toate forțele naturii și care își are locul cuvenit în inima coreenilor. Simbolul pe care el îl poartă este un anumit sentiment al unirii tuturor tinerilor din lume care de fapt, vor fi conducătorii noștri în secolul viitor.

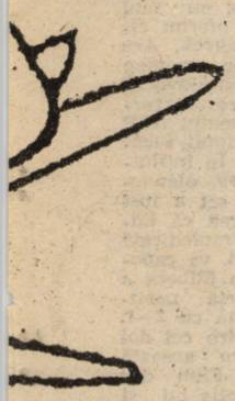

...și mascota „Kumdori", un fel de spiriduș cosmic reunind toate forțele naturii.

În fine, Turnul Marii Lumini, o construcție monumentală de 93 m înălțime, situată în centrul expoziției și care, prin cele trei segmente distincte ale sale simbolizează trecutul, prezentul și viitorul. Este o rază de lumină legînd prezentul de viitor, bazîndu-se pe înțelepciunea trecutului. Și să nu uităm că sîntem în Orient, și că aici această înțelepciune are un caracter special, căci ea s-a realizat în armonia omului cu natura, o înțelepciune care pentru poporul coreean a devenit adevărata sa filosofie de viață.

Dacă Olimpiada de la Seul de acum patru ani a marcat pași serioși pe calea înțelegerii Est-Vest, Expo '93 speră să umple un alt gol — cel dintre Nord și Sud. La o sută de ani de la prima sa participare la o expoziție universală (Chicago 1893), cînd a expus ceramică și armuri Taejon 1993 va arăta desigur nu doar uriașele transformări prin care a trecut țara, ci și marea sa disponibilitate pentru viitor. Ceea ce vom încerca să descoperim în episodul următor pe parcursul vizitei în cîteva pavilioane, așa cum se prefigurează ele de pe acum.

MIHAELA DOROBANȚU

interes: Știința și technologia moderne și tradiționale pentru lumea în curs de dezvoltare și Spre o mai bună utilizare și reciclare a resurselor.

Interesul deosebit pe care îl stîrnește de pe acum Expo '93 — prima din marile expoziții internaționale care, după Sevilla, vor marca sfîrșitul mileniului (ea

BANII SPORTULUI SAU SPORTUL BANILOR

Sportul a devenit o mare afacere, cu numeroase interdependențe și ramificații. Fotbalul este cel mai elocvent exemplu în acest sens. Numai la ultimul campionat mondial, găzduit de Italia în 1990, vînzarea biletelor a adus 75 de milione de franci elvețieni Federației Internaționale (FIFA), drepturile de retransmitere a partidelor 95 de miloane de franci, iar rețelele publicitare 56 de milioane de franci elvețieni. Jucătorii sînt cei care profită din plin de pe urma mediatizării fără precedent a jocurilor sportive. Acești „gladiatori" ai sfîrșitului de mileniu marchează cîteva goluri la o competiție de anvergură și cota lor crește brusc pe piață. Marile firme sponsorizatoare și oficialii de la FIFA și CIO colaborează perfect în cursa lor contracronometru după profit.

Din momentul în care societatea ISL Marketing AG, cu sediul la Lucerna, se ocupă de negocierile cu sponsorii, afacerile realizate în domeniul sportului au realizat o creștere deosebită. Fondată în 1982, agenția s-a specializat în proiecte de comercializare a Jocurilor Olimpice și a marilor competiții de fotbal. Ea a cumpărat dreptul exclusiv de vînzare a suprafețelor publicitare de pe marginea terenurilor de sport „sponsorilor oficiali" pentru suma de 56 milione de franci elvețieni. Agenția din Lucerna a cumpărat drepturile de vînzare a suprafețelor publicitare pentru edițiile din 1994 și 1998 ale C.M. de fotbal, urmînd ca ulterior să-și prelungească probabil acest drept. Concernul Adidas deține pachetul de control al societății, cu 51 la sută din acțiuni, restul aparținînd agenției nipone Dentsu.

ISL Marketing AG a creat printre sponsori o societate împărțită în patru clase. „Sponsorii oficiali", singurii care își pot afișa panourile publicitare la marginea terenurilor, sînt „crema". Clienții tradiționali ai agenției pentru această poziție de invidiat sînt: Alfa—Romeo, Canon, Coca—Cola, Fuji Film, JVC, Philips, Gillette, Anheuser—Busch și Mars. S-a plecat de ideea că numele fiecărui sponsor apare timp de 17 minute cu ocazia transmiterii tuturor celor 52 de partide ale „mondialelor", se totalizează 15 ore, lucru care aduce beneficii de circa 210 milione mărci. În comparație cu tarifele spoturilor publicitare, triunghiul industrie-sport-televiziune se dovedește o afacere extrem de rentabilă, doarece strategia sponsorizării cuprinde nu numai publicitatea și relațiile publice, ci și o mediatizare intensă. „Furnizorii oficiali" varsă circa 80 de milioane de mărci pentru care pot figura pe suprafețele publicitare și mascote. Printre acești furnizori se numără mari întreprinderi italiene, cum ar fi Olivetti.

„Colaboratorii oficiali" varsă fiecare cîte două milioane de mărci, nu au acces la suprafețele publicitare, sînt un fel de sub-tratați. Ultima categorie de sponsori are dreptul de a reproduce pe produsele proprii emblema FIFA, pe cea a „mondialelor", mascota ediției respective, mai ales pe tricouri și suveniruri. Activitatea sponsorilor în sport nu are nimic comun cu un mecenat dezinteresat. Sportul este sinonimul elanului și dinamismului, care trebuie să cucerească întreprinderile și imaginea lor în rîndul publicului pentru a se impune în dura competiție a economiei de piață.

DROG AERIAN

SUA. Avionetele aflate în culpă sînt reperate de „P-3 AEW" grație radarului cu raza mare de acțiune cu care este dotat. Amplasat pe fuselaj, radarul — „APS-125" fabricat de „General Electric", poate să acopere total 360°, fără ca vreo structură a aparatului de zbor să întrerupă fasciculul. Deschiderea și raza îi permit avionului să efectueze o supraveghere perfectă a unei suprafețe uriașe — de peste 500 000 km². Cu baza la Corpus Christi, în Texas, avionul, o armă redutabilă în lupta împotriva traficanților de droguri care recurg la transportul aerian propriu, are o autonomie de zbor de 14 ore, timp în care poate patrula pe o distanță de 6 500 km. Numai în primele două luni ale testării ineditului avion, serviciile vamale *americane au capturat circa 500 kg cocaină, în valoare de peste 500 milioane de dolari.*

PARCARE VERTICALĂ

Un cetățean din Tokio a găsit o soluție originală pentru cazul în care nu găsește loc pentru a-și parca mașina. El a pus la punct un dispozitiv special dotat cu un organ hidraulic care-i permite fără eforturi sau posibilități de deteriorare, să aranjeze mașina așa cum vă prezintă fotografia alăturată. Va fi parcarea verticală o soluție de viitor ?

Biblioteca magazin de proză scurtă

STRĂINUL

Intră-n camera albă, spațioasă, dominată doar de silueta idolului electronic al unei ere moderne, același în toate locuințele, conectate la creierul orașului.

Îl irita. Încerca mereu să-l evite, să nu apeleze la serviciile lui care-i ofereau acele clipe lenețe de care se ferea atîta. Prefera să-l deconecteze și să-și rezolve singur afacerile. Puțini erau cei care-i înțelegeau groaza de monotonie și de rutină.

Un singur lucru îl accepta de la ființa metalică: filmul tridimensional al imaginației electronice. Se așează-n fotoliul moale, fixîndu-și banda de biosenzori în jurul capului. Prinse între degete întrerupătorul.

Contururile camerei se pierdură într-un joc lent, ritmat de culori. Treptat imaginile se clarificară.

Ușile unui salon zvîcniră-n lături. Un om cu fața nerasă, arsă de soare, pe jumătate ascunsă de borurile largi ale pălăriei, coborî în strada acoperită de un praf rosiatic. Îl urmări curios cum se oprește în mijlocul drumului, privind către el.

Era cald. O încordare neliniștitoare plutea prin aerul uscat. Nu-și ghicea încă rolul cu toate că simțea că este dincolo.

Pe obrazul transpirat aerul prăfuit îi dădea senzația de mîncărime.

Necunoscutul își îndreptă umerii, ducîndu-și mîna spre patul pistolului.

Brusc, într-o fracțiune de secundă, întui că el era adversarul străinului. Acționă întrerupătorul, dar... nimic.

Necunoscutul rămase mai departe, țintuindu-l de undeva de sub bordul larg al pălăriei. Apropie că zdrobi între degete întrerupătorul. Inutil!

Totul era la fel, inclusiv el încremenit într-un cadru în care se simțea sau cel puțin se știa străin.

Vru să-și smulgă banda de biosenzori, dar întîlni borul larg al pălăriei roase.

La șold simți legănarea greoaie a Coltului. Lăsă rapid mîna în jos prinzînd mînerul fierbinte.

Traseră amîndoi deodată. Apoi, în mijlocul străzii nu rămase decît el în picioare, în timp ce celălalt se prăbuși nespus de încet.

Se apropie cu pași mărunți și colbuiți de silueta căzută. Se aplecă spre el și-l întoarse. Îi văzu fața nebărbierită, colțuroasă și arsă de soare, cu ochii încețoșați. Era el însuși.

Surise liniștit fără să fie surprins, oarecum mulțumit. Luă pălăria rostogolită-n praf și-i acoperi fața.

„A dat greș!" gîndi, dar cînd căută drumul spre cameră nu văzu decît strada care tăia orașul în două.

El era învinsul! Avea să rămînă în spațiul creat de mașinărie pînă cînd...

Alungă din minte imaginea bandei biosenzoriale și a întrerupătorului și atunci dispăru din mijlocul străzii trupul sosiei sale.

Ca la un semnal în jurul său apărură oameni, oamenii obișnuiți ai unui orășel din Vest. Nu-i dădeau nici o atenție, doar era și el un om obișnuit al unui orășel obișnuit din Vest.

Zîmbi. Totul părea să fie o comandă specială. Pentru el! Liniștit urcă treptele verandei și deschise brusc ușile salonului. O clipă rămase dezorientat de trecerea de la lumină la penumbra din încăpere.

Apoi vizita la doctor!

N-o să-l uite niciodată pe bătrînul acela în alb, numele îl uitase, care zîmbise și-i liniștise părinții în timp ce-l mîngîia pe creștet, spunîndu-le că nu-i nimic grav, doar vîrsta și un surplus de imaginație.

Își improviză ad-hoc un cocteil care, după culoare și aromă, promitea multe, iar după degustare se dovedi ingenios. Apoi pătrunse în camera albă, aproape goală, altarul mașinăriei urîte și dorite în același timp. Și stînd în picioare, chiar în fața pupitrului, un gînd șmecher i se strecură în minte. Ce-ar fi dacă ar încerca să ... Cine știe, poate?...

Mai trase o dușcă și abandonă paharul pe o măsuță.

Își fixă febril banda de biosenzori, instalîdu-se în fotoliul moale. Degetele îi prinseră întrerupătorul și deodată, așa cum se așteptase, așa cum dorise, din jocul ritmat de culori zvîcniră date-n lături ușile unui salon. Omul cu fața nerasă, arsă de soare, pe jumătate ascunsă de borurile largi ale pălăriei, coborîse în strada acoperită de un praf rosiatic. Era chiar acolo, în mijlocul străzii, privind direct către el.

Era într-adevăr cald, chiar pentru o zi de vară. Cu toată încordarea ce plutea prin aerul uscat era calm. N-avea de ce să se neliniștească, doar își cunoștea acum rolul. Se scărpină ușor pe obrazul transpirat și iritat de aerul prăfuit.

Cînd străinul își îndreptă umerii ducînd mîna spre pistol, nici măcar nu se mai obosi să caute întrerupătorul.

Totuși, pe undeva simți o undă de eztare, dar se stăpîni repede cînd atinse borul larg al pălăriei roase.

Apoi mîna-i porni rapid spre mînerul fierbinte al Coltului ce se legăna greoi la șold. Celălalt trase mai iute.

Înainte să cadă, îl văzu pe străin ridicîndu-și borul pălăriei cu țeava încă fumegîndă, a pistolului.

Se recunoscu așa cum se și așteptase, în fața nebărbierită, colțuroasă și arsă de soare cu cei doi ochi ce-l săgetau nervoși.

Surise liniștit, fără să fie surprins, oarecum mulțumit.

Prăbușit, urmări cizmele negre însoțite de clinchetul pintenilor, oprite o clipă în fața lui, apoi deschise într-un pas larg peste el, în spatele lui.

„În cameră!" îl fulgeră un ultim gînd. Sub degetele chircite simți arsura prafului roșiatic al străzii.

MIHAI GORASKI

POVESTIRE ◎ POVESTIRE

Apelul zgomotos și ascuțit al videofonului îl dezmorți din visarea somnolentă. Se sculă agale din pat, lăsîndu-l pe intrus să-și înregistreze mesajul și rugămintea de a-l căuta. Ridică obosit din umeri. Individul n-avea decît să aștepte, acum n-avea chef de pălăvrăgeală. În el se lățea o senzație de disconfort, de frustrare. Știa și de ce! Regreta al naibii că toată povestea nu era decît un vis. Închise o clipă ochii încercînd să se regăsească pe coordonatele pierdute. Zadarnic! De mic copil tînjise după vremurile vechi, zbuciumate și pline de neprevăzut, cînd simțeai că trăiești. Își aduse aminte de îngrijorarea lor văzîndu-l atît de închistat în el și mereu hărțuit de vise agitate.

SPORT UNIVERS

COMPAQ GRAND SLAM CUP. Era o vreme cînd presa se ocupa foarte puțin de tenisul de cîmp, deși i se spunea de pe atunci, sportul alb. La finala de la Wimblendon din 1946, de pildă, London Times sacrifica 5 paragrafe de text la rubrica săptămînală sportivă, dintre care două erau dedicate prezenței reginei în tribune și aspectul vremii care era bună. Astăzi, aceluiași eveniment i se consacră pagini întregi în ziarele din aproape întreaga lume timp de două săptămîni, iar în ziua finalei, știrile de la Wimblendon au prioritate față de alte știri. Nu este de mirare că în lumea tenisului a pătruns și informatica, astăzi nemaifiind suficiente doar simplele relatări ale partidelor. Și tot astfel, nu miră cu nimic faptul că una din cele mai importante firme de computere din lume, COMPAQ, a decis în anul 1990 să organizeze un turneu de grand slam. A fost ales orașul München, unde este cartierul general al firmei pentru Europa, ca loc de desfășurare al acestei mari competiții sportive și Olympiahalle din parcul olimpic construit cu ocazia Olimpiadei din 1972. Am urmărit cîteva partide în direct miercuri, transmise de canalul SAT 1. E vorba despre partidele **Chang — Agassi** și **Stich — Edberg.** Chang a reușit să-l învingă destul de lejer pe Agassi, el care a jucat un meci în cadrul finalei Cupei Davis, care, la Fort Worth, Texas, a opus echipele SUA și Elveției încheiată cu scorul 3—1 pentru americani. Înfrîngerea lui Agassi de Chang este considerată o surpriză, scor 6—4, 6—2, dar Agassi mi s-a părut destul de nervos. În schimb Chang s-a arătat hotărît să arate că are loc în echipa de Cupă Davis. După terminarea partidei, Chang declara: „Am început destul de tensionat partida apoi mi-am intrat în ritm și am vrut să cîștig. Scorul nu a reflectat mereu situația din teren." Întrebat despre prestația lui Agassi, Chang a spus că probabil acesta a resimțit stresul după partida din Cupa Davis, o competiție care înseamnă foarte mult pentru jucători. Referitor la prezența lui în echipa de Cupa Davis, Chang a declarat că dacă va juca și mai bine anul viitor, probabil că va avea și el un loc în echipa americană. În privința meciului cu Korda, Chang a spus că „nu se așteaptă la un meci ușor, turneul COMPAQ a devenit un turneu foarte puternic, la care orice rezultat este posibil."

SPORTIVII ANULUI. Și pentru că tot sîntem în Germania să mai adăugăm că 1 000 de ziariști sportivi au desemnat sportivii anului 1992. Voturile au desemnat-o pe campioana olimpică **Heike Henkel** și pe colegul ei de asociație (Leverkussen) campionul olimpic la 5 000 de m, **Dieter Bauman.** Interesant este că pe locul secund s-au clasat pilotul german care s-a comportat foarte bine în ediția din acest an a Formulei I la automobilism, copilul-minune cum îl numește presa, **Michael Schumacher** și celebra **Heike Drescher.**

SUPERTENIS LA DÜSERLDORF. Ne întoarcem la tenis de cîmp, sîntem tot în Germania, de data aceasta la Düserldorf la Philips Halle unde a avut loc un frumos meci demonstrativ între **Edberg** și **Krajicek.** Dacă Edberg nu mai are nevoie de prezentare, vă oferim cîteva date despre **Richard Krajicek.** Are 21 de ani, este din Olanda, dar provine dintr-o familie plecată din Cehoslovacia. A cîștigat Openul japonez și recent turneul de la Antwerp. În clasamentul ATP se află pe locul 10 și este primul jucător olandez prezent în Top 10. În întîlnirile directe dintre el și Edberg olandezul conducea cu 2—1. Primul set a fost cîștigat de Krajicek și se părea că Edberg, care în acest an s-a „împiedicat" doar de Krajicek și Ivanișevici, va capota. Vulpea „bătrînă" care este Edberg a reușit totuși să răstoarne soarta partidei, cîștigînd în cele din urmă cu 2—1. Oricum, oficial, nici unul dintre cei doi nu au primit vreun ban pentru această partidă sponsorizată de Fuji Film dar Edberg era în Germania cu soția lui și declara că va face totuși niște cumpărături de Crăciun.

VA CÎȘTIGA AC MILAN LIGA CAMPIONILOR? După cum a jucat miercuri în compania echipei Philips SV așa s-ar părea. Deși noi am ținut cu echipa lui Gică Popescu, AC Milan a dovedit că are o echipă omogenă valoric de mare angajament și trei „piese" foarte bune. Van Basten, Papin și Reijkart. Și echina concernului Philips a jucat bine, golul lui Romario, excelent, fiind insuficient pentru soarta partidei.

CUPA MONDIALĂ LA SKI. A venit iarna, se află deci în desfășurare Cupa mondială la ski. Am urmărit proba de coborîre de la Val D'Isere unde a căzut o zăpadă abundentă și unde ninsea puternic chiar în timpul desfășurării probei. Cel mai bun timp a fost obținut de americanul A.J. Kitt. Numai că imediat după coborîrea lui Girardelli, oficialii au întrerupt concursul din cauza ninsorii puternice, rezultatul a fost consemnat dar nu s-au atribuit cele 100 de puncte învingătorului. Interesant de remarcat a fost și noul costum de ski, un design original comandat de un producător de brînzeturi: un costum galben care imită... șvaițerul!

GEORGE CUȘNARENCU

EXERCIȚIU CRIMINALISTIC

PENTRU ÎNCEPĂTORI ȘI AVANSAȚI [II]

Poate să pară ciudat, dar lectura stăruitoare, ani la rînd, zeci de ani, a unor cărți polițiste de serie — fie și întreruptă de cîteva cărți de excepție, de marcată originalitate — ne îndeamnă să gîndim în spiritul seriei, însușindu-ne, cel mai adesea, algoritmi de interpretare comună și ajungînd astfel — cititori diferiți — la răspunsuri cvasi-identice.

Cititorii care au răspuns în urmă cu ani la cele cîteva întrebări ale testului criminalistic, reluate de noi în numărul precedent al revistei — cum s-ar fi putut transmite mesajul în afară? și ce **obiecte «port-mesaj» ați fi reținut** dv.? — au confirmat această «inoculare» de automatisme, de parazitare a unui răspuns analitic corect.

Cineva, dacă vă amintiți, subliniase cu intermitențe pasaje dintr-o carte. Desigur, ni s-a propus reținerea cărții, considerîndu-se că însemnările marginale ar fi putut fi mesajul... Altcineva falsase continuu la muzicuță — ipoteza transmiterii «cifrată» prin intermediul muzicuței sărise în ochi... Deci, muzicuța a fost inclusă prompt între cele cinci obiecte reținute preventiv. Și receptorul-radio la fel! care, cine știe... Și după aceleași raționamente de exagerată și simplistă prudență, ni s-a propus să reținem bricheta, aprinsă și stinsă cu intermitențe, ca și revista rebusistă cu acel joc de cuvinte încrucișate, în care «descifrările» ar fi putut avea un subtext.

Da, acestea au fost cele cinci obiecte pe care le-am reținut și eu, raționamentele mele fiind atunci nu numai «de serie», dar și discutabile, pînă la reciproca lor anulare: **pentru că, oprind cinci obiecte suspecte, recunoșteam indirect că nu sîntem siguri de absolut niciunul... Și** de nici un raționament!

Și revenind la istoria în sine... În fapt, **ce nu știam cu foarte exact? Unul dintre cei care ne aflasem la acea convocare** «ciudată» (așa i-aș spune azi) căpătase misiunea de a înregistra un text, codificat, secret, pe care urma să-l remită ulterior, în afară, personal (deci, chiar cel care o înregistrase) sau printr-un intermediar (o a doua persoană)... Eu, însă, ce-am făcut? — chiar dacă azi amintindu-mi, mă și amuz, eventual... Am depozit «canapeaua», vreau să spun am reținut obiectele care ar fi putut servi, cum mi se păruse atunci, drept port-mesaj. Absolut gratuit! Cartea — cît și persoana care subliniase unele pasaje — ar fi trebuit să le exclud. Altminteri, mesajul — s-ar fi putut presupune — era deja în carte... Muzicuța — și respectiv falsetele — ar fi putut sugera, recunosc, o suită de încifrări, dar acestea, pentru a putea fi transmise în afară, abia s-ar fi cuvenit înregistrate... De cine? Și prin «ce»? Muzicuța nu era în acest caz elementul înregistrator. Micul aparat de radio, care se și defectase între timp fusese verificat de un electronist, trebuia deopotrivă, exclus... Bricheta ar fi putut fi și ea, este drept, o sursă posibilă de «alternări» — aprins-stins — dar nici într-un caz nu era receptorul acelor alternări... Nu mai vorbesc de acel joc de cuvinte încrucișate, a cărui dezlegare presupunea o încifrare premeditată, anterioară, în text...

Ce-ar fi trebuit să mă surprindă real era cu totul altceva. Ofițerul de contrainformații mă «provocase» absolut nemotivat... **«Ce vi se pare, dar, domnule D.V.?», sau «Dacă ajungeți la vreo concluzie, veniți să mi-o comunicați...»** Ceea ce aveam să și fac, considerînd că mi s-a dat un ordin. Și mai ciudat, însă, apropiindu-mă de locul în care cei doi ofițeri jucau table, **fără să știu cum, am** precizat acest fapt, le-am răsturnat masa de joc... Cum de n-am presupus că răsturnarea mesei și a jocului de table fusese premeditată, ca și căderea ceasului? pe care, recunoscîndu-mi vina, aveam să mă ofer tot eu, să-l duc la reparat... Cum de nu mi-am dat seama atunci că masa fusese răsturnată nu doar din vina mea?... Și că eu am fost singurul în fapt care am scos un obiect în afara unității, remițîndu-l unui «ceasornicar», singurul «foarte bun» din oraș... Într-un fel, ceasul îmi fusese încredințat tocmai pentru a-l duce acolo... Cum de nu m-am gîndit că toate acele «zaruri» strigate — «4-2, poartă în casă», «gherla» «6-1, blocaj» etc, etc, — **puteau fi codificări de o simplitate extremă și tocmai prin aceasta, excluse oricărei bănuieli?**

Mai rămînea, însă, de soluționat **exercițiul cu adevărat criminalistic la care am fost supus** și care putea fi citit și **altfel:** Eram dispus — și acceptam de bună voie — să intru într-un joc potențial de intercomunicări între două surse necunoscute mie? Pe atunci, mai eram destul de naiv, ca să nu înțeleg, sau, cel puțin, pentru a crea această aparență. Exercițiul criminalistic, cel esențial, avea să înceapă mult după test...

Dar despre toate acestea în cea de-a treia parte a acestei istorisiri — a confesiunii mele, în fapt, în măsura în care elementul ei captivant nu l-a constituit nici-o clipă «invenția», ci «autenticul» desfășurării... Repet, n-am inventat nimic.

DAN VĂITEANU

(va urma)

POLIȚIER

HOROSCOP

Săptămîna 14. 12 – 20. 12

BERBEC (21.03 – 20.04) : Începe o săptămînă în ascensiune continuă, atît pe plan financiar, cît şi pe plan psihic. Luni şi marţi sînt zile de uşoară instabilitate sentimentală, cînd gelozia şi orgoliul vă fac puţin irascibil. O „lovitură" financiară, miercuri sau joi, vă remontează şi vă creşte subit elanul sufletesc. Două surprize neplăcute spre sfîrşitul săptămînii, de ordin profesional, vă pot umbri weekend-ul. Dar aveţi mereu sprijinul moral al unei fermecătoare persoane de sex opus.

TAUR (21.04–21.05) : Momente de criză caracterizează viaţa dv. conjugală, momente de început de săptămînă. Dar o mare bucurie în familie (sau într-o foarte apropiată vecinătate) anulează minimul psihic. Fizic şi material nu sînt evenimente deosebite. Se consolidează o speranţă pentru o afacere aducătoare de mulţi bani, dar termenul scadent se prelungeşte din nou. Saturn în zodia dv. ar sugera o aventură a norocului, poate loteria sau poate altceva mai sigur. Oricum, norocul vă „pîndeşte".

GEMENII (22.05–21.06) : A sosit momentul să vă onoraţi o mare promisiune, nu mai ezitaţi dacă ţineţi la blazonul dv. Circumstanţele nu vă sînt deloc favorabile, dar orice aminare se poate întoarce împotriva dv. Pe de altă parte, Luna nu vă este nici ea prielnică deci pentru a preveni excese temperamentale şi posibile conflicte încercaţi să evitaţi orice sursă de polemici, mai ales în familie. Pe plan profesional, o mică decepţie vă scade productivitatea. Dar aveţi resurse de voinţă.

RAC (22.06–22.07) : Luni sau marţi ţineţi neapărat să vă acordaţi o revanşă morală contra unui bun amic. Dar nu e cazul acum, cînd astrele nu prea sînt de partea dv. Aveţi mare grijă cu noua dv. cunoştinţă, dacă nu este un Peşte sau un Scorpion, s-ar putea să aveţi unele surprize neplăcute. Sfîrşitul săptămînii vă prinde într-o fază deosebită. Luaţi o decizie înţeleaptă, iar într-o situaţie foarte delicată vă descurcaţi bine. E posibil ca sănătatea să vă dea de furcă.

LEU (23.07–22.08) : O pasă pesimistă de două zile (luni şi marţi) este apoi complet alungată de un eveniment care vă transformă într-un optimist realist. Latura afectivă a psihicului dv este cea care exultă, căci o mare „realizare" sentimental-amoroasă vă aşteaptă. Spre sfîrşitul săptămînii aproape că uitaţi de lumea din jur. Clipele de tandreţe şi amor se prelungesc. Atenţie, sînteţi prea dominator (dominatoare) şi asta poate aduce umbre relaţiei dv. Jena financiară continuă, din păcate.

FECIOARA (23.08–21.09) : Farmecul şi buna dispoziţie vă stăpînesc aproape toată săptămîna. Aveţi şi motive! O reuşită financiară (de proporţii medii) vă determină să abordaţi altfel viitorul apropiat. Se impun noi planuri pentru sfîrşitul de an, mult mai generoase. Vineri este cea mai cenuşie zi a săptămînii, este posibil un ghinion sau o veste proastă. În orice caz, faptul că duminica va fi o zi deosebit de favorabilă, înseamnă că treceţi hopul cu brio. Monotonie amoroasă.

BALANŢA (22.09–22.10) : Cîteva incidente neplăcute în primele zile ale săptămînii, apoi totul reintră în normal. Fizic, psihic şi sentimental sînteţi cu totul sub influenţa Lunii. Dar dezechilibrul nu este îngrijorător, aţi mai trecut prin astfel de stări. Aveţi grijă ca nervozitatea şi sensibilitatea crescute să nu aibă consecinţe prea mari. Chiar dacă un amic vă dezamăgeşte (joi) şi primiţi o veste proastă (vineri). Psihicul dv iese învingător chiar dacă şocurile vă produc probleme familiale.

SCORPION (23.10–21.11) : Trei zile de „infern" (primele ale săptămînii), urmate de o veste foarte bună de departe, din cadrul familial. Faceţi, pe de altă parte, primii paşi într-o nouă afacere, după gustul amar al precedentei. O decepţie sentimentală vine ca un duş rece, fantezia şi umorul dv. devin simple amintiri (duminică). Vremea vă induce o instabilitate a sănătăţii, nu e exclus să contactaţi un guturai care să vă dea peste cap toate planurile. Atenţie! Prezenţa unui Berbec sau Taur în preajma dv., în această perioadă, vă poate fi total nefavorabilă. Fiţi prudent(ă) !

SĂGETĂTOR (22.11–20.12) : Hotărît lucru, aceasta e o săptămînă a insatisfacţiilor materiale. Aveţi un minim financiar în acest interval, care cu greu poate fi compensat în viitorul apropiat. Se impune mai multă inventivitate şi energie, participaţi la orice afacere vi se propune, cultivaţi-vă spiritul de iniţiativă. Prezenţa jupiteriană vă este favorabilă pe plan intelectual, deci puteţi acţiona cu tact şi înţelepciune. Nu uitaţi că firea dv e de întreprinzător.

CAPRICORN (21.12–19.01) : Marele şi mult aşteptatul eveniment se produce (miercuri sau joi). Este o realizare la care aţi lucrat (sperat) multe luni şi care abia acum îşi arată roadele. Deocamdată, succesul ţine numai de latura psihică, latura materială a realizării va mai întîrzia. Acest succes mai este însoţit de o creştere în zona afectivităţii el consolidînd o legătură care întrase într-un con de umbră. Şi sentimentele persoanei apropiate vă recompensează euforia.

VĂRSĂTOR (20.01–18.02) : Luni se confirmă presimţirea care v-a urmărit toată ziua precedentă. Marţi două veşti contradictorii vă pun pe gînduri. Speranţele într-un reviriment material se spulberă, iar pe de altă parte dragostea vă compensează din plin deziluzia pecuniară. Certuri şi neînţelegeri de principiu domină mijlocul săptămînii, în schimb viaţa familială decurge fără nici o umbră. Uşoare nelinişti pentru viitor, pe plan profesional, dar nu e cazul să vă alarmaţi. Aparţineţi unei zodii de optimişti.

PEŞTI (19.02–20.03) : Aţi prefera mai mult hibernarea decît indispoziţia cronică de care suferiţi. Nimic nu vă iese aşa cum vă aşteptaţi şi multe gînduri negre vă copleşesc. Sînteţi superficial, apatic şi sînt posibile altercaţii trecătoare, mai ales în familie. Sănătatea vă dă puţin de furcă (miercuri, joi), dar fără complicaţii prea mari. E o săptămînă în care ar trebui să nu vă implicaţi în prea multe acţiuni. O relaxare psihică, cît mai profundă, se impune. Duminică e posibilă o vizită foarte surprinzătoare, dar profitabilă.

cartea RECORDURILOR NAŢIONALE

Priorităţi mondiale în chimie şi petrochimie

● De numele marelui chimist român Lazăr Edeleanu (1861—1941) se leagă unul din primele procedee eficiente de extracţie selectivă din industria petrochimică mondială. Separarea aromatelor cu ajutorul bioxidului de sulf a reprezentat un uriaş pas înainte în industria sintezelor organice atît de vastă în ceea ce priveşte benzenul şi derivatele sale. În anul 1887, Lazăr Edeleanu îşi trece cu mare succes teza de doctorat la Berlin. Titlul acesteia a fost Asupra unor derivaţi ai acizilor fenimetacrilic şi fenilizobutiric. Împătimitul savant-cercetător descoperă în acelaşi an o componentă importantă pentru preparatele farmaceutice, cu acţiune directă, stimulatoare, asupra sistemului nervos. Este vorba de benzedrină (termenul medical), care se bazează pe compusul fenilizopropilamina pusă în evidenţă de chimistul român. În anul 1908, Lazăr Edeleanu obţine unul dintre cele mai importante şi utilizate brevete din domeniul extracţiilor selective din industria petrochimică — extracţia aromatelor cu bioxid de sulf. Multe ţări cu tradiţie în rafinarea ţiteiului au preluat această invenţie de pionierat. Şi, ca orice mare inventator şi deschizător de drumuri, Edeleanu a trecut la studiul tehnologic de aplicare industrială a invenţiei. În anul 1923 miracolul din laborator este transpus la scară industrială, devenind unul din cele mai răspîndite procedee din domeniu, în toate rafinăriile lumii.

● Constantin I. Istrati (1850—1918) este o altă personalitate de referinţă a chimiei mondiale, principalul său domeniu de activitate (a fost chimist şi medic) fiind coloranţii sintetici. Brevetul care l-a făcut celebru în întreaga lume s-a referit la o nouă clasă de coloranţi fără azot în moleculă. Avînd în vedere că şi-a desăvîrşit studiile în Franţa el a numit noua clasă de coloranţi sintetici „franceine". Din păcate, aşa cum s-a mai întîmplat şi cu alţi descoperitori români, brevetul său francez cu numărul 197351/9.04.1889 n-a putut fi exploatat industrial (ca în cazul Edeleanu), deoarece trei ani mai tîrziu a intervenit o discutabilă protecţie de patent germană (nr. 66611/1892), care a fost imediat pusă în practică. Pentru descoperirea sa, Istrati a primit medalia de aur la Expoziţia Internaţională de la Paris (1889) şi titlul de Ofiter al Instrucţiunii Publice, în Franţa. Marele cercetător şi profesor român (membru al Academiei Române din 1899) pune bazele înfiinţării Societăţii Române pentru Ştiinţe (1890). În 1891, savantul publică „Curs elementar de chimie", un manual foarte bine primit atît în ţară, cît şi în străinătate (17 ediţii consecutive pînă-n 1936). Tot din iniţiativa lui Constantin I. Istrati, în 1898 se înfiinţează la Bucureşti prima întreprindere românească de materii prime farmaceutice, numită „Centrala". Acelaşi savant organizează în 1903 prima Expoziţie naţională a dezvoltării ştiinţelor, sub egida Asociaţiei Române pentru Înaintarea şi răspîndirea Ştiinţelor.

GUINNESS BOOK

25 DE ANI DE GRAVIDITATE!

Periplul nostru prin maternităţile lumii, prin labirintul celor mai neobişnuite sarcini din istoria imediată a omenirii, pare o replică la „Alice în Ţara Minunilor". Aducem amendamentul, deloc nou, că realitatea întrece ficţiunea, surprinzînd cele mai fertile imaginaţii.

Astfel, dacă toată lumea ştie că durata unei sarcini normale este de nouă luni (sau în jurul a 270 de zile), iată ca Guinness ne precizează că are multe date centralizate, privitoare la naşteri după 413 zile de graviditate, adică peste 13 luni de viaţă intrauterină! Această anormalitate se datorează — spun specialiştii — utilizării fie a contraceptivelor orale ineficiente, fie a medicamentelor fertilizatoare. Şi asta mai ales în cazurile cînd femeile rămase gravide au continuat, din ignoranţă, tratamentul. În era dinainte de invenţia „pilulelor", limita superioară de graviditate în Anglia a fost de 349 zile (în 1949) iar limita inferioară a fost de 174 zile (în anul 1939).

Primul caz concret cu care vrem să vă punem la încercare fantezia este de-a dreptul inimaginabil. O birmaneză a dat naştere — la vîrsta de 54 de ani — unui copil calcifiat complet. Se întîmpla la Rangoon, Capitala Birmaniei. Analizînd corpul neînsufleţit, în greutate de 1,5 kilograme, specialiştii au dat o informaţie uluitoare: acel copil fusese conceput în urmă cu ...25 de ani (douăzeci şi cinci de ani) !!! (dacă n-aş fi citit în Guinness, aş fi zis că e o glumă proastă). Deci birmaneza respectiva rămăsese gravidă la 29 de ani — probabil fără să-şi dea seama — şi la 54 de ani, în mai 1961. Culmile ignoranţei sînt nebănuite.

La extrema cealaltă se află cele mai premature naşteri din lume.

Ernestine Hudgins, din San Diego, California, s-a născut numai după 13 săptămîni de viaţă intrauterină, la 8 februarie 1983. Aceasta ar însemna aproximativ patru luni şi jumătate ! La naştere a avut numai 482 de grame, dar a supravieţuit. Acest caz a fost egalat, şi ca durată şi ca greutate, trei ani mai tîrziu. La 20 mai 1986 s-a născut băieţelul (diminutivul pare ineficient) Alexander McGladela Creveland, SUA. Exact un an mai tîrziu, în Ottawa (Canada) s-a născut un copil după 126 de zile de viaţă intrauterină (18 săptămîni) cu greutatea de 623 de grame (părinţii fiind Brenda şi James Gill). Oricît de nerăbdătoare ar fi o viitoare mamă, aceste întîmplări extraordinare dovedesc că natura poate fi şi mai grăbită (toţi aceşti „prematuri" au fost salvaţi).

O naştere grăbită, anormal de rapidă, s-a produs şi în cazul unor tripleţi, înregistrîndu-se un record mondial în acest sens. Doamna James E. Duck, din Memphis, statul american Tennesse, a născut trei copii într-un interval de numai două minute ! Performanţa s-a produs la 21 mai 1977. Cîte femei nu şi-ar dori măcar dublul acestei perioade ! (rugăm pe cititorii noştri să ne informeze dacă au cunoştinţă de astfel de cazuri, pentru Cartea Recordurilor Naţionale).

Ţin să mulţumesc încă odată corespondenţilor fideli ai acestei rubrici care mă ajută să-mi formez eu însumi o imagine cît mai clară despre metoda originală propusă. Unii dintre dv. afirmă că metoda ecografică nu are o certitudine de 100%, dar nici această metodă nu are o asemenea siguranţă. Cu ajutorul dv. voi reuşi, într-un viitor apropiat, să evaluez probabilitatea statistică. Oricum ar fi, introducerea ereditaţii în domeniul astrologiei sper că v-a captivat. În continuare, din motive redacţionale strict obiective, voi răspunde telegrafic la scrisorile primite, prioritate avînd, se-nţelege, familiile care aşteaptă un copil. Promit să nu dezamăgesc pe nici unul dintre cei ce au amabilitatea de a-mi pune la dispoziţie datele necesare.

Dan Peter şi Anikă, Cluj: începutul lui septembrie este în Fecioară. Metoda indică fată, cu scorul zodiacal 14 f + 10 m. Formula vieţii tatălui este 2 Foc + Pămînt + Metal, iar a mamei este 4 Foc (caz unic întîlnit pînă acum, prea multă vitalitate, ambiţie şi temperament la un loc, dar calendarul chinezesc nu greşeşte); formula vieţii intrauterine a viitorului copil este 2 Metal + Pămînt + Apă. Se observă influenţa tatălui care induce, de obicei, feminin, deci două sugestii concordante. Toate urările de bine şi naştere uşoară!

Zodiacul chinezesc pe înţelesul tuturor

Alina T., Bucureşti: metoda sugerează că veţi naşte băiat, cu scorul zodiacal 19 m + 9,5 f (aţi calculat bine, este cel mai categoric scor întîlnit pînă acum!). Toate cele bune şi naştere uşoară! (în treacăt fie spus, scorul părinţilor este 12 m + 6,5 f, deci cuplul dv. are o predilecţie bine definită spre băieţi).

Familia Cristescu Nicolae, Bucureşti: mulţumiri pentru aprecieri. Metoda arată că d-na naşte fată, cu scorul zodiacal de 15,5 f + 10 m. Formula vieţii tatălui: Lemn + Metal + Apă + Foc (înţelepciunea echilibrului consolidat), iar a mamei este 2 Lemn + Apă + Foc (principialitatea). Formula vieţii intrauterine a copilului este **Metal + Apă + Foc + Pămînt.** Trei elemente ale tatălui, care induce feminin. Sănătate şi naştere uşoară!

Cătălin Călin, Craiova: dv. vă veţi da seama în curînd de zodia exactă a conceperii. Dacă a fost Balanţă, atunci scorul este 13 m + 11 f; Dacă a fost Scorpion, atunci scorul este 14 f + 10 m. Sănătate să fie!

Bucur Cornel, Slobozia, jud. Ialomiţa: mă puneţi într-o situaţie delicată, cu atît mai mult cu cît scorul părinţilor este 7 m + 6 f, deci nu există o predispoziţie zodiacală evidentă. Vă reamintesc că în acest caz, sexul zodiei conceperii va fi determinant; vă reamintesc şi zodiile cu înclinaţie masculină: Berbec, Leu, Gemeni, Balanţă, Săgetător şi Vărsător. Scorul zodiacal al fiicei dv. s-a confirmat. Dacă credeţi în zodiacul chinezesc, vă mai amintesc că 1993 este an de prosperitate pentru nativi, întrucît are două începuturi de primăvară chinezeşti, adică ei va cuprinde de două ori datele de 5-6 februarie (Lap Chun): 23.01.1993 — 9.02.1994.

Iulian G., Bucureşti: în cazul părinţilor cu patru copii, metoda confirmă pentru cei doi băieţi şi fiica mai mare, dar nu şi pentru fiica mai mică, la care am întîlnit un scor de paritate 11,5 m + 11,5 f (unic pînă acum, ceea ce metaforic vorbind, sugerează că natura s-a decis foarte greu). În ceea ce priveşte, metoda n-a confirmat : sînt indicii c-o moşteniţi din plin pe mama dv.

Elena Pop, Baia Mare: vă mulţumesc foarte mult pentru amabilitatea dv. Într-adevăr, metoda n-are abilitatea (deocamdată) să sesizeze naşterile cu probleme. Orice abatere de la normalitatea duratei sarcinii induce erori, ca-n cazul dv . Dar Dumnezeu v-a binecuvîntat şi aşa, (rog viitoarele mame să-mi dea de veste după nastere. Mulţumesc!).

EPISTOLAR — predicţii zodiacale

Rubrici realizate de PAUL IOAN

În curînd,

reînnoind o fericită tradiție va apărea

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

plus o mare surpriză!

Toți deținătorii de taloane numerotate, tipărite pe ultima pagină a acestui almanah PARTICIPĂ la tragerea excepțională a lunii februarie 1993 în cadrul spectacolului cu public

MAGAZINUL VEDETELOR.

Premii: televizoare color, obiecte de aur și un autoturism.
Informații suplimentare în numărul viitor.

Casa Editorială Magazin s.r.l. în asociere cu MOLDINFORM-BUSINESS – Filiala din România vă aduc la cunoștință :

În atenția

tuturor difuzorilor revistei „MAGAZIN":
Începînd cu data de 10 decembrie 1992:
puteți obține de la
departamentul difuzare al revistei

- DECUPAJE-ORNAMENT pentru pomul de crăciun
- CALENDARE HOROSCOP 1993, tip poster (1000x700 mm)
- CALENDARE DE BUZUNAR 1993
- STEME, CĂRȚI, ILUSTRATE, BROȘURI

Comisionul de difuzare este de 20-30 la sută

DIALOGURILE LAUREI

■ **Din păcate, draga mea TEODORA (undeva, în județul Arad),** nu știu care e adresa din [illegible] de la care Perrine Charlieu ți-ar putea răspunde. Nici măcar adresa redacției respective nu o știu. Dar iartă-mă, nu pric p de ce tii mortis să o incurajezi tocmai pe ea cînd, din nenorocire, sînt și la noi în țară cazuri dramatice de contaminări SIDA care au nevoie de un gînd bun, de sprijin moral, de speranță și solidaritate... Sau poate fiindcă-i vorba de Franța, e mai frumos să te arăți solidară decît cu un om de pe la noi! Însă ar trebui să tinem minte că suferința umană, oriunde ar fi pe lume, e la fel de tragică, la fel de dureroasă, la fel de necruțătoare... Și, c-i drept, ducem o acută lipsă și de vorbe bune care să ne aline, și de medicamente care să ne vindece, și de speranță că, totuși, viața ar putea fi trăită și fără suferință...

■ **Că te-ai îndrăgostit de mine, dragul meu ALEX S. (București),** e foarte frumos dar mă văd nevoită să te dezamăgesc fiindcă, încă nedestăinuindu-i sotului meu pasiunea ta infinită și, deci, nestiind cum și cît de cavalerește va ști să... cedeze în favoarea ta, sînt tentată să te trec în rîndul „victimelor" involuntare pe care le-am făcut! Nimic de zis, e un sentiment plăcut să te știi iubită doar pentru aceste dialoguri dar mă gîndesc dacă voi corespunde la toate... capitolele idealurilor tale, ținînd seama de faptul că, totuși, la cei 24 de ani ai tăi, ar mai trebui să adaugi încă niște ani. Dar nu spun cîți! În orice caz, pentru — după părerea mea. Oricum, cred că leac pentru această pasiune e unul singur: să-ți afli o prietenă apropiată tie ca vîrstă — și nu numai ca vîrstă...

■ **Cu toată ferma mea credință că un om care a zbîrcit-o în căsnicie are tot dreptul să-și împlinească dorința de a-și reface viața alături de alt partener, în speranța că va fi, poate, de astă dată, mai norocos, totuși, draga mea CORINA (A.) I.M. (Maramureș),** în privința „fostului student" căsătorit și divorțat, prea sînt multe semnele de întrebare fără răspuns. Din pricina lor, l-aș fi lăsat de mult în plata Domnului! Păi să fii tîrîtă de el prin tribunale, pe cînd se războia cu „fosta", să ți se ceară fără pic de decență certificate medicale de virginitate doar așa, de dragul „adevărului", mi se pare a fi un fapt și meschin, și stupid. În orice caz, degradant pentru un bărbat care — zice el! — te iubește, dar ți-a ascuns „eroic" că se căsătorise... Dacă ar fi rămas doar **un prieten oarecare,** între alții, hai, mai treacă-meargă! Dar să reîncălzești, după doi ani, timp în care ai cunoscut un Om adevărat, fie și în memorie, o clorbă ce se sleise deja, nu mi se pare o treabă făcută cu cap. În orice caz, cererea lui de a face dragoste cu tine numai fiindcă „așa a spus nevastă-mea la tribunal că am făcut" este... cum să zic... o clădățenie pe măsura clorbei de care aminteam. Așa stînd lucrurile, fată dragă, fiindcă m-ai întrebat ce cred, află că-l socot a fi lozul tău necîștigător în viață... Dacă dorești să-l păstrezi doar ca pe **o cunoștință** între atîtea altele, n-am nimic împotrivă. Însă atît și nimic mai mult! În ce mă privește, eu parcă tot l-aș fi lăsat în plata Domnului!

■ **Pentru un Necunoscut.** Cum soarta nu s-a învrednicit să mă facă „birou de expediere a postei", nu-ți pot îndeplini rugămintea... indiferent de nobilele motive care te animă!

LAURA

POSTA by Air Mail

M.A., Arad: Am primit interesantele relatări și mă grăbesc să vă solicit altele. Tot ce-mi comunicați este concludent. Într-un număr viitor al revistei voi insera revelațiile la rubrica respectivă, căreia i-au fost transmise. Fenomenul este bine ilustrat, iar „epica" o consider originală și semnificantă. Este mai greu însă să îndrăznesc chiar o „explicație" intrînd în „interiorul" lucrurilor inexplicabile. Putem ateșta astfel de evenimente, fără a le stăpîni mecanismele — ceea ce nu înseamnă o contradicție căci atestarea ține de autenticitate, iar mecanismele stăruie în mister. Deci autentificăm misterul căutîndu-i un sens. Iar sensul se află, probabil sau sigur, mult peste puterile noastre de cunoaștere și mai ales de înțelegere. Vă mulțumesc și aștept...

DUMITRESCU ADRIANA, Vîlcea: Ai intuit corect adevărul, așa că nu mai are importanță dacă ți s-a dat sau nu dreptate în disputa referitoare la cele trăite. Singurul ajutor pe care îl pot da, este să-mi spun părerea. Iar părerea mea coincide cu părerea dumitale. Aștept noi descrieri. Pe aceasta, trimisă, am reținut-o...

ION TUGUI

PROGRAM TV

SELECȚIUNI

Săptămîna 14. 12 – 20. 12

LUNI

Programul 1: 14.00 Actualități 14.10 Calendarul zilei 14.20 Worldnet Usia 15.20 Avanpremiera săptămînii 15.40 Copiii noștri, viitori muzicieni 16.00 SOS Natura! 16.30 Confluențe 17.00 Actualități 17.05 Emisiunea în limba maghiară 18.35 Pro Patria 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Tezaur folcloric 20.55 Studioul economic 21.20 Teatru TV. Strigoii de Henrik Ibsen 23.10 Actualități 23.25 Repriza a treia.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.10 Recomandări din program 16.15 Desene animate 16.40 Tradiții 17.10 Veniți cu noi pe programul doi! 20.00 Album coral 20.15 Magazin auto-moto 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

MARȚI

Programul 1: 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 TV5 Europe 12.10 Ora de muzică 13.00 Oameni de lîngă noi 13.30 Muzica pentru părinți 14.00 Actualități 14.15 Muzica pentru toți 14.55 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Convietuiri-magazin 17.00 Actualități 17.05 Repere transilvane 17.35 Dragi mi-s cîntecele toate 18.00 Salut, prieteni! 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Telecinemateca: Clasici ai filmului francez. Ora ucigașilor (Franța, 1956) 22.45 Dosarele istoriei 23.30 Actualități 23.45 Meridianele dansului.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.35 Studioul de literatură 17.35 Film serial. Doamnele de la malul mării 18.25 Tribuna non-conformiștilor 18.45 Video-satelit 19.10 Magazin sportiv 19.55 Selecțiuni din recitalul pianistei Irina Oncescu (II) 20.25 De-ale pieței în economia Capitalei 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional

MIERCURI

Programul 1: 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film serial. Marc și Sophie 11.15 Super Channel 12.10 Ora de muzică 13.00 Mondo--femina 13.30 Biserici medievale din România 14.00 Actualități 14.15 Magazin agricol 14.45 Avanpremiera TV 14.55 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Formația corală „Euphonia" 16.20 Lumea sportului 16.50 Tragerea Pronoexpres 17.00 Actualități 17.05 Arte vizuale 17.35: 15, 16, 17, 18 18.05 Reflector 18.35 Fascinația blues-ului (II) 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Din voia Domnului 21.45 Timișoara — decembrie 1989 22.45 Universul cunoașterii 22.15 Pro Musica 23.30 Actualități 23.45 Microrecital.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.35 Teatru TV. Largo Desolato de Vaclav Havel 18.15 Emisiunea în limba maghiară 19.50 Seară de muzică franceză 20.15 Dialog cu edilii Capitalei 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

JOI

Programul 1: 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova, Telematinal 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 TV5 Europe 12.00 Ora de muzică 13.00 Viața spirituală 13.30 Jazz-Magazin 14.00 Actualități 14.20 Tradiții... 14.50 Preuniversitaria 15.30 Telescoală 16.00 Agenda muzicală 16.30 Forum 17.00 Actualități 17.05 Repere moldave. Emisiune realizată de Studioul de Radioteleviziune Iași 17.35 În obiectiv 18.00 Tele-discul muzicii populare 18.20 Simpozion 19.00 Studioul economic 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Dallas 21.45 Reflecții rutiere 22.00 Timișoara '89 — redeșteptarea credinței. 22.30 Stadion.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.10 Desene animate 16.35 Ecranul 17.05 Emisiune în limba germană 18.05 Club SF 18.40 Convietuiri-magazin 19.40 Caseta cu surprize 20.30 Sub cupola circului 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

VINERI

Programul 1: 7.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 10.00 Actualități 10.10 Calendarul zilei 10.20 Film artistic. Casimir (Franța, 1951) 11.45 Super Channel 12.40 Descoperirea Planetei 13.00 Ora de muzică 14.00 Actualități 14.20 Mondo-Muzica 14.40 Medicina pentru toți 15.10 Microrecital de operă 15.25 Preuniversitaria 16.00 Limba noastră 16.30 Muzica pentru toți 16.45 Tragerea Loto 16.55 Actualități 17.00 Emisiunea în limba germană 18.00 Documentar științific 18.30 Divertisment internațional 19.00 Viața parlamentară 19.30 Desene animate 20.00 Actualități 20.35 Sport 20.45 Film serial. Destinul familiei Howard 21.45 Trei din zece pentru un show 22.50 Gong! 23.20 Top 10 23.50 Actualități 0.05 Întîlnirea de la miezul nopții.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.15 Desene animate. Captain Planet 16.40 Tradiții 17.10 Sport-Magazin 19.00 Concertul Orchestrei Naționale Radio 21.00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

SIMBĂTA

Programul 1: 9.00 Bună dimineața! 9.50 Șahul de la A la Z 10.00 Actualități 10.10 Tip-Top, mini-top 11.10 Clipă și eternitate. Viziuni sau ispitiri 12.00 Itinerare spirituale 12.30 Ora de muzică 13.30: 7 X 7 14.00 Actualități 14.10 Reflecții rutiere 14.20 Desene animate 14.45 Laureați ai Premiului Nobel pentru literatură 15.15 Vedete în recital 15.30 Al doilea război mondial 15.55 Studioul șlagărelor 16.30 Magazin cinematografic: Ecranul 17.30 Anul sportiv 1992 18.30 Mapamond 19.00 De dragoste și dor 19.15 Teleenciclopedia 20.00 Actualități 20.40 Film artistic. Chinezul (II): Moștenirea (Franța—Italia, 1991) 22.20 Săptămîna sportivă 22.40 Caseta cu surprize 23.25 Actualități 23.40 Film serial. Văduvele 0.35 Rock panorama 1.00 Închiderea programului. **Programul 2:** 16.00 Acualități 16.15 Desene animate 16.40 Portret componistic 17.40 Film artistic. Legile confreriei studențești (SUA, 1977) 19.15 Seară de operă 20.35 Videoclipuri 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

DUMINICA

Programul 1: 8.30 Bună dimineața! 9.30 Arlechino 10.25 Film artistic în serial pentru copii. De-aș fi... Harap Alb 10.50 Actualități 11.00 Lumină din lumină 12.00 Viața satului 13.30 Hai, neică, prin Teleorman! 14.05 Actualități 14.15 Atlas 14.35 Video-Magazin 17.10 Pompierii vă informează 17.20 Anul sportiv 1992 18.20 Biertan — O cetate a creștinismului transilvan 18.40 Convorbiri de duminică 19.10 Film serial. Dallas 20.00 Actualități 20.35 Film artistic. Destin (Anglia, 1989) 22.45 Duminica sportivă 23.10 Diamond Awards Festival, 1987 (IV) 23.45 Actualități.

Programul 2: 16.00 Actualități 16.15 Desene animate 16.40 Orase și civilizații 17.10 Serata muzicală TV 19.25 Video-satelit 19.45 Varietăți internaționale 20.15 Concertino 20.45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova 21.30 TVE Internacional.

(După „PANORAMIC TV")

medicina la zi

DIMENSIUNILE SOCIALE ALE MEDICAMENTULUI

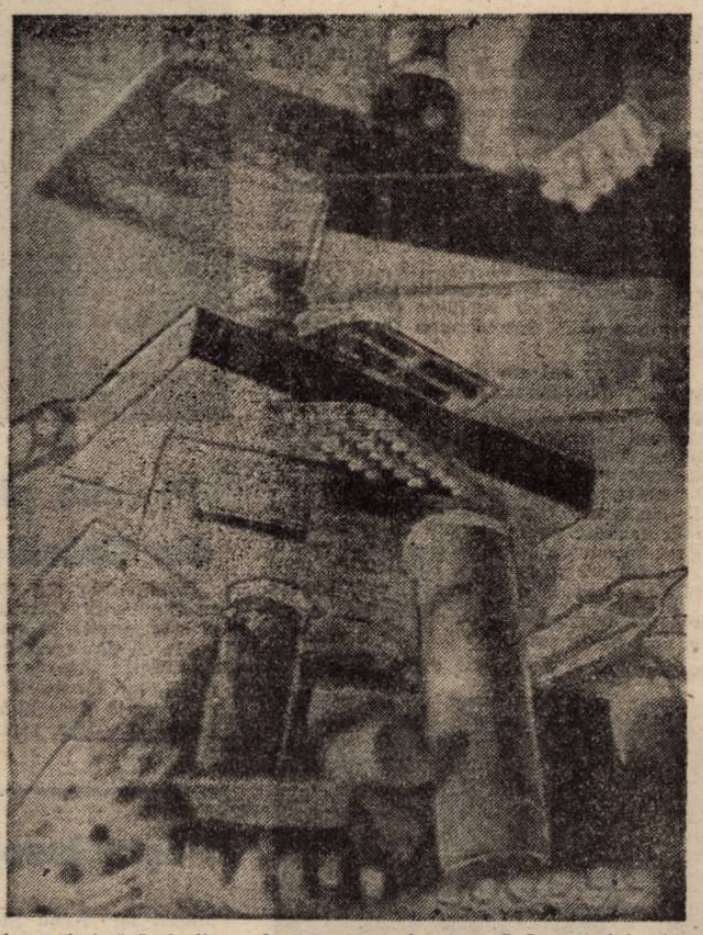

Indiscutabil, medicamentul este cu mult prea important peentru a-l lăsa exclusiv în seama medicilor, a farmaciștilor și a producătorilor în cauză.

Într-adevăr, medicamentul a devenit, și asta începînd chiar de pe la mijlocul secolului de față, un bun de largă folosință, aidoma pîinii și ziarelor. Aceasta este rațiunea pentru care din ce în ce mai mulți oameni din afara medicinii, de toate specialitățile profesionale, au început să scrie și să-și spună opiniile din acest punct de vedere. Unul dintre aceștia este și psiholingvistul (?) Pierre Raymond care, a scos în cadrul unui institut de cercetări din Franța (LAPS), institut care studiază marile probleme ale epocii noastre, o carte intitulată „Miturile medicamentului", care a fost reeditată acum cîțiva ani și din care merită să ne însușim o serie de idei. Iată-le pe cele mai deosebite :

Medicamentul este înainte de orice un mesaj ; medicamentul este social în aceeași măsură în care este și terapeutic ; nu există societăți fără boli ; progresele medicinei au făcut să dispară marile flagele epidemice care decimau pe strămoșii noștri, dar boala astfel gonită, s-a cuibărit în noi sub alte înfățișări, devenind individualistă ; medicamentele au devenit cu mult prea numeroase pentru a putea intra în memoria unui medic de tip obișnuit, curent ; medicii nu cunosc decît 10 % din medicamentele existente ; în materie de terapeutică nu există două produse care să poată fi considerate gemene ; medicamentele n-au vindecat niciodată pe nimeni și, mai mult decît atît, ele ucid în măsura în care și vindecă ; bolnavii sînt din ce în ce mai rău îngrijiți, situație din care decurge exodul lor spre alte feluri de vindecători, respectiv spre psihanaliști, spre grupurile de meditație, spre sectele orientalo-hinduse etc ; Nu cunoaștem niciodată ce reprezintă un medicament ; medicamentul este un **obiect de consum** aidoma îmbrăcămintea și hrana ; bolnavul însuși este responsabil de cel puțin 2/3 din investițiile pe care le face în medicamente ; cea mai bună publicitate a unui medicament o reprezintă rețeta unui cunoscut și apreciat medic, oferită unui bolnav, în momentul cînd acesta a ieșit din spital ; ar trebui să suprimăm jumătate din medicamentele existente ; **populația unei țări mare consumatoare de medicamente, nu este în mod obligatoriu și populația cea mai bine îngrijită** ; nu este firesc să fii mereu sănătos ; la boli noi, medicamente noi; medicamentele se vor înmulți și mai mult, în timp ce colectivitățile umane se vor simți din ce în ce mai bolnave ; suprimînd un mare număr din medicamentele existente, ar fi poate un lucru bun, dacă le-am oferi în schimb bolnavilor alte răspunsuri la solicitările lor, în ceea ce privește sănătatea și boala ; medicamentul reprezintă un obiect de utilitate curentă, chiar atunci cînd nu îi cunoaștem perfect limitele ; terapeutica nu este o știință exactă ; consumăm informații în aceiași măsură în care consumăm și medicamente, și totuși bolnavul nu este informat asupra medicamentelor care i se prescriu ; este timpul de a le spune bolnavilor că nu-i putem informa asupra medicamentelor recomandate, și aceasta pentru că nici noi (medicii) nu știm prea multe despre ele ; este o naivitate din a crede că boala poate fi definitiv învinsă ; oamenii de acțiune nu sînt bolnavi și asta pentru că nu dispun de timpul necesar pentru a se îmbolnăvi ; vedem pe alpinist, pe muzician sau pe omul politic, căzînd bolnavi ?

ARCADIE PERCEK

CIUPERCI OTRĂVITOARE

Pe cît de delicioase sînt ciupercile comestibile, pe atît de periculoase sînt cele otrăvitoare. Întrucît intoxicațiile cu ciuperci sînt de diferite grade, va trebui să distingem mai multe tipuri de intoxicații :

● **Intoxicații mortale** cauzate prin consumul ciupercii „Buretele viperei" și „Buretele pestriț". De altfel, toate speciile din genul **Amanita** sînt toxice, afară de Amanita rubescens Pers., cu o pălărie brună — roșiatică (de unde și numele speciei rubescens), deși în unele regiuni ale țării este pe nedrept considerată toxică și Amanita caesarea Pers. — crăiță, roiniță, burete domnesc, foarte bună la gust, considerată cea mai bună dintre ciuperci. Efectele otrăvirii apar la 8—12 ore după ingestie și încep prin dureri stomacale, frisoane, vomă și diaree. Se constată și tulburări nervoase care alternează cu perioade de acalmie. Apoi apar sincope, răcirea extremităților corpului, slăbirea pulsului. Moartea survine după 24 de ore sau 5-6 zile, după cantitatea de ciuperci consumată și după rezistența individului. În cazurile mai puțin grave, bolnavul se restabilește treptat, dar păstrează mult timp simptomele de boală. Toxicitatea acestor ciuperci se datorește mai multor compuși toxici.

● **Intoxicații ale sistemului nervos.** Aceste intoxicații se datoresc consumului de „Amanita muscaria" — pălăria șarpelui, muscariță sau burete de gîze. În acest caz, simptomele otrăvirii apar brusc, la 1—3 ore după ingestie. Se constată tulburări gastrointestinale, care duc la evacuarea rapidă a o parte din ciupercile ingerate, urmează tulburări nervoase, delir (delir muscarian) vesel sau furios, halucinații. Din fericire intoxicațiile cu această ciupercă nu sînt mortale.

Sindromul narcotinian este dat de consumul ciupercilor din genul Panaeolus. Simptomul caracteristic este un efect narcotic, beție, tremurături și o amnezie momentană. În anumite doze, produce efecte halucinante.

Cînd avem a face cu o ciupercă pe care n-o cunoaștem trebuie să apelăm la un micolog (ciupercar) pentru a preveni intoxicația care, după cum am văzut poate fi și mortală.

Prof. I. MINTEANSCHI

Salată de sfeclă roșie în combaterea afecțiunilor renale

Nume dat speciilor de plante din genul Beta, din care fac parte sfecla roșie, sfecla de zahăr și sfecla furajeră, toate provenind din beta comună maritimă de pe țărmurile Mediteranei și Atlanticului, cultivată și la noi în toate regiunile țării.

Sfecla roșie este cunoscută și întrebuințată încă din antichitate, în Europa avînd o largă răspîndire abia în secolul al 18-lea (îndeosebi în ținuturile germanice).

Analizele chimice arată că rădăcina tuberizată a sfeclei roșii conține : hidrați de carbon (zaharuri în cantitate mare), acizi aminați (batainâ, asparagină, glutamină), vitamina (A, B, C, PP), oligoelemente (magneziu, fosfor, potasiu, fier, brom, zinc și — mai rar — rubidiu, cesiu). De reținut că potasiul și rubidiul sînt radioactive, de intensitate mică, dar suficientă pentru a distruge în mod

SELECTIV celulele canceroase. Putem preveni această boală dacă se face o cură cu suc de sfeclă roșie crudă, timp de 10 zile, de două ori pe an, la distanță de 6 luni una de alta (prof. Ioan Minteanschi).

Pentru proprietățile sale (nutritivă, energetică, răcoritoare, ușor digerabilă, antianemică, mineralizantă, hipertensoare) sfecla roșie se recomandă în prevenirea afecțiunilor virale, în procesul de demineralizare, anemii, nevrite, tuberculoză, hipertensiune, afecțiuni renale, litiază. Coaptă, se folosește sub formă de salată precum și în salatele de crudități ; suc : progresiv de la 50 g la 300 g pe zi, în combinație cu sucul de morcovi în hipertensiune, în timpul sau după repausul alimentar ; suc 150 g împreună cu 250 g suc de morcov și 200 g suc de castraveți, în afecțiunile renale, litiază și diateză urică.

Sfecla roșie este contraindicată diabeticilor.

DUMITRU RĂDUCANU
Farmacist principal

AGENDĂ MEDICALĂ

● **SE POATE SLĂBI, DACĂ VREM ȘI AVEM CU CE.** Chimiștii americani au reușit să obțină o grăsime a cărei structură moleculară împiedică asimilarea ei din stomac în sînge. Datorită acestui fapt această grăsime nu conferă organismului nici o calorie. Noul produs alimentar nedigerabil denumit „Zaharo-polister" seamănă după gust și aspect cu grăsimea obișnuită de gătit și poate fi folosit pentru salate în locul uleiului vegetal sau se poate unge pe pîine. Cei care au întrebuințat noul tip de grăsime nu au putut-o deosebi de cea adevărată și consumînd zilnic cîte o porție de 60 de grame au reușit să slăbească în trei săptămîni cu trei kilograme și jumătate!

● **TERAPIA CU MAGNEZIU.** Ea este în măsură să asigure sănătatea oamenilor, (organismul uman deține o cantitate mai mare din acest metal decît celelalte). Magneziul este prezent în oase și umoare celulară. Acest metal, în combinațiile lui organice joacă un rol important în procesele vitale ale organismului și în funcționarea a circa 125 de enzime importante. În cazul în care una din numeroasele enzime funcționează greșit, apar tulburări endocrinologice. Magneziul joacă un rol important și în capacitatea de filtrare a membranelor celulelor și influențează creșterea oaselor, dezvoltarea mușchilor și a nervilor și buna funcționare a inimii. Magneziul poate fi folosit în chimioterapia cancerului și în tratarea tulburărilor renale, unde dă rezultate bune.

● **MAGNEZIUL ȘI VEDEREA.** Efectul deficitului de magneziu asupra retinei nu este prea bine cunoscut. S-a stabilit, totuși că acest țesut nervos este unul din cele mai bogate în magneziu. Această observație prezintă un interes considerabil pentru medici; ar fi suficient ca procentul de magneziu sanguin la diabetici să fie restabilit pentru a se evita riscul de orbire. Această terapeutică nu pare a fi ușor de aplicat în cazul bolnavilor amintiți: ea ar necesita, într-adevăr, administrarea unor derivate dihidroxilate ale vitaminei D (pe care nu o produc, datorită deficitului lor de insulină) pentru a facilita absorbția de magneziu pe cale intestinală.

Terapia naturistă a impotenței

Impotența reprezintă incapacitatea bărbatului de a săvîrși actul sexual. O astfel de suferință survine, în general, la ; stresați și preocupați în mod exagerat de diferite probleme, alcoolici, toxicomani, la unii bolnavi de diabet sau hipertensiune arterială, la fumătorii înrăiți, la unii bărbați cu tulburări pluriglandulare, la psihoemoționali etc.

În această afecțiune terapia naturistă recomandă :

Infuzii din plante (partea aeriană) ca : merișor, rosmarin, sunătoare — 2-3 căni zilnic.

Sucuri din legume ; morcov, țelină, usturoi, mărar — un pahar pe zi/între mese, în curs de 4-6 săptămîni, dacă nu sînt suferințe gastrice (mai cu seamă pentru sucul de usturoi și cartofi).

Alimente cu proprietăți tonifiante ca : hrean, ardei iute.

Afuziuni și dușuri alternante, dușul subacval, băi cu valuri, băi cu plante medicinale, masaj, cultură fizică medicală, înot.

Băi de șezut sau alternante (40-20°C) repetate de mai multe ori, timp de cîteva minute, seara înainte de culcare.

Vin alb, ouă de prepeliță crude sau preparate, grîul încolțit (o lingură) la fiecare masă, miere, lăptișor de matcă, struguri, praz fiert (numai partea albă a tulpinii).

Se va încerca și schimbarea partenerei; alimbări : masaje.

Dintre medicamentele românești se recomandă :

Apilarnil potent dragee, biostimulator al funcțiilor sexuale — 1 drajeu de trei ori pe zi, timp de 20 de zile, după care se repetă ; **Apilarnil potent** y dragee care, datorită conținutului în iohimbină, are acțiune vasodilatatoare în sfera pelvină. Se recomandă 1-2 drajeuri pe zi, în cure de 7-10 zile și apoi pauză.

Dintre specialitățile din import, se recomandă : Testosen dragee, Androteradyl fiole inj. Lm. ; Vitamina E perle etc.

DUMITRU RĂDUCANU

Nr. 50 (1834) din 12 decembrie 1992

Întîmplări adevărate

O singură mamă pentru o întreagă echipă de fotbal

Nu-şi dorea copil şi detesta fotbalul. Suzanne Pitalot ducea o viaţă liniştită, comodă, într-o mică localitate, Allier, din Franţa. Nu bănuia că peste ani, numele său va fi demn de menţionat în Cartea recordurilor. Suzanne a dat naştere la 14 copii : 12 băieţi, dintre care unul a murit, şi două fete. Faptul nu ar fi atît de extraordinar dacă băieţii nu ar fi împărtăşit o pasiune comună, fotbalul, şi nu s-ar fi decis să formeze o echipă de fotbal. De la Michel, de 36 ani, pînă la Emmanuel, de 19 ani, fiecare şi-a găsit un loc pe teren. În 1985, în amintirea tatălui lor mort, fost mare iubitor de fotbal, fraţii Pitalot s-au gîndit să organizeze un turneu. În fiecare an, venirea anotimpului cu zile frumoase era întîmpinat de competiţii între echipa fraţilor Pitalot şi echipele din localităţile învecinate. Întotdeauna fraţii Pitalot au cîştigat.

„În 24 de ani am uzat cinci maşini de spălat", povesteşte Suzanne care şi-a petrecut trei sferturi din viaţă în bucătărie şi la rufe. **„Mulţi ani am spălat cu mîna. Echipamentul de fotbal se murdăreşte, nu glumă! Dacă ar fi s-o iau de la capăt, cred că n-aş mai fi în stare".** E drept, n-a fost uşor. Dar tot Suzanne mărturiseşte cum aşteaptă cu sufletul la gură începerea fiecărui campionat anual, cînd fiii săi se reunesc. Uită cît de greu îi este şi spală de cîte ori este nevoie cele 11 tricouri, cei 11 chiloţi de sport şi cele 22 de şosete. O face cu o răbdare exemplară şi o mîndrie deloc disimulată.

„Omul-maimuţă" în zilele noastre

Să nu vă închipuiţi cumva că fotografia alăturată reprezintă un trucaj cinematografic ori un montaj fotografic! Este vorba de americanul Rodney James White, care, din cauza unei maladii extrem de rare, un efect probabil al unei disfuncţii hormonale, are întreaga faţă acoperită cu păr. Evident, această situaţie neobişnuită îi creează o serie întreagă de situaţii neplăcute. Multe întreprinderi (evident preocupate să-şi facă reclamă) i-au oferit în mod gratuit diferite produse cu efecte depilatoare dar efectele sînt trecătoare şi aleatorii. Singura lui sansă constă în faptul că unele case cinematografice l-au solicitat să apară în filme cu caracter ştiinţifico-fantastic. Deşi a apelat la cei mai mari specialişti, nimeni nu a reuşit să-i ofere o rezolvare, fapt cu care Rodney a fost silit pînă la sfîrşit să se împace.

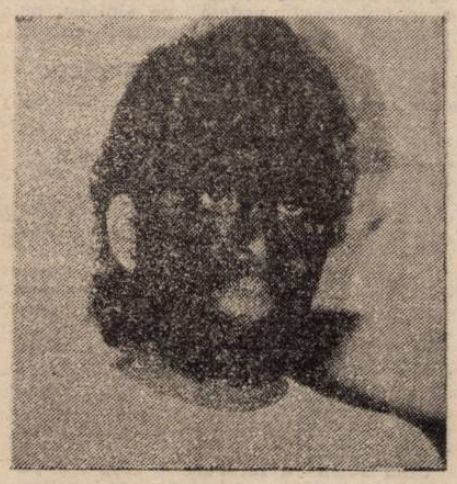

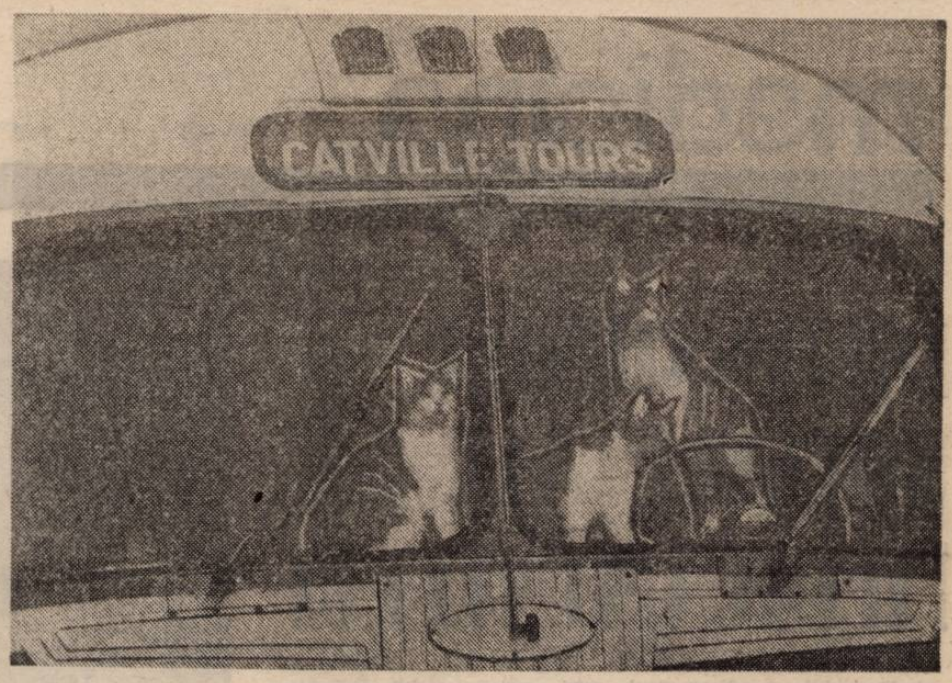

Pisicile plimbăreţe din Catville

Întîmplarea (?!) face ca localitatea să se numească Catville (Oraşul pisicilor), şi este situată în statul Nebraska (SUA). Poate că din acest motiv, oraşul posedă un număr disproporţionat de mare de pisici, iar locuitorii îşi îngrijesc felinele cu o grijă deosebită, poate chiar exagerată. Ce le-a venit în mintea stăpînilor unui mare număr de pisici? Pentru a le oferi zilnic cîte o plimbare în aer liber (?!), ei au angajat un autobuz care, cu ajutorul a două asistente, face mai întîi un tur prin oraş pentru strîngerea patrupedelor, apoi urmează o plimbare tradiţională, după care pisicile sînt aduse acasă la fiecare proprietar în parte (cum de nu le încurcă?). Iniţiativa a avut un asemenea succes, încît numărul autobuzelor s-a mărit la două, inclusiv al pisicilor plimbăreţe, care la capătul cursei s-au obişnuit să primească ca premiu de bună purtare cîte un pahar de lapte. Fără comentarii...

Poştă insolită

Amalia Trauget studia medicina la Miami iar Arno Silkeberg era student în Toronto. Aceşti tineri au întreţinut corespondenţă cu ajutorul... curentului Golfstrom! Trebuie menţionat faptul că această corespondenţă este statornică, deşi unilaterală. Amalia merge din cînd în cînd în localitatea Che Largo situată la capătul cel mai îndepărtat al strîmtorii Florida, unde se formează curentul Golfstrom şi aruncă în apă o sticlă în care se află scrisoarea pe care o adresează prietenului său. Originalul „container" poştal călătoreşte purtat de apele puternicului curent aproape două săptămîni. Arno, la rîndul său, vizitează insolitul „oficiu poştal", Porto-Au-Back — localitate situată pe insula Newfoundland (Terra Nova) din Canada. Aceasta este tocmai locul unde datorită, unuia din afluenţii Golfstromului, soseşte scrisoarea expediată din Miami. Din şaptezeci de epistole trimise de Amalia timp de doi ani prin sticle, Arno a primit cincizeci şi nouă! Un serviciu demn de invidiat prin eficienţa lui, nu se percepe nici-o taxă!

O maşină prinsă în menghină

Imaginea fotografică alăturată nu reprezintă un trucaj abil şi nici o secvenţă a unei scene cinematografice. Este doar rezultatul unui accident petrecut în Polonia şi terminat din fericire fără victime. Un automobil înmatriculat în Germania, în timp ce parcurgea cu mare viteză o porţiune înghetată a autostradei Olsztyn — Ostrada, a derapat la o cotitură şi s-a pomenit „fixat" între doi arbori, aşa cum vă înfăţişează fotografia, după un adevărat zbor liber cu aterizare „forţată". Din fericire ocupanţii maşinii nu au avut urmări grave, dar au fost obligaţi de împrejurări să aştepte intervenţia organelor de circulaţie pentru a putea părăsi incomoda lor situaţie.

Parlamentari căzuţi în cursă

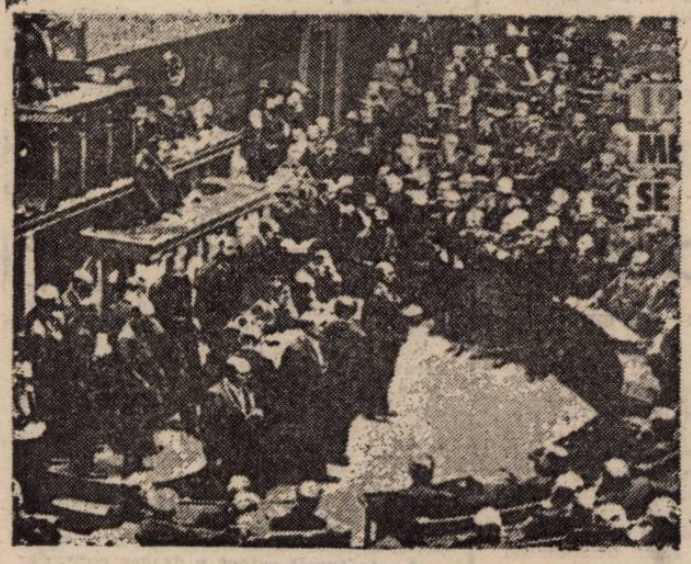

Paris 1913. Paul Birault, gazetar avid de experienţe originale, se decide să vadă pînă unde merge vanitatea şi credulitatea parlamentarilor francezi. Pentru test îşi alege membrii partidului republican căruia le adresează o invitaţie de aderare la un comitet imaginar şi celebrarea unui personaj istoric inexistent. Iată cum sună scrisoarea adresată parlamentarilor.

„Graţie iniţiativei unui generos donator, discipolii lui Hégésippe Simon au reuşit în sfîrşit să strîngă fondurile necesare înălţării unui monument în memoria marelui precursor al democraţiei. Dorim să celebrăm 100 de ani de la naşterea sa printr-o mare sărbătoare populară la care vă invităm să participaţi şi totodată să ne faceţi onoarea de a vă înscrie printre membrii comitetului nou fondat. În cazul în care aveţi intenţia să luaţi cuvîntul în cursul ceremoniei, vă putem pune la dispoziţie documentele necesare redactării alocuţiunii dv. Vă asigurăm de respectul nostru cel mai profund."

Numai după cîteva zile, la adresa furnizată de Birault, au început să apară scrisori de adeziune din partea deputaţilor. Încîntat de acest prim succes, peste cîteva zile, Birault a reînnoit scrisorile de invitaţie către cei care nu răspunseseră. S-a adresat şi senatorilor Palatului de Luxemburg, adăugînd un post scriptum în care preciza că fundaţia ar dori să amplaseze monumentul comemorativ pe teritoriul circumscripţiei lor. Foarte curînd Birault a putut face următoarea statistică: 3% dintre deputaţi s-au înscris în comitetul Hégésippe fără să se întrebe dacă acest personaj a existat vreodată şi dacă eventuala lui activitate i-ar fi dat dreptul să se numească precursor al democraţiei : 6% au făcut-o pentru că şi alţi deputaţi s-au înscris : 15% pentru eventuala publicitate ce li s-ar putea face pe gratis.

Dar nu toţi parlamentarii au căzut în capcană. Un deputat a avut curiozitatea să afle cine a fost Hégésippe Simon în cazul că el a existat. A consultat fişele arhivelor din Biblioteca Naţională şi n-a găsit nici o urmă. Şi-a lărgit cercetările, astfel că în cîteva zile a fost în măsură să prezinte o scurtă informare în faţa Parlamentului. „Domnul Birault, semnatarul scrisorilor adresate nouă, pretinde că a înfiinţat un comitet cu numele unui fost mare democrat, Hégésippe Simon, persoană care n-a existat vreodată. Adresa ce ni s-a comunicat în scrisoare nu este cea a comitetului aşa-zis înfiinţat. La adresa menţionată, strada Tardieu nr. 4, se află doar o mică tipografie, la un subsol, administrată de soţia lui Birault. Locuinţa familiei Birault se află ceva mai departe, pe strada Durantin nr.15. Avînd în vedere toate aceste lucruri, e bine să fim mai atenţi în ceea ce priveşte legătura cu acest domn Birault". Farsa a fost deci pusă la zid. Dar tot Birault a avut ultimul cuvînt de spus.

El a publicat un articol în care a povestit tot ce s-a întîmplat. „Primul înscris s-a oferit chiar să organizeze el însuşi un fel de ceremonie a personajului invocat. 25 deputaţi şi senatori şi patru consilieri municipali s-au grăbit şi ei să-şi depună adeziunile. Fără să ceară nici cea mai mică lămurire l-au asigurat pe Birault că vor fi prezenţi unde şi cînd va fi nevoie, totul numai pentru a fi în atenţia publicului, pentru a se auzi vorbind, pentru a inaugura ceva de dragul inaugurării. Erau gata să celebreze un personaj despre a cărei existenţă nu auziseră vreodată."

Întreaga presă a preluat subiectul şi a povestit farsa pusă la cale de Birault şi capcana în care s-au grăbit să cadă unii parlamentari. Istoria a depăşit graniţele Franţei, făcînd turul Europei. Indiferent de repercusiuni, Birault şi-a savurat ideea.

AURORA POPESCU

verificați-vă cunoștințele

PUȚINĂ LITERATURĂ

De nenumărate ori s-a spus și s-a scris un adevăr pe cît de simplu, pe atît de... adevărat — și anume că scriitorii se confundă cu propriile personaje create în operele lor, împrumutîndu-le cîte ceva din propria personalitate, din visurile și idealurile lor, din neliniști și frămîntări... De aceea, celebra formulare a lui Flaubert — „Madame Bovary c'est moi" — a avut întotdeauna, chiar dacă nu fățiș, o acceptare deplină din partea scriitorilor din toate timpurile. Iată de ce, am socotit potrivit ca, de astă dată, să vă prezentăm cîteva întrebări în care viața reală a scriitorilor se împletește strîns cu destinul operelor sau al personajelor create de ei. Ca de obicei, răspunsurile corecte vor fi publicate în numărul următor al revistei.

1. A fost muza inspiratoare a lui Lewis Carrol :
   a. Alice Liddell ; b. Alice Dodgson ; c. Alice Tenniel d. Alice Lutwidge.
2. Prima soție a lui Charles Bovary se numea :
   a. Emma ; b. Héloise ; c. Berthe ; d. Félicité.
3. Soțul Natașei, din romanul „Război și Pace", era :
   a. Andrei Bolkonski ; b. Pierre Bezuhov ; c. Andrei Rubliov ; d. Pierre Beregovoy.
4. Eroina „Baltagului" sadovenian se numea :
   a. Veturia ; b. Ana ; c. Nastasia ; d. Vitoria.
5. „Jocul lelelor", piesa de teatru scrisă de Camil Petrescu, avea drept erou principal pe :
   a. Titu Herdelea ; b. gazetarul Ladima ; c. Gelu Ruscanu ; d. Ștefan Gheorghidiu.
6. Radu Comșa este eroul romanului : a. „Nepoata hatmanului Toma" ; b. „Întunecare" ; c. „Ultima noapte de dragoste, întîia noapte de război", d. „Pădurea spînzuraților".
7. „Ion Cernat" a fost pseudonimul lui : a. Panait Cerna ; b. Liviu Rebreanu ; c. Mihail Sadoveanu ; d. Camil Petrescu.
8. Panait Istrati a fost „descoperit" de: a . André Gide ; b. Jean-Paul Sartre ; c. Anatole France ; d. Romain Rolland.
9. „Gîndire magică și religie" a fost scrisă de :
   a. Mircea Eliade ; b. Claude Lévy-Strauss ; c. Lucian Blaga ; d. Petre Țuțea.
10. „Amintiri din casa morților" a fost scrisă de :
    a. Tudor Arghezi ; b. John Steinbeck ; c. Ernst Hemingway ; d. Dostoievski.

DANIEL VERBINA

RĂSPUNSURI LA ÎNTREBĂRILE PUBLICATE ÎN NUMĂRUL TRECUT

Cine... pasiuni

1. b ; 2. a ; 3. c ; 4. c ; 5. a ; 6. b ; 7. c ; 8. d.

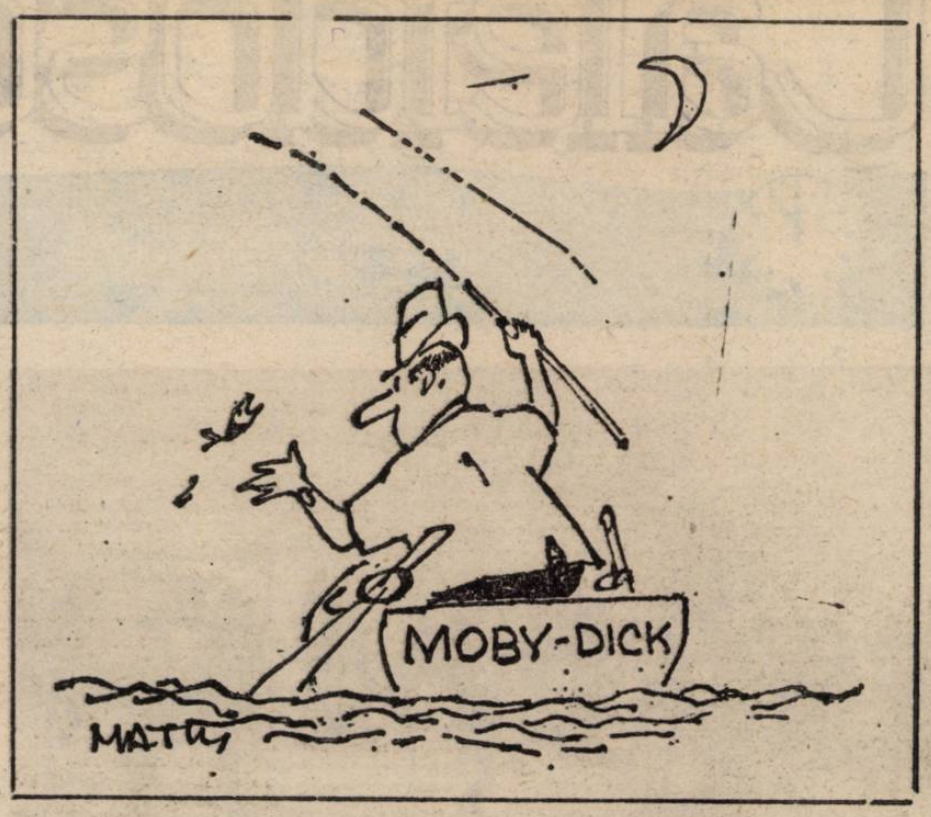

cristale

- Există frați de curce, dar... și frați care pun cruce frăției.
- După utila invenție a telefonului, au urmat invențiile prin telefon.
- Pentru un os, cîinele riscă oricînd să își lase oasele pe drum.
- Drumul înțelepciunii nu e nici înfundat, nici desfundat.
- Din nacela aerostatului vieții unii își aruncă busola și își păstrează balastul.
- Lîngă un cap de lemn natura nu se sfiește să așeze o inimă de piatră.
- Femeia neîndrăgostită și de semnul întrebării e ca o lebădă fără cap.
- Privighetoarea nu se sperie de cîntecul cucuvelei.
- În gara norocului se poate ajunge și cu vagonul de dormit.
- Îl porți în brațe și se miră că nu-l aplauzi.
- Grijile nu se sperie dacă le amenințî cu toiagul.

N. PETRESCU – REDI

DE SEZON

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	O	M	U	L	O	G	Z	A	P	A	D	A
2	H	A	N	E	A	■	I	S	A	N	O	S
3	A	N	J	R	E	E	S	C	U	■	R	T
4	T	E	U	■	L	A	■	U	N	I	■	R
5	■	I	I	S	A	■	I	N	G	R	I	I
6	A	■	T	E	■	C	A	S	S	I	A	N
7	L	D	■	O	A	E	R	■	C	A	■	A
8	S	U	C	■	L	E	N	A	U	■	P	E
9	B	■	R	I	O	■	A	H	■	C	O	N
10	E	S	G	N	I	N	■	A	S	A	L	I
11	L	A	M	A	■	O	R	N	A	R	E	■
12	G	A	E	T	A	R	I	■	L	E	I	T

ORIZONTAL : 1) Personajul efemer al iernii (trei cuvinte) 2) Autorul poeziei „Somn de iarnă" — A scris „Pași pe zăpadă" și „Albă ca zăpada" (Magda) 3) Clasic al picturii românești, autorul pînzei „Iarnă la Barbizon" — Curte ! 4) Folosit de proiectanți — Nota diapazonului — Produs lactat 5) Conifer — Înghețați (fig.) 6) Cute ! — Autoarea poeziei „Noapte de iarnă" (Nina) 7) Din fiord ! — Pictor clasic român din a cărui creație am ales, pentru tema noastră, tabloul „Iarna" (Iosif) — Calciu 8) Răcoritoare — Poet romantic austriac, autorul poeziei „Noapte de iarnă" — Cupe ! 9) Un rău mexican... — Acum ! — Podoaba bradului 10) Mare poet rus, autorul poeziei „Vînturi, vînturi pline de zăpadă" (Serghei) — Atac 11) Cadru — Împodobire 12) Marele alb (pl.) — Copie la indigo (mase.)

VERTICAL : 1) „Pudra" iernii — Gheață plutitoare 2) Celebru pictor francez, autorul pînzei „Iarna" — Galinaceu — Sportul regilor 3) Legănat de valuri — Protejează pielea (pl.) 4) Refren din colinde — Pe cai — Intră în combinație ! 5) Verbul „de bătaie" al cavalerilor — Un aisberg la scară redusă... 6) Cu el — Comunitatea Economică Europeană (sigla) — Pe cer 7) Spus — Tema noastră — Carei ! 8) Pitit — Celebrul autor al pînzei „Peisaj de iarnă" (Theodor) 9) Controversatul autor al poeziei „Ziduri de zăpadă" (Adrian) — La git iarna 10) Începe pe 1 ianuarie — A selecționa — Gospodarul și-l face iorna (pl.) 11) Nostalgie — La țanc ! — Fenomen meteorologic de sezon 12) Contractă țesuturile organismului.

DICȚIONAR : INAT

CONSTANTIN DUMITRU
Buzău

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

VREMEA ZĂPEZILOR

ORIZONTAL : Tolstoi — Omăt — Avalanșă — Ipa — Casal — Anghel — En — Iarna — Alb — Ren — Zloate — O — Isac — Ss — Osis — Imens — Micu — Vaeni — Se — Uga — Int — Noian — A — J — Iași — Tel — I — Istrati — Timp — Iiac — Armonii.

TEST

PE NEGATIV

Care dintre cele patru vignete (numerotate) corespunde cu negativul prezentat mai sus ?

(Soluția în numărul viitor)

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

PUNCTE ȘI LINII

Întoarceți desenul lateral. „Capul" se află la marginea de sus, iar corpul în această situație) este dispus în mod vertical.

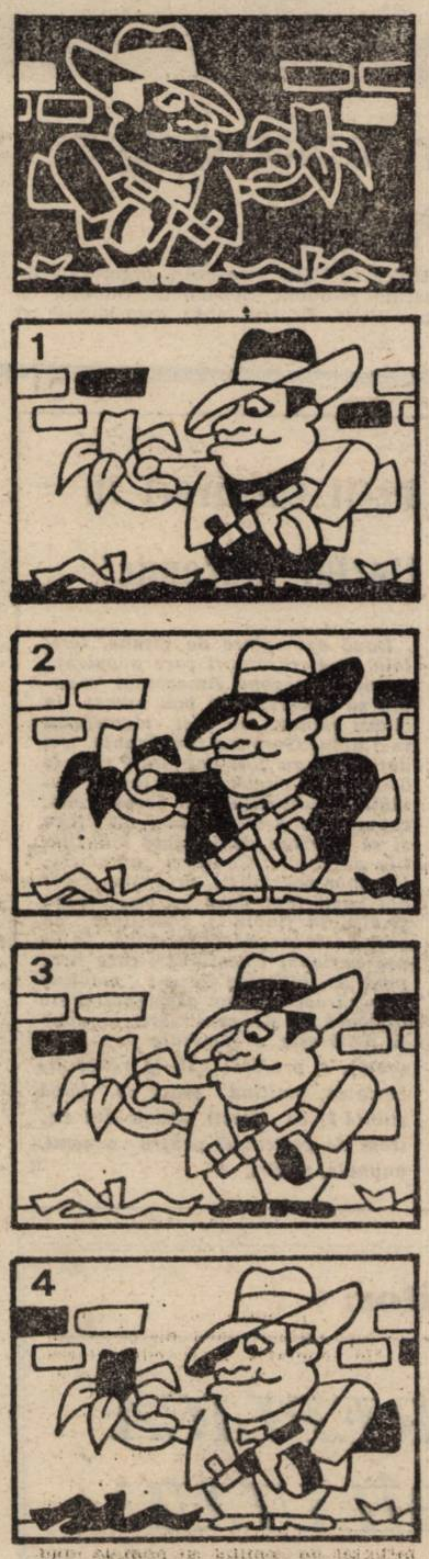

FEL DE FEL

● **Există la Londra o agenție de voiaj** care organizează excursii exclusiv... individuale pentru persoane care depășesc vîrsta de 30 de ani. Din experiența acestei agenții de voiaj rezultă că există un mare număr de cetățeni care doresc să-și petreacă timpul liber cu condiția să nu fie incluși în grupuri. Fiecare din acești călători singuratici au posibilitatea să-și aleagă singuri traseul și să nu depindă în nici un fel de grupuri organizate. Conform datelor puse la dispoziție de organizatori, rezultă că acest sistem (al solitudinii), se bucură de un mare succes.

● **După cele mai recente date statistice**, în SUA apar, anual, nu mai puțin de 700 de noi grupuri religioase, dar, concomitent, dispar peste 500. Ce se fac americanii însă că anual aceste grupuri cresc cu circa 200 ?...

● **A fost demonstrat în mod științific** faptul că mușteleie nu suportă culoarea albastră și că nu se așează pe obiecte sau locuri vopsite în albastru. Concluzia : acoperiți obiectele expuse cu culoarea albastră.

● **O interesantă inițiativă a ecologiștilor din Buenos Aires** a constat în inițierea unui ciclu de concerte denumite „Concerte în... nori", cu scopul de a stîrni respectul pentru natură. Primele concerte desfășurate la înălțimea de 3000 de metri în Munții Cordilieri, s-au bucurat de succes. Următorul lor obiectiv (ceva mai dificil) este organizarea unui asemenea concert pe muntele Aconcagua, la... 7000 de metri înălțime.

POȘTA REBUS

N!na Popescu — București : „În lumea celor mici" nu am putut pătrunde din cauza numeroaselor greșeli tehnice comise de dv. (23 puncte negre, cuvinte inexistente) — cărora li s-a adăugat și o slabă densitate tematică. Puteți mai mult...

Mihai Amancei — Galați : m-ați dezamăgit cu careul „De Crăciun" ! Numeroasele trageri la temă sînt de vină...

Nicușor Năsui — Suletea 1) de acord cu observațiile dv. Acele greșeli se datorează, exclusiv, grabei... 2) ați început neinspirat „Superlativele" (vă rog să-l refaceți și să încercați evitarea „tăierii" cuvintelor compuse din acest careu). O.K. pentru „Contradicții".

MARIAN MINCULESCU

Nr. 50 (1834) din 12 decembrie 1992

Caleidoscop

magazin

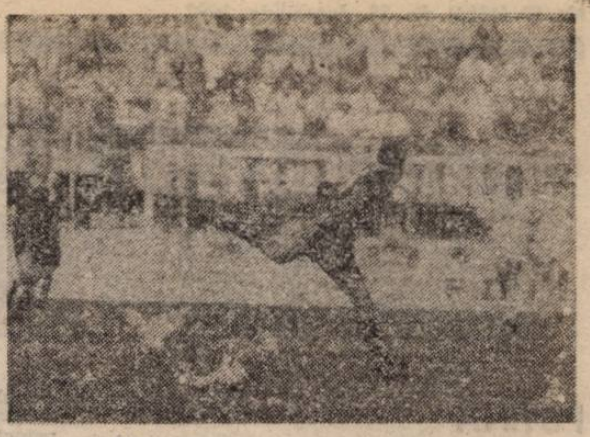

Un simbol ineficient

La un meci de fotbal disputat între echipele Inter din Milano și Cagliari, pe stadionul „Meazza", spectatorii au fost martorii unei ciudate evoluții a unui stol de porumbei albi, care, fără să se simtă tulburați de desfășurarea întîlnirii, n-au părăsit terenul în tot timpul jocului. Relatînd acest fapt neobișnuit care a stîrnit curiozitatea tuturor celor prezenți, mulți dintre cronicarii meciului și nu numai ei au fost înclinați — mai în glumă, mai în serios — să-i atribuie un sens simbolic, prevestitor pentru viitoarea desfășurare a campionatului, (fără violență și alte manifestări nesportive). Ulterior, sensul simbolic al gingașelor păsări a fost din nefericire spulberat, fiindcă incidente între suporteri pătimași au continuat să se manifeste în ciuda „apelului" lansat de stolul de porumbei...

Sculptură în gheață

La festivalul anual al zăpezii care a avut loc la Sapporo, în Japonia au participat 350 de sculptori în gheață. Un adevărat record îl reprezintă dimensiunile impresionante ale acestor splendide sculpturi, replici ale monumentelor celebre. Un exemplu îl constituie reproducerea Casei Albe, cu o înălțime de 15 metri și o lățime de 30 metri. Pentru realizarea ei au fost necesare 1780 tone de gheață și de zăpadă, 25 de zile și o echipă de 2720 persoane !

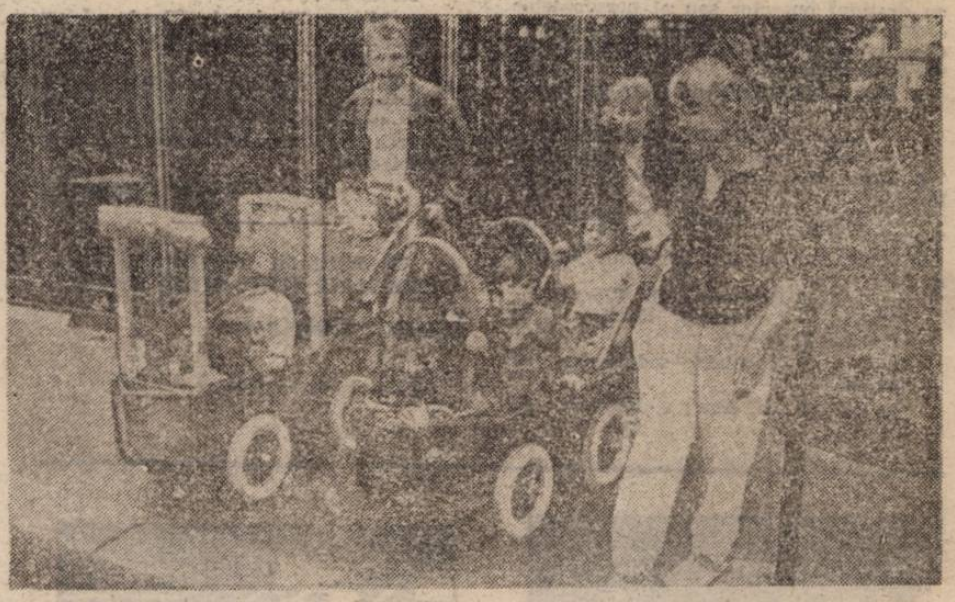

În aglomerația Parisului

Unică în Paris este creșa organizată de Pascale Baudoin, Sebastien Gaudin și Marc Petit. Pentru micii „pensionari" ai creșei lor, cei trei întreprinzători au inventat un nou mijloc de transport realizat sub forma unui cărucior de lemn cu patru locuri. Aceste „vehicule", căci sînt trei la număr, fac posibilă deplasarea concomitentă a tuturor copiilor în oraș, la bibliotecă, la stadion, la piscină sau în grădinile publice, pentru a-i familiariza cu lumea din jurul lor. Aceste ingenioase „minibuze" nu consumă nici un fel de combustibil !

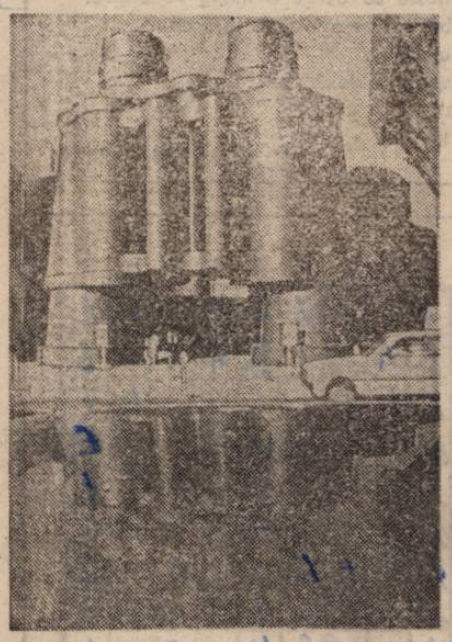

UN BINOCLU LOCUIBIL

Dacă veți petrece o zi în orașul american Santa Monica (California) vă așteaptă o mare surpriză. Chiar în centrul orașului se află casa lui Frank Gehry, construită sub forma unui imens binoclu! Arhitect talentat, Frank Gehry a participat în acest an la construcția satului olimpic de la Barcelona.

Apă în deșert

Japonia s-a oferit să construiască în Emiratele Arabe Unite un mare rezervor subteran, capabil să stocheze 10 milioane tone de apă pentru necesitățile agriculturii și industriei din această țară. Propunerea a venit din partea Ministerului nipon al Comerțului și Industriei (MITI) și a fost acceptată de cealaltă parte. În consecință, o echipă de specialiști a fost însărcinată cu întocmirea unui studiu de fezabilitate în valoare de 50 milioane de dolari.

Existența unor bogate rezerve de ape subterane în Emiratele Arabe Unite este demonstrată și prin numeroasele oaze ce brăzdează teritoriul Emiratelor. Principalul furnizor de țiței al Japoniei în 1991 au fost Emiratele Arabe Unite, cu un procentaj de 25,4 la sută, urmate de Arabia Saudită, cu 22,5 la sută. Un rezervor similar celui plănuit a fi construit în Emirate a fost realizat în Japonia pe insula Miyakojima, pentru a aproviziona cu apă populația insulei.

TELEGRAME

■ **Resursele financiare ale Ministerului Federal al Mediului din Germania se cifrează, în acest an, la suma de 1 822 000 000 mărci. În comparație cu bugetul federal, aceste resurse sînt relativ modeste. Protecția mediului ambiant constituie o misiune intersectorială. Bugetele altor ministere federale prevăd cheltuieli destinate protejării mediului înconjurător.**

■ **Grosimea trunchiurilor arborilor sănătoși din pădurea vosgiană (Franța) a crescut în ultimii ani. Bioxidul de carbon răspîndit în atmosferă de industrie și intensificarea traficului auto s-ar afla la originea succesiunii inelelor de creștere anuală a arborilor. CO_2 produce un efect de seră, care se traduce printr-o creștere a temperaturii sau prin creșterea cantității de ploaie legată de o creștere a temperaturii.**

■ **54 la sută dintre cetățenii americani se pronunță în favoarea interzicerii complete a fumatului în locurile publice. Majoritatea consideră că decizia de interzicere a fumatului la locul de muncă ar trebui luată de către patroni și angajați, și nu pe baza unor prevederi legale.**

■ **Nu este exclus ca în următorii 20 de ani, în Africa să-și piardă viața datorită bolii SIDA patru milioane de oameni în fiecare an, este de părere expertul în demografie Jean Claude Chesnais. Creșterea demografică ar fi atunci încetinită în Africa.**

■ **Siliciul monocristalin utilizat pentru fabricarea tranzistorilor ar putea fi înlocuit de un material plastic. Aceasta este concluzia unor experiențe întreprinse în Franța asupra polimerilor cu catenă scurtă. Acest tip de material plastic, de tip oligomer, prezintă un comportament ale cărui caracteristici electronice le egalează pe acelea ale siliciului amorf în tranzistorii uzuali.**

Peștii carnivori în fluviul Garonne!

Două exemplare de pirana, teribilii pești carnivori care populează fluviile din zona Amazoniei, capabili să devoreze un bou numai în cîteva minute, au fost identificați în fluviul Garonne din Franța. Cei doi pești au fost capturați vii la distanță de cîteva zile în lungul fluviului, mulțumită unui pescar orbecăit care a reușit să-i identifice și să alerteze de urgență autoritățile de resort. Conform aprecierilor unor specialiști, prezența celor doi pești (dar dacă se mai găsesc și alții în fluviu ?), constituie un gest de inconștiență a cuiva, a unui pasionat colecționar, care neavînd posibilitatea de a-i menține într-un acvariu (un asemenea pește măsoară 30 de centimetri lungime și cîntărește o jumătate de kilogram), a preferat să le redea libertatea, omițînd (oare cu bună știință ?) că acești pirana sînt extrem de periculoși pentru oameni, animale, păsări.

Greutatea celebrității

Cu un justificat orgoliu „mama" Doris, un rinocer-femelă albă care trăiește în parcul zoologic din Hodenhagen (Germania) pozează în fața fotografilor alături de micuțul ei pui Kai, care atunci avea doar două săptămîni de viață, fapt care nu-l împiedica să se comporte cu destulă siguranță și fără frică în fața celor care au venit să-l vadă sau să-l imortalizeze cu un aparat de fotografiat. Un asemenea

eveniment precum nașterea în captivitate a unui rinocer alb, constituie un fapt de excepție, care a și fost tratat în mod corespunzător, cu atît mai mult cu cît această specie este pe cale de dispariție, datorită braconajului. Iată și explicația pentru care parcul zoologic din Hodenhagen a fost pur și simplu năpădit de vizitatori curioși pentru a fi martorii unui eveniment deosebit.

Citiți în numărul viitor:

POSIBILĂ REPLICĂ A CERNOBÎLULUI?

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU-MUREȘ

magazin

SERIE NOUĂ – 85

ANUL XXXV • Nr. 51 (1835) LUNI 21 DECEMBRE 1992 16 PAGINI 30 lei

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ȘTIINȚIFIC INDEPENDENT

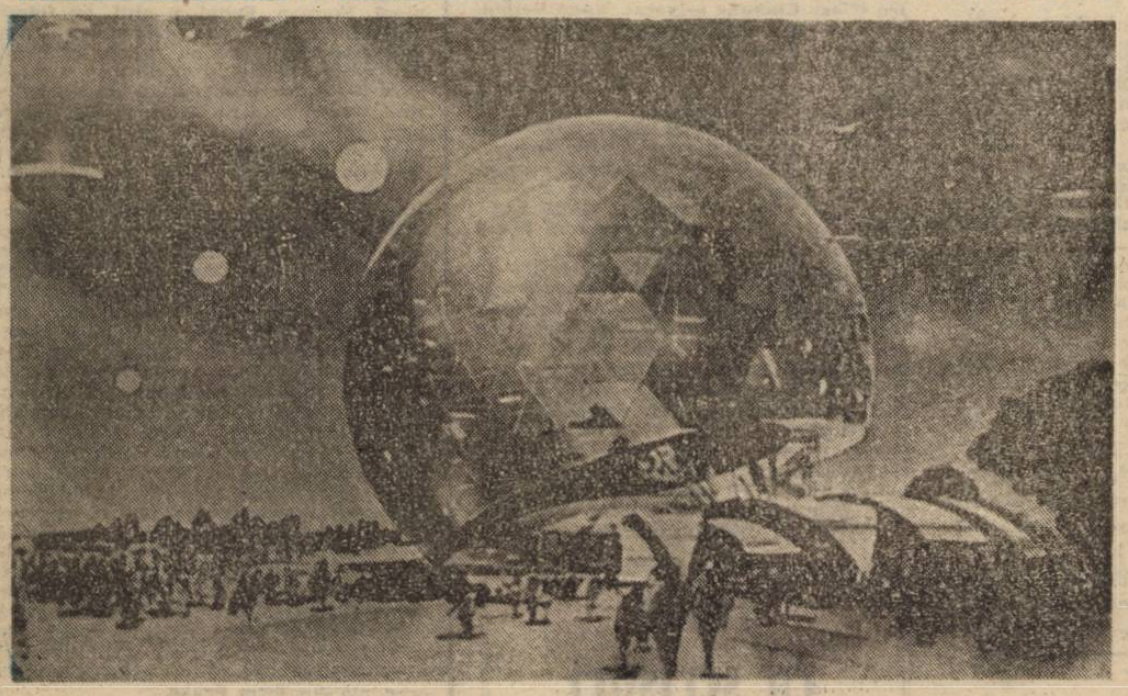

NUMĂRĂTOARE INVERSĂ LA TAEJON

— *In fond, să zici mersi ! Te-am scutit de inflație, de șomaj, de corupție, de scandaluri, de emisiunile distractive...*

SĂRBĂTORI FERICITE

Redacția revistei „MAGAZIN" dorește tuturor cititorilor ei fideli, prietenilor și colaboratorilor, celor care nu ne-au citit încă, celor nevoiași și celor bogați, celor mai mult sau mai puțin favorizați de șansă un CRĂCIUN FERICIT după încă un an greu.

Sub reflector

SIDA

Întîmplări adevărate

EXECUȚIE CAPITALĂ ÎN FAȚA... TELESPECTATORILOR

INFINITUL ASTRAL DEASUPRA NOASTRĂ

DEZVĂLUIRI SENZAȚIONALE DESPRE DOPING

Biblioteca Județeană MUREȘ TÎRGU MUREȘ

musicbox

Rubrică realizată de MARIAN MINCULESCU

Un virtuoz – STEVE VAI

Am auzit pentru prima dată acest nume prin anii '80, recunoscîndu-l, imediat, titlul de chitarist inovator. S-a născut pe 6 unie 1960 în Long Island (New York). Copil fiind, începe să cînte la pian iar la 13 ani, după ce a ascultat piesa Heartbreaker a grupului Led Zeppelin, se decide să devină, obligatoriu, chitarist. Trec cîțiva ani și îl regăsim pe Steve, la colegiu, cu prima sa trupă — Rage, tot atunci avînd loc și „întîlnirea de gradul trei" cu Joe Satriani : „el a exercitat și mai exercită încă o mare influență asupra mea. Satriani este hipnoza mea permanentă", recunoaște Steve Vai. La Barkley University, Steve studiază muzica clasică și jazz-ul, atmosfera severă ce domnea în această instituție îl va ajuta mult în formarea sa ca muzician. Bucurîndu-se de o ureche muzicală extraordinară și de o memorie pe măsură, Steve scrie, notă cu notă, toate solo-urile chitaristice ale lui Frank Zappa și i le trimite într-un plic. Zappa este impresionat și îl invită pe tînărul de 20 ani să lucreze împreună la Los Angeles. Aici vor fi realizate înregistrările experimentale ale albumelor Flex-Able și Flex-Able Leftovers (1984) la care tînărul chitarist participă cu cîteva solo-uri perfecte, demonstrîndu-și clasa. Tot în 1984 se alătură grupului Alcatraz, continuînd ascensiunea spre vîrf cu albumul remarcabil **Disturbing The Peace** (1985) care îl va propulsa în lumea bună a heavy-metal-ului, dar triumful va veni abia după colaborarea cu teribilul David Lee Roth (au editat două albume).. Avea, în sfîrșit, totul : prestigiu, popularitate, bani. Steve nu s-a culcat pe laurii gloriei și, după participarea la albumul Slip O' The Tongue – Whitesnake, editează albumul solistic **Passion And Warfare**, o producție excelentă care focalizează diferitele stiluri și tehnici ale chitarei", „Pasiune și confruntare", nici că se putea un titlu mai potrivit pentru acest amestec de stări și de sentimente : veți tremura, vă veți înfierbînta, dar, la final, Steve va deveni noul vostru prieten. Despre acest disc revista Rolling Stone scria : „ascultîndu-l, vă veți întreba dacă acest Steve Vai nu este cumva noul wunderkind (n.n. „copil minune") apărut pe Pămînt"... „Dacă descoperiți drumul spre eul propriu și căutați adevărul în interiorul vostru înseamnă că sînteți pe drumul cel bun". Cu aceste cuvinte ale lui Steve Vai încheiem scurtul meu material despre el recomandîndu-vă să-i ascultați compozițiile.

„Bătînd la poarta raiului" cu Alx Rose, cel care a realizat un remake remarcabil după celebrul hit al lui Bob Dylan...

TOP TEN „MAGAZIN"

10. **My Name Is Prince — Prince**
9. **Too Much Love Will Kill You — Brian May**
8. **Free You Mind — En Vogue**
7. **Erotica — Madonna**
6. **Queen Of Rain — Roxette**
5. **Sweat — Inner Circle**
4. **Forever Love — Color Me Badd**
3. **When I Look Into Your Eyes — Firehouse**
2. **How About That ? — Bad Company**
1. **Sometimes Just Love Ain't Enough — Patty Smyth.**

Primele patru locuri sînt ocupate, din nou, de slow-uri, frumoasa americancă Patty Smyth fiind Number One-ul acestei săptămîni. O recomandare : noul single al grupului Inner Circle melodie care vă va face să transpirați. Cele ce v-am spus n-au nici o legătură cu titlul piesei...

Au mai rămas doar șase zile pînă la termenul limită de expediere al topurilor voastre, de sfîrșit de an, pentru categoriile : melodia anului, solista anului, solistul anului, grupul anului și albumul anului. Toate scrisorile vor conține, obligatoriu, cele cinci topuri.

Albumul săptămînii

Three Sides To Every Story – Extreme

Ei, ce ziceți „ascultăm" un disc de hard'n' heavy-metal ? A trecut mai bine de un an de cînd LP-ul Pornograffitti era Number One în America iar balada **More Than Words** un single bestseller. Cei patru **(Gary Cherone — vocal, Nuno Bettencourt — ch., Paul Geary — tobe, Pat Badger — bass)** își vedeau, în sfîrșit, încununate eforturile... Se spune că este ușor să ajungi în vîrf, dar să te menții acolo este dificil foarte puțini reușind aceasta ! După o lungă perioadă de timp în care s-au aflat în turneu Extreme revin în studiourile de înregistrări cu materialul pregătit pentru un nou disc, cu un sound „supărat", mai dur decît precedentul lor album... **Three Sides To Every Story** a fost lansat în luna septembrie a.c. și conține piesele : **Warheads, Rest In Peace, Politicalamity, Cupid's Dead, Tragic Comic, God Isn't Dead ?, Seven Sundays, Our Father, Everything Under The Sun** (cu cele trei părți : **Rise'n Shine, Am I Ever Gonna Change și Who Cares).** Sînt sigur că acest album va plăcea multor fani, mai tineri sau mai bătrîni, de rock și cînd afirm asta mă bazez pe faptul că piesele de mai sus alcătuiesc un melanj pentru gusturile, evident din perimetrul hard'n heavy. Vă las să descoperiți, singuri, „Cele trei părți ale fiecărei povești"... „Lectură" (și audiție) plăcută !

Tolba cu scrisori

DORESC SĂ CORESPONDEZE: Gianina Călugăreanu, Aleea Dalici nr. 20 bl. L 119, sc. A6 ap. 9, Constanța 8700 (intenționează să fondeze un Fan Club Sandra), trei prieteni, **Ionuț Timofte** (13 ani), **Octavian Boltașu** (12 ani), **Paul Dănciu** (12 ani) așteaptă scrisorile fanilor lui Michael Jackson pe adresa — str. Bîrcă nr. 15, bl. 116, sc. 2 ap. 74 sector 5, București. **Roxana Chioreanu**, str. Parcului nr. 3 Dej 4650, Cluj (cu fani Skid Row și Guns N'Roses). **Sebastian Din**, str. Libertății nr. 10, bl. D11, sc. C ap. 3, cart. Trivale, Pitești, 0300, Argeș (cu fani Public Enemy. Are 16 ani. Consultă colecția revistei...). **Olga Popescu**, str. Pucheni nr. 4 bl. 3, sc. E, ap. 57, sector 5, București (caută textele pieselor It Must Have Been Love — Roxette, Spending My Time — Roxette și Right Here Waiting — Richard Marx).

Radu — Ploiești : n-am primit încă albumul Stigma. Răbdare...

Daiana Răchitan — Ploiești : 1) îți mulțumesc pentru texte ; 2) te pot „rezolva" cu Tourism-ul ; 3) l-am prezentat deja...

Adina Grecu — Reșița : aștepți puțin ? Promit că îți voi răspunde !

Carmen Duma, str. Steagului nr. 11B bl. Flacăra, sc. B, ap. 15 2900, Arad caută pe cineva care ar putea să-i traducă o scrisoare adresată lui Michael Jackson. Are 12 ani.

Magda — D.T. Severin : n-am această adresă. „Chestia" cu Snagovul e-falsă ..

Diana Stoica — Constanța : 1) era vorba de o greșeală de tipar... 2) titlul acelui album l-am luat dintr-un Billboard. Să fi greșit, oare, americanii ? 3) Aștept o a doua parte a „rechizitorului"...

Octavian Dănciu — Rm. Vîlcea: 1) minimum zece membri, statut, personalitate juridică ; 2) n-am auzit nimic despre existența vreunui Fan Club Blue System la noi ; 3) Surpriză ! Discografia Blue System : Walking On A Rainbow ('88), Twilight ('89), Obsession ('90), Heads Of Heaven ('91) și Hello America ('92).

FUNATE

Un slab Tuin Pics

Am urmărit simbătă spectacolul oferit de grupul **Divertis** pe micul ecran intitulat „Tuin Pics" și, deși sînt un admirator al cîtorva din membri acestui grup satiric, nu pot spune că m-au impresionat cu ceva. Dacă totuși caut, poate că m-au impresionat prin neprofesionalism. Să mă explic : grupul Divertis este un grup de actori neprofesioniști foarte talentați. În mișcarea artistică, neprofesioniștii pot fi uneori mai prospeți decît actorii profesioniști, oarecum blazați și se cunosc destule cazuri în cinematografia mondială în care regizori foarte cunoscuți Antognioni, Forman, Felini și alții, au folosit prospețimea neprofesioniștilor. Dar pentru asta este nevoie de un regizor strălucit. Or, la acest capitol, Tuin Pics în varianta Divertis a fost o catastrofă. În al doilea rînd, atunci cînd nu ai un regizor foarte bun, poți interpreta cu succes mici parodii după anchetele tv, lucru la care Divertis se pricepe foarte bine. Sistemul e simplu : extragi cîteva clișee (și ele sînt cu tonele) din reportajele tv, le parodiezi împănîndu-le cu putină politică și efectul e sigur. Lumea rîde, uneori copios. Dar atunci cînd ataci o partitură de complexitatea serialului „Twin Peaks", lucrurile se complică. Diletantismul iese la iveală, la fel lipsa umorului și poantele chinuite. Și asta pentru că Twin Peaks nu este Dallas, un serial plin de clișee și situații previzibile, ci, dimpotrivă un film în care fiecare secvență este surprinzătoare, umorul de o calitate specială uneori parodiind clișee ale cinematografiei americane și așa mai departe. Or, să te apuci să parodiezi un lucru imposibil presupune ca tu, cel ce vrei să parodiezi, să fii cel puțin cu o treaptă mai sus. Divertis este foarte departe de acest deziderat. De aceea ceea ce au produs ei simbătă pe micul ecran este foarte aproape de un diletantism care se arată și în lipsă de inspirație, nu numai de profesionalism. A, era să uit, singurul lucru bun în Twin Pics a fost muzica originală din **Twin Peaks.**

Știri PoP

● Se vor reuni cei trei **Beatles ?** Zvonuri tot mai insistente vorbesc despre o reunire a celor care au mai rămas din legendara formație Beatles e vorba de **Paul McCartney, George Harrison** și **Ringo Starr** pentru a realiza astfel un turneu mondial în anul ce vine. Cu această ocazie se va realiza un serial de 12 episoade. Sînt tot mai mulți sceptici care consideră că un grup mort nu mai poate învia.

● Sex-simbolul anilor '90, actrița **Sharon Stone** a terminat filmările într-o producție care, spun specialiștii, face ca **Basic Instinct** să fie un film pentru copii.

ToP TeN Internațional

Vreau cu această rubrică să vă prezint cîteva din melodiile aflate în **Top Ten** din Marea Britanie (UK) situație valabilă pentru săptămîna care a trecut. Pe locul întîi în UK, dar și în SUA, se află melodia interpretată de Whitney Houston **„I will always love you"**, melodie prezentă pe banda sonoră a filmului **„The Bodyguard"** în care celebra cîntăreață joacă alături de Kevin Costner. Locul 2 este ocupat de **Michael Jackson**, cu **„Heal the World"**. Mai figurează în Top Ten, cîntăreți cu o bogată experiență muzicală cum ar fi **Rod Stewart** pe locul 6, cu melodia **„Tom Traubert's Blues"**, **Cliff Richard**, cu **„I still Believe in You"** pe locul 7 și **Madonna** pe locul 10, cu **„Deeper and Deeper"**.

BITS INTERNATIONAL LA BUCUREȘTI. Un spectacol reușit au prezentat vineri la Sala Polivalentă din București, formațiile **Ion Pascu & The Blue Workers** (celebrul Ioan Pascu din grupul Divertis și-a alcătuit un grup de muncitori triști cu care cîntă bine reggae) și **Bits International**, niște muzicieni mai puțin cunoscuți, dar care și-au demonstrat profesionalismul spre deliciul tinerilor spectatori care au umplut pînă la refuz sala, gustînd din plin show-ul oferit de cele 2 formații. Avînd în vedere că și grupul **Phoenix** s-a bucurat de un succes de public în spectacolul lor de la Sala Palatului, putem spune că tinerii s-au obișnuit de acum cu spectacolele de bună calitate de care au fost atîta vreme privați.

GEORGE CUȘNARENCU

CM SRL

Revista Magazin este editată de CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" SRL

Autorizată prin sentința civilă nr. 382 din 4 aprilie 1991 a Judecătoriei sectorului 1 București, înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului sub nr. J 40/2623/1991 din 8 mai 1991

CONT 40 10 10 85 00 (lei) 40 20 10 53 30 ($) 40 20 10 53 31 (D.M.) BANCA COMERCIALĂ „ION ȚIRIAC" S.A.

COMITETUL DIRECTOR : Dumitru FILIP (director general), George CUȘNARENCU, Paul IOAN, Mihaela DOROBANȚU (directori)

REDACȚIA : Piața Presei Libere nr. 1 telefon : 6.17.60.10, 6.17.60.20. TIPARUL : Imprimeria „CORESI" — București.

CITITORII DIN STRĂINĂTATE se pot abona prin RODIPET S.A. — PO.BOX 33—57. Telex 11995 ; 11034, Fax 90 — 6.18.56.73 — București — Piața Presei Libere nr. 1 — România.

SERVICIUL DE DIFUZARE : 6.18.45.57.

SERVICIUL DE PUBLICITATE : 6.18.24.27

Redactor șef : DUMITRU FILIP

Secretar general de redacție : GEORGE CUȘNARENCU

magazin

REDACȚIA : Dorel Dorian (șef secție), Ion Tugui, Ecaterina Bătrîneanu, Aurora Popescu (16 30) ; Paul Ioan (șef secție), Mihaela Dorobanțu, Șerban Filip, Teodora Bujor Panaitescu (1612) ; Adrian Hoajă, Elena Ilie, Constantin Pavel (1633).

SECRETARIAT DE REDACȚIE : Ionel Cojocaru, Dumitru Mateuță, Costea Spiru, Vasilica Mărgărita (1659) ; Dorin Măran

CORECTURĂ : Irina Stoica, Melania Constantiniu, Delia Costea (1282).

Manuscrisele și fotografiile nepublicate nu se înapoiază.

Infinitul astral deasupra noastră

STELELE CĂZĂTOARE

— D-le VALENTIN GRIGORE, sînt ți foarte tînăr și pasionat de astronomie, ați conceput și perfecționat o metodă proprie de prelucrare a rezultatelor pe care ați prezentat-o la manifestări de profil din țară și străinătate. Ați început prin a fi colaborator al Asociației Britanice Secțiunea Meteori (BAAMS), iar din ianuarie 1992 ați fost ales membru cu drepturi depline al Organizației Internaționale a Meteorilor (IMO) ; în vara acestui an ați participat la o conferință internațională de meteori din Slovacia, la ora actuală întrețineți relații de colaborare cu 10 țări și ați demarat o serie de proiecte de interes național. Făcînd o retrospectivă a observațiilor Dv. asupra stelelor căzătoare ce ați putea împărtăși cititorilor noștri ?

— M-aș referi pentru început la bolidul din 13 august 1985. Priveam cerul undeva spre răsărit, în jurul orei 1 noaptea. La un moment dat, acesta a devenit foarte luminos, lumina s-a răspîndit și asupra pămîntului dînd un contur cludat copacilor a căror umbră se deplasa pe sol, o dată cu corpul meteoric. Căutam cu privirea, am observat la nord o urmă luminoasă care devenea din ce în ce mai evidentă. Am auzit apoi un zgomot, ca o pocnitură — datorat probabil exploziei meteoritului. Ținînd cont că zgomotul s-a auzit după aproximativ 3 secunde de la presupusa explozie și cunoscînd viteza sunetului de 340 m/s, probabil că meteoritul a explodat la aproximativ 1 km de locul unde mă aflam, la nord de orașul Tîrgoviște. Este posibil ca fragmente din meteorit să fi atins solul.

— Le-a găsit cineva ?

— Fără măsurători exacte, în condițiile noastre unde nu este dezvoltată o rețea de observare a bolizilor, urmele se pierd...

— Puteți să-l asemănați cu o farfurie zburătoare ?

— Bineînțeles că nu. O caracteristică mai deosebită a acestui bolid a fost aceea că a călătorit în spațiu împreună cu fragmente mai mici, care la rîndul lor au produs alți bolizi mai mici în zona de vizibilitate a urmei sale luminoase, ca un tată cu copiii lui. Așa ceva nu am mai observat vreodată.

— Și ce ați mai văzut cu ochiul liber ?

— Tot în campania de observație a Perseidelor, în 1986 am văzut cel mai mare bolid din cei 9 ani de observații ai mei. La un moment dat, cerul s-a luminat foarte puternic, încît au dispărut majoritatea stelelor. Privind la nord-vest spre orașul Tîrgoviște am zărit o minge de foc de mărimea și strălucirea Lunii pline. Paradoxal, avea forma unui mic Soare, galben în centru, roșu la margine, fără un contur clar. La un moment dat s-a prăbușit spre oraș, dispărînd într-o mare de foc.

— A lăsat vreo urmă ?

— Pe cer nu a mai rămas nimic, dar dată fiind înălțimea mică deasupra orizontului a apariției sale, este posibil ca acesta să fi atins solul la nord-vest de Tîrgoviște. Urmele însă le-am găsit...

— Și ce ați mai observat spectaculos în nopțile de contemplare a cerului ?

— Mă voi referi la un fenomen extrem de rar. Se pare că ceva similar a mai fost observat în 1947, în Turkmenia, conform afirmațiilor președintelui Organizației Internaționale a Meteorilor (IMO). Un bolid albastru aparținînd curentului Geminide a luminat cerul în data de 13 decembrie 1991. Particularitatea sa : un arc de cerc foarte luminos, albastru-metalizat a însoțit bolidul în traiectoria sa.

— Mai nou vorbeați și despre organizarea unor expediții pentru observarea meteorilor...

— Expedițiile sînt premiere naționale, de fapt este vorba de un proiect în două etape, conținînd în observarea celor doi curenți produși de rămășițele cometei Halley. Prima expediție (30 aprilie — 3 mai a.c.) s-a organizat la Piatra Arsă (1950 m altitudine) unde am beneficiat de o transparență extraordinară a cerului. Au participat 5 tineri pasionați de astronomie. Am văzut aproximativ 200 meteori dintre care cel mai spectaculos a străbătut aproape tot cerul de la est la vest. Cea de-a doua expediție a avut loc la Tîrgoviște (22—26 octombrie a.c.) prilej cu care s-au catalogat 400 de meteoriți, dintre care 3 bolizi spectaculoși (primul de culoare galbenă, al doilea a impresionat prin variația culorilor sale — portocaliu, roz, violet, iar cel de-al treilea — [illegible] strălucire foarte puternică).

— Pro ctc de viitor ?

— La anul se va produce o adevărată ploaie de stele căzătoare. Și din acest motiv doresc să organizez la Tîrgoviște prima tabără națională de meteori din România și colocviul național de astronomie. Organizarea se află într-o stare avansată, dar date fiind aspectele materiale solicităm și eventuale sponsorizări. Sperăm ca inițiativa noastră să se bucure de succes...

MIHAELA DOROBANȚU

DESCIFRAREA CÎMPULUI ELECTROMAGNETIC

„Mesajele" transmise de undele radioelectrice, imaginile și sunetul transmise la televizor, punctele luminoase care indică pe ecranele radar controlorilor de trafic poziția avioanelor și multe alte semnale de acest fel sînt transmise cu viteza lumini, sub formă de unde electromagnetice. Descoperirea care a stat la baza telegrafiei fără fir a fost făcută în urmă cu circa un secol, de către fizicianul Heinrich Hertz. La capătul unei serii de experiențe, profesorul Hertz a descoperit undele electromagnetice și a dovedit că ele se propagă în vid la fel ca undele luminoase. În epocă nu se știau prea multe despre natura electricității. Principala problemă care se punea atunci era dacă fenomenele cauzate de sarcinile electrice se propagă instantaneu în vid. Fizicianul englez Michael Faraday a propus o teorie diferită : undele invizibile se propagă cu o viteză limitată prin transmiterea de energie. Compatriotul său, James Clark Maxwell a formulat această ipoteză sub o formă matematică și a postulat faptul că undele electromagnetice au proprietăți identice cu cele ale undelor luminoase.

Teoria lui Maxwell a fost îndelung controversată în lumea savanților, căci părerea imposibil de dovedit existența undelor „electrice". Heinrich Hertz a descoperit mai degrabă datorită hazardului metoda cea bună, experimentînd cu doi magneți foarte apropiați în timp ce circuitul era întrerupt. Folosind o butelie Leyde (un condensator folosit în epocă pentru conservarea energiei electrice) pentru a o descărca pe o bobină de inducție, a constatat că se produceau scîntei și pe cea de-a doua bobină. Prima devenise un emițător, iar cea de-a doua un receptor. Hertz și-a ameliorat treptat instrumentele de lucru : a înlocuit bobina emițătoare cu un fir metalic cu o lungime de un metru, întrerupt la mijloc de un descărcător. Două bile cu un diametru de 30 cm, fixate la extremitățile firului, erau pe post de condensatori. Astfel a fost realizată prima antenă de emisie de unde ultrascurte, un dipol hertzian. Un fir metalic care forma un cerc deschis a fost folosit la realizarea receptorului său.

Prin aceste experimente foarte simple, Heinrich Hertz a realizat descoperiri importante. O oglindă cu un invelis de zinc a servit la reflectarea undelor electrice. El a constatat că receptorul său poate reflecta, refracta și produce unde staționare și că undele electromagnetice se propagă cu aceeași viteză ca cele luminoase, descoperind și măsurînd undele radio, confirmînd în același timp teoriile lui Maxwell. Doi ani mai tîrziu, italianul Marconi și rusul Popov au reușit concomitent să transmită informații prin sistemul telegrafiei fără fir. Italianul a fost mai norocos decît rusul în anii care au urmat, intrînd în contact cu oameni de afaceri britanici dispuși să-i finanțeze proiectele de cercetare. Astfel și-a perfecționat rapid aparatele. În 1898 a intrat pentru prima dată în funcțiune un telegraf pe o navă, iar în 1901, mesajele telegrafice au început să traverseze Atlanticul.

La începutul secolului XX, două firme își făceau o concurență acerbă pe noua piață a telegrafiei fără fir : „Wireless Telegraph and Signal Company", în care s-a implicat financiar Marconi și Societatea de telegrafie fără fir, fondată de AEG și Siemens, cunoscută astăzi sub numele de Telefunken. În curînd s-a ajuns la o situație curioasă : Marconi a obținut dreptul ca navele echipate cu instalațiile sale radio-telegrafice să nu ia legătura decît cu stațiile care se servesc și ele de telegraful său, fiind interzisă stabilirea de legături radio cu instalațiile produse de Telefunken. Această afacere a fost reglată abia în 1906 printr-o conferință internațională.

Descoperirea tuburilor electronice a inaugurat era posturilor de radio cu o putere de transmisie fără egal. Tranzistorii au permis perfecționarea rapidă a tehnicilor de emisie și recepție. Astăzi pot fi puse în evidență tensiunile de înaltă frecvență a căror diferență de potențial este [illegible] volt folosindu-se simpli receptori puși în vînzare pe piața liberă.

Din motive de calitate, la folosirea cablului pentru transmisia de sunet și imagine, tehnica telegrafiei fără fir s-a dovedit de neînlocuit din punct de vedere al mobilității. În plus descoperirea undelor electromagnetice s-a aflat la originea dezvoltării tehnicilor din multe alte domenii de activitate. Astăzi preparăm mîncarea în cuptoare cu microunde, corpul omenesc este examinat cu ajutorul [illegible] ratelor cu rezonanță magnetică nucleară. Și exemplele ar putea continua la nesfîrșit, mintea omenească scormonitoare și mereu aflată în căutare de noi descoperiri fiind capabilă practic de orice...

ȘERBAN FILIP

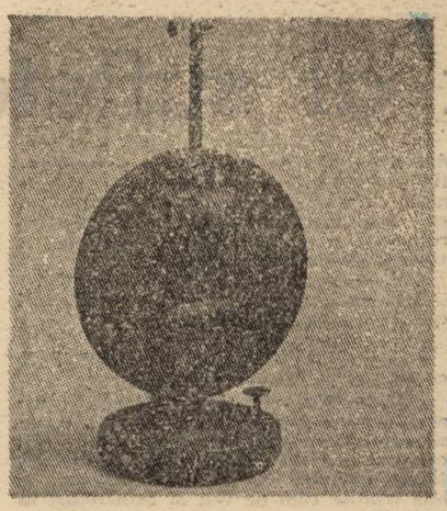

Un rezonator cicular cu luminozitate reglabilă

Foraj în... timp

200 000 de ani, aceasta este incredibila „întoarcere în timp" reușită de expediția științifică Greenland Ice Core Project. De curînd s-a atins cota de 3 028,8 m în calota glaciară arctică. Acest record de forare, stabilit după patru sezoane de lucru în situl Summit de o echipă de cercetători din opt țări europene, a permis atingerea stratului de roci acoperite de gheață în cepind cu 200 000 de ani în urmă. Datele climatice ale acestui carotaj le vor completa pe cele cunoscute din perioada in-

terglaciară actuală. Ele vor permite elaborarea unui tablou mai precis al variației parametrilor atmosferici de-a lungul timpului. Studiind un ciclu în totalitatea sa, de 120 000 de ani, cercetătorii pot formula predicții asupra evoluției climei. Laboratorul de glaciologie și geofizică a mediului înconjurător din Saint Martin-d'Hères va analiza, alături de alte laboratoare europene, gazul responsabil de efectul de seră. Primele rezultate sînt așteptate pentru primăvara anului 1993.

Detectiv electronic

O mașină electronică care deosebește și recunoaște fizionomiile oamenilor a fost creată de către specialiștii americani.

„Privind" la omul supus investigației fizionomice sau la fotografia sa, acest computer memorează 256 de parametri numerici care pot fi utilizați la descrierea fizionomiei sale. Pentru ca ulterior să recunoască cu certitudine omul respectiv, noua mașină trebuie să „vadă" cîteva clișee făcute din diverse unghiuri și cu diferite luminozități. În acest fel mașina face cunoștință în mod complet cu persoana respectivă. În acest fel tehnica electronică identifică o anumită persoană și atunci cînd se află în mulțime și chiar dacă și-a lăsat mustăți sau barbă ! Un computer obișnuit nu ar fi putut să rezolve această problemă și de aceea s-a făcut apel la cele mai noi sisteme electronice care imită activitatea creierului. Ca atare computerul se compune dintr-o mulțime de „neuroni" care lucrează pentru identificarea fizionomiei nu pe rînd, ci în paralel. Computerul este capabil să-și amintească pînă la 500 de persoane și pentru operația de recunoaștere a unei fizionomii consumă numai o zecime de secundă. La fiecare două sute de figuri indicate computerul poate să greșească numai într-un singur caz.

Astfel de sisteme se intenționează a fi montate în locurile cele mai frecventate de oameni, cum sînt de exemplu aeroporturile, gările și alte locuri unde ar putea să fie identificați infractorii urmăriți.

Montată într-un colț discret, camera de luat vederi a „detectivului electronic" poate să supraveghez zi și noapte fluxul de oameni care trec, indicînd care sînt persoanele suspecte.

Mortar antiseismic

Construcțiile executate în zonele seismice necesită din partea specialiștilor o mare îndrăzneală inginerească. Specialiștii gruzini au elaborat o nouă tehnologie de preparare a mortarului pentru zidire. Avînd o aderență mai mare cu elementele zidăriei (cărămizi, prefabricate etc.), el se dovedește a fi indicat pentru construcțiile din zonele seismice. Mortarul propus de specialiștii gruzini conține, raportat la masa sa, 20% ciment portland marca M-400 și 6% praf de var. Restul de 74% (în nisipul ce se folosește de obicei) este reprezentat de reziduurile măcinate ale amestecului de formare utilizat în turnătorii. Trebuie arătat că în noua rețetă important nu este faptul că se utilizează în mod rațional niște resurse secundare, ci acela că praful obținut din amestecul de formare conferă mortarului calități mult mai ridicate de rezistență și comportare de monolit față de rețetele obișnuite. Mortarul antiseismic se distinge și printr-o rezistență mult mai mare la fisurare.

incursiune în paranormal

O VIZITĂ NOCTURNĂ

ŞI MISTERUL EI...

Există părerea că cititorii care îşi trimit confesiunile pentru această rubrică o fac din dorinţa de a fi popularizaţi ! În acest sens am primit mai multe scrisori însă de la cititori care n-au trăit niciodată întîmplări inexplicabile. Trebuie deci să menţionez că lucrurile stau invers de cum se presupune. Corespondenţii care au de comunicat despre trăirile lor paranormale episoade sau momente, specifică de obicei să le păstrez anonimatul. Foarte puţini sunt cei care acceptă să-şi vadă numele tipărit în revistă la această rubrică. Mi-am îngăduit să spun toate acestea pentru că prejudecata după care fenomenele paranormale ar ţine de obscurantism, trebuie părăsită aşa cum se părăseşte, mai devreme sau mai tîrziu, orice ineptie. O societate bucureşteană, care are drept scop „protecţia morală şi spirituală a copiilor" m-a confundat cu un fel de purtător de cuvînt al obscurantismului ! ! Îi rog deci pe cei care cred că ignoranţa ar fi mai înţeleaptă prin faptul că se multiplică, să urmărească relatarea semnată A. Rolial Feno, din Roman :

„Deşi sunt convins că lucrurile despre care voi scrie not fi acuzate ca fiind supranaturale, nu fac altceva decît să vă relatez adevărul aşa cum l-am trăit eu însumi.

În toamna lui 1976 fusesem repartizat ca inginer stagiar în judeţul Vaslui, într-un sătuc amărît şi înglodat în propria lui suferinţă. Stăteam în gazdă la o familie de oameni liniştiţi, oameni ai cîmpului, care se mulţumeau cu cele cîteva sute de lei pe care le plăteam chirie. Într-o noapte, în timp ce mă chinuiam să adorm, am fost surprins de un zgomot care s-a auzit deasupra capului meu, în tavanul camerei. Am auzit un ciocănit ferm, urmat de cîteva sunete asemănătoare cu acelea pe care le-ar face o pisică vrînd să intre în casă. Însă cineva zgîria deasupra capului meu. La început am crezut că mi s-a părut. Cred că aceasta este de regulă reacţia tuturor oamenilor atunci cînd nu au imediat posibilitatea de a înţelege cauza ce determină unele lucruri...

După cîteva minute, timp în care sunetele respective se repetau cu o frecvenţă regulată, am înţeles că trebuie să fac ceva. M-am dat jos din pat, am aprins lumina. În timp ce priveam prin cameră oarecum stingherit de senzaţia că nu eram chiar singur semnul s-a auzit şi mai clar deasupra capului meu. Pentru a verifica am ieşit din cameră în hol. După cîteva secunde, ciocănitu-rile au început să mă urmeze în locurile unde mă aflam, venind după mine. O adîncă uimire punea încet stăpînire pe mine. Am intrat în altă încăpere să văd ce se va întîmpla. Doar cîteva momente de tăcere, şi semnalul m-a urmat. Atunci am apucat de spătar un scaun şi ridicîndu-l deasupra capului, am lovit tavanul în locul de unde veneau ciocăniturile. Imediat de sus am primit răspunsul, tot prin lovituri !

Întîmplarea făcea să fiu singur în toată casa. Gazdele erau plecate la o nuntă într-un sat vecin. Deodată m-am luminat la faţă. Credeam că am înţeles. Am luat o lanternă, am ieşit afară, în beznă, am înconjurat casa şi m-am urcat pe scară în pod. Speram că voi vedea acolo pe cineva, vreo pisică. Bineînţeles că nu era nimeni. Atunci, în timp ce coboram scara am înţeles că nu sunt singur. Nu-mi mai era teamă. Oricum eu eram la discreţia „celui" ce mă contactase. Nu aveam ieşire. Trebuia să aştept liniştit ceea ce avea să urmeze...

Semnalele n-au contenit nici o clipă. Mă aşezam în pat dîrdîind de frigul care mă pătrunsese. Am aţipit pentru cîteva clipe. Deodată de deasupra capului meu s-a năpustit un zgomot asurzitor. Acel „cineva" de data asta lovea cu putere în tabla de pe acoperiş. Sacadat, într-un ritm infernal, loviturile cădeau făcînd să răsune lugubru întunericul din jur. M-am cuibărit sub plapumă aşteptînd să văd ce se va întîmpla...

S-a făcut din nou pentru puţin timp liniste. Încercînd să aţipesc, în uşa sifonierului s-a auzit o lovitură puternică. Apoi, apropiindu-se parcă de mine, loviturile le-am auzit chiar în marginea patului meu. Dacă acel „cineva" s-ar fi materializat, cred că mi-aş fi pierdut mintile. Iar asta nu a fost tot. Imediat, dinspre uşă, am auzit nişte paşi ce făceau să scîrţîie podeaua deşi nu era de scînduri. Se apropiau de mine. Cred că atunci a fost pentru prima oară cînd am strigat : Te rog, Doamne, păzeşte-mă ! Imediat a încetat orice mişcare. Ciudat era că în camera în care dormeam, pe jos nu era dusumea, ci lut ! Zorii zilei m-au găsit ostenit, uluit de cele întîmplate...

Mi-am dat seama că de fapt în acele zile şi nopţi, fusesem martorul încercării unor fiinţe din sfera maleficului. Am înţeles că singur Dumnezeu poate sta de vorbă cu oamenii fără să-i îngrozească. Fără să le pricinuiască vreun rău".

Autorul acestei mărturisiri adăuga că fenomenul respectiv nu s-a mai repetat de atunci niciodată, deşi l-a fost imposibil să-l uite. Descrierea este mai mult decît un fenomen poltergeist. Din aceeaşi sursă, aştept alte descrieri şi mesaje, de altfel promise...

ION ŢUGUI

Psihoterapia între certitudine şi speranţă

Psihanalistul — un avocat al sufletelor

Red — Vorbeam despre sinceritatea care se cere pacientului şi de faptul că — iată folosesc şi eu un termen al Dv. — ea este adeseori „refulată". Ce se întîmplă de fapt ?

Adrian Voicicovski (A.V.) — Dar este un lucru bine stabilit : condiţia fundamentală de supravieţuire în sistemele de tip totalitar. Una spun — alta gîndesc, una afirm — alta fac. Şi totul se face intuitiv. Iar copilul ce înţelege ? După ani de zile ? Că se trăieşte în dublă partidă. Că sînt lucruri care, de pildă, la şcoală nu se spun. Şi să te mai miri atunci că se ajunge la schizoidie constituţională ? Aici nu mai este vorba de o proiecţie în social, ci de ceva funcţional din interiorul tău. Aşa funcţionezi tu.

Jean Chiriac (JC) — Vorbeaţi despre căutarea unei soluţii cvasi-morale a problemelor. Să ştiţi însă că nu totdeauna se întîmplă aşa. Problemele nevrotice sînt dinamice sau economice. O problemă dinamică înseamnă un conflict între nişte tendinţe imorale şi supra-eul lui cultural, moral, convingerile lui. Compromisul între cele două dă simptomele respective. Şi tu trebuie să-ţi dai seama, el nu este conştient de acest compromis — altfel nu ar ajunge la simptome. Ar revendica ceva, ar face ceva, şi acţiunea lui ar face să se descarce acea pulsiune... Lupta, conflictul, se dau undeva în inconştient, nu în mintea lui. Şi aici este nenorocirea. Căci noi, în primul rînd, pe ce lucrăm ? Pe stimularea mentală. Îi oblig întîi să-şi conştientizeze senzaţiile corpului, şi încetul cu încetul ajungem să conştientizăm şi afecte, şi emoţii, şi gînduri care sînt în subliminal. Dar sînt şi simptome economice adică nişte pulsiuni foarte puternice care nu pot fi eliminate tocmai datorită intensităţii lor. Eu trebuie să ştiu ce natură au simptomele.

Vă vorbeam despre un caz în care bătălia se dădea între principiul de conservare a individului într-un cadru social dat şi — cum se întîmpla în acea situaţie — o atracţie erotică ce costa foarte mult. Deci ce era mai important ? Şi fără să vrei ajungi la morală. El s-a hotărît să renunţe, nu eu. Nu l-am obligat eu. A trebuit să decidă în faţa mea.

A.V. — Îi trebuia o ieşire eficientă...

Red. — Dar îi trebuia ca cineva să-i confirme această decizie...

A.V. — Să-i fie spriin.

J.C. — Dar trebuia să şi înţeleagă de ce face acest lucru.

A.V. — Nu un principiu teoretic, uscat — „nu-i frumos, nu se face"... Poate să sune tare bine. N-am de gînd să-i combat pe moralişti, să-i minimalizez (deşi, personal, eu nu-i prea agreez şi i-aş trimite cam pe toţi la psihanalist să vadă de ce se ocupă ei aşa tare de morală — dar asta e treaba lor, nu a mea), dar vreau să spun că în situaţii de genul ăsta, pentru individul respectiv contează de fapt eficienţa **efectivă** a ieşirii din impas. A, dacă aceasta poate căpăta şi o anvelopă a unei moralităţi acceptată de grupul social cu care conviţuieşte — cu atît mai bine. Este însă problema lui cum îşi găseşte o justificare a ieşirii din impas în contextul concret dat. Ceea ce mă interesează pe mine este că l-am scos din impas !

J.C. — Ştiţi cum sîntem noi ? Ca un avocat. Clientul trebuie să-mi spună totul. Altfel nu-l putem apăra.

Red. — Un avocat al sufletelor, al subconştientului...

A.V. — S-ar putea spune că este un fel de mercenarism. Dar eu nu am nimic împotriva mercenarilor de calitate. A celui care îşi cunoaşte meseria pentru care e plătit.

Red. — Şi nu există chiar şi în zilele noastre „căştile albastre" ?...

A.V. — Angajez pe cineva pentru că este un bun trăgător şi pe urmă aflu... că nu cîntă la pian. Mă pot supăra pentru asta ? În astfel de situaţii gîndiţi-vă la avocat. **El trebuie să-şi apere clientul** chiar dacă este un criminal. Nu poate merge să spună „onorată instanţă, vă rog să-l condamnaţi la moarte" ! Dacă o faci nu mai eşti avocat. Ţi-ai încheiat misiunea ta, a ceea ce afirmi că eşti. Şi iarăşi intrăm în hybris...

Pe această problemă a moralităţii ar trebui insistat foarte mult. Dacă m-aş situa pe poziţia unui preot, de exemplu — nu ştiu de ce privilegiată, pentru că un preot este şi el uman şi poate greşi, M-aş situa deci în afara socialului şi aş decide, aş dicta de acolo ceva care te-ar absolvi pe tine. Sau să iau apărarea familiei... Ştiţi care ar fi fost rezultatul ? Vă spun eu : îmbolnăvirea cronică.

La un recent congres de psihiatrie al Asociaţiei psihiatrilor liberi am fost calificat drept antipsihiatru. Şi, ca şi Penes Curcanul, eu transform porcelu în renume ! Pentru că sînt cel mai crunt duşman al genului de psihiatrie care se practică acum în România. **Pentru că eu mă consider avocatul pacientului !**

J.C. — Da, dar vorba este că psihiatrul nu e plătit de pacient. E o instituţie specializată, de stat. Şi atunci tu pe cine serveşti ?

A.V. — De aici necesitatea privatizării, sau a existenţei unei reţele duble. Ar fi absurd să doresc desfiinţarea psihiatriei. Însă în spitalul de psihiatrie, care este ultima staţie, trebuie să ajungă doar 10% din cei ce se îndreaptă spre reţeaua de psihiatrie. Ceilalţi 90% trebuie să se rezolve pe „centurile particulare" — cabinete particulare de psihioterapie, grupuri socio-terapice....

J.C. — ...Asistenţa socială de care facem atîtea valuri şi care este formidabilă, şi din care nimic nu există...

Sau există numai în vorbe...

MIHAELA DOROBANŢU

YOGA ŞI SUBLIMUL AUTOCUNOAŞTERII

Cu mai mulţi ani în urmă, l-am întrebat pe unul din prietenii mei, un scriitor în vogă care supravieţuise ca prin minune unui infarct, de ce nu încearcă exerciţii de respiraţie yoga. M-a privit ironic şi mi-a răspuns : „Hai, domnule, fii serios, n-am eu timp de aşa ceva". În esenţă, cazul prietenului meu ar putea reprezenta un exemplu tipic pentru mentalitatea europeană, problemele profesionale dar mai ales ale vieţii materiale, angajîndu-l pînă la epuizare. Or, se ştie, yoga cere renunţare, renunţare la tot ceea ce ne reprezintă ca mentalitate, afecte, instincte, implicaţie socială. Europeanul nu are curajul de a se aventura într-o astfel de experienţă, pentru el yoga e o promisiune la fel de îndepărtată şi iluzorie ca viaţa după moarte. El nu-şi va părăsi apartamentul mobilat, familia, prietenii, nu va renunţa la viciile sale pentru a se retrage într-o enclavă naturală în care să atace partitura unei vieţi paralele pur spirituale. În primul rînd pentru că e atras de confortul şi voluptăţile vieţii de consum şi apoi, pentru că nu simte nevoia de a-şi schimba identitatea mentală, psihică, mai simplu spus, pentru că nu are o motivaţie şi, mai ales, o predispoziţie în acest sens.

În context european, cei tentaţi de yoga într-o perspectivă autoterapeutică, sînt în genere, indivizii ce prezintă simptome patologice, dereglări neurovegetative, în speţă la această motivaţie fiind mult mai puternică decît la indivizii sănătoşi, cu un bun echilibru psihomotor. Din nefericire, drumul e extrem de anevoios întrucît voinţa celor dintîi e obstrucţionată de rezistenţa organismului, a disfuncţionalităţilor psiho-somatice pe care individul încearcă să le normalizeze prin practicile yoga. Aceste contradicţii, ale individului care poate dar nu vrea şi ale celui care vrea dar nu poate, impun serioase rezerve în ceea ce priveşte abordarea fenomenului yoga. Şi totuşi, yoga poate fi abordată discriminatoriu, într-o perspectivă accesibilă tuturor indivizilor. Nu este vorba de vulgarizarea preceptelor şi practicilor deosebit de riguroase pe care le impune — ascetism, asane, imobilitate — şi nici de discreditarea telului suprem — detaşarea de lumea materială, extazul mistic, contopirea cu spiritul universal — ci pur şi simplu de o simplificare şi de un efort de adaptare a practicilor yogine la nevoile şi posibilităţile noastre imediate. **Scopul acestor practici nu vizează dobîndirea unor puteri paranormale, a unei autonomii absolute ci doar ameliorarea funcţiilor psihice şi somatice. La baza acestui deziderat se află educaţia noastră interioară, A Gîndului, în speţă.**

Guru indian Swami Shivananda poate oferi o perspectivă convingătoare în acest sens. Filosofia sa este una de sinteză a preceptelor biblice şi ale curentelor filosofice şi yogine adiacente, centrale asupra purităţii interioare a individului. Elementul de noutate, fără a fi însă o premieră îl constituie ideea de convertire a preceptelor religioase spre sinele individual, **într-o perspectivă de înţelegere şi interpretare ştiinţifică.** Leit-motivul filosofiei sale este, pe cît de încîntător, pe atît de controversant : **gîndurile sănătoase produc celule sănătoase.** Iar într-o perspectivă mai largă, această igienă spirituală capabilă să influenţeze benefic propriul organism trebuie să se răsfrîngă şi asupra celor din jur. În acest sens, Shivananda **abilitează capacitatea gîndului de a crea o atmosferă mentală capabilă să inducă vibraţii subtile, de anumite frecvenţe ce produc modificări ale secreţiilor celulare nervoase şi glandulare.**

DORIN MĂRAN

(Va urma)

starea de VECHE

Între o înmormîntare „HIGH TECH" și o căsătorie „NEW STYLE"

Efluvii sonore de o extremă stranietate, emise mai curînd s-ar fi spus, de mari orchestre intergalactice, decît de noile tipuri de sintetizatoare simfonice (au apărut, la Tokyo se comercializează curent) ; nori învăluitori de dispersii carbonice, nuanțînd agreabil un fundal de ultra-senin celest, totul pus în valoare de ierbe incandescente «lascr», care asociază subtil verdele primăverii unui roz diafan, nu fără izbucniri de voluptăți coloristice de-a dreptul imprevizibile (există și o orgă de nori, bine pusă la punct, care se închiriază, evident, contra cost) ; și, în sfîrșit, în inima acestei supertehnicizări frizînd desăvîrșirea : un sicriu sculptural, pe roțile. Spre sfîrșitul ceremoniei funebre — pentru că ați asistat, prin cuvinte, la o ceremonie — defunctul se «transleazâ», se face nevăzut, de parcă s-ar abstrage voit într-un tunel crepuscular «high tech», străfulgerat pentru o ultimă dată de un fascicul violent de lumină «orange».

Din martie 1992, Gyokusekin-ul, centrul specializat în pompe funebre al orașului Osaka, cuprinde în catalogul său de oferte și această ceremonie, «sayonara» de recunoscută inspirație S.F. Peste 80 la sută din clienți au înscris-o fără rezerve în preferințele lor. Mai puțin triste, ceva mai costisitoare, e drept, dar tocmai prin aceasta infinit mai pline de respect față de regretatul defunct, înmormîntările «high tech», ca cele descrise anterior, n-au făcut decît să dezlănțuie uriașa fantezie creativă niponă. Orașul Yokohama poate oferi, convenabil, procesiuni funerare, absolut grandioase, sub o cupolă celestă, artificială și ea, de un rafinament unic... Orașul Chiba alcătuiește la cerere, în minimum de timp, un montaj audiovizual menit să esențializeze întreaga existență a defunctului, cu înregistrarea pe o casetă audio sau video, a ultimelor sale cuvinte, a ultimelor gesturi, a testamentului, poate, a cîntecelor preferate, pe cînd regretatul mai fusese în viață. Orașul Mitsui a mers și mai departe, trecînd la transmiterea prin satelit a ceremoniilor funebre odată cu instalarea în zonele cele mai frecventate ale orașului a unor ecrane uriașe, ceea ce n-ar mai ridica cheltuielile, conform prospectului, cu mai mult de trei patru mii de dolari per defunct. Cu alți trei mii, se poate achiziționa și un frumos monument, desi viitorul ar aparține — așa susțin specialiștii în ceremonii funerare, nipone — înălțării unor veritabile zidiri și incinte de tip mausoleu... Fantezia bietilor SF-iști ai acestui ultim deceniu al mileniului II n-ar fi îndrăznit să-și îngroape preastimații săi decedați la un nivel «high tech», atît de ispititor. În rest, rămîne **obsesia morții, spaima de necunoscut și veșnica întrebare : ce s-ar mai putea întîmpla după moarte....**

Nu, n-am vrea să sugerăm că orice nipon mai înstărit ceva, abia așteaptă să intre în «tunelul» acelei ultime sărbătoriri a reușitei sale în viață și... izbăvirii prin moarte. Ceremonialul de căsătorie, ca să mai schimbăm puțin atmosfera, a progresat și el, existînd în prezent firme specializate pînă și în **locația de rude îndurerate, absolut agreabile,** de convivi, de animatori corespunzător antrenați, instituții specializate pînă și în procurarea rapidă, pe speze minime, chiar și a unui tată de ocazie... Dacă familia mirelui sau a miresei ar dori să ascundă, de pildă, că tatăl adevărat nu poate fi prezent din felurite rațiuni judiciare, sau este inconvenabil ca stare socio-morală. De «bon ton» se consideră și dublarea căsătoriei tradiționale nipone cu o căsătorie în stil creștin, «new style». Formalitățile complicate ale ceremoniei șintoiste nu mai sînt azi pe gustul noilor generații. Circa 10 la sută din tinerii căsătoriți consideră soluția maritală protestantă mai cerebrală, mai «cool» și, totodată, infinit mai romantică...

Și iată cum, noi care am scris, și nu o singură dată, despre «miracolul japonez» (absolut autentic, există) ; care am întîrziat îndelung, fascinați, asupra spiritului paternalist nipon, în fericită conjunctie cu noile metode industriale, ca o veritabilă provocare, nu doar a Occidentului, ci a modelului însuși de dezvoltare armonică, viitoare, a lumii ; care n-am încetat să elogiem niciodată acele mii de «cercuri de calitate» subscrise spiritului inventiv și cenzurate doar de restrictivul «zero defect de concepție și de tehnologie» — iată-ne acum aproape descumpăniți de aceste dezvăluiri ale presei mondiale. În **L'Evenement du Jeudi,** un recent dosar (august 1992) se și intitulează : «Toate acestea se întîmplă în Japonia și sînt o nebunie». Și ca să fim corect înțeleși : **nu se contestă nici azi, nicăieri și de nimeni, spiritul creativ japonez, obsesia splendidă a lucrului nu numai bine făcut, ci excelent făcut, cultul muncii, la scară națională, și un anume spirit participativ, în depășirea colectivă a unor dificultăți, inclusiv a recesiunii actuale ;** nu se contestă nici existența unor categorii semnificative de «nyuu puaa» (noii săraciți) și de «narikin» (noii îmbogățiți), în paralel cu destule categorii de excluși, cîteva milioane de oameni, de la banchetul vieții (burakaumini, coreeni, ainușii etc.). Erotismul și drogurile bîntuie și acolo în îndepărtata Japonie, pasionații de benzi desenate, erotice, de pildă, numără ndu-se cu milioanele. Ziaristul Patrice Piquard, un bun cunoscător al fenomenului japonez nu întunecă nimic excesiv, nici aberațiile «high tech», nici sociopatiile, «new style», care n-au ocolit nici arhipelagul nipon.

Un Prospero modern, azvîrlit de furtună (de „Furtuna" lui Shakespeare) pe una din insulele Japoniei n-ar fi surprins prea mult. Ca umanist, ca spirit vizionar, receptiv la marile cuceriri ale științei moderne, Prospero ar găsi un limbaj nemijlocit cu spiritul creator, fără seamăn, al acelui tărîm insular al tuturor promisiunilor, poate... Și ar înțelege, desigur, tot atît de ușor, că marile cuceriri ale condiției umane și ale revigorării morale au avut și vor avea de înfruntat totdeauna — coexistînd cu ele, într-o complementaritate tulburătoare — irosirile și aberațiile clipei, mai vechile și mai noile sociopatii ale disfuncțiilor sociale.

Ariel și Caliban, dar mai ales Prospero, cu imensa lui disponibilitate creativă, miraculoasă, magică — cum observă Frederick Turner, citat de noi recent («Rebirth of Value») — structurează un «post modernism» de substanță și vrajă, la fel de promițător, în artă ca și în viață. «Furtuna» lui Shakespeare își păstrează întreaga actualitate și în arhipelagul nipon...

DOREL DORIAN

„Privatizarea sinuciderii"

„Trebuie să plecăm în lume și să propagăm sinuciderea... Să nu mai rămînă un om pe pămîntul acesta".

Cutremurătoarea viziune escatologică aparține unui personaj controversat, care aduce în piesa lui Mihail Sorbul o nuanță mai mult ludică decît tragică. Acest personaj, pe nedrept uitat — ca și comedia tragică „Patima roșie" — este Sbilț, mîndrul descendent al unui neam de hingheri. Deși ideea eliberării planetei de oameni nedemni, vinovați de degenerarea generală a umanității, este una utopică, ea conține un sîmbure de adevăr. Sensul dramei este că patima atrage crima și sinuciderea, din cauză că „rațiunea s-a mutat din creier în inimă". Atunci cînd cerebralul este copleșit de pasional, degenerarea este evidentă și duce la pierzanie sigură. Sbilț se asimilează pe sine cu un geniu care-și permite să trăiască de pe urma slăbiciunii altora. Iar deznodămîntul piesei îi dă dreptate, dar numai în parte.

Sinuciderea din dragoste a Tofanei, rudă cu Sbilț, este un act de neputință în fața crudei realității. Nu vedem aici nici o deviere a ficțiunii literare de la realitate (am amintit deja de sinuciderea pasională). Dar cruzimea față de sine se asociază aici cu cruzimea față de rival. Tînăra și frumoasa Crina nu-l va avea pe Rudy, cel iubit de Tofana. Aceasta îl ucide pe Rudy și apoi se împușcă spre a păși în eternitate alături de cel adorat... Se întîmplă și în realitate. Dar ce se va întîmpla cu neînțelesul Sbilț, apostolul „suicidului mondial" ?"

Dramaturgul oprește epicul la sinuciderea Tofanei, dar nimic nu ne împiedică să afirmăm că însuși Sbilț se va sinucide, pradă dezgustului față de lumea în care trăiește și care-l disprețuiește. El

însă se va sinucide în taină, singur cu conștiința lui și cu principiile lui. Este vorba de „privatizarea sinuciderii", așa cum spunea Gabriel Liiceanu în eseul său „Maladii de destin".

Sbilț este un bovaric, trăiește cu o imagine idealizată despre sine și nu acceptă eșecul în public. Beției, ratat profesional și ducîndu-și traiul din banii oferiți de cei apropiați, Sbilț se înalță cu spiritul deasupra lor, dominîndu-i cu o teză falsă, în care crede cu strășnicie. El simbolizează — și tocmai de aceea l-am ales pentru acest serial — acele sinucideri discrete, fără scrisoare de adio, fără larmă, fără gesturi care implorâ compasiune, într-un deplin anonimat al motivației suicidului. Privatizarea sinuciderii — sintagmă de excepție a ginditorului român — este o reminiscență a demnității pentru cei ce se simt trădați de destin, dar care nu vor să dea un show cu propria lor moarte.

Am întîlnit deseori în presă anunțuri despre decese suspecte, aparent fără mobil, aparent fără martori, aparent acte deznădăjduite. Cele mai tainice sinucideri au două etape inseparabile. Mai întîi moare în conștiință personajul ideal pe care bovaricul a vrut să-l întruchipeze. Cînd modelul moare, moare și originalul. Urmează, fără doar și poate, moartea fizică. Pe post de călău nu poate fi decît cel care s-a mințit singur, condamnîndu-se sine die la un transfer de personalitate ilicit. Sbilț nu poate supraviețui personajului pe care-l interpretează — cu talent, ce-i drept. Inconsistența principiilor sale îl va nărui psihic și apoi fizic. Acest personaj este un fel de piesă în piesă, o lume care înfruntă altă lume, dar cu arme ruginite.

Discreția sinuciderii e rară. Nefericiții care au practicat-o n-au vrut să-și mediatizeze eșecul. Ei s-au retras în culise cu fruntea sus, zîmbind pînă-n ultima clipă reflectoarelor. Confuzia lor existențială o vor purta în eternitate. Marea lor vină este de a fi fost complici cu idolii de mucava, cu o realitate inventată din neputință.

PAUL IOAN

● **DE CE DEPINDE ROLUL GERMANIEI ÎN LUME ?** De modul în care germanii tratează cetățenii străini, este de părere ministrul de externe Klaus Kinkel. În opinia sa, „Germania va putea juca în Europa și în lume rolul care corespunde intereselor sale, numai dacă lupta noastră împotriva violenței va fi încununată de succes". Germanii doresc ca țara lor să obțină un loc în Consiliul de Securitate al O.N.U., în cazul în care se va mări numărul membrilor permanenți. Kinkel a cerut PSD-ului să fie de acord cu modificarea Constituției pentru ca soldații Bundeswerului să poată participa la acțiunile de intervenție militară ale ONU. Nu se poate solicita un loc în Consiliul de Securitate dacă nu sînt respectate toate drepturile și obligațiile Națiunilor Unite, este de părere Klaus Kinkel.

● **SCENARII ALE INSTITUTULUI DE RESURSE MONDIALE.** Ele se referă la încălzirea temperaturii planetei noastre în diferite circumstanțe. Primul „scenariu" — dacă guvernele vor încuraja utilizarea combustibililor naturali și vor menține un nivel scăzut al

prețurilor pentru clorofluorocarboni (CFC) ceea ce va permite utilizarea lor pe scară mare, temperatura pe Pămînt va crește pînă în 2 020 cu 1,5 pînă la 4 grade. Al doilea „scenariu" — dacă se vor economisi resursele de combustibil și se va controla strict utilizarea CFC — pericolul real al efectului de seră poate fi aminat cu cel puțin o sută de ani. Și ultimul „scenariu", chiar dacă se vor lua toate măsurile ce se impun, omenirea va trebui să se adapteze, pînă în anul 2 075, la o creștere globală a temperaturii pe Pămînt cu două grade !

● **CETĂȚENII DE ONOARE AI BERLINULUI.** Ei nu sînt alții decît Ronald Reagan, Mihail Gorbaciov și Helmut Kohl, care au contribuit în mod decisiv la dispariția Zidului Berlinului, în urmă cu trei ani. Cine își închipuia, cu cinci ani în urmă, că susținătorii războiului rece, Reagan și Gorbaciov, vor ajunge să-și dea acordul pentru dispariția lagărului socialist. În 1987 se mai vorbea despre Reagan ca de un „Cow-boy", în politica externă, deoarece referindu-se la Uniunea Sovietică o eticheta „Imperiul răului". Și tot în acel an, Reagan îi sugera lui Gorbaciov, la Berlin, ideea deschiderii Porții Brandenburg.

● **ÎNVĂȚĂMINTELE DEZASTRELOR.** „Mareele negre" produse în urma accidentelor unor mari petroliere sau la sondele de foraj marin, precum „Torrey Canyon" în 1976 și „Ecofisk", în 1977, au avut totuși „meritul" de a spori cunoștințele științifice privind comportamentul hidrocarburilor în mare și de a permite dezvoltarea unor mijloace eficiente de înlăturare a pînzelor de petrol răspîndite în mări și oceane pe suprafețe mari. Prima prioritate după producerea unui accident soldat cu o „maree neagră" a devenit necesitatea recuperării hidrocarburilor deversate. S-au pus la punct mai multe tehnici de curățare a stratului de petrol răspîndit la suprafața apei. Se utilizează cu bune rezultate produse absorbante sau adsorbante, care au rolul de a fixa hidrocarburile, acestea putînd fi recuperate prin procedee mecanice !

● **SASE MILIOANE DE CETĂȚENI STRĂINI.** Acesta este numărul străinilor care trăiesc în Germania și „contribuie în mod considerabil la realizarea produsului social brut al țării", sublinia cancelarul Helmut Kohl în Bundestag. „Acela care se lasă influențat de xenofobie ar trebui să se gîndească că bunăstarea nu ar fi fost posibilă fără forța de muncă străină", sublinia cancelarul Germaniei.

magazin

Femina Club

TERITORIU AL VISELOR ŞI AL SFIDĂRII TIMPULUI

În cele mai multe situații căsătoria reprezintă o alianță a cărei unică lege de aur este iubirea. Chiar dacă, cu doar 5—6 decenii în urmă, căsătoriile de convenientă, dictate de alte rațiuni, erau frecvente. Primau principii legate de statutul, rangul și averea puse în joc. Ritualul oficierii căsătoriilor a cunoscut spre anii '60—'70, o oarecare respingere. Căpăta tot mai mulți adepți un „nou" stil de relații: concubinajul, relație ce astăzi este recunoscută oficial în unele țări cum este de exemplu Franța. „Coabitarea liberă ar crea impresia unei mai mari libertăți, susține sexologul francez Gilbert Tordiman. Dacă cei doi coabitează fără a fi căsătoriți aceasta se întîmplă pentru că doresc să-și prezerve posibilitatea de a realiza toate fațetele personalității lor. Lor le e frică de căsătorie pe care o văd ca pe o instituție antierotică. În același timp un mare număr de concubini sfîrșesc prin a trece pe la oficiul Stării civile. Legătura liberă nu a fost pentru ei decît o etapă pentru a deprinde rigorile vieții în doi".

Căsătoria conferă tinerilor foarte rapid o stabilitate afectivă și profesională. „Vine un moment cînd e nevoie să privești viața cu seriozitate" au afirmat în cadrul unui sondaj cupluri de tineri căsătoriți, invitați să-și argumenteze decizia. Cum văd ei căsătoria ? „O modalitate de a fi în siguranță, de a imagina viața viitoare în doi, pornind de la o bază solidă". Timpurile s-au schimbat. La aceeași vîrstă în '68 tinerii erau revoltați de conformismul părinților, respingeau imaginea familiei tradiționale și adoptau „amorul liber". Dacă dăm crezare celor publicate în Franța de o revistă de sociologie, pînă în 1975—1980, ar fi fost o perioadă de liberalism sexual. „Acum asistăm la o repliere spre valorile afective, creșterea calității vieții și un gust pronunțat pentru monogamie" — relevă psihologii. La 23 de ani o tînără (V.G.) se simte foarte responsabilă și se vede deja capul familiei. Pentru ea „o femeie și un bărbat se căsătoresc pentru a fi mai puternici în fața dificultăților vieții. În fond mariajul este microcosmosul societății. Un microcosmos care ne învață să facem concesii". În schimb la 30 de ani căsătoria reprezintă o izbîndă a iubirii. La această vîrstă fiecare se gîndește întîi la el. Acum au impresia că și-au găsit „jumătatea". „Căsătoria este un dat divin, nu numai ceva omenesc". 30 de ani devine vîrsta cînd fiecare se simte adult și totul pare posibil.

La 40 de ani s-au pierdut iluziile, dar unii se mai simt tineri. Pentru unii, 40 de ani reprezintă floarea vîrstei. La această vîrstă femeile au însă și experiențe dureroase: abandonul, singurătatea, divorțul. Toate au lăsat cicatrice. Femeile au cîștigat însă clarviziune : știu cel puțin ceea ce nu mai vor. Căsătoria este pentru ele o nouă aventură, o sfidare, o eliberare de viața trecută.

La 55 de ani o femeie poate, spun cei ce au studiat fenomenul, cu farmecul său să încinte un bărbat de aceeași vîrstă. La această vîrstă căsătoria este o a doua tinerețe. Oricum la orice vîrstă, concluzionează psihologii, puteți deveni un star al iubirii. Căsătoria reprezintă întotdeauna o bază pentru a construi vise și pentru a sfida scurgerea timpului...

101 diferențe...

■ Femeile sînt sexul slab ? Fals. Din datele statistice ar rezulta fragilitatea frapantă a bărbaților. Mai predispuși la sinucideri, la accidente sau la un infarct, cu speranță de viață mai mică, bărbații sînt de fapt „sexul slab".

■ Creierul masculin cîntărește cu aproximativ 200 grame mai mult decît cel feminin, atingînd în medie 1 350 grame. Nu vă grăbiți să trageți concluzii eronate : greutatea nu are nimic de-a face cu inteligența.

■ De obicei cele care deprind vorbirea mai timpuriu sînt fetițele.

— În timpul unei conversații bărbații sînt cei care nu ezită să întrerupă femeile. Ei pot cauza pînă la 96% din întreruperile unui dialog.

■ 22% dintre femei sforăie. În schimb, cînd este vorba despre bărbați, procentul crește pînă la 48%.

■ Dezvoltarea motorie a fetițelor este mult mai precoce. Ele încep să meargă spre vîrsta de unsprezece luni, în vreme ce băieții fac primii pași spre 12—14 luni.

PENTRU ULTIMA NOAPTE A ANULUI NOU

Cu puțină imaginație în cea mai strălucitoare noapte a anului puteți realiza o feerie de lumini cu totul specială. Sperăm ca imaginile alăturate să vă inspire...

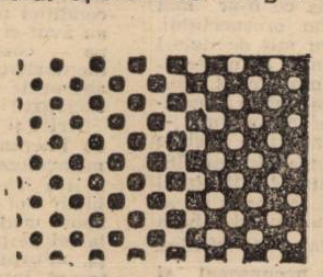

Dosarele frumuseții

Iată și cîteva din secretele unui machiaj strălucitor. Primul: lumina artificială din baie atenuează culorile. Este deci bine să verificați machiajul dv. la lumina naturală, deci la lumina zilei. Foarte importantă este culoarea fondului de ten care trebuie să nu fie stridentă ci apropiată de cea a tenului. Preferați variantele fluide, mult mai ușor de aplicat pe obraz. Nu uitați să coborîți în degradé și pe gît. Pentru o mină bună, folosiți și un fard de obraz aplicat pe pomeți. Apoi, pudrați fin tot obrazul. Arătați strălucitor.

Pentru seară se impun machiajului dv. cîteva retușuri. Cu un șervețel absorbant luați excesul de sebum mai ales de pe zona mediană a feței. Vaporizați apă minerală pentru a da prospețime obrazului. Tamponați ușor, pudrați-vă cu o pudră compactă puțin mai deschisă decît fondul de ten. Nu uitați: lumina serii suportă tonuri mai vii.

Un alt secret: învățați să puneți în valoare frumusețea ochilor. Aplicați o umbră ivoar, bej sau roz pal pe toată pleoapa. Conturați desenul ochiului cu o linie de fard puțin mai închisă. Urmăriți linia genelor și întindeți fardul spre unghiul exterior al ochiului. Aplicați un rimel negru sau maro.

Și buzele trebuie să se bucure de aceeași atenție. Folosiți un ruj armonizat cu nuanțele machiajului și un creion de buze adecvat.

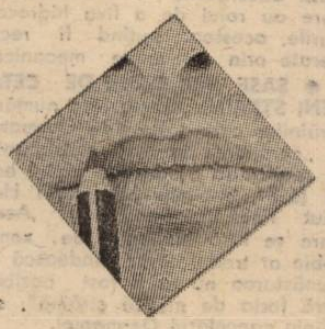

Rubrică realizată de
ECATERINA BĂTRINEANU

CRONICA modei

Silueta ?

...o problemă a fiecărui sfîrșit de an, încărcat de sărbători și de tentații. Tocmai acum, cînd trebuie să arătăm cît se poate de frumoase... (A.P.)

Matrimoniale

● Intelectuală, 50 ani, doresc partener asemănător. Rodica Bîrlea, București, sector 3, Aleea Lipănești nr. 15, bl. J20, ap. 30, et. IV, sc. B.

■ Revista „Magazin" primește spre publicare pentru „Femina Club" anunțuri matrimoniale pe adresa: București, Oficiul 33, căsuța postală 2. Contravaloarea anunțurilor, calculată la 50 lei cuvîntul, se va trimite prin mandat postal pe adresa : Casa Editorială „Magazin" SRL, Piața Presei Libere nr. 1 Oficiul poștal 33, cod 71341. Departamentul publicitate.

Turtă dulce

INGREDIENTE : 300 g făină, 250 g zahăr, o ceașcă și jumătate de miere, o ceașcă mică ulei, un pahar apă, un vîrf de linguriță bicarbonat stins cu oțet sau lămîie, 5 ouă întregi, 100 g nuci tăiate mai mare, după gust rahat (200 g) sau stafide (100 g).

Se ard trei linguri de zahăr, se sting cu apă, se dau două-trei clocote și se lasă să se răcească. Se incorporează apoi făina, zahărul, ouăle și la urmă nucile (eventual rahatul și stafidele).

Se coace în tăvi de chec unse și tapetate cu făină. (I.S.)

MAGAZIN

Tricentenar Calea Victoriei

DE LA CAPŞA LA ATENEUL ROMÂN

Poate exista cineva în Bucureşti, sau care doar să-l fi vizitat, şi să nu ştie unde se află Capşa ? Cu fatadele sale „ioase, liniştite şi plăcute" cum le caracterizează Grigore Ionescu în minunatul său Ghid artistic şi istoric al Bucureştiului, ea nu a încetat practic niciodată să fie „locul de întîlnire a celei mai alese societăţi bucureştene". Ea s-a născut în 1874, cînd, întors de la Paris, Grigore Capşa transformă în cofetărie casa Slătineanu al cărei proprietar devenise. În acea casă, unde înainte de 1900 se dădeau cele mai frumoase baluri mascate, în sala Slătineanu, a avut loc de altfel şi „o violentă manifestaţie antigermană" în seara zilei de 11 martie 1871 cînd studenţii aruncă cu pietre în geamuri, tulburînd petrecerea plănuită de germani pentru a sărbători victoria asupra Franţei. Ecoul acestei întîmplări a fost atît de puternic încît însuşi Regele Carol a fost pe punctul de a abdica...

Nu departe de aici, pe locul celebrei case a Doamnei Oteteleşeanu, în care se afla „cel dintîi salon din Bucureşti", s-a construit în 1933, după planurile arhitecţilor americani Louis Weeks şi Walter Froy, Palatul Telefoanelor, care cu cei 53 m ai săi era pe atunci cea mai înaltă construcţie a Capitalei.

Contrastînd însă cu răceala arhitecturii sale, tot pe Calea Victoriei se ridica Teatrul Naţional. A fost construit între 1846 şi 1852 după planurile vienezului Heft şi decorat interior de germanul Mühldörfer pe locul unde se afla un vechi edificiu — „Hanul Cîmpinenci".

Cînd a început de fapt preocuparea pentru teatru la noi şi cum s-a ajuns la inaugurarea acestui Teatru Naţional care mai trăieşte azi doar în amintirea celor ce l-au apucat şi în sufletul nostru ?

Cu doar vreo 200 de ani în urmă singurul „teatru" cunoscut la noi erau „reprezentaţiile" măscăricilor şi saltimbancilor — comedianii şi pehlivanii. Gustul artei teatrale începea să prindă „rădăcini" de-abia spre sfîrşitul epocii fanariote, la curţile domneşti. Datorită Domniţei Ralu, fata lui Caragea Vodă se ridică „Teatrul de la Cişmeaua Roşie" cam pe unde se întîlneşte azi Calea Victoriei cu Str. Gral Berthelot şi unde se juca în greceşte. În 1819 şi apoi 1828 încep spectacolele în româneşte la Şcoala Sf. Sava din grija lui Heliade Rădulescu şi a lui I Cîmpineanu. Teatrul Naţional este inaugurat de-abia la 31 Decembrie 1852 cu „Zoe, sau amor românesc", tradusă şi localizată de Bobescu cu muzică de Wachman, în care rolurile principale erau deţinute de Nina Valery şi Costache Caragiale"...

Rămînînd pe aceeaşi parte a străzii ajungem la Biserica Kretulescu zidită de Vornicul Iordache Cretulescu în 1722 „pe acest loc care era în acea vreme bariera oraşului ce se chema «Putul cu Zale»" şi considerată de Grigore Ionescu „una din puţinele construcţii bune ce s-au zidit în epoca următoare vremii strălucite a lui Constantin Brâncoveanu".

Lîngă ea se află Palatul Regal care în forma de azi a fost ridicat după planurile lui N. Nenciulescu „în locul şi în parte pe temeliile vechiului Palat al Regelui Carol I, distrus de un incendiu în 1927". Aripa sa cea mai veche, dărîmată în 1935 şi înlocuită doi ani mai tîrziu cu aripa nouă (spre biserica Kretulescu), fusese de fapt casa Stolnicului Dinicu Golescu zidită în 1812—1815. Un loc încărcat de istorie, acest palat care a fost locuit sau măcar folosit ca „palat de ceremonie" de Alexandru Ghica Vodă, de Gheorghe Bibescu şi Barbu Stirbey palat al lui Cuza pînă în seara de 11 Februarie 1866 cînd „delegaţia conspiratorilor în frunte cu maiorul Dimitrie Leca, comandantul batalionului de gardă" l-a silit să-şi semneze abdicarea şi în care peste numai trei luni fără o zi locotenentul domnesc Nicolae Golescu îl va conduce şi instala pe noul domnitor, Carol I, gest-simbol, de fostă gazdă, căci casa devenită palat domnesc era cea a părintelui său.

În faţa Palatului — Fundaţia Universitară Carol I, devenită apoi Biblioteca Centrală Universitară, cu faţada desenată de arhitectul Paul Gottereau. Iar la cîţiva paşi distanţă — Ateneul Român. Construit şi el după planurile unui francez — Albert Galleron — Ateneul ocupă în 1866 locul unei proprietăţi a familiei Văcărescu şi pe care se găsea o biserică dăruită de Generalul Mihai Cantacuzino Episcopiei Rîmnicului. Grădina amenajată aici în 1872 se şi numea „Grădina Episcopiei", primind numele de Grădina Ateneului de abia în 1888. Despre sculpturile care o împodobeau am mai vorbit. Asa că ne vom opri la alte amănunte şi mai momente din istoria Ateneului pe care ni le reaminteşte Grigore Ionescu.

Ca „instituţie al cărei scop era propagarea cunoştinţelor folositoare în popor", el a fost întemeiat în 1865 de către Constantin Esarcu, V.A. Ureche şi Niculae Kretulescu. În sala sa cea mare „s-a întrunit la 29 decembrie 1919 cea dintîi Cameră a României Mari şi s-a votat ratificarea unirii Basarabiei, Transilvaniei şi Bucovinei la patria mamă".

Să mai spunem apoi că în interiorul său se aflau „săli de expoziţii" săli de cinematograf, o bibliotecă cu un depozit de cărţi (cca 10.000 de volume), o mare sală de concerte şi pinacoteca statului". Despre această pinacotecă Grigore Ionescu aminteşte (să nu uităm era în 1938 !) că fusese înfiinţată în 1895 şi că o seamă „din cele mai bune pînze de maeştri străini şi români au fost transportate în 1917 la Moscova pentru păstrare şi nu s-au mai întors".

Şi cum am putea să încheiem altfel decît vorbind despre sala de concerte pe care o cunoaştem atît de bine, cu cele 600 de locuri ale sale şi cu cele 52 de loji, dar mai ales cu mirifica frescă pe care penelul pictorului Constantin Petrescu a zugrăvit marile momente ale istoriei Românilor.

(Va urma)

MIHAELA DOROBANŢU

HOTEL PE CALEA FERATĂ

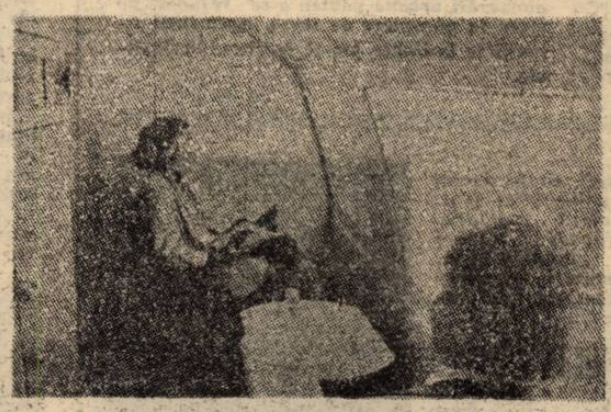

Căile ferate din Germania, Austria şi Elveţia au conceput un nou tip de „hotel rulant", pentru a răspunde exigenţelor sporite de confort ale călătorilor. Diplomaţii, aristocraţii, capetele încoronate şi oamenii din înalta societate călătoreau pe vremuri în vagoane de dormit ca în legendarul Orient-Expres. După cel de al doilea război mondial, însă, acest gen de călătorii a înregistrat un recul. Apariţia altor modele de transport mai rapide şi uzura echipamentelor vagoanelor de dormit explică în parte acest declin. Calea ferată a înregistrat o întîrziere considerabilă în raport cu alte mijloace de transport care circulă şi ele pe timpul nopţii.

Conceptia trenurilor de noapte datează din anii '50. În occident numai un călător din patru este satisfăcut în privinţa confortului vagoanelor de dormit şi a maşinilor-cuşetă. Sînt criticate îndeosebi echipamentul desuet al maşinilor. În general mai vechi de 20 de ani, absenţa duşurilor şi toaletelor în compartimente şi costul ridicat al unei călătorii într-un compartiment cu două paturi, echivalent cu cel al unei călătorii la clasa întîi. Alte neajunsuri ar fi chiuvetele minuscule, obligaţia de a traversa culoarul pentru a merge la toaletă şi mobilierul învechit din dotarea compartimentului.

Căile ferate germane elveţiene şi austriece intenţionează să introducă în anul 1994 un nou tip de tren echipat cu vagoane de dormit, care va fi, după cum susţin experţii în materie, un adevărat palat pe roţi. Pentru ca noul tren de noapte să fie accesibil tuturor călătorilor, au fost prevăzute trei categorii de confort. Categoria „lux" oferă un maximum de confort, se adresează în special oamenilor de afaceri şi tuturor celor care manifestă exigenţe deosebite faţă de calitatea serviciilor. Ele au două niveluri, sînt spaţioase şi complet climatizate, sînt echipate cu duş, toaletă, telefon, radio, seif, minibar, mese şi scaune. Toate compartimentele au două paturi şi două fotolii separate. Primul compartiment al fiecărui vagon va fi rezervat recepţiei şi serviciului, posedă o bucătărie cu cafetieră electrică şi frigider. Un compartiment a fost special conceput pentru handicapaţi. Preţul unei călătorii pe traseul Hamburg — München (în care este inclus şi micul dejun) la categoria lux va fi de circa 500 de mărci. Următoarea categorie — „confort" — este de o calitate uşor inferioară celei de lux, fiind concepută pentru cuplurile şi familiile care doresc să călătorească confortabil, dar la un preţ mai accesibil. Spre deosebire de maşinile-cuşetă obişnuite unde pot dormi şase persoane într-un compartiment, cabinele viitorului „hotel pe roţi" pot fi ocupate numai de două persoane, cele două paturi putînd fi transformate în timpul zilei în banchete pe care se pot aşeza două sau trei persoane. Fiecare compartiment are proprie sa toaletă, iar la intrarea în vagoanele cu două etaje de la categoria „confort", cu 47 de locuri, se află două cabine de toaletă cu WC-uri separate. Preţul unei călătorii la categoria „confort" va fi de 290 de mărci.

(Va urma)

ŞERBAN FILIP

Ministerul Tineretului şi Sportului ROMÂNIA

Gerhard Bonk, fost campion la haltere în anii '70, a primit de-a lungul anilor doze masive de anabolizante, deşi era diabetic. În prezent suferă de o boală invalidantă.

Dezvăluiri senzaţionale despre doping

[II]

Dr. Verner Franke a reuşit să obţină unele documente de protocol experimental în care substanţele folosite pentru doping nu mai erau codificate iar codurile desemnînd atleţii erau la rîndul lor corelate cu performanţele pe care aceştia le obţinuseră în diferite competiţii sportive. Astfel a existat dovada că un întreg program de dopare fusese practicat între 1968 şi 1989 pentru cîteva sute de atleţi. La acţiune participaseră peste 300 oameni de ştiinţă şi medici, majoritatea medici sportivi, endocrinologi, farmacologi fiziologi, toţi avînd studii suplimentare şi diplomă în „ştiinţa antrenamentului".

Iată ce mărturii face în continuare dr. Verner Franke în revista „La Recherche" : „cei mai mulţi dintre acestia activau în calitate de consultanţi sau consilieri, erau membri ai Academiei de Ştiinţe. Ansamblul programului (numele codificat : „Staatsplanthema 14.25") a fost lansat, planificat, finanţat şi controlat de guvern, iar coordonarea a revenit Federaţiei de gimnastică (preşedinte — Manfred Ewald) şi Institutului de cercetări asupra culturii fizice şi sporturilor. Principalul obiectiv al programului era ameliorarea performanţelor sportivilor prin metode care să nu poată fi depistate de controlul internaţional antidoping. Acest scop a fost atins avînd în vedere că din 1978 nici un atlet din RDG nu a fost depistat ca pozitiv de controlul antidoping din timpul diferitelor competiţii. Fiecărui atlet i se făcea obligatoriu un control de urină complet înainte de a părăsi ţara pentru o competiţie, astfel încît să existe siguranţa că substanţele prohibite ce-i fuseseră inoculate erau indetectabile. Se menţinea totuşi un „sistem tranzitoriu" un fel de punte între perioada de administrare a drogurilor şi zilele de competiţie. Drogurile obişnuit folosite erau abandonate şi atleţii primeau din două în două zile esteri de testosteron cu viaţă scurtă, cum ar fi propionat de testosteron. Nu erau exceptate nici fetele sau tinerele femei. Erau de asemenea folosite spray-uri nazale cu derivaţi de testosteroni nedetectabili. Esterii de testosteron permiteau menţinerea nivelului de testosteron din urină sub pragul caracteristic unui aport exogen.

Folosirea drogurilor nu era scutită, evident de efectele secundare. Frecvenţa şi severitatea efectelor secundare erau proporţionale cu doza crescîndă şi durata administrării la fiecare sportiv. Unii sportivi înregistrau efecte secundare mai „dulci" care le permiteau continuarea activităţii sportive. La alţii însă efectele asupra sănătăţii şi personalităţii erau ireversibile şi incompatibile cu eficacitatea aşteptată de la ei, aşa că aceşti sportivi lipsiţi de „şansă" erau excluşi brusc din sportul de înaltă performanţă. Toate efectele secundare (creşterea în greutate, spasme musculare etc.) erau sever înregistrate de medici. Unii întocmeau rapoarte secrete în care se refereau la efectele secundare şi la sportivi, ca şi cum ar fi vorbit de rezultatele unor experimente efectuate pe animale de laborator. Dr. H.H. Lathan, medic al echipei naţionale de haltere declară într-un asemenea raport secret că a înregistrat numeroase efecte secundare, cele mai multe fiind cazurile de ginecomastie şi impotenţă sexuală. Gerhard Bonk, fost campion european la haltere, medaliat olimpic în argint şi bronz în 1972 şi 1976, este în prezent foarte bolnav, nemaiputînd să activeze. Deşi medicii ştiau că este diabetic, au continuat să-i administreze doze puternice de anabolizante şi de alţi hormoni : o pură crimă medicală".

(Va urma)

AURORA POPESCU

Nr. 51 (1835) 21 decembrie 1992

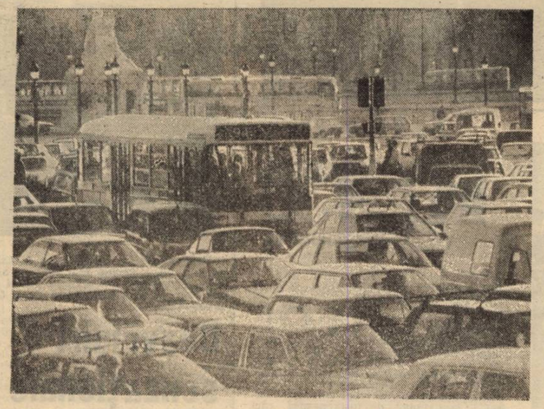

Între Ninive și Tokio

Cei care cred că suprapopularea orașelor și intensificarea transporturilor urbane datează din zilele noastre, greșesc. Cercetările efectuate de către experții ONU au demonstrat faptul că acest „rău al civilizației moderne" își are originea încă din secolul al XIV î.e.n., cînd primul oraș egiptean, a cărui populație depășea 100 000 locuitori, trebuia să fi fost un adevărat iad pentru pietoni.

Mai tîrziu Ninive și Babilonul au depășit aglomerarea urbană egipteană atît prin numărul locuitorilor, cît și prin blocajele circulației produse de vehiculele cu tracțiune animală. În secolul al V-lea, în lume existau nu mai puțin de o duzină de orașe cu o populație de peste 100 000 de locuitori. Pataliptura pe Gange, Alexandria în Egipt și Seleucia pe Tigru erau și mai mari, numărul locuitorilor fiecăruia dintre ele apropiindu-se la o jumătate de milion.

Roma în epoca lui Cezar a fost primul oraș a cărui populație se apropia de un milion de locuitori. Această situație a ridicat o mulțime de probleme în fața autorităților orașului, constituind totodată o sursă potențială a unei groaznice epidemii. După Roma întîietatea în privința creșterii demografice este preluată de Constantinopol, împreună cu alte cîteva orașe chinezești. În secolul al IX-lea cele mai mari orașe erau Cordoba și mai tîrziu Cairo.

În prezent șapte orașe ale lumii numără peste 10 milioane de locuitori, pe primul loc se află Tokio, în aria sa trăind peste 23 milioane de locuitori.

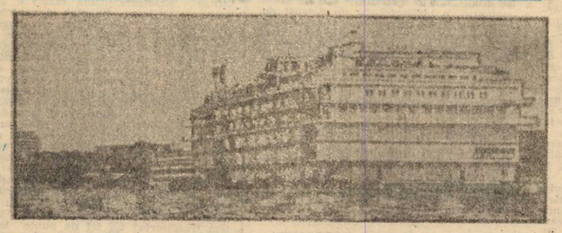

Magazin plutitor

Centrul comercial plutitor, primul mare magazin de acest gen din Germania a fost ancorat la țărm în portul Rostok. De altfel nu este singurul caz cînd serviciile oferite de aceste părăsesc înghesuiala marilor aglomerări urbane pentru a se „refugia" pe mare în apropiere de țărm. Asemenea situații se întîlnesc foarte frecvent în Japonia.

Încălțăminte pentru cîini

Dacă prietenului dumneavoastră credincios cîinele, nu-i place să-și murdărească labele cînd vă însoțește la plimbare și dacă vreți să evitați pătarea covoarelor sau a mochetelor, oferiți-i două perechi de

„pantofi" special destinați patrupedelor. Aceasta este sfatul firmei „Next Fashion" din Franța, care în afară de pantofii canini confecționați din fire pollamidice (nailon) mai oferă încălțăminte de patrupede, papuci căldurești cîntușiți cu molton, pantofi de sport și alte accesorii de acest gen!

Avantajele miniautomobilelor

Saizeci de mii de mici automobile circulă în prezent în Franța. Ele pot fi conduse fără permis însă nu întotdeauna fără riscuri. În scopul diminuării numărului de coliziuni, specialiștii în securitatea rutieră în colaborare cu constructorii s-au asociat pentru a pune la punct o metodologie de pregătire a celor care urmează să conducă un asemenea tip de miniautomobil. „Fără permis nu înseamnă fără cunoașterea Codului rutier" spun specialiștii în securitatea rutieră. Acest program are în vedere o durată de cinci

ore, fiind testat în trei departamente din vestul Franței.

Ingeniozitate

Pe pajiștile umede din apropierea orășelului Pfarrkirhen din sudul Germaniei, iubitorii naturii au fixat niște modele executate din ghips ale unor berze. Ei speră că prin acest procedeu să atragă în respectivele locuri păsările adevărate determindu-le chiar să-și facă cuib.

■ **Stresul provocat de activitatea profesională este nociv pentru femei, întrucît acestea s-ar ocupa și de treburile casnice ? Cercetătorii de la Universitatea din California sînt de părere, în urma supravegherii clinice constante a 242 de femei din pătura mijlocie că cele care pleacă la lucru în fiecare dimineață și se întorc seara acasă, unde pregătesc cina în trei minute în cuptorul cu microunde, au nivelul colesterolului mai scăzut, o valoare normală a tensiunii arteriale, o greutate corporală mai mică, beau și fumează mai puțin decît casnicele.**

■ **Modificările climei nu au trecut neobservate neandertalienilor, este de părere Molford Wolpoff de la Universitatea Michigan. Mulți neander-**

TELEX • TELEX

thalieni au pornit spre sud și spre vest și s-au întors în Europa în ultima perioadă interglaciară. Atunci, ei au adus genele unor oameni cu care s-au amestecat. „De aceea, neandertalienii nu trebuie considerați un grup separat", a mai afirmat Wolpoff.

■ **Cimpanzeii sînt amenințați cu dispariția. Nu numai că habitatul lor natural se reduce tot mai mult, dar vînătorii îi urmăresc cu inversunare. De ce oare ? Pentru simplul motiv că un cimpanzeu viu se vinde cu 20 000 de franci francezi. Un cimpanzeu are mai puține sanse de a se reproduce în captivitate. Prognoza specialiștilor de la World Wide Fund for Notwe este alarmantă : „Specia cimpanzeilor ar putea să dispară în 10—15 ani".**

MUZEU AL PUBLICITĂȚII LA FRANKFURT PE MAIN

Oficialitățile din Frankfurt pe Main plănuiesc construirea Muzeului Publicității unde își vor găsi adăpost permanent și unele personaje din lumea publicității, cum ar fi micuțul HB de la reclama pentru țigările HB și micul batracian al mărcii de pantofi Salamander. Acestia și mulți alții au devenit adevărate celebrități, contemporani prezenti zilnic în casele multor oameni care vizionează reclamele firmelor respective.

Asociația de promovare a Muzeului Publicității intenționează să expună anual, în cadrul unor expoziții, aceste obiecte publicitare pînă în momentul în care noul Muzeu al Publicității își va deschide porțile la Frankfurt pe Maia. De ce a fost aleasă marea metropolă germană pentru amplasarea noului muzeu ? Foarte simplu : marele oraș a fost vizat în calitate de finantist primăria sa avînd intentia să subvenționeze Muzeul Publicității, în aceeași măsură în care procedează și cu alte așezăminte culturale. Numerosii a-

În fotografie se află ursulețul care face reclamă unei mari companii ce produce lapte praf și o salamandră, simbolul cunoscutei companii germane Salamander.

depți ai construirii muzeului intenționează să demonstreze că publicitatea constituie un factor de neînlocuit în economia de piață. În momentul în care noul muzeu își va fi primit primii vizitatori, aceasta va fi primul așezămînt de acest gen din lume. Alegerea marii metropole de pe Main nu a fost întîmplătoare : „Manhathan", cum a fost poreclit acest mare oraș, este capitala publicității germane — aici se realizează peste 40 la sută din afacerile publicitare tratate în această țară, care ating un volum total de circa 15 miliarde de mărci anual. Cu cele 750 de întreprinderi ce activează în sectorul publicitar, 250 de agenții publicitare și 10 000 de angajați, Frankfurtul se recomandă de la sine în frunte a listei orașelor ce s-ar constitui în cele mai potrivite gazde pentru Muzeul Publicității.

ȘERBAN FILIP

Fermă solară în Pădurea Neagră

Familia Linder trăiește din anul 1987 la o fermă din zona masivului Rappeneck din Munții Pădurea Neagră, care le oferă tot ceea ce au visat de-o viață : aer curat, liniște și o panoramă splendidă. Un singur lucru le lipsea soților Linder pentru a fi cu adevărat fericiți : energia electrică. Aceasta era furnizată la început de un grup electrogen care funcționa în caz de nevoie, motorul diesel făcînd un zgomot infernal. Așa că la începutul anului 1988 soții Linder au obținut energie direct de la Soare.

În iulie 1987, ei au sorbat cu mare poftă o premieră în fosta RF Germania : o casă neracordată la rețeaua electrică era în totalitate aprovizionată cu energie gratis convertisnii fotovoltaice. Aflați în căutarea unei clădiri corespunzătoare, cercetătorii de la Institutul Fraunhofer au dat din întîmplare peste ferma de la Rappeneck, care se preta perfect la experimentarea sistemelor lor de valorificare a energiei solare. Nu le-a trebuit mult timp să-i convingă pe stăpînul casei, un mare agricultor din zonă, să instaleze proiectul pilot. Racordarea la rețea, cinci kilometri de linîe de înaltă tensiune și un transformator au costat în total 380 000 de mărci. Nu a fost acordată nici o subvenție. Comunitatea Europeană, participînd în schimb, la finantarea procurării echipamentului fotovoltaic cu 200 000 de mărci. CEE și-a asigurat astfel liberul acces la datele transmise automat la fiecare sfert de oră de aparatele de măsură și înregistrate pe dischete.

Soluția imaginată de specialiștii de la Institutul Fraunhofer a fost simplă și elegantă : partea acoperișului dinspre sud-sud-vest a fost complet acoperită cu 100 de plle fotovoltaice, rectangulare, pe o

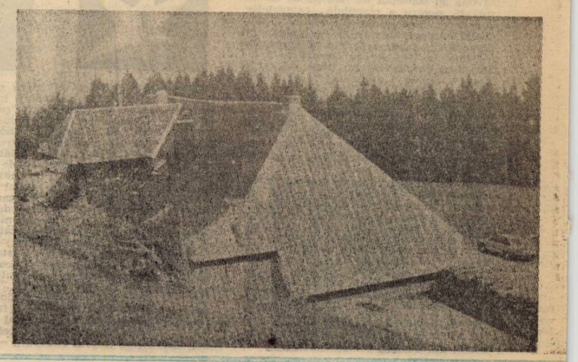

suprafață de 40 mp. Efectul publicitar obținut a fost cu totul deosebit : ferma fotovoltaică a afișat mai multe reclame aparținînd unei bănci importante cu sediul la Frankfurt, iar revista de lux „Geo" a ales această fermă izolată pentru coperta numărului său special destinat landului Baden-Würtemberg, ca simbol al unei coexistente fericite între cercetare și folclor în acest land model. Multi specialiști din întreaga lume s-au arătat interesati de această experientă, contrar asteptărilor locatarilor ei. Care este motivul acestui interes ? În interior se află inima echipamentului fotovoltaic — convertizorul. Acesta transformă curentul continuu furnizat de pilele fotovoltaice în curent alternativ de 220 V. În zilele însorite de vară, sistemul are o putere de 4 kW, 54 de acumulatori din plumb înmagazinează energia solară pentru timpul nopții sau perioadele de vreme urîtă. Un ordinator furnizează în permanență informații asupra rezervelor existente. La nivelul superior, rezervele pot asigura funcționarea sistemului timp de 48 de ore, iar dacă Soarele nu se ivește deloc, se trece la utilizarea grupului electrogen. Chiar și în cazul unui cer senin, pe timpul iernii Soarele nu strălucește mai mult de o oră după-amiaza pe celulele fotovoltaice înainte de a dispărea definitiv în spatele brazilor din jur.

Pînă în prezent, Soarele a furnizat circa 4/5 din electricitatea necesară fermei din iunie pînă în decembrie, în timpul verii asigurîndu-se frecvent chiar 100 la sută din necesar. În noiembrie, procentul se reducea la 50 la sută, minima absolută înregistrîndu-se în luna martie, cu numai 10 la sută. În toată Germania există peste 12 000 de clădiri izolate neracordate la rețeaua de curent electric, iar în Piața Comună numărul acestora este de circa 1,3 milioane. În momentul în care echipamentele fotovoltaice vor fi produse în serie, acestea vor putea fi achiziționate pentru 60 000 de mărci, o sumă oricum inferioară costului construirii unei linii de înaltă tensiune și mult mai benefică pentru mediul înconjurător.

ȘERBAN FILIP

Posibilă replică a Cernobîlului ?

Sarcofagul în care a fost închis reactorul defect provenit de la Centrala atomonucleară din Cernobîl se descompune sub influența iradierii și a temperaturii. „În prezent ne confruntăm cu amenințarea unei replici a catastrofei de acum șase ani." — avertizează Vladimir Scerbina, însărcinat cu supravegherea stării sarcofagului.

Suprafața imensului sarcofag confecționat din 70.000 tone de beton armat în care se află închise rămășițele de moloz ale celui de-al doilea bloc al centralei abundă în tot felul de fisuri. Fierul, sticla și nisipul se degradează sub influența temperaturii înalte, iar din profunzimea sarcofagului se ridică în atmosferă... radiații. Și aceasta este doar un avertisment asupra a ceea ce ne poate aștepta în curînd. Fisurile pe o suprafață de aproximativ 1000 de m² se extind continuu și nu peste mult timp întreaga masă radioactivă poate străbate în atmosferă.

În paralel direcția centralei atomo-nucleare de la Cernobîl a demarat lucrările de repunere în funcțiune a reactoarelor 1 și 3 situate nu departe de sarcofag. Decizia de a relua activitatea celor două reactoare contravine decretului Consiliului Superior al Ucrainei din 29 octombrie 1991. Totodată, AIEA consideră în continuare că cele 3 reactoare de la Cernobîl sînt deosebit de periculoase.

Potrivit unor cercetări de ultimă oră, sarcofagul de la Cernobîl este o construcție provizorie care nu va rezista decît cel mult 30 de ani. Singura soluție — afirmă specialiștii — este închiderea lui într-un al doilea, mai solid, dar pentru a cărui construcție lipsesc fondurile necesare. Dar poate că viitorul imediat va găsi rezolvarea optimă.

BUSINESSLAND

o altfel de lume
acum sub alt nume

massa

La multi ani!

In seara zilei de Ajun
Cînd străluceste casa
Un gînd frumos de Mos Craciun
Din partea firmei massa

EXPO '92 SEVILLA

Numărătoare inversă la Taejon

Se pare că prima EXPO înregistrată de istorie a fost o „expoziție a bogățiilor" organizată în imperiul Persan, în jurul sec. V î.e.n. Prima EXPO modernă este însă considerată cea de la Londra, din 1851, inițiată la vreme aceea de Printul Albert al Marii Britanii. De atunci, timp de peste 140 de ani, marile expoziții internaționale au fost găzduite doar de marile orașe ale lumii, din țările industrializate.

Marele interes al Expoziției Taejon '93 (Coreea de Sud) este de pe acum remarcabil. Cum o privesc coreenii ? Ca pe o uriașă Olimpiadă a economiei, științei, tehnologiei și culturii. Spre deosebire de tîrgurile comerciale, dominate de companii individuale, ea va fi o mare manifestare colectivă, menită trecerii în revistă a realizărilor trecutului și „pregătirii" lumii pentru saltul în viitor.

„Să ne întîlnim cu noi înșine... în secolul 21" — iată ce ne propune de fapt EXPO '93, un loc din care să pornească cu adevărat coexistența și coprosperitatea, un adevărat „punct de întoarcere" spre un alt stil de viață, mai bun și mai deschis, contribuind esențial la dezvoltarea adaptabilității culturale și sociale și la schimburile internaționale.

Dar, pentru că nimic nu poate fi mai grăitor decît pavilioanele însele, vă invităm la o scurtă vizită prin cîteva dintre ele, așa cum au fost concepute de cei ce le-au gîndit și proiectat.

Iată de pildă **Pavilionul orașului Taejon**, care va deveni desigur ceea ișî propune : un oraș al prieteniei, al schimbării și al viitorului. Pavilionul contine în genere ceea ce locuitorii orașului vor clădi împreună — un oraș în care stiinta, transporturile și industria să convietuiască în armonie.

Nu putea evident să lipsească un pavilion al mediului înconjurător, care aici va fi dedicat în acelasi timp si locuintelor noastre. Ca un simbol multiplu al asimilării naturii, al contactului uman, al unei fericite îmbinări între știință și tradiție.

Un loc special îl va ocupa și **pavilionul dedicat lumii fanteziei.** Avînd drept temă principală „apa" — originea naturii și a vieții, el va încerca printr-o savantă combinație de efecte audiovizuale să prezinte toate acestea într-un stil mai mult amuzant, făcîndu-i pe vizitatori să se simtă în largul lor și să devină prieteni. Există însă și un **pavilion care este dedicat naturii și vieții** în care vizitatorii se vor transforma în adevărați exploratori ai însăși esenței naturii și vieții. Redescoperind astfel o adîncă înțelepciune modernă — protejarea ecosistemelor.

Dar poate a venit momentul să privim și spre cer : unul din paviloane poartă chiar numele **„Visul cerului"** și ne conduce într-un zbor fantastic dincolo de marginile spațiului și timpului, acolo unde lumea este una singură și a tuturor. Există un **pavilion al căutărilor stelare**, după cum există și unul **al imaginației** — principala forță care nu doar că asigură dezvoltarea și progresul societății, dar se și află la rădăcina științei, artei și culturii.

„Coborînd" din nou pe Pămînt, vom trece prin **pavilioanele resurselor naturale** (unul pentru conservarea lor, iar altul dedicat reciclării), cel al orașului precum și cel în care ne vom afla în fata unui adevărat „peisaj al Pămîntului", temelie a existenței tuturor ființelor umane și a tot ce le înconjoară si trebuie păstrat si respectat.

Iar această „păstrare" trebuie să țină seama de continua dezvoltare a tehnologii — fără ea nu se mai poate trăi, cu ea trebuie să învățăm să convietuim. Ce va însemna tehnologia la Taejon ? Ea va însemna **pavilionul IBM Korea și calculatorul ca partener al viitorului și al noii societăți, Fujitsu și descoperirea științei, Telecom** și eliminarea barierelor între oameni și națiuni și, de ce nu, vechiul nostru prieten **automobilul** în noile haine pe care i le pregăteste de pe acum mileniul ce bate la usă.

Am lăsat pentru final **Pavilionul internațional.** Doar că aici nu mai este vorba evident, de viitorul întregii omeniri. Prezentînd vizitatorilor marile realizări actuale ale științei și tehnologiei, luminînd prin ele trecutul, prezentul și viitorul nostru, viziunea pe care acest pavilion o oferă este cea a unui progres al civilizației care să reflecte tradiția înțelepciunii.

O înțelepciune de care avem atîta nevoie și pe care s-ar putea ca zbuciumata noastră civilizație de tip occidental să o întîlnească totusi în această țară cărela, probabil nu în zadar, i se mai spune și „Țara diminetilor liniștite".

MIHAELA DOROBANȚU

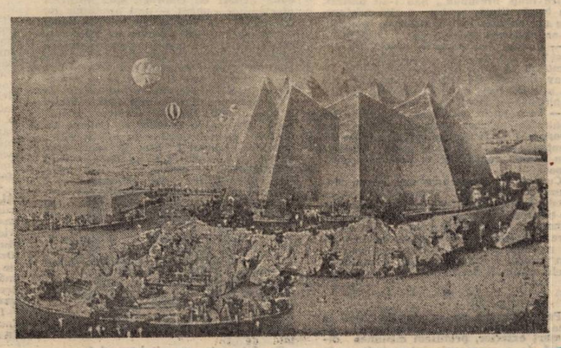

Biblioteca magazin de proză scurtă

CEA MAI ORIGINALĂ CRIMĂ DIN LUME

POLICIER

de GILBERT C. CHESTERTON

Părintele Brown se plimba prin galeria de artă cu o asemenea mină de parcă nu venise pentru a admira tablourile. Într-adevăr, acestea nu-l interesau, desi pictura îi plăcea foarte mult. Nu pentru că aceste opere de artă ultramodernă conineau ceva amoral sau condamnabil; cel care își atita pasiunile păgîne, manipulînd combinațiile de spirale întretăiate, conuri răsturnate și cilindri sparți, cu ajutorul cărora arta viitorului inspira sau seducea omenirea, poseda — trebuie să dăm cezarului ce este al cezarului — un temperament usor iritabil. Dar părintele Brown aștepta aici un tînăr prieten care alesese acest loc necorespunzător în conformitate cu gusturile sale mai futuriste. Tînărul său prieten era de fapt o tînără rudă, una din putinele pe care le avea. Ea se numea Elisabeth Faine, simplu Betty, și era și fiica surorii sale care se căsătorise la timpul său cu un mosier nobil, dar sărac. Întrucît moartea mosierului era la fel de certă ca și sărăcia lui, părintele Brown devenise tutorele și duhovnicul fetei și într-un anumit sens apărătorul ei, totodată unchiul ei bun. În clipele acelea el privea cu ochii mijiți grupurile de vizitatori din galerie, căutînd părul castaniu și fata deschisă a nepoatei. În locul ei văzu cîtiva oameni cunoscuți și ceva mai multi necunoscuți, inclusiv din cei cu care din bizareria gustului, nici nu dorea să facă cunostință.

Printre oamenii cu care preotul nu se cunostea, dar care îl stîrneau, totusi, interesul, se afla unul suplu, mobil, foarte elegant, care semăna a străin datorită barbisonului său în unghi ca la spaniolii bătrîni și părului său negru tuns atît de scurt că părea o scufiță neagră bine potrivită pe teastă. Printre cei pe care părintele nu dorea să-i cunoască se afla și o persoană foarte autoritară după aspect, îmbrăcată într-o rochie de un stacojiu tipător, cu o coamă de păr galben, prea lung pentru a-l putea numi tuns, dar extrem de rar, pentru a-l putea numi altfel. Avea un chip masiv de o paloare aproape bolnăvicioasă și era de ajuns să-și îndrepte ochii spre cineva că acesta avea senzația că este privit de un animal de pradă. Trăgea după sine ca pe o remorcă un tip scund cu barbă mare, cu o față foarte lată și ochi migdalați somnoroși. Arăta destul de blînd atunci cînd nu picta, dar sincer vorbind, grumazul său masiv părea grosolan văzut din spate.

Părintele Brown se uită la doamna stacojie, bucurîndu-se că ruda sa nu semăna deloc cu ea. Apoi privi în jurul său. Se uită în toate părtile dintr-un motiv cunoscut numai lui — pînă nu simti că fiecare ființă umană ar putea fi un contrast salvator. Și de aceea la auzul numelui său se întoarse cu usurare, parcă trezindu-se și văzu o altă fată cunoscută.

Era chipul ascutit, dar nici pe departe agresiv al juristului Grenby, ale cărui suvite cărunte păreau o perucă pudrată, într-atît de mult nu i se potriveau cu energia tinerească a mișcărilor. Făcea parte din acei oameni care aleargă prin birouri ca niste scolari poznași. Desigur, nu putea galopa prin galeria de artă modernă așa cum galopează prin biroul său; dar se părea că tinjea după asta și se frămînta cînd observa pe cineva din cunoscutii săi.

— Nu știam, — spuse zîmbind părintele Brown că vă interesează Arta Nouă.

— Iar eu nu știam că o tutelati, — i-o reteză scurt acesta. — Sînt aici ca să vînez un om.

— Vă urez vînătoare reusită, — răspunse preotul. — Și eu mă ocup aproximativ de același lucru.

— A spus că se află aici în trecere pe continent, — mormăi juristul, — și că pot să-l întîlnesc în acest loc suspect. — Făcu o scurtă pauză, apoi continuă: — Ascultați, sînt convins că știți să păstrati un secret. Îl cunoașteți pe sir John Masgrave?

— Nu, — răspunse preotul, — dar cu greu îmi pot închipui că mai poate constitui un secret faptul despre care vorbește toată lumea, că s-a înmormîntat de viu în castel. Nu este acel bătrîn despre care se spun atîtea povesti cum că ar trăi într-un turn cu zăbrele glisante și pod basculant și care refuză categoric să se întoarcă din întunecatul Ev Mediu? Că este unul din clientii dv.?

— Nu, — răspunse scurt Grenby. — am fost solicitati de fiul său, căpitanul Masgrave.

(Va urma)

În românește de VASILE OROIAN

EXERCIȚIU CRIMINALISTIC PENTRU ÎNCEPĂTORI ȘI AVANSAȚI [III]

● *Avancronică la o sinucidere „telefonată"* ●

POLICIER

Cu trecerea timpului, chiar dacă nu devenim mai înțelepti — și de regulă, nu devenim — tindem să fim, oricum, mai circumspecti față de impulsurile noastre dintîi... **Cît de mult m-am putut bucura**, îmi amintesc, bunăoară, în timpul acelei convorbiri de rutină, cînd am reusit să întrevăd solutia și răspunsul corect la testul, asa-zis criminalistic, la care am fost supus. **Cu cîtă satisfacție** i-am înapoiat ofiterului de contrainformatii ceasul pe care ar fi trebuit să-l duc la «reparat» — transmițînd astfel înafară, crezusem, mesajul codificat.

— N-am mai reparat ceasul — i-am spus orgolios ofiterului, convins fiind că voi fi felicitat pentru subtilitatea rationamentului meu. **Nu sînt făcut să fiu**, am mai adăugat, **«agent de legătură»...**

Ofiterul a luat ceasornicul din mîna mea, l-a cercetat un moment și mi l-a înapoiat cu o vădită îngrijorare, de astă dată parcă reală, «neiucată» deloc sau excelent jucată.

— Îmi pare foarte rău: nu-i ceasul meu, mi-a răspuns, v-a fost substituit între timp, presupun... Sau l-ați păstrat, cu bună știință, pentru o altă misiune. Nu pot exclude nici o astfel de ipoteză... V-ar confirma spiritul de anticipare.

— Ipoteza face parte în continuare din test? — am încercat eu să replic, desi simteam că totul devenise neasteptat de grav. Discutia, de altfel, nu mai avea loc în sala de curs, ci în biroul său, cu usă capitonată și gratii la ferestre.

— Face parte, răspunse ofiterul, **din contractul pe care avem de gînd să vi-l propunem peste un anume timp. Confidențialitatea, însă, face parte integral din regula convocării la care ați participat.**

Cum de nu intuisem atunci, că un răspuns incorect — să fi transmis, voit, premeditat, «port-mesajul» în afară — m-ar fi abstras selectiei. Îmi mai rămînea sansa de a «gafa» ulterior... Din fericire ofiterul de contrainformatii avea să renunte, dintr-un motiv sau altul, asa am crezut multă vreme, la aptitudinile mele criminalistice...

■

Peste aproape un an, angajat fiind la una din noile noastre întreprinderi de comerț exterior, primisem misiunea dificilă de a reprezenta întreprinderea la o apropiată licitatie de contract de o piată externă.

Mă aflam pe aeroport, mi-amintesc, pînă la decolarea avionului mai rămăseseră încă vreo 40 de minute... Soția care mă condusese — încă nu-mi prezentasem biletul la ghiseul de verificare — tocmai se dovedi preocupată, pentru a doua sau a treia oară, la ce oră exact, voi ajunge... Cred că nu i-am răspuns, desi cuvîntul «exact» mă ulmise o clipă. Eram însă prea absorbit de gîndurile mele, de dificila misiune cu care eram confruntat, de astă dată împotriva voin-

POLICIER

tei mele... Să mă explic, însă: **la ultimele două licitări de contract, spre surpriza ofertanților români — deși produsele lor păreau să se afle pe un loc privilegiat — fuseseră totusi retinute cu totul alte oferte.** Să fi fost mai avantajoase pentru partenerul extern? Din diferite relatări apărute ulterior în buletinele de comert international, s-ar fi părut că organizatorul licitatiei, straniu și incredibil, ar fi preferat un produs mai slab calitativ și mai scump! Simplă «orbire» economică? Sau să se fi schimbat undeva, pe parcurs, datele cuprinse în oferta întreprinderii noastre? Dar, în acest caz, **«unde» și «cînd» s-a produs această «substituire» de ofertă? Și, mai ales, «cu ajutorul» sau «cu acordul» cui?** Ipoteze (și bănuieli), evident, existau... În ceea ce mă priveste, însă, fiind unul dintre cei care participase la cele două licitatii ratate am cerut să nu mai fiu trimis. N-aș fi suportat un al treilea eșec... Am și spus-o celor care au cercetat această întîmplare: **indiferent «unde» și «cum» s-a produs «substituirea» de plicuri, vinovat sînt și eu... Mai ales, în cel de-al doilea caz, cînd eram deja prevenit și mă aflam acolo, de față...**

— La ce oră vei ajunge acolo, «exact»...? — se interesă încă o dată soția.

De data asta, spre linistea și la cere-rea mea ofertele de pret erau închise în plic, sigilate, și urmau să fie remise chiar în ultima zi, celor care organizau licitatia.

— De ce te interesează atît de exact și insistent ora la care sosesc?

— Am transmis unei foste colege care lucrează acolo, la Agentia economică, să te astepte pe aeroport...

■

Spre surpriza mea, exact în ultima clipă, cînd îmi și prezentasem pasaportul pentru controlul de iesire din țară, m-am auzit strigat de unul din sefii mei, cel care mi s-a spus, garantase absolut ferm pentru trimiterea mea. Era însotit de alti doi colegi de serviciu.

— D.V., să nu-mi înțelegi greșit vigilența. Problema substituirii ofertelor e însă obsedantă. Cunosti și consecințele care ar putea urma... Iată de ce, pentru a evita orice risc, dorim să ne convingem, odată în plus, că pleci cu adevărata ofertă de pret.

Într-unul din birourile aeroportului — chiar înaintea decolării avionului — se verifică, deci, încă o dată autenticitatea documentelor. Resigilat, plicul ajunse din nou în geanta mea diplomat. S-a mai întîmplat, însă, ceva... În asteptarea îmbarcării — sub privirile surprinse ale sotiei mele, rămasă sus pe platforma-balcon rezervată celor care-și însotesc rudele la aeroport — m-am pomenit, acostat de-o pasageră, o colegă de serviciu, o tînără foarte drăgută de 30—32 de ani care pleca și ea, după cum avea să-mi mărturisească, cu același avion și spre același oras. De sus, de pe aceeași platformă a aeroportului/ am mai auzit odată vocea șefului meu:

— Ai grijă, D.V. de geanta-diplomat, Ai grijă de ofertă! Apoi, pentru că o cunostea și el pe tînăra care mă acostase (lucra ca economistă, chiar în serviciul pe care-l coordona acest șef): **Supravegheați-vă și ajutați-vă reciproc! Orice eșec înseamnă moartea mea.** Dacă **se mai întîmplă ceva, ai grijă, D.V., o să mă ai pe conștiință... Ne sinucidem toți trei! Sau mă sinucid eu, asta în orice caz.**

Dar despre sinuciderea care avea să încheie real această licitatie de contract, în numărul viitor al revistei.

DAN VĂITEANU

SPORT UNIVERS

COMPAQ GRAND SLAM CUP, cel mai puternic turneu. Comentatorii recunosc că turneul de **grand slam** initiat de firma Compaq în 1990 este cel mai generos turneu din lume: se oferă peste 6 milioane dolari premii. Este, totodată, un turneu foarte puternic, deoarece participă cei mai buni 16 jucători de tenis de cimp din lume. Am urmărit acest mare spectacol și rămăsesem data trecută cu relatările la semifinale. Așadar prima semifinală: **Goran Ivanisevici — Michael Chang.** Primul set a ajuns la tie-break, iar la scorul de 5—1, Ivanisevici, la serviciu, a marcat cel de-al 1 000-lea as din acest an, cîștigînd în final acest prim set cu 7—6 (7—3). Următoarele două seturi însă demonstrează revenirea lui Chang cu un retur din ce în ce mai bun. În aceste seturi Ivanisevici a greșit foarte multe mingi, în statistica oferită de Compaq în privința greșelilor neforțate de adversar el a avut 70 de greșeli față de numai 10 ale lui Chang. Ivanisevici care purta pe cap o eșarfă cu steagul Croației părea intrat într-o apatie usoară. Apatie din care a ieșit to'uși în setul patru, pe care l-a cîștigat cu 6—3. Maestrul asilor a trebuit însă să se incline în fata maestrului partidelor în cinci seturi. Chang a dovedit o stăpînire de sine și un control psihic realmente extraordinare. La 5—3 în setul final, în Olympiahalle se vedeau cîntecele galeriei formației Bayern München care juca pe stadionul olimpic din apropiere partida cu Shalke 04. Era ultimul game, servea Chang. A fost și cel mai palpitant joc, fiindcă Ivanisevici a avut o tresărire de orgoliu, încercînd să forțeze un break. Sala era în delir, spectatorii, am avut impresia țineau cu Chang, un sfinx privea aparent detasat acest meci: Ion Tiriac, managerul lui Ivanisevici. Se scurseseră 3 ore și 33 de minute cînd Chang a servit ultima minge, cîștigînd setul și meciul.

După încheierea celei de-a doua semifinale, cea dintre **Stich** și **Sampras**, s-a dovedit că finala n-avea cum să fie „americană". Sampras a fost nevoit să părăsească terenul învins, scor 3—1 de un Stich care s-a dovedit un maestru al **tie-break**-urilor. Pentru că toate cele trei seturi cîștigate de Michael Stich au fost cîștigate la tie-break. Trebuie spus că singura prestație slabă a lui Sampras a fost în aceste situații. Ambii semifinalisti au jucat fără greșeală, fiecare cîștigîndu-și serviciul. A fost nevoie de 2 ore de joc și 29 de game-uri pentru a se înregistra primul break. Cel al lui Sampras, în setul 3, la 3—2 pentru el. Americanul a cîștigat acest set și se părea că va egala situația. Numai că în setul patru, jucînd ca în primele două, fără ca vreunul să-și piardă serviciul, s-a ajuns din nou la... tie-break. Pe care, spre surprinderea lui Sampras, avea să-l cîștige tot germanul, cu 7—2! Deci, duminică a urmat finala americano-europeană **Chang — Stich.** Despre finală pot spune că a avut două puncte de asemănare: finaliștii au același prenume, **Michael** și ambii au purtat tricouri identice, marca Reebok. Asemănările s-au oprit aici. Pentru că germanul a jucat și mai bine decît simbătă, iar Chang a jucat mult mai slab decît în semifinale. De data asta maestrul tie-break-urilor n-a mai ajuns la ele, iar maestrul partidelor în cinci seturi a trebuit să părăsească terenul după numai trei. Scor 3—0 pentru Stich pe game-uri 6—3, 6—3, 6—3, Returile lui Chang n-au mai funcționat, nici primul serviciu, în plus foarte multe greșeli neforțate de adversar **Michael Stich** a fost într-o zi în care a avut și sansa de partea lui, poate cea mai frumoasă zi, în acest an slab pentru el, reușind să cîștige, un cadou pentru Crăciun, cel mai mare premiu atribuit la vreun turneu: 2 milioane dolari, adică o treime din totalul încasărilor în cariera lui. Premiul de consolare al lui Chang a fost doar de 1 milion, ceea ce nu-i rău deloc. La interviul final, Stich și-a anunțat compatrioții: „I'am back". La ceremonia de încheiere s-au spus cuvinte frumoase, cîteva fraze împotriva manifestărilor naționaliste din Germania (nu a fost uitat marșul împotriva nazistilor de la München) și de simpatie pentru azilanti (să nu uităm că în ultima etapă din Bundesliga, fotbalistii au intrat pe teren însotiți de grupuri de copii de diferite etnii purtînd esarfe pe care era scris „Prietenul meu, străinul" pe această temă un post de televiziune cum e RTL înființînd o campanie intitulată „Noi împotriva rasismului").

Închei rîndurile legate de tenis cu cîteva statistici din acest an:

● Cel mai bun jucător ATP a fost Jim Courier care a cîștigat openul francez și pe cel australian.

● Cel mai rapid serviciu a fost al jucătorului olandez Richard Krajicek care a fost înregistrat cu 212 km/h

● Wimbledonul a fost cîștigat de Andre Agassi, USA, open a fost cîștigat de suedezul Stefan Edberg. Ambii au ratat fazele superioare ale turneului Compaq de la München.

● În 1992 au fost 61 turnee ATP la care s-au acordat în total premii de peste 93 milioane dolari

GEORGE CUȘNARENCU

HOROSCOP

21.12 – 27.12

BERBEC (21.03.—20.04) : O săptămînă mai bună decît precedenta, cu două evenimente financiare deosebite (marți și miercuri), care vă umplu de bună dispoziție. Din păcate, o stare de iritare accentuată vă stăpînește spre sfîrșitul de săptămînă și sînt posibile controverse familiale trecătoare. O usoară pasă maladivă, cu oscilații psihice de ordin sentimental (luni) este depășită cu ajutorul unei fermecătoare persoane de sex opus. Rămîneți același îndrăgostit capricios.

TAUR (21.04—21.05) : Din nefericire, două motive de pesimism își fac loc la începutul intervalului, dar miercuri veți avea o veste foarte bună de departe. Joi și vineri sînteți pus în fața unor situații delicate, care vă solicită mult tact și înțelepciune. Excese temperamentale sînt posibile sîmbătă și duminică, cînd programul visat vă este dat peste cap de întorsătura pe care o ia o afacere recent debutată. Surmenajul de peste an începe să-și facă evidente consecințele, sînteți mai nervos ca oricînd.

GEMENI (22.05—21.06) : Numai bucurii și motive de optimism, toate vă merg din plin. Luni și marți sînteți într-o companie extrem de plăcută, clipele de tandrețe și erotism sînt mai lungi ca oricînd. Pe plan financiar, miercuri aveți o mică deziluzie, iar sîmbătă un ghinion vă taie calea nemilos. Dar în ansamblu, tonusul dv. este ridicat și o mulțumire sufletească profundă vă caracterizează în toate zilele. Atenție la o promisiune neonorată la timp, care poate fi un prilej de insatisfacție.

RAC (22.06—22.07) : Săptămîna vă rezervă un succes profesional deosebit (miercuri) clădit cu trudă și inteligență. Luni și marți vă traversează cîteva umbre în ceea ce privește sănătatea și familia, însă totul evoluează pozitiv. Scepticismul dv. cu privire la o afacere se confirmă, fructele unei inițiative mai vechi nu apar, deocamdată. Pe plan sentimental, joi și vineri sînteți la înălțime. Duminică vă așteaptă o surpriză foarte plăcută, care vă descrețește fruntea.

LEU (23.07.——22.08) : Dominator și activ ca de obicei (luni, marți, miercuri), cu polemici și confruntări de principii din care ieșiți triumfător. O veste foarte bună din domeniul afacerilor (miercuri) vă induce o stare euforică, mai ales că traversați o ieșă financiară acută. Probleme în viața amoroasă pot apărea dacă excesele dv. temperamentale nu vor fi stopate (joi și vineri), țineți cont mai mult de sensibilitatea partenerului (partenerei).

FECIOARA (23.08—21.09) : Un gest pripit diminuează simpatia anturajului dv. (luni), iar regretele sînt tardive. O stare de surescitare domină și zilele următoare (marți și miercuri), pe un fond psihic destul de subred, vineri este ziua cea mai norocoasă a săptămînii, cînd pe plan financiar sau amoros se produce o mare schimbare în bine. Aveți nevoie de o mai mare relaxare intelectuală. Din păcate, și sîmbătă și duminică vă vor lăsa un gust amar, pe plan sentimental.

BALANȚA (22.09—22.10) : Mare vivacitate, nu vă vedeți capul de treburi (luni și marți), iar eforturile dv. vor fi răsplătite doar pe jumătate. Dar sînteți un sufletist echilibrat și generos și vă căutați satisfacțiile mai ales în plan moral. Soarta vă rezervă o plăcută surpriză, materială (miercuri) și una sentimentală (vineri). Sănătatea vă dă puțin de furcă spre sfîrșitul săptămînii, amintindu-vă că trebuie să mai aveți grijă și de propria persoană.

SCORPION (23.10—21.11) : Săptămînă a amorului și a căldurii căminului. Refugiul în viața intimă este cea mai nimerită răsplată pentru firea dv. sensibilă și sensibilizată. Abia acum, spre sfîrșit de an, realizați că ați pus prea multe la inimă. Afecțiunea partenerului (partenerei) este unică șupapă cu ajutorul căreia înfruntați o mică deziluzie (luni). Atenție la un Vărsător din apropiere, se pot ivi conflicte destul de importante. Mare bucurie în familie sîmbătă.

SĂGETĂTOR (22.11—20.12) : Un eveniment mult așteptat se produce luni sau marți, umplîndu-vă spiritul de un optimism profund. Este o realizare pe care ați pregătit-o timp îndelungat, și care vine la momentul oportun. Multă alergătură și stres marți și miercuri, ușoare incertitudini amoroase tind să vă înnoureze sărbătorile. Firea dv. de luptător care nu se resemnează prea ușor va depăși și depresiunea psihică de sîmbătă, cînd un prieten apropiat vă dezamăgește.

CAPRICORN (21.12—19.01) : Moralmente sînteți pe maxim, dar financiar abia vă descurcați. Traversați o perioadă cînd idealurile nu vi le poate umbri nimeni, cînd inspirația și creativitatea dv. este deosebit de fecundă. Iubiți și sînteți iubit(ă) cu aceeași ardoare, acesta este secretul robusteții dv. psihice. Aminați, totuși, o decizie importantă (miercuri), căci există șanse să nu apreciați cum se cuvine o situație delicată. Duminică o vizită neașteptată și profitabilă.

VĂRSĂTOR (20.01—18.02) : Somnolență și plictiseală accentuate (luni și marți), nimeni și nimic nu vă mai place. Odrasla vă dă de furcă (miercuri) și o ușoară indispoziție vă domină sfîrșitul de săptămînă. Un Berbec și o Balanță se dovedesc prieteni de nădejde, în încercarea dificilă ce vă pîndește (vineri). Totul se termină cu bine, mai ales dacă renunțați la timp la crizele dv. de orgoliu. Viața dv. intimă are fluctuații nedorite (duminică).

PEȘTI (19.02—20.03) : O decepție financiară (luni) nu reușește să vă smulgă din euforia sărbătorilor, mai ales că primiți două vești foarte bune, pentru viitorul apropiat. Vă contraziceți mereu pe sine și luați o hotărîre îndoielnică (marți), care vă poate costa. Din fericire, lucrurile nu iau o întorsătură proastă și remediați situația la timp. Două evenimente contradictorii (sîmbătă și duminică) vă pun serios pe gînduri, dar rămîneți același spiritual agreabil.

Cartea RECORDURILOR NAȚIONALE

Repere ale geniului aeronautic

Pe lîngă uriașele realizări ale unor personalități de referință ale aviației mondiale (Henri Coandă, Traian Vuia, Aurel Vlaicu) — realizări epocale, de pionierat, care din păcate nu se bucură de toată atenția care-o merită în „Cartea Recordurilor Lumii" —, alte minți luminate ale ingineriei aeronautice românești și-au adus contribuții deosebite la concretizarea visului milenar al omenirii, acela de a zbura cu un aparat mai greu decît aerul. Încercăm în această rubrică să aducem în memoria cititorului cîteva realizări de pionierat, care nu trebuiesc uitate :

● În anul 1908, în ținuturile Olteniei, un licean craiovean pe nume Ion Romanescu reușește un zbor experimental cu un planor construit foarte simplu, din panouri perechi, cîte o pereche perpendiculară pe cealaltă, pentru asigurarea portanței :

● În anul 1909, aviatorul Rodrig Gollescu (decedat în 1942) concepe și realizează în premieră un aparat cu fuselaj tubular (avioplanul), a cărui geometrie originală permitea curentului de aer produs prin rotirea elicii să fie dirijat în sens invers înaintării. Inventatorul Goliescu a făcut o demonstrație cu aparatul său de pionierat și la Paris (pe cîmpia Juvisy), unde asistența l-a văzut înălțîndu-se circa 50 de metri de la sol. Acest tip de avioplan cu fuselaj tubular precede pe cele construite de francezul Jourdan (1911) și vienezul Knaller (1920), care și-au însușit ideea românului :

● Primul inginer aeronautic din lume care a obținut doctoratul în acest domeniu este George De B[illegible] (1883–1949), Titlul lucrării sale a fost „Studiul stabilității avionului" — teză susținută în 1911 la Sorbona :

● Grigore Brișcu (1884—1965) este un alt pionier al aeronauticii, care a imaginat un elicopter numit de el „aerobrișca" (în anul 1911). Prioritatea sa în ceea ce privește acest aparat (cu două elice coaxiale, cu rotație contrară una alteia) o constituie lucrarea publicată de el în 1910 și intitulată „Helicopterele" :

● Tot în anul 1911, Nicolae Saru-Ionescu zboară (la București) cu un aparat de concepție proprie, un aeroplan monoplan, avînd fuselajul în formă de triunghi.

● Radu Stoika (1900—1971) realizează în 1925 primul hidroavion românesc. În zborul experimental de la 16 august 1925, aparatul a atins viteza de 160 km/oră.

GUINNESS Book

Un nou-născut de 35 kg.!

Orice viitoare mamă își dorește ca nou-născutul să fie cît mai dolofan și mai robust, ce să mai vorbim de frumusețe și inteligență. Dar natura este uneori ironică și întrece cu mult așteptările mămicilor. Abaterile cele mai serioase de la normalitatea greutății și taliei, prezentate în Cartea Recordurilor Lumii nu sînt întotdeauna prilejuri de bucurie, ci de multe ori sînt de-a dreptul alarmante. Să evidențiem cele mai curioase cazuri.

Cel mai greu bebelus, născut din părinți cu talie normală, a fost născut de italianca Carmelina Fedele din orășelul Aversa. La data de 8 septembrie 1955 ea a adus pe lume un băietel atît de plinuț, încît a tras la cîntar nu mai puțin de... 12,2 kilograme ! Peste toate așteptările, veți spune. Dar adevăratul sens al zicalei „numai mamă să nu fii !" poate fi întîlnit într-un caz și mai șoc, căci Guinness ne dă și următoarea informație, doamna Christina Samane a născut la 24 mai 1982 un „băietel" de nu mai puțin de... 34,88 kilograme (treizeci și patru) ! Iată, într-adevăr, o mamă martiră, dacă putem spune așa. Dar în fața acestui miracol al maternității, se cuvin amintite cîteva detalii : sarcina a durat 16 luni (din motive medicale neprecizate), iar rotofeiul Sithandive (cum a fost botezat) a fost adus pe lume la spitalul Sipetu, din localitatea sud-africană Transkei. Mai în glumă, mai în serios, ne întrebăm dacă imediat după naștere n-a început cumva să și vorbească. Pofta de mîncare și organismul său bine clădit s-au concretizat în faptul că la cinci ani el a atins greutatea de... 50,73 kilograme !!

Unii nou-născuți nu sînt numai deosebit de grăsuți, dar sînt și longilini, creînd mari probleme la naștere. Imaginați-vă că d-na Anna Bates, canadiancă, a născut un băiat cu lungimea de 76,2 centimetri. Nașterea s-a produs în propria casă, la 19 ianuarie 1879. Nou-născutul a cîntărit 13,8 kilograme. Din păcate, el a murit peste numai 24 de ore. Trebuie menționat că d-na Anna Bates deține ea însăși un record, fiind una din cele mai înalte femei din lume cu înălțimea de 2,23 metri. Nici primul său copil n-a avut o soartă mai bună. Acesta a măsurat la naștere 61 centimetri și a cîntărit 8,15 kilograme (născut mort). Se pare că vieții nu-i prieșc astfel de anormalități. Drept dovadă, mai amintim două cazuri nefericite: d-na Florentina Ortega, argentiniancă, a născut la 9 ianuarie 1891 un băiat neînsuflețit care a cîntărit 11,32 kilograme ;în mai 1939, o americancă a adus pe lume un copil cîntărind 13,2 kilograme (la spitalul Effingham, statul Illinois), care a trăit numai două ore, avînd grave deficiențe respiratorii.

Dar ca să încheiem cu o nuanță mai veselă, vă propun să vă imaginați următorul cuplu soț-soție : cînd s-au căsătorit, și ea și el aveau 21 de ani, numai că el măsura 1,975 metri, iar ea... 1,17 metri ! Este cel mai nearmonios cuplu din lume (doar în ce privește statura), dar minunile dragostei sînt nebănuite. El se numește Nigel Wilks, iar ea este Beverly Russell. Dacă la 30 iunie 1984 v-ați fi aflat în orașul englez Kingston-upon-Hull, ați fi văzut că mireasa se „oprește" la centura mirelui, care a îngenunchiat pentru sărutul tradițional. În 1986 li s-a născut primul copil, Daniel, care a cîntărit 4,8 kg !

Zodiacul chinezesc pe înțelesul tuturor

Cum va fi anul 1993? (I)

Predicțiile pentru anul chinezesc 1993 (adică pentru intervalul 23.01.1993—9.02.1994) trebuie să țină cont de cele două elemente ce-l caracterizează în esență. Anul 1993 este Cocos de Apă.

Înainte de a-l caracteriza pentru diverșii nativi ai secolului, vom aminti unele elemente de continuitate și relative la anul 1992. Acesta este (încă) un an al Maimuței de Apă. Și Maimuța și Cocosul sînt necuvîntătoare ale punctului cardinal Vest și [illegible] anotimpului toamnă, ceea ce înseamnă că multe din dominantele anului în curs nu se vor modifica anul următor. Un semnal pozitiv, o îmbunătățire ne este sugerată de faptul că dacă 1992 a conținut o singură dată ziua de 5 (sau 6) februarie, adică începutul de primăvară orientală (așa-numitul Lap Chun), 1993 conține doi Lap Chun (după cum se observă din interval), adică sansele de prosperitate (afaceri rentabile, căsătorii fericite, evenimente sociale favorabile) sînt mai mari decît în 1992.

Un alt element care ne îndreptățește să afirmăm că 1993 va fi un an mai bun este modificarea de temperament a necuvîntătoarei ce-l guvernează. Dacă Maimuța (1992) aparține necuvîntătoarelor temperamentale, dinamice, vulcanice, Cocosul (1993) aparține ramurii meditative a necuvîntătoarelor, a celor ce iubesc mai mult rațiunea în dauna acțiunii pripite, intempestive, cu mare doză de risc. Această interpretare este atît globală, la scară mondială, cît și în cadrul fiecărei societăți în parte, dar și a modului cum este tentat individul să perceapă propriul destin. Altfel vorbind, degajarea de energie (inclusiv conflictele care macină diverse popoare) va fi mai rezonabilă și va fi direcționată mai judicios în scopuri mult mai avantajoase.

Răsturnarea de atitudine socială nu va fi una radicală, deoarece și Maimuța (1992) și Cocosul (1993) au drept metamorfoză esențială elementul universal Metal. Acesta inspiră intransigență, armonie rezervată și selectivă și o dorință de schimbare cenzurată de principii dure, imuabile. Cu alte cuvinte, anii de Metal (1992, 1993) sînt caracterizați în general printr-un conservatorism mai mult sau mai puțin rigid, depinde de fiecare natie în parte. Dar să nu uităm că pentru chinezi, există o balanță existențială care nu permite excese și dereglări primejdioase : continuele transformări generate de principiile Yin-Yang, conform cărora bucuria, fericirea compensează pe cale rațională, de autocontrol, tristețea și pesimismul.

Anul 1993 fiind un an de Apă, este de presupus că el va fi total favorabil oamenilor cu mare abilitate, al celor întreprinzători, al celor cu inițiativă care nu se lasă pradă hazardului. Apa este un mediu special, în care știu să se descurce acea categorie de persoane care pe lîngă inteligența nativă, posedă și o mare capacitate de adaptare. Oamenii cu intuiție și spirit de prevedere, care-și pregătesc temeinic orice pas în viață vor fi de departe cei mai favorizați. Visătorii, timizii, pesimiștii, flegmaticii și melancolicii au nevoie în acest an de o mult mai mare mobilizare interioară pentru a reuși atingerea vreunui ideal.

La scară națională Șarpele anului 1989 (anul Renașterii țării) face un cuplu foarte fericit cu Cocosul (1993). Cele două necuvîntătoare se află împreună cu Boul pe unul din cele patru triunghiuri ale armoniei (pe cercul lui Buddha). Este un semn extrem de favorabil pentru noi, românii, un semnal încurajator care sperăm să se confirme (anul 1992 fiind Maimuță), s-a aflat în opoziție de 90° cu Șarpele lui 1989 ceea ce s-a cam confirmat, din păcate). De asemenea, elementul Pămînt al lui 1989 se armonizează foarte bine cu Apa lui 1993 o altă speranță zodiacală ce așteaptă confirmarea.

Rubrici realizate de PAUL IOAN

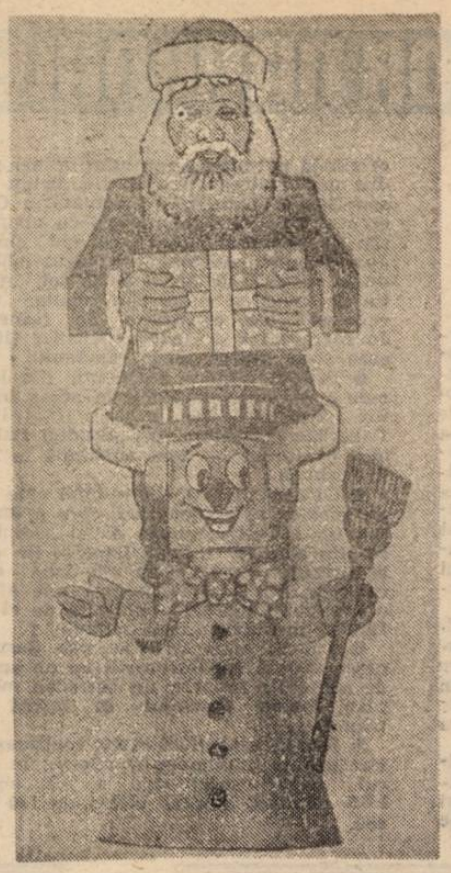

În atenția

tuturor difuzorilor revistei „MAGAZIN":
Casa editorială „Magazin" S.R.L. în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din Romania vă oferă prin departamentul difuzare al revistei

- Decupaje-ornament (vezi imaginea alăturată) pentru Pomul de Crăciun
- Calendare de buzunar 1993 cu fotografiile actorilor Alexandru Arșinel și Stela Popescu
- Steme, cărți, ilustrate, agende, broșuri

Vreți să știți ce fel de om sînteți ?
Vreți să știți ce fel de om este persoana pe care o veți iubi în anul ce vine ?
Cumpărați posterul HOROSCOP '93 editat de MOLDINFORMBUSINESS – filiala din România. Zodiile + calendarul pe un an întreg. Împușcați doi iepuri cu un singur foc.
Prețul pentru un HOROSCOP '93 este de 300 lei. Pentru difuzorii autorizați, comisionul este de pînă la 30 la sută. Pentru comenzi sunați la telefoanele 618.24.27 ; 618.45.57.

DIALOGURILE LAUREI

■ Ca în viața fiecăreia dintre noi, probabil că între timp se vor fi întîmplat multe și în viața voastră, a ta și a lui Vlăduț, draga mea **IOANA G.** ! Iată, a venit și Moș Nicolae, e pe undeva, pe aproape și Moș Crăciun, așa încît sînt sigură că Vlăduț are toate motivele vîrstei să fie încîntat ! Dar tu ?... Aș socoti drept un frumos dar de Crăciun să aflu că mare parte din problemele tale din acești ani a devenit doar semn al trecutului. Tocmai pentru că ești o femeie pe care viața n-a răsfățat-o să-i arate doar chipul ei binevoitor (ba, dimpotrivă aș zice !) și totuși ai rămas, ești un Om întreg, demn, cu un suflet minunat, care are tot dreptul să-și afle liniștea și fericirea, îmi doresc mult să primesc un semn din partea ta, a lui Vlăduț și a... acelui **Om** pe care sper să-l fi aflat. Cît despre „băiatul lu' tata, farmacistul", sper să fi înțeles că viața nu-i un etern party în care să danseze doar polca pe furate !...

■ „Există iubirea la 15 ani ?", mă întrebi, draga mea **RALUCA H. (Sibiu)** ! Firește, sigur că există ! La orice vîrstă există și ne poate umple inimile de fericire sau deznădejde. Atîta doar că mereu, la fiecare vîrstă, descoperim că iubirea înseamnă altceva. Dar asta e viitor, așa că îți voi spune azi, deci în prezent, că **prietenia** dintre o fată și un băiat nu înseamnă neapărat iubire și, de fapt, nici nu poate însemna atîta vreme cît este doar... prietenie ! Prin urmare, nu ești nici „norocoasă sau ghinionistă". Ești, pur și simplu, o fată care crede că visurile mai pot ține loc realității. Dar chiar dacă ele au luat-o cu mult înaintea vieții (și vîrstei), asta nu înseamnă că ele se vor împlini mușai cu prietenul tău, sportivul. Proverbul, în sine, e frumos dar e departe, și el, de infinita complexitate a relațiilor umane. Cît despre zodia mea — am mai spus-o și o repet —, e zodia Fecioarei. Mulțumită ?...

LAURA

POȘTA by Air Mail

UN TEST BIOENERGETIC ȘI DE VINDECARE. Vindecătorul basarabean I.L., cunoscut cititorilor noștri din testul anterior, multidimensional, de meditație creștină, care a întrunit un mare număr de participanți în primăvară și vară, și multe cazuri de vindecări, comunicate, propune de data aceasta celor dornici o modalitate cu totul nouă de tratament bioenergetic – prin corespondență. Este vorba de faptul că domnul Ion Lisii, revenit de curînd de pe alte continente, poate interveni benefic asupra stării de sănătate a oamenilor prin simplul contact cu scrisul lor.

În acest sens participanții la acest nou test pot beneficia de o meditație intermediată prin scrisori. Important este ca scrisul să fie al celor ce doresc să participe la test, deci scrisul personal, citeț, simplu, sincer, de la inimă la inimă. Intervenția bioenergetică benefică asupra sănătății oamenilor se va efectua așadar prin intermediul scrisului, aplicîndu-se asupra scrisului însuși bioenergia și implicit inducția telepatică. În acest sens cei doritori să participe în folosul propriei lor sănătăți sînt rugați să expedieze scrisorile lor, personale, și numai autografe, pe următoarea adresă : **Ion Lisii, Căsuța Poștală 80—36, Oficiul Poștal 10, București.** E bine ca scrisorile să sosească pînă la finele acestui an la adresa menționată. Vindecătorul dorește ca în felul acesta să-și aducă darul său în casa oamenilor de sfintele sărbători ale Crăciunului...

ION TUGUI

PROGRAM TV

SELECȚIUNI
21.12 – 27.12

LUNI

Programul 1 : 14,00 Actualități. 14,20 Worldnet USIA. 15,40 Copiii nostri — viitori muzicieni. 16,00 Cheia succesului. 16,30 Confluențe. 17,00 Actualități. 17,05 Emisiunea în limba maghiară. 18,35 Pro Patria. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Decembrie '89... după trei ani. 21,00 Recviem de G. Verdi 22,30 Sighișoara — dialoguri medievale. 22,55 Tezaur folcloric. 23,35 Actualități. 23,40 Repriza a treia.

Programul 2 : 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Tradiții. 17,10 Veniți cu noi pe programul II Pomul nostru de Crăciun. 20,00 Armonii corale. 20,15 Magazin auto-moto. 20,45 Programul televiziunii naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC : News from London.

MARȚI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. Tele matinal. 10,00 Actualități. 10,10 Calendarul zilei. 10,20 Dimineața copiilor. 11,20 C.F.I. Servicii secrete: KGB. Video-clipuri 13,00 Tradiții. 13,30 Muzica pentru părinți 14,00 Actualități. 14,15 Muzica pentru toți. 14,55 Preuniversitaria. 15,30 Telescoală. 16,00 Convietuiri-magazin. 17,00 Actualități. 17,05 Repere transilvane. Emisiune realizată de Studioul de Radioteleviziune Cluj. 17,55 Salut, prieteni ! 18,35 Cultura în lume. 19,05 Decembrie '89... după trei ani. 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Sisteme de supraviețuire 1989—1992. 21,30 Memorialul durerii. 23,00 Actualități 23,15 Următoarea statie : Libertatea !

Programul 2 : 16,00 Actualități. 16,10 Desene animate. 16,35 Studioul de literatură. 17,35 Film serial. Doamnele de la malul mării. 18,25 Tribuna non-conformiștilor. 18,45 Video-satelit. 19,10 Magazin sportiv... 19,55 Studioul muzicii contemporane. 20,25 De-ale pieței în economia Capitalei. 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC : News from London.

MIERCURI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 10,00 Actualități. 10,20 Dimineața copiilor. 11,20 Film serial. Marc și Sophie. 12,15 Ora de muzică. 13,05 Pentru identitatea culturală a tuturor românilor. 13,55 Worldnet USIA. 13,45 Panoramic japonez. 14,00 Actualități. 14,15 Mondomuzica. 14,50 Avanpremiera TV. 15,00 Magazin agricol. 15,30 Telescoală. 16,00 Sărbătoare de Crăciun. 16,20 Lumea sportului. 16,55 Actualități. 17,00 Arte vizuale. 17,30 E vremea colindelor. 17,50 Lumea ideilor. 18,20 Se pornesc colindătorii. 18,45 Studioul economic. 19,15 Fetița cu chibrituri. 19,30 Desene animate. Macron I. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Film serial. Din voia Domnului. 21,45 Dincolo de dicționar : a polua-poluare. 22,20 Telecinemateca. Ciclul : Mari regizori. „Eva" (Italia—Franța, 1963). 0,20 Actualități. 0,30 Sculați gazde, nu dormiți !

Programul 2 : 16,00 Actualități. 16,10 Desene animate. Captain Planet. 16,35 Teatru TV. Impresarul din Smirna de Carlo Goldoni. 18,15 Emisiunea în limba maghiară. 19,50 Bijuterii muzicale. 20,15 Dialog cu edilii Capitalei. 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC : News form London.

JOI

Programul 1 : 7,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 10,00 Actualități. 10,20 Au sosit colindătorii. 10,30 Dimineața copiilor. 11,30 Bună dimineața la Moș Ajun ! 12,00 Ora de muzică. 13,10 Concert de colinde pe plaiuri hunedorene (I). 14,00 Actualități. 14,15 Ajunul de Crăciun. 15,30 Drumuri în memorie. 16,00 Datini străbune în seara de Crăciun. 16,25 Repere moldave. 16,55 Actualități. 17,00 Gala UNICEF. O, ce veste minunată ! 18,15 Bună seara la Moș Ajun (I). 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Film serial. Dallas. 22,00 Bună seara la Moș Ajun (II). 23,40 Actualități. 23,50 Bună seara la Moș Ajun (III). 2,50 Sculați, sculați, boieri mari !

Programul 2 : 16,00 Actualități. 16,10 Înaintea iestor curți. 16,20 Desene animate. 16,45 Motor ! 17,15 Ajun de Crăciun. 19,45 Golden Europe '92. Spectacol preluat de la Televiziunea germană A.R.D., cu : Jean Michel Jarre, Johnny Logan, Linda Martin, Genesis, Barbara Hendricks, Gipsy Kings, Uwe Krőger și Andreas Bieber, Sandra, Scorpions și baletul Televiziunii germane. 21,00 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,20 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC : News from London.

VINERI

Programul 1 : 9,00 Crăciunul, sărbătoarea întregii creștinătăți (Ediție specială). 13,00 Actualități. 13,10 Desene animate. 13,35 Lumea copiilor. 14,35 Film serial. Bonanza. 15,35 Domnulet și Domn din cer. 16,35 Slagărele anului 1992 (I). 17,45 Concert de colinde pe plaiuri hunedorene (II). 18,45 Cine l-a răpit pe Moș Crăciun ? 19,15 Desene animate. Macron I. 19,45 Deschide usa, creștine ! 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 20,45 Film artistic. În umbra viselor (Australia, 1989). 22,35 Duelul vedetelor. 0,35 Actualități. 0,45 Petreceți cu noi !

Programul 2 : 16,00 Stele de Crăciun. 19,00 Prin cabaretele Parisului. 20,00 Să ne amintim de Louis Armstrong. 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional 22,00 TV 5 Europe. 22,35 BBC : News from London.

SIMBĂTA

Programul 1 : 9,30 Domn, Domn să-nălțăm ! 9,45 Abracadabra ! Cenușăreasa 11,00 Ziua a doua de Crăciun. 13,00 Actualități. 13,10 Desene animate. 13,25 Opere oferite de Fundația „Brambach". 14,25 Magazin cinematografic. 15,25 Caseta cu surprize. 16,15 Film serial. Văduvele. 17,10 Anul sportiv 1992. 18,10 Concert de Crăciun — „Odă bucuriei". 19,30 Desene animate. 20,00 Actualități. 20,35 Sport. 21,10 Film artistic. Chinezul (III) — „Somnambulii" (Franța—Italia, 1991). 22,40 Cine iubește și lasă... 23,00 Actualități. 23,15 Film serial. Văduvele. 0,10 Peter's Pop Show '92 (II).

Programul 2. 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Pe aripile muzicii. 17,50 Film artistic. Anul soarelui liniștit (Polonia—URSS—RFG). 19,30 Întîlnire cu compania „Ballet Jazz de Montreal"). 20,30 Videoclipuri. 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe. 22,35 Lorretta Lynn în concert.

DUMINICA

Programul 1 : 9,30 Ping-pong ! 10,25 Film artistic în serial pentru copii. De-as fi... Harap Alb. 10,50 Actualități. 11,00 Lumină din lumină. 12,00 Viața satului. 13,00 Actualități. 13,10 Video-magazin. 15,45 Film serial. Bonanza. 16,45 Anul sportiv 1992. 17,45 Ocolul Pământului în 80 de zile Producție BBC. 18,35 Nesfîrșita grație a muzicii și poeziei. 19,10 Film serial. Dallas. 20,00 Actualități. 20,35 Film artistic. Omul în costum maro. (SUA, 1989). 22,10 Duminica sportivă. 22,30 Ghici cine este Moș Crăciun ? 23,15 Actualități. 23,30 Maeștrii teatrului românesc Silvia Ghelan.

Programul 2 : 16,00 Actualități. 16,15 Desene animate. 16,40 Orașe și civilizații. 17,10 Serata muzicală TV. 19,25 Gala pop-club. 20,15 Varietăți internaționale. 20,45 Programul Televiziunii Naționale din Republica Moldova. 21,30 TVE Internacional. 22,00 TV 5 Europe.

medicina la zi

Sub reflector SIDA

Pentru experții Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), SIDA nu este o maladie ca oricare alta. Faptul că este universală, adică se întîlnește aproape pe întreg globul, SIDA implică un preț social și uman comun. Transmisibilă fiind, prin relații sexuale, prevenirea ei presupune o muncă de educație și informare în rîndul populației. Și concluzia care se impune ar fi : intensificarea eforturilor naționale și la scara întregii planete, în cadrul guvernelor, al bolnavilor, al persoanelor sănătoase, al bărbaților și al femeilor, al tinerilor și al vîrstnicilor. Provocarea presupune o acțiune comună a întregii lumi, de combatere a maladiei SIDA, pentru că nici-o regiune a planetei nu este scutită de ravagiile pe care le face virusul HIV.

Fenomenul a intrat în actualitate în luna decembrie a anului 1981 cînd revista New England Journal of Medicine publica un articol în care erau descrise șapte cazuri de îmbolnăviri bizare. Era vorba de șapte bărbați suferinzi de infecții grave, provocate de virusi care pînă la acea dată infectaseră numai oameni cu o imunodeficiență pronunțată, deci al căror sistem de apărare era slăbit. Curînd, fenomenul avea să ia o amploare nebănuită. I s-a spus sindromul imuno-deficientei dobîndite (SIDA).

SIDA este așadar forma finală a bolii datorate prăbușirii sistemului imunitar al organismului, infectat cu virusul imunodeficienței umane (HIV). Virusul a fost descoperit aproape concomitent în Franța (Luc Montagnier) și în Statele Unite (Robert Gallo) în anii 1983—1984. Modul său de a acționa în organism este reprezentat de infectarea unei celule albe sanguine, denumită limfocitul T_4, celulă care joacă rolul principal în dirijarea sistemului de imunitate al organismului. Odată înglobat în celula pe care o parazitează, virusul poate rămîne în stare latentă mulți ani. Individul este purtător al virusului fără să facă încă boala. Dar, în timp, virusul începe să se multiplice, celula gazdă este distrusă și se eliberează noile particule virale care se îndreaptă spre alte limfocite T_4. Acest proces lent de distrugere a celulelor de tip T_4 conduce în final la deteriorarea gravă a întregului sistem de apărare a organismului, încît omul devine foarte vulnerabil la îmbolnăviri, la așa-numitele infecții oportuniste, infecții care la un organism uman cu sistem de imunitate normal sînt stăvilite cu destulă usurință, în timp ce acum ele nu mai pot fi stăpînite, conducînd la un sfîrșit tragic. SIDA boala ca atare, se manifestă deci ca o formă finală a infecției cu virusul imunodeficientei umane.

Tratatele de istoria medicinii consemnează deja trei mari valuri epidemice datorate acestei boli. În anii imediat următori primelor cazuri declarate de SIDA, numărul îmbolnăvirilor a crescut într-un ritm alarmant astfel încît pînă la sfîrșitul anului 1987, în Statele Unite, de exemplu, fuseseră înregistrate peste 50 000 cazuri iar în alte 129 de țări fuseseră raportate în total circa 70 000 îmbolnăviri. Prima categorie a populației care a contactat virusul a constituit-o homosexualii și, imediat după ei cei care consumau droguri prin folosirea acelorași ace de seringă. Specialiștii apreciază că cel de-al doilea val epidemic s-a dezvoltat în masa consumatorilor de droguri și a apărut la 2—3 ani după primul val, cel al homosexualilor. În ultimii ani ai celui de-al 8-lea deceniu, în majoritatea țărilor lumii s-a dezlănțuit cel de-al treilea val epidemic, prin răspîndirea virusului HIV în rîndul partenerilor sexuali ai bărbaților bisexuali și cei ai dependentilor de droguri. Ultima etapă a epidemiei, etapă care a și început, constă în răspîndirea largă a infecției în restul populației, calea principală fiind transmiterea sexuală (homo- sau hetero-), la care se adaugă transfuzia de sînge și derivate din sînge, precum și transmiterea de la mamă infectată la făt și nou-născut.

AURORA POPESCU

Iaurtul, un aliment cu o istorie picantă

În secolul al XIII-lea, în călătoriile sale, Marco Polo a observat că mongolii beau un lapte ușor acidulat căruia îi atribuiau calități implicate în starea lor de sănătate foarte bună. Gustul laptelui era deosebit de agreabil ușor acru-acidulat. Se pare că noul aliment provenise printr-o banală întîmplare : un oier uitase un timp laptele la soare. Cînd l-a gustat a constatat că nu e deloc rău și chiar are efecte benefice asupra organismului. A repetat procedeul și l-a făcut cunoscut și altora.

În secolul al XVI-lea iaurtul este pentru prima oară menționat ca aliment în Europa și numele său se leagă de cel al lui Francois I. Acesta suferea de o maladie care rămînea rezistentă la întrega farmacopee existentă și practicată pe atunci în Europa. Se vorbea însă de un medic din Constantinopole care făcea minuni folosind pe lîngă tratamentele mai mult sau mai puțin obișnuite unele alimente în vindecarea bolnavilor. S-a apelat la el și Francois I a făcut cunoștință cu „laptele vieții eterne", adică iaurtul. Moda s-a răspîndit repede printre oamenii de la curte și apoi a trecut zidurile ei. Ulterior, iaurtul a intrat într-o lungă eclipsă. Abia prin 1903, grație celebrului medic rus Elie Metchnikoff, iaurtul a fost redescoperit. În lucrarea sa, intitulată „Bătrînețea", medicul rus făcea sublinierea că bulgarii și-ar datora extraordinara lor longevitate și faptului că sînt mari consumatori de iaurt, un aliment cu deosebite calități nutritive, de întreținere și apărare a organismului.

Calitățile sale provin din faptul că laptele se însămînțează cu două bacterii lactice specifice : **Lactobacilla bulgaricus**, care îl face să fie acidulat, și **Streptococcus thermophilus**, care îi conferă aromă. Aceste două bacterii sînt deosebit de utile în digestie. În plus, iaurtul aduce organismului o binevenită cantitate de lipide, vitamina B și PP, chiar și zahăr cînd este îndulcit. El este un veritabil antiseptic pentru intestin.

Industria alimentară, în special din țările avansate a creat noi generații de iaurt, prin adăugarea de zahăr, arome, coloranți, fructe etc. Specialiștii în arta culinară au lansat rețete numeroase în care iaurtul este un ingredient pentru preparate ușoare, pentru sosuri, salate, cruditați... În prepararea prăjiturilor ține adesea loc untului sau laptelui, conferind produsului obținut mai multă prospețime și savoare.

Iată de ce unii producători de iaurt și nu puțin iubitori ai acestui aliment îl propun drept vedeta numărul unu a pieței.

AURORA POPESCU

CONDIMENTELE ȘI ROLUL LOR ÎN ALIMENTAȚIE

Cum în curînd intrăm în acea perioadă, care, în esență, se extinde pe ultima săptămînă a anului și se continuă și pe prima decadă a Noului An — perioada sărbătorilor de iarnă, — ne propunem ca să facem succinte considerații de ordin psiho-socio-medical asupra condimentelor.

Termenul de condiment provine de la substantivul latin condimentum, care la rîndul său provine de la verbul condire, care însemnează a adăuga, a drege.

Dacă prin termenul de condimente desemnăm în mod obișnuit substanțele picante de origine minerală, vegetală, animală sau de sinteză care, adăugate unor produse alimentare, le conferă acestora un gust și o aromă mai plăcută, prin acela de mirodenii — cu care adeseori le confundăm — desemnăm produsele unor plante, de obicei exotice, de asemenea folosite pentru a imprima mîncărurilor noastre un gust mai picant sau o aromă mai atrăgătoare.

Medicina împarte grupul mare și eterogen al condimentelor în patru mari categorii principale și anume : condimente saline, reprezentate prin sare ; condimentele acide, reprezentate la rîndul lor prin oțet și de sucul de lămîie, respectiv de acidul citric ; urmează așa-zisele condimente aliacee reprezentate de ceapă, usturoi, hrean, precum și de alte produse asemănătoare ; apoi condimentele picante, în categoria cărora intră produse de genul muștarului și al boielii de ardei și, în sfîrșit, categoria amplă a condimentelor așa-zise aromate, categorie în care intră printre altele și mirodeniile. În această ultimă categorie intră cimbrul, mărarul, tarhonul, leușteanul, chimenul etc. dar în special ienibaharul, caperele, vanilia, dafinul, scorțișoara, cuișoarele, coriandrul, anasonul, ca și încă multe alte produse de acest gen. Doar piperul, tot produs exotic, ca și cele enumerate mai sus, intră în categoria condimentelor picante și nu în aceea a acelor aromate.

Istoria mirodeniilor este strîns legată de aceea a descoperirilor geografice. Incredibila expediție a lui Cristofor Columb viza, printre altele, și găsirea de noi surse pentru mirodenii. Mirodeniile au reprezentat cîndva, nu numai o autentică monedă de schimb, o autentică valută, ci și un bun rîvnit, în mod ardent, de toți aceia care trăiau departe de locurile lor de obîrșie. Totul ținea nu numai de fiziologia specifică a acestor produse care prin gustul lor plăcut, cu totul aparte, stimulau în mod considerabil apetitul pe calea excitării secrețiilor digestive, ci și de o anume psihologie care le era proprie, ținînd de misterul și de ardoarea climatului tropical al acelor locuri îndepărtate și exotice.

ARCADIE PERCEK

Sfat adresat medicilor

El a fost verificat în practica medicală într-una din clinicile din Londra și constă din următoarele recomandări : pentru a asigura o măsurare obiectivă a tensiunii arteriale a unui pacient, medicul trebuie să apară în sală în halat alb ci în costum obișnuit, dar bineînțeles steril. Înainte de a efectua măsurătoarea trebuie să discute cu bolnavul despre orice fleacuri, de exemplu despre starea vremii. Totodată, se recomandă să facă 3—4 măsurători în decurs de 10 minute, luîndu-se în considerație valoarea medie a lor.

Cum s-ar spune pe pacient trebuie mai întîi „să-l duci cu vorba" și pe urmă să-i aplici aparatul de măsură.

Întîmplări adevărate

Execuție capitală în fața... telespectatorilor

Unul dintre cei mai buni și apreciați realizatori de emisiuni de televiziune este cunoscutul ziarist italian Mino Damato. După evenimentele din țara noastă din de[illegible], D mato a fost atît de impresionat de unele reportaje înregistrate la București, încît a înfiat, deși este căsătorit și are copii, o fetiță sero-pozitivă, deci bolnavă de SIDA. În ultima perioadă el conduce cu un deosebit succes o emisiune a postului de T.V. Monte Carlo, intitulată, „Întîlniri televizate". Fiind în posesia unui reportaj senzațional prezentat la acest post, Mino Damato a cerut și i s-a aprobat ca, în mod excepțional acest reportaj să fie prezentat și în fața milioanelor de telespectatori din Italia. Motivația : „Va fi un prilej deosebit pentru a capta bunăvoința italienilor și a-i face să înțeleagă multe fapte pe care nu le cunosc. Ei vor avea posibilitatea de a vedea imagini teribile, execuția unui condamnat la moartee.

Filmul, care durează doar șase minute și 20 de secunde, a fost realizat acum trei ani în condițiuni care nici pînă în prezent nu au fost elucidate de către „Amnesty International", care, printre alte obiective, luptă pentru abolirea sentințelor de condamnare la moarte.

Filmul prezintă execuția pe un scaun electric a unui cetățean american al cărui nume nu se cunoaște, nici motivul pentru care a fost condamnat la moarte. Imaginile terifiante permit să se poată urmări atrocele suferințe pe care condamnatul la moarte le-a suportat din prima clipă și pînă la decesul său. Au fost scene halucinante, care, au declanșat ulterior, după prezentarea filmului, aprige polemici între cei care au fost de acord sau nu cu prezentarea publică a filmului.

Acțiunea filmului începe la ora șase și 20 de minute în dimineața zilei fatale, cînd un paznic al penitenciarului sosește pentru a-l trezi pe condamnat. Dar nu era nevoie de acest lucru. Omul era treaz și-și petrecuse toată noaptea pe un scaun, cu capul plecat. Prima „operație" a fost întreprinsă de un frizer, care i-a ras părul de pe cap pentru a facilita contactul cu electrodul prin care se declansa descărcarea electrică mortală. Urmează o scurtă secvență cu o masă servită condamnatului. Apoi continuă cu o scenă în care condamnatul însoțit de doi gardieni este condus într-o cameră apropiată unde se află instalat scaunul electric. Ceasul indică ora nouă fără cinci minute cînd condamnatul era instalat și fixat de instrumentul mortal, în timp ce fața lui exprimă o teamă teribilă, un chip terorizat care nici nu poate cere iertare, sau compasiune. La ora nouă fix se declanșează prima descărcare electrică al cărei efect dă impresia unei marionete dezarticulate. În acel moment, imaginile se întrerup, apoi ele se reiau prezentîndu-se celor prezenți chipul desfigurat al condamnatului datorat suferințelor suportate. Părea un om fără viață.

Considerăm că este usor de explicat că prezentarea acestui scurt film într-o țară în care pedeapsa cu moarte a fost abolită, a provocat comentarii aprinse între cei care au susținut utilitatea prezentării acestui teribil document într-o țară în care criminaltatea (și mai ales omuciderile) dețin un loc foarte important, și detractorii pedepsei capitale.

Casa editorială „MagazinS.R.L.", în asociere cu MOLDINFORMBUSINESS – Filiala din România vă aduc la cunoștință:
În curînd, reînnoind o fericită tradiție

ALMANAHUL MAGAZIN 1993

Subiecte incitante, spectaculoase, despre lumea în care trăim pe care nu le puteți citi decît în ALMANAHUL MAGAZIN '93. Vreți să intrați în posesia cheilor unui automobil ? Vă plac bijuteriile de aur ? Dar televizoarele color ?
Cumpărați un almanah MAGAZIN și cu talonul prezent în paginile almanahului veți putea participa la tragerea la sorți care va avea loc cu ocazia spectacolului

MAGAZINUL VEDETELOR.

organizat de Moldinformbusiness în luna februarie.
Nu pierdeți această ocazie.

O fetiță născută cu... trei mame

Cînd micuța Amy Oliver a venit pe lume, meritul principal nu a fost numai al părinților săi. Au „contribuit" la nașterea lui Amy surorile mamei Alyson, mai precis Lynne și Kim. Iată și amănuntele unui caz, probabil unic prin desfășurarea sa.

Totul a început din ziua în care Alyson ajunsă la vîrsta de 33 ani, și-a dorit un copil. Dorința sa a corespuns însă cu un fenomen fiziologic mai rar întîlnit la această vîrstă ; o menopauză precoce, urmare a folosirii intense a unor produse anticonceptive. Alyson s-a supus unor examene foarte complicate și a încercat diferite tratamente, însă rezultatele erau negative. S-a sfătuit cu soțul ei, Steve, și au ajuns la concluzia că trebuie să recurgă la fecundarea artificială. Medicul căruia s-au adresat a întrebat dacă există în familie cineva care ar fi dispusă să doneze ovule pentru a fi fecundate în eprubetă cu spermatozoizi ai soțului. Bineînțeles că cele două surori ale lui Alyson s-au oferit imediat să-i vină în sprijin. Medicul a avut ideea să recolteze concomitent ovule de la cele două surori și le-a fecundat în eprubetă conținînd spermatozoizii lui Steve. Au urmat fazele clasice de implantare și urmărirea cu atenție a evoluției încercării de fecundare.

Spre bucuria tuturor, încercarea a dat rezultatele așteptate și peste nouă luni, Alyson a născut o splendidă fetiță căreia i-au dat numele de Amy. Dezvoltarea ei ulterioară a decurs în cele mai bune condițiuni, spre bucuria întregului clan al familiei. Înconjurați de acest succes, soții Oliver, și-au propus ca în, cel mai apropiat termen, să-i ofere lui Amy un frate în aceleași condițiuni practicate la nașterea fetiței. A rămas o problemă „nerezolvată", Lynne și Kim sînt un „pic" și „mama" lui Amy. Vor accepta și a doua experiență ?

Elevă la 82 de ani

„Subsemnata, neavînd posibilitatea de a-mi completa studiile elementare obligatorii la vîrsta respectivă (din cauza primului război mondial) și fiind în imposibilitatea de a citi ziare și reviste și a urmări în bune condiții emsiunile T.V., vă rog să binevoiți a-mi aproba înscrierea în clasa a treia elementară pentru a-mi completa studiile elementare". Cu această cerere protocolară, Maria Emmi s-a prezentat la autoritățile de resort din localitatea Santa Maria di Scalaunicco (Italia), pentru a i se aproba cererea. Desi număra 82 de ani, Maria Emmi demonstrează o deosebită vitalitate și o mare dorință de a duce la bun sfîrșit tentativa sa. Pentru a se prezenta cît mai bine pregătită, Maria Emmi și-a cumpărat toate manualele pentru clasa a treia și speră că autoritățile de resort îi vor accepta neobișnuita cerere de a participa la cursurile școlare, mai ales că nici o lege nu interzice acest drept al „elevei" Maria Emmi.

Una din farsele lumii

MĂGARUL-PICTOR

Scriitorul Roland Dorgeles nu pierdea niciodată ocazia să se amuze pe seama pictorilor cubiști. I se părea că aceștia aveau tendința să exagereze vorbind despre talentul lor de a realiza tablouri populate cu personaje reduse la simple figuri geometrice, colorate haotic. Aceasta era părerea lui. Așa că într-o seară, plecînd de la prietenul său Apollinaire, s-a decis să joace o farsă pictorilor și criticilor înflăcărați de cubism. S-a hotărît să demonstreze acestora că indiferent cine, chiar și un măgar, poate să facă o operă de artă, în stil cubist.

A găsit măgarul, l-a botezat Boronali (anagramă pentru „aliboron", adică „ignorant") și l-a pus la lucru. Pentru ca fapta sa să aibă credibilitate, a mai chemat un prieten, un sculptor, care a legat de coada animalului o pensulă, a înmuiat-o într-o culoare și a adus în apropierea sa o pînză. Măgarul, sub fiorul creației sau din simplă obișnuință, a început să-și balanseze coada, lăsînd dîre de culori pe pînză pe care sculptorul o deplasa din cînd în cînd pentru a fi complet acoperită. Culorile erau și ele schimbate. Cînd totul a fost gata, s-au hotărît să dea lucrării un titlu. I-au spus : „Soare adormit peste Adriatica".

Zece zile mai tîrziu, o expoziție comună de pictură, cu porțile deschise oricărui pictor. Evident, a fost expus și tabloul realizat de... Boronali. I s-a găsit un loc bun, pentru a fi pus în valoare cum trebuie. La vernisaj, Dorgelès și prietenii săi se apropie ca și cum ar fi fascinați de lucrare și nu contenesc să se extazieze. Reacția lor stîrnește desigur curiozitatea celorlalți. Mulți se lasă convinși cu ușurință că este vorba despre o veritabilă operă de artă. Ca de obicei, critica nu rămîne indiferentă. Unii specialiști comentează că este vorba „de un temperament oarecum confuz de colorist", alții reproșează „neîndemînarea autorului" sau „excesul de personalitate", dar în general sînt favorabili lucrării.

Imediat ce-a avut prada în capcană, Dorgelès a dezvăluit farsa. În „Le Matin" a scris un articol în care spunea : „Domnilor, criticul de artă Pascal Fortany s-a referit la prietenul meu Joachim—Raphael Boronali pe un ton jignitor, inadmisibil. Vă rog să luați la cunoștință aceste mărturii care vor schimba desigur punctul unanim de vedere asupra lui Boronali". Și în continuare a oferit cititorilor relatarea prietenului său sculptorul, a reprodus fotografii din timpul realizării faimoasei lucrări, a adus și alte dovezi.

Scandalul a fost enorm. Dorgelès a devenit un personaj despre care s-a vorbit mult timp, nemaiamintind despre satisfacția lui ce l-a însoțit tot restul vieții.

AURORA POPESCU

verificati-vă cunostintele

VĂ PLACE PICTURA?

A preface culoarea, lumina forma intr-un sen'iment este din totdeauna un har dumnezeiesc dăruit pictorilor. Desi toti vedem, bunăoară, acelasi peisaj, numai ochiul artistului vede in el acea trăire sufletească ce dezvăluie lumea tainică a stărilor aflate dincolo de realitate... Si asta nu pentru că pictorii ar fi, Doamne fereste, altfel alcătuiti decit noi, muritorii de rind. Ci pentru simplul fapt că privesc si cu sufletul (sau mai ales cu sufletul) infinita bogătie a vietii pe lingă care noi trecem deseori nepăsători...

Iată însă intrebările despre pictori si pictură.....

1. „Noi căutăm o artă elementară care trebuia, credem noi, să-i salveze pe oameni de nebunia furioasă a epocii acestela. Năzuiam la o nouă ordine care să restabilească echilibrul intre cer si infern". Ce pictor a făcut această afirmatie :

a. Salvador Dali b. Picasso c. Hans Arp, d. Piet Mondrian.

2. Celebrul Leonardo da Vinci a devenit, la 17 ani, in 1469, ucenicul lui :

a. Gentile Bellini b. Antonello da Messina c. Piero della Francesca d. Verrocchio.

3. Truda lui Michelangelo Buonaroti pentru infăptuirea acelei veritabile minuni a tuturor timpurilor, care este „Judecata de apoi" din Capela Sixtină, a durat :

a. 4 ani b. 5 ani c. 6 ani d. 7 ani.

4. Secretul multora din lucrările sale s-a identificat cu taina orasului spaniol Toledo. Intr-o formă simbolică, aproape fantastică, imaginea orasului a devenit cheia intregii sale opere. Despre ce pictor e vorba :

a. El Greco b. Louis de Morales c. Murillo d. Velásquez.

5. Rembrandt a pictat-o pe prima sa soție, care se numea :

a. Betsabeea b. Saskia c. Hendrickje d. Estera.

6. „Parabola orbilor", una dintre cele mai cutremurătoare picturi, a fost realizată de :

a. Hieronymus Bosch b. Jan Brueghel de Catifea c. Pieter Bruegel cel Bătrin d. Pieter Brueghel al Infernului.

7. „Violon d'Ingres" a fost :

a. o pictură cubistă b. un roman despre lumea picturii c. o piesă muzicală impresionistă d. un hobby.

8. Scandalul celebru stirnit de lucrarea lui Manet, „Olympia", una din primele semne de nastere ale impresionismului, s-a declansat in :

a. 1855 b. 1865 c. 1875 d. 1885.

(Răspunsurile în numărul viitor)

DANIEL VERBINA

RĂSPUNSUL LA ÎNTREBAREA PUBLICATĂ ÎN NUMĂRUL TRECUT

PUȚINĂ LITERATURĂ

1. a ; 2. b ; 3. b ; 4. d ; 5. c ; 6. b ; 7. c ; 8. d ; 9. c ; 10. d.

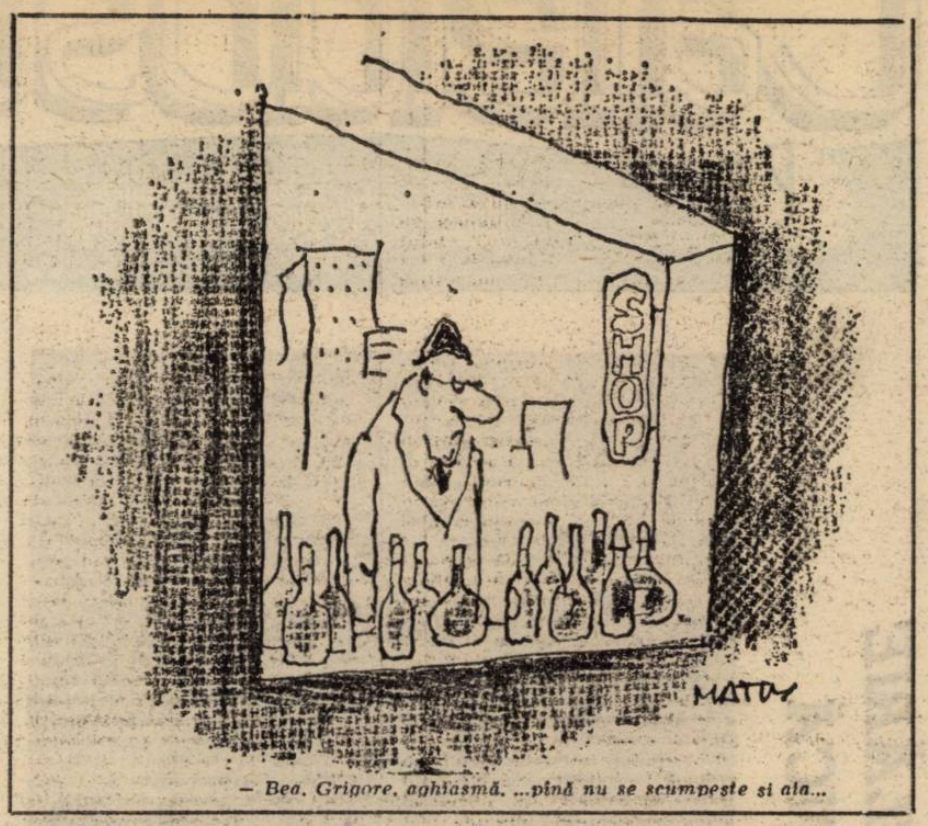

— Bea, Grigore, aghiasmă, ...pînă nu se scumpeste si ala...

cristale

- Mai bine să plătesc acum pentru a trece podul, decit mai tirziu, pentru că nu l-am trecut.
- Cind pling de bucurie, mulți se grăbesc să îmi steargă lacrimile.
- Nu știu ce pasăre a apărut prima pe Pămint, dar sigur nu a fost cucul.
- Nostalgicul e un eschimos care crede că își poate face casă din zăpezile de altădată.
- Deranjăm mai puțin cu sforăitul decit cu visele noastre.
- Pe scara putredă urcă doar oamenii fără greutate.
- Cine se ține de băutură, nu se ține de nimic.
- Nimeni nu caută poame în arborele său genealogic.
- Cind omul se imbogățește, crede că nu mai are nici un fel de datorii.

N. PETRESCU-REDI

Test

DIN PATRU DESENE

Care sint cele patru piese din care se poate realiza pătratul din partea dreaptă, sus ?

(Soluția în numărul viitor)

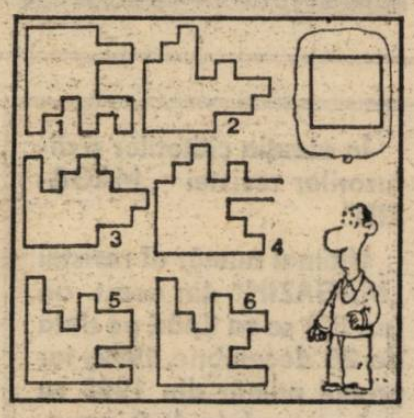

DEZLEGAREA TESTULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

PE NEGATIV

VIGNETA nr. 3.

FEL DE FEL ■ FEL DE FEL

■ **O societate** americană a lansat un serviciu telefonic special. Contra unei taxe de doi dolari minutul, oricine poate telefona la un anumit număr si căpăta cele mai noi date (dar si mai vechi) despre idolul lor, Madonna. De asemenea se primesc mesaje pentru celebra cîntăreață.

■ **Printre** locuitorii planetei Terra de acum 5 000 de ani erau si multi canibali, care nu consumau decit carnea celor învinsi de ei. La această concluzie a ajuns si paleontologul francez Jean Courtin, în urma unor îndelungate cercetări asupra unor fosile umane.

■ **Fiecare italian** scrie în medie anual 149 de scrisori sau ilustrate. Numărul corespondentelor de tot felul s-a ridicat în anul 1991 la cifra record de opt miliarde 554 milioane.

● **Anul acesta se împlinesc 100 de ani** de la apariția lui... Pinocchio. Cu acest prilej se va deschide la Padova o expoziție la care au fost invitați să expună peste 100 de artiști graficieni din 34 țări care vor reprezentna pe... Pinocchio fiecare după talentul său artistic.

● **Tunelul submarin** care leagă insula japoneză Hokkaido de insula Honshu are o lungime de 54 de kilometri. O importantă porțiune a tunelului se află la o adîncime de peste 100 de metri sub nivelul mării.

● **„Boring Institute"** este denumirea unui extravagant institut care s-a specializat în anchete de mare senzație. Ultimul său sondaj pentru desemnarea celui mai antipatic personaj al anului 1990 a desemnat în fruntea listei pe miliardarul Donald Trump, urmat de Madonna și Warren Beatty.

● **Citeva date statistice** oferite recent de „Food Research and Action Centers", din SUA, : „Un copil din patru din cea mai bogată țară a lumii suferă de foame, iar alți 6 milioane sînt afectați de grave carențe alimentare". !

● **Un grup de arheologi chinezi** a descoperit un sistem de galerii subterane realizate în perioada dinastiei Song (960 — 1279), comparabile din punct de vedere al apărării țării cu Marele Zid Chinezesc. Labirintul galeriilor are o lungime de peste 300 de kilometri, cu incinte rezervate pentru apă și mîncare. Cu același prilej au fost găsite munitii pentru arme primitive de foc.

● **20 la sută** din magistrații din Italia sînt femei.

● **Marea Baltică** este una din cele mai sărate din lume — opt la mie, iar în Golful Botnic salinitatea scade chiar pînă la doi la mie, ceea ce permite și prezența unui număr mai mare de pești de apă dulce.

● **În magazinele americane** a apărut un nou și original produs : o mașinuță mică care... emite insulte ! Funcționează ca un mic computer și este capabil să dezlănțuie un potop de invective și admonestări verbale în fața unei persoane insolente.

● **Filiala italiană a Organizației Mondiale a Sănătății** a publicat rezultatele unei anchete privind insomnia în peninsulă. Rezultă că o treime din populația țării (peste 18 ani) suferă de insomnie datorită unor stări de anxietate, tulburări cardiocirculatorii corelate cu alterări respiratorii, stări de stres, abuzuri de alcool și cafea.

● **Cel mai mare magazin din lume** rezervat exclusiv pentru vînzarea jucăriilor, se află la Hong Kong. Denumit „Jucăriile sîntem noi", unitatea ocupă o suprafață de nu mai puțin de 5 000 de metri pătrați.

A VENIT FRIGUL...

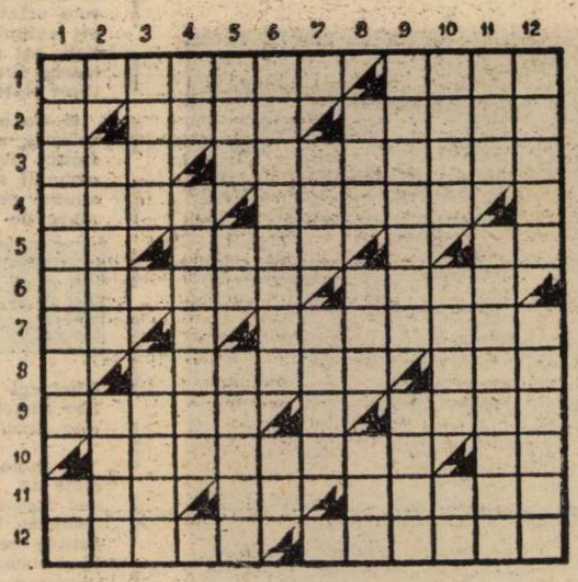

ORIZONTAL : 1) Rece (fig.) — Siglă sportivă 2) Hibernează iarna — Vine în miez de iarnă (două cuvinte) 3) Măsură de... gheață — Cuprins de frig 4) Aduce după sine un dus... rece — Dușmanul omului de zăpadă 5) Cap moale ! — Un element bun de înghețat... — La lucru ! 6) „Albă ca zăpada"... la stînă ! — Miorită 7) Cuprins de frig — Manifestare de gheață 8) Mușcă... cu sînge rece... — Intrate la apă 9) A scăpa de la „răcoare" — Fir 10) Te lasă rece... — Cură ! 11) Ban pentru altă lume — Cută ! — O „culme" a prostiei 12) „Albă ca zăpada" din grîu ! — Timp foarte rece (masc. pl.).

VERTICAL : 1) Începe iarna — Din coadă ! 2) Ca fulgii de nea — Un anotimp deosebit de rece... 3) Îmbrăcăminte de sezon (pl.) — Întinsi 4) Primele troiene ! — Nevinovată 5) Puncte dintr-un sport alb — Bizet ! — Cremă 6) Precipitații de sezon (sg.) — 12 ianuarie ! 7) Un strămos german... — Creste pe malul apei 8) Exclamație — Măsura din pocal! — Roman de Victor Hugo 9) Se consumă în caz de „răceală" — Unitate de măsură pentru cherestea 10) Un fel de „înainte" — Musca vacii — La motor ! 11) Are sînge rece — Deosebit de friguros 12) Cosbuc pentru „Iarna pe uliță" — Aerisiți.

DICTIONAR: EABA, ANE

GHEORGHE VĂDUVA
— Cîmpulung

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

DE SEZON

ORIZONTAL : Omul de zăpadă — Maniu — Isanos — Andreescu — Rt — Teu — La — Unt — R — Tisa — Inerti — A — Te — Cassian — Io — Iser — Ca — G — Suc — Lenau — Pe — B — Rio — Am — Con — Esenin — Asalt — Rama — Ornare — Ghețari — Leit.

POȘTA REBUS

STELIAN CEAMPURU — Alexandria : bine realizat careul „Oameni". Mai trimiteti...

NICOLAE GOLGOJAN — Darova : din cele trei careuri l-am retinut pe „La curent" (în grila cărula voi interveni serios...)

STEFANIA VAS — București : lăudabilă dorința dv. de a intra în marea familie a rebusistilor, dar ce ne facem cu greselile din careu ? V-as putea ajuta spunîndu-vă regulile de compunere. Citind adresa dv. am constatat că sîntem vecini... Aveti telefon?

COSTEL NEACȘU — Cluj-Napoca : m-ati coplesit cu careurile trimise ! Le-am retinut...

MARIAN MINCULESCU